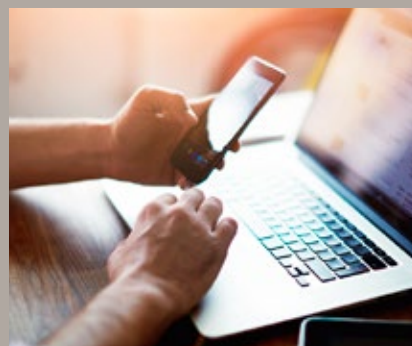

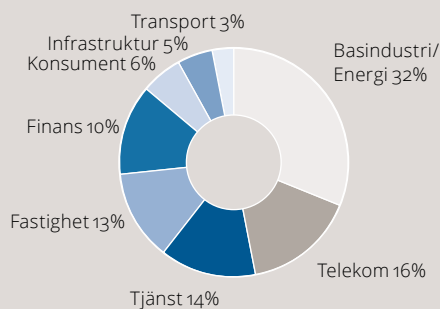
Verksamhetsberättelse för bolag med statligt ägande 2015

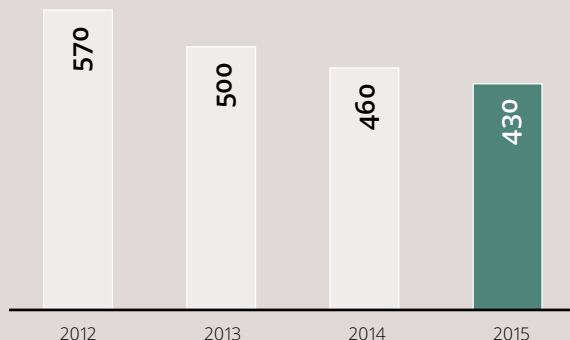
Portföljöversikt

Statens bolagsportfölj består av 50 bolag och har sin tyngdpunkt inom basindustri/energi. De flesta bolag är vinstdrivande. Omkring hälften har särskilt beslutade samhällsuppdrag.

Sektorfördelning, % av portföljens värde

Uppskattat värde på statens bolagsportfölj, mdkr

Utdelning, mdkr

26,0

Antal anställda¹

158 000

Balanserad könsfördelning²

Styrelseledamöter, andel kvinnor

49%

Styrelseordförande, andel kvinnor

46%

Antal styrelseledamöter

274

Nettoomsättning, mdkr

346

Resultat efter skatt, mdkr

-1,8

Resultat efter skatt jan-dec 2015. Bolag med störst resultatpåverkan, mnkr

1) Bolag med statligt ägande inklusive intressebolag.

2) Könsfördelningen avser de statligt helägda bolagen.

Sju bolag står för 80 procent av nettoomsättningen inklusive intressebolag

Bolag (ägarandel, %)	Omsättningsfördelning ¹ , %	Antal anställda	Nettoomsättning, mnkr Jan-dec 2015	Rörelseresultat, mnkr Jan-dec 2015
Vattenfall (100%)	42,5	28 567	164 510	-22 967
PostNord (60%)	10,2	35 256	39 351	564
Telia Company (37%)	8,3	25 450	86 569	14 606
Systembolaget (100%)	7,1	3 425	27 645	179
Apoteket (100%)	5,1	3 318	19 599	464
LKAB (100%)	4,2	4 463	16 200	-7 156
SJ (100%)	2,3	4 232	9 052	625

1) Andel av nettoomsättningen inklusive intressebolag (387 miljarder kronor).

Bolag (ägarandel, %)	Nettoomsättning, mnkr jan-dec 2015	Rörelseresultat, mnkr jan-dec 2015	Bolag (ägarandel, %)	Nettoomsättning, mnkr jan-dec 2015	Rörelseresultat, mnkr jan-dec 2015
Akademiska Hus (100%)	5 701	6 323	Samhall (100%)	6 858	-80
Almi Företagspartner (100%)	901	45	SAS (21%)	39 650	2 225
APL, Apotek Produktion & Laboratorier (100%)	1 210	9	SBAB (100%)	2 341	1 492
Apoteksgruppen (100%)	255	-19	SEK (100%)	2 056	1 535
Arlandabanan Infra-structure (100%)	68	0	SOS Alarm (50%)	970	1
Bilprovningen (100%)	708	72	Specialfastigheter (100%)	1 867	1 700
Bostadsgaranti (50%)	0	0	SSC, Svenska rymdaktiebolaget (100%)	989	5
Dramaten (100%)	273	2	Statens Bostads-omvandling (100%)	18	-14
ESS, European Spallation Source (73%)	0	-615	Sveaskog (100%)	6 078	2 800
Fouriertransform (100%)	72	-76	Svedab (100%)	6	336
Green Cargo (100%)	3 907	15	Swedavia (100%)	5 416	1 777
Göta kanalbolag (100%)	62	-3	Swedesurvey (100%)	10	0
Infranord (100%)	3 947	153	Swedfund International (100%)	384	-5
Inlandsinnovation (100%)	3	-55	Svenska Skeppshypotek (100%)	163	55
Jernhusen (100%)	789	1 599	Svenska Spel (100%)	7 605	4 791
Lernia (100%)	2 999	106	Svevia (100%)	6 961	265
Metria (100%)	431	24	Teracom Boxer Group (100%)	3 952	601
Miljömärkning Sverige (100%)	59	-3	Vasallen (100%)	47	14
Operan (100%)	538	-6	VisitSweden (50%)	254	9
Orio (100%)	935	-88	Voksenåsen (100%)	47	-1
RISE, Research Institutes of Sweden (100%)	2 107	40			

Innehåll

- 2 Förord
  - 4 Utveckling 2015
  - 6 Värdering av portföljen
  - 8 Mångdimensionellt värdeskapande
-

- 10 Aktivt ägande skapar långsiktigt värde
  - 14 Ekonomiska mål för effektivt resursutnyttjande
  - 16 Hållbarhetsmål tydliggör ansvarsfullt företagande
  - 18 Uppdragsmål säkrar samhällsnyttan
  - 20 Måluppföljning
-

- 23 Resultaträkning och balansräkning
  - 24 Kassaflödesanalys
  - 25 Utdelningar och anslag
  - 26 Hur statens finanser påverkas av försäljningar och utdelningar
  - 27 Riskhantering
-

- 29 Bolagsöversikter
  - 80 Övriga bolag och verksamheter
  - 81 Avvecklade bolag
  - 81 Under avveckling
-

- 83 Övrigt
- 84 Statligt ägande i modern tid
- 87 Redovisningsprinciper
- 88 Propositionsförteckning
- 90 Hållbara lönenivåer och anställningsvillkor
- 91 Bolagens rapportdatum
- 92 Statens ägarpolicy 2015–2016
- 96 Riktlinjer för extern rapportering
- 98 Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare
- 99 Adressregister
- 100 Definitioner och förkortningar

Staten är en betydande bolagsägare i Sverige. I den statliga bolagsportföljen finns 50 hel- och delägda bolag, varav två är börsnoterade. Staten har ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att bolagen ska skapa värde och i förekommande fall se till att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl.

Professionell förvaltning och aktiv ägarstyrning för långsiktigt hållbar värdeutveckling

Under de senaste åren har världsekonomin genomgått mycket stora förändringar och allt mer fokuserats kring utvecklingen på tillväxtmarknaderna. Svensk ekonomi är en av världens mest exportberoende och svenska företag konkurrerar på en global marknad. Det svenska näringslivet behöver ständigt utvecklas för att kunna behålla sin position och stärka sin konkurrenskraft, i synnerhet inom innovation, digitalisering och hållbarhet. Det gäller såväl privata som statligt ägda företag.

År 2015 var ett utmanande år för några av de största bolagen i den statliga bolagsportföljen. Samtidigt visar några av de mindre bolagen fina resultat. Sammantaget blev dock portföljens resultat negativt.

De senaste åren har präglats av kraftig nedgång av såväl råvarupriser som elpriser vilket påverkar statens största inne-

”Som ägaransvarig minister har jag varit tydlig med att hållbart företagande är en affärsstrategisk fråga och att den kommer fortsätta att vara central i denna regerings ägarstyrning.”

hav, Vattenfall och LKAB, negativt. Vattenfalls nedskrivningar för kärnkraft i Sverige och brunkol i Tyskland och LKAB:s nedskrivningar för järnmalmverksamheten i Kiruna, Malmberget och Svappavaara bidrog också i hög grad till portföljens svaga resultat.

Bolagen ägs gemensamt av det svenska folket och en av bolagsstyrelsernas viktigaste uppgifter är att säkerställa allmänhetens förtroende för bolagen. Tydlig kommunikation med kunder, omvärld och ägare är avgörande för att skapa förtroende. Ledord för förvaltningen av bolagen med statligt ägande är öppenhet, aktivt ägande, professionalitet samt ordning och reda. Professionell redovisning är också viktigt för att få allmänhetens förtroende. Bolagen med statligt ägande ska, utöver gällande redovisningslagstiftning och god redovisningssed, presentera årsredovisning, kvartalsrapporter samt bokslutskommuniké enligt samma regler som noterade bolag. Denna verksamhetsberättelse och skrivelsen till riksdagen är en viktig del i vår transparens som ägare.

Jag är övertygad om att hållbart företagande är en förutsättning för att de statligt ägda bolagen ska vara framgångsrika, moderna och innovativa företag som ligger i framkant. År 2015 var ett viktigt år då världens ledare enades kring ett nytt klimatavtal med ett skärpt temperaturmål för den globala uppvärm-

ningen. Därtill antog världssamfundet en gemensam agenda för hållbar utveckling med bland annat 17 nya globala mål som gäller fram till 2030. Kortsiktiga och långsiktiga strategier hänger ihop – de beslut som fattas i dag måste vägledas av en tanke om bolagets framtida position i en hållbar värld. Vikten av att systematiskt integrera hållbart företagande i verksamheten ökar och det är nu dags att lämna separata hållbarhetsstrategier för att i stället etablera hållbara strategier.

Som ägaransvarig minister har jag varit tydlig med att hållbart företagande är en affärsstrategisk fråga och att den kommer fortsätta att vara central i denna regerings ägarstyrning.

De ekonomiska målen, uppdragsmålen och hållbarhetsmålen är viktiga redskap i ägarstyrningen och tydliggör ägarens förväntningar på bolagen. Ett av de viktigaste uppdragen i förvaltningen av det statliga ägandet är att fastställa och följa upp mål för bolagen. Merparten av bolagen har ekonomiska mål som ses över regelbundet. Bolag med särskilt beslutade samhällsuppdrag har uppdragsmål som ligger till grund för att utvärdera hur väl samhällsuppdragen utförs. Sedan 2015 görs även hållbarhetsanalyser som kopplas till de ekonomiska målen och uppdragsmålen. De belyser relevanta risker och möjligheter inom hållbart företagande som klimatpåverkan, jämställdhet, anti-korruption, mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter.

”Vi ska vara tydliga i vår ägarroll, både gentemot bolagen och i samhället i stort.”

Som närings- och innovationsminister och ansvarig för ägarfrågor i bolag med statligt ägande är en av mina viktigaste uppgifter att säkerställa att staten är en aktiv ägare, professionell förvaltare och att bolagen genererar en god avkastning till svenska folket med ett balanserat risktagande. Vi ska vara tydliga i vår ägarroll, både gentemot bolagen och i samhället i stort. På så sätt skapar vi förutsättningar för en långsiktigt hållbar värdeutveckling för våra statligt ägda bolag.

Stockholm i juni 2016

Mikael Damberg
Närings- och innovationsminister,
ansvarig minister för bolag med statligt ägande

Utveckling 2015

Omsättning

Den konsoliderade omsättningen för bolagen med statligt ägande sjönk under 2015 med 1 procent jämfört med föregående år och uppgick till 346,1 (350,1) miljarder kronor. Vattenfall är fortsatt det enskilt största innehavet och svarar för 48 (47) procent av omsättningen i den statliga bolagsportföljen. Vattenfalls omsättning 2015 sjönk med 1,4 miljarder kronor jämfört med föregående år, vilket främst beror på lägre elpriser.

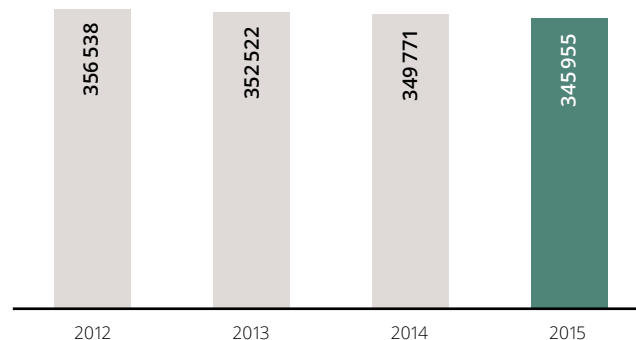
LKAB:s omsättning 2015 minskade till följd av framför allt fortsatt fallande järnmalmpriser med 4,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Omsättningen i Systembolaget och Apoteket ökade med 1,2 respektive 1,0 miljarder kronor.

Omsättningen i Telia Company¹, som redovisas som intressebolag, ökade under året med 5,4 miljarder kronor. Svenska staten äger 37,2 procent av aktierna i Telia Company, vilket ger en omsättningspåverkan om 32,0 (30,0) miljarder kronor.

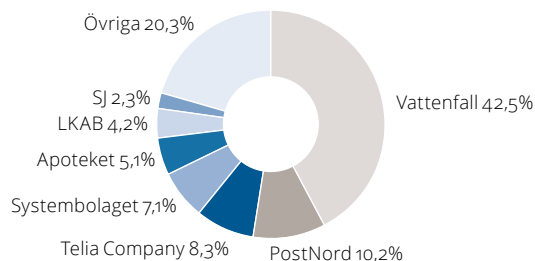
¹) Bolaget ändrade namn från TeliaSonera till Telia Company vid bolagsstämman den 12 april 2016.

Nettomsättning, exklusive intressebolag

Mnkr

Omsättningsfördelning jan-dec 2015, inklusive intressebolag

Resultat och utdelning

Det konsoliderade resultatet efter skatt för bolagen med statligt ägande uppgick till -1,8 (16,5) miljarder kronor 2015. Resultatförsämringen förklaras framför allt av att resultatet 2015 belastas av Vattenfalls nedskrivningar för främst kärnkraft i Sverige och brunkol i Tyskland på 36,8 (23,8) miljarder kronor. Vattenfalls resultat efter skatt 2015 var -19,8 miljarder kronor vilket var 11,5 miljarder lägre än 2014. Det lägre konsoliderade resultatet förklaras också till stor del av nedskrivningen av LKAB:s järnmalmverksamhet i Kiruna, Malmberget och Svappavaara på 7,1 miljarder kronor. LKAB:s resultat efter skatt 2015 minskade med 6 miljarder kronor till -5,7 miljarder kronor. Statens andel av Telia Companys resultat minskade med 0,8 miljarder kronor till 1,4 miljarder kronor. I Akademiska Hus minskade resulta-

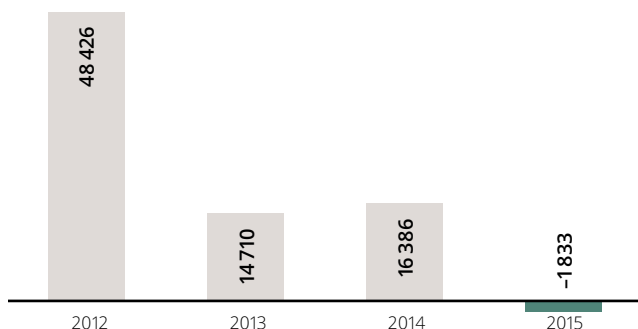
tet med 0,4 miljarder som en följd av lägre positiva värdeförändringar i fastigheter. Resultatet i Swedavia ökade med 0,5 miljarder kronor främst till följd av realisationsvinst från försäljning av en fastighetsportfölj.

Kassaflödet från den löpande verksamheten stärktes under året i Vattenfall med 0,8 miljarder kronor till 40,9 miljarder kronor. Kassaflödet i Vattenfall motsvarar drygt 40 procent av hela portföljens kassaflöde.

Under 2015 mottog staten 26,0 (18,4) miljarder kronor i utdelningar från de statligt ägda bolagen. Störst utdelning kom från Akademiska Hus, 7,9 miljarder kronor.

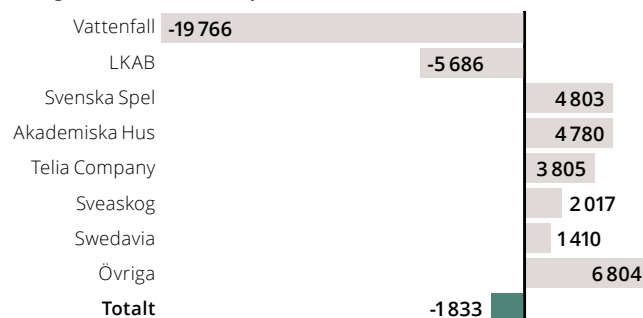
Resultat efter skatt minskade till -1,8 mdkr

Mnkr

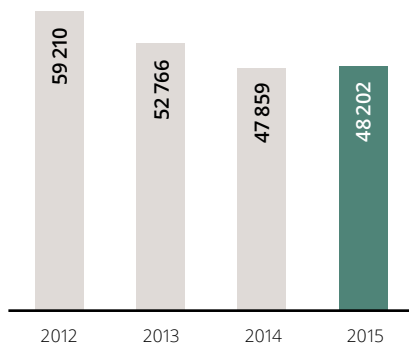
Resultat efter skatt jan-dec 2015

Bolag med störst resultatpåverkan, mnkr

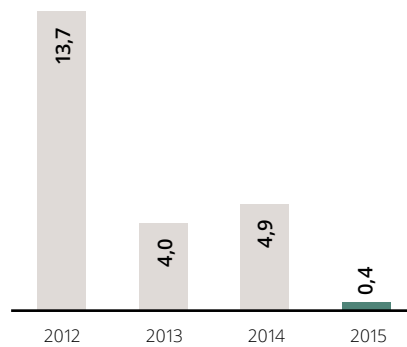

Bruttoinvesteringar Mnkr

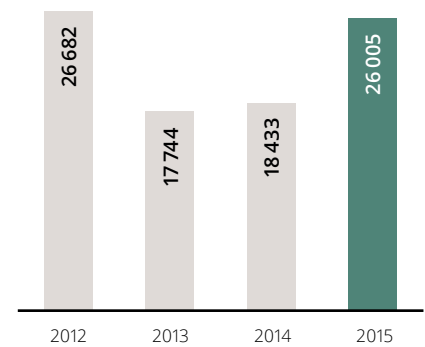
Bruttoinvesteringarna ökade med 1 procent under 2015 till 48,2 (47,9) miljarder kronor. De totala investeringarna dominerades av Vattenfalls investeringar på 28,7 miljarder kronor, en minskning med 1 procent från 2014.

Avkastning på eget kapital %

Avkastningen på eget kapital sjönk under 2015 till 0,4 (4,8) procent.

Utdelningar Mnkr

Bolagen med statligt ägande ger viktiga bidrag till statskassan. Under 2015 mottog staten 26,0 miljarder kronor i utdelningar. Det är en ökning från 18,4 miljarder kronor 2014.

Bolag med statligt ägande, totalt

Mdkr	2015	2014
Nettoomsättning	346,1	350,0
Nettoomsättning inkl. intressebolag	387,5	389,0
Resultat före värdeförändringar	-6,6	23,0
Värdeförändringar	5,2	5,1
Rörelseresultat (EBIT)	-1,4	28,1
Resultat före skatt	-7,8	20,6
Resultat efter skatt	-1,8	16,5
Bruttoinvesteringar	48,2	47,9
Kassaflöde från löpande verksamhet (exkl. SEK och SBAB)	60,3	65,2
Summa eget kapital	341,4	363,8
Balansomslutning	1 491,1	1 540,3
Antal anställda inkl. intressebolag (tusental)	158	163
Utdelning ¹	26,0	18,4
Uppskattat värde	430	460
Avkastning på eget kapital, %	0,39	4,86
Soliditet, %	22,89	23,62

1) Erhållen utdelning redovisas på det år beslut fattas om utdelning, se bolagens redovisning av förändring av eget kapital och kassaflödesredovisning.

Värdering av portföljen

Den statliga bolagsportföljen består av bolag inom sektorerna basindustri/energi, telekom, tjänst, fastighet, finans, konsument, infrastruktur och transport. Basindustri/energi är den dominerande sektorn följt av telekom, tjänst och fastighet. Portföljen är därmed konjunkturkänslig och värdet på portföljen påverkas till stor del av världsmarknadspiset på järnmalm samt elpriset på de marknader där Vattenfall verkar.

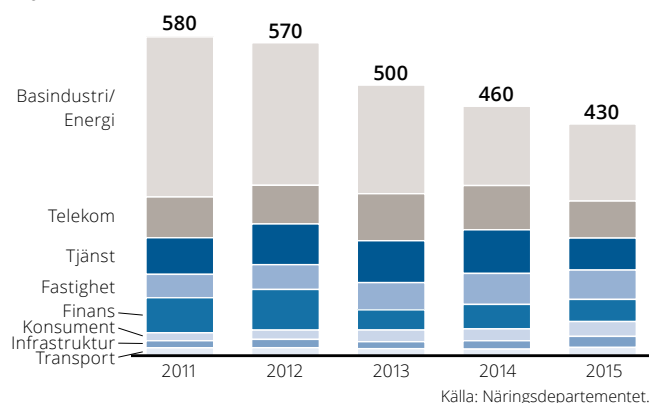
En värdering av bolagen och portföljen i sin helhet görs årligen och värdeutvecklingen redogörs här för med fem och ett års historik. Ambitionen i värderingsarbetet är att ta fram en marknadvärdering av bolagen och på portföljen. Majoriteten av bolagen värderas med utgångspunkt i beräkningar av framtida diskonterade kassaflöden, kompletterat med relativvärderingar, där nyckeltal sätts i relation till jämförbara bolag. Fastighetsbolagen värderas till substansvärde och noterade bolag till marknadsvärde. Övriga bolag värderas till bokfört eget kapital.

Värdeutveckling 2011 till 2015

Vid utgången av 2015 beräknades värdet på den statliga bolagsportföljen till 430 miljarder kronor. Det är en minskning om cirka 150 miljarder kronor sedan 2011 då portföljen värderades till cirka 580 miljarder kronor. Värde­minskningen beror till del på de avyttringar som gjorts under perioden men också på minskat värde av befintlig verksamhet. Transaktionsnettot från försäljningar för perioden uppgår till cirka 40 miljarder kronor, varav försäljningen av innehavet i Nordea 2013 utgör merparten. Justerat för försäljningar har portföljens värde under perioden minskat med cirka 110 miljarder kronor, eller knappt 20 procent. Som jämförelse har Stockholmsbörsen under samma period ökat i värde med cirka 65 procent. Då sektorsammansättningen i den statliga portföljen skiljer sig från Stockholmsbörsen är utvecklingen dock inte helt jämförbar.

Portföljens värde­minskning, rensat för försäljningar, om 110 miljarder kronor förklaras främst av värdeutvecklingen i sektorn basindustri/energi där Vattenfall och LKAB ingår. Det är den dominerande sektorn i portföljen även om vikten

Värdeutveckling i den statliga bolagsportföljen
Mdkr

har minskat under den senaste femårsperioden. Sedan 2011 har innehaven i sektorn basindustri/energi minskat i värde med cirka 150 miljarder kronor, från cirka 290 miljarder kronor till cirka 140 miljarder kronor. Som andel av den totala statliga bolagsportföljen har denna sektor gått från att ha utgjort cirka hälften av portföljens värde 2011 till cirka en tredjedel av värdet vid utgången av 2015.

Värdet för den statliga bolagsportföljen exklusive sektorn basindustri/energi har under samma period ökat i värde med cirka 40 miljarder kronor, från cirka 290 miljarder kronor till cirka 330 miljarder kronor. Det motsvarar en ökning med i genomsnitt 3 procent per år. Stockholmsbörsen har under samma period ökat i värde med i genomsnitt 13 procent per år.

Sektorer i den statliga bolagsportföljen som har utvecklats väl sedan 2011 är framför allt konsument-, finans- och fastighetssektorn. Ökningen inom sektorn konsument beror främst på en god värdeutveckling i Apoteket vars underliggande resultat förbättrats. Ökningen i sektorn finans beror framför allt på SBAB, som gynnats av utvecklingen på den svenska bostadsmarkna-

Långsiktigt hållbart skogsbruk

Sveaskog förvaltar 3,1 miljoner hektar produktiv skogsmark, vilket utgör 14 procent av Sveriges skogsmark. Bolaget bedriver ett långsiktigt hållbart skogsbruk bland annat genom att avsätta 20 procent av den produktiva skogsmarken som naturvårdsareal och etablering av totalt 37 ekoparker.

SJ:s snabbtåg får allt fler att resa miljöriktigt

SJ:s snabbtågssatsning mellan Göteborg och Malmö lockade under maj 2015 över 65 000 resenärer. Det var nytt rekord och en ökning med 25 procent jämfört med motsvarande månad föregående år. Snabbaste restiden mellan Göteborg och Malmö är 02:29 timmar.

den. Inom sektorn fastighet beror ökningen främst på nybyggnationer inom Akademiska Hus.

Värdeutveckling 2015

Under 2015 sjönk värdet på den statliga bolagsportföljen med cirka 30 miljarder kronor, eller knappt 7 procent, jämfört med föregående år. Som jämförelse steg Stockholmsbörsen¹ under samma period med cirka 6 procent. Utdelningar till staten under 2015 uppgick till cirka 26 miljarder kronor, vilket motsvarar en direktavkastning på knappt 6 procent. Som jämförelse var Stockholmsbörsens direktavkastning drygt 3 procent.

De största värdeförändringarna i den statliga bolagsportföljen under det senaste året stod sektorerna tjänst, telekom och basindustri/energi för.

Innehaven i sektorn tjänst värderades vid utgången av 2015 till cirka 60 miljarder kronor, vilket är en minskning med cirka 20 miljarder kronor, eller cirka 25 procent, jämfört med föregående år. Minskningen av det beräknade värdet beror framför allt på en diskontering av en eventuell framtida indragning av undantaget av spel- och bolagsskatt för Svenska Spel^{2,3}.

Vid utgången av 2015 uppgick värdet i sektorn telekom till cirka 68 miljarder kronor, vilket är en minskning med cirka 13 miljarder kronor, eller cirka 16 procent, jämfört med före-

gående år. Minskningen i värde förklaras av utvecklingen i Telia Companys aktiekurs.

Värdet i sektorn basindustri/energi uppskattades vid utgången av 2015 till cirka 140 miljarder kronor, vilket är en minskning med cirka 4 miljarder kronor, eller cirka 3 procent, jämfört med föregående år. Den negativa värdeutvecklingen beror framför allt på låga råvarupriser.

Värdet för den resterande statliga bolagsportföljen uppskattades vid utgången av 2015 till cirka 160 miljarder kronor, vilket är en ökning med cirka 10 miljarder kronor, eller cirka 4 procent, jämfört med föregående år.

Kursutveckling börsnoterade innehav

Under 2015 minskade värdet på innehavet i Telia Company med 16 procent medan det ökade med 61 procent för SAS. Sammantaget minskade värdet på de börsnoterade innehaven med 15 procent eller 12,6 miljarder kronor. Samtidigt ökade Stockholmsbörsen med 10 procent under året.

1) OMX Stockholm Index. Hädanefter avser hänvisningar till Stockholmsbörsen detta index.

2) Intäkterna till statskassan kommer vid en framtida spel- och bolagsskatt för Svenska Spel att utgöras av utdelning och skatt istället för som nu endast av utdelning. Värderingstekniskt får dock bolaget en lägre värdering vid detta scenario.

3) Även om det råder stor osäkerhet kring utfallet av utredningen tas skatten in i värderingen.

Kursutveckling börsnoterade innehav

Under 2015 minskade värdet på innehavet i Telia Company med 16 procent. Värdet på innehavet i SAS ökade med 61 procent. Sammantaget minskade värdet på de börsnoterade

innehaven med 15 procent eller 12,6 miljarder kronor. Samtidigt ökade Stockholmsbörsen med 10 procent under året.

Börsvärde statens noterade aktieinnehav

Bolag	Statens innehav, antal aktier	Ägarandel i bolaget, %	Aktiernas andel av statens totala bolagsportfölj (värde 430 mdkr), %	31 dec 2015		31 dec 2014		23 feb 2016	
				Marknadsvärde, mnkr	Marknadsvärde, mnkr	Kursförändring jämfört med 31 dec 2014, %	Marknadsvärde, mnkr	Kursförändring jämfört med 31 dec 2015, %	
Telia Company	1 614 514	37,3%	16,0%	68 116	81 371	-16%	63 676	-7%	
SAS	70 500	21,0% ¹	0,4%	1 720	1 072	61%	1 600	-7%	
Totalt		58,3%	15,2%	69 837	82 443	-15%	65 277	-7%	

1) Andel av röster i SAS är 21,3 procent och andel av kapital 21 procent.

Mångdimensionellt värdeskapande

Bolag med statligt ägande ligger i framkant inom hållbart företagande. Utöver långsiktiga ekonomiska värden bidrar de till värdeskapande också ur ett socialt och miljömässigt perspektiv.

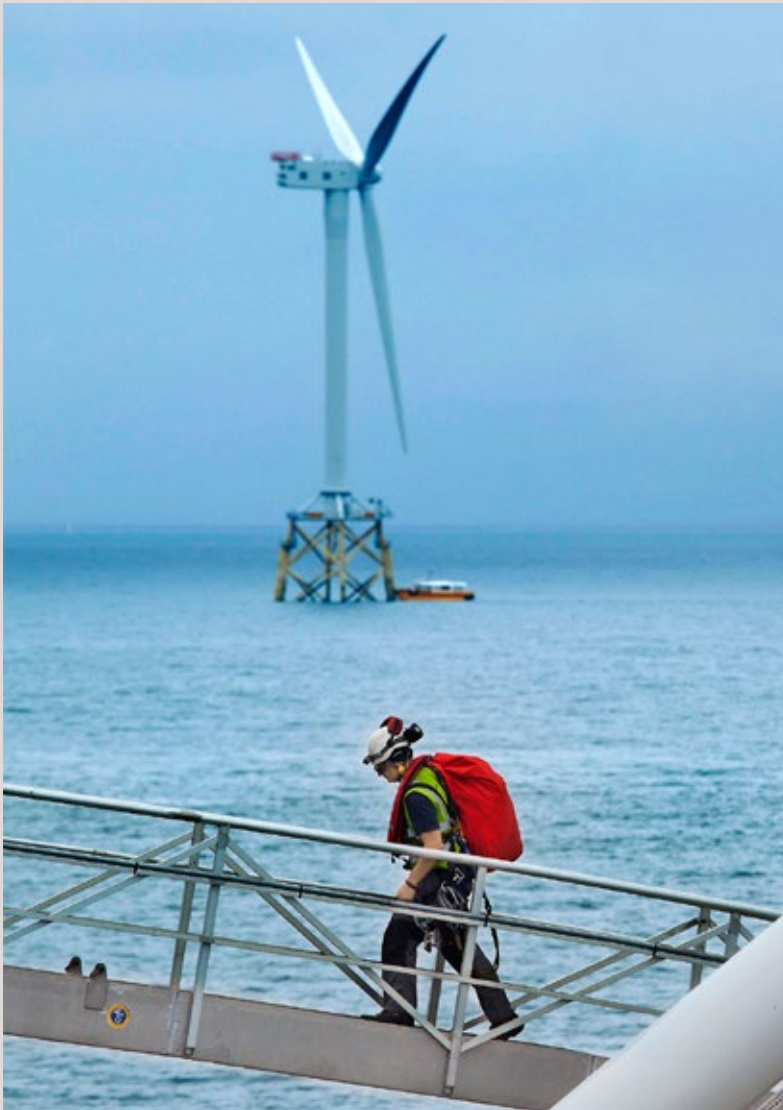
Swedavia på väg mot noll fossila koldioxidutsläpp i egna verksamheten 2020

Swedavia har länge arbetat med energi- och klimatfrågor och minskade under perioden 2005–2015 koldioxidutsläppen från den egna verksamheten med drygt 73 procent. Minskningen är i linje med bolagets övergripande miljömål att ha noll fossila koldioxidutsläpp från den egna verksamheten 2020. Under 2015 minskade utsläppen av fossil koldioxid från den egna verksamheten till 3 000 ton, vilket är snabbare än planerat. Minskningen 2015 berodde framför allt på den ökade användningen av förnybara bränslen inom fordonsflottan. Swedavias mål är att biobränslen helt ska ersätta fossila bränslen 2020. Satsningen är både miljömässigt och ekonomiskt hållbar. Förutom minskade koldioxidutsläpp innebär skiftet minskade bränslekostnader och en standardiserad fordonsflotta med lägre underhållskostnader.

Apoteket, Samhall och Swedfund prisade inom hållbart företagande

Bolag med statligt ägande ligger i framkant vad gäller hållbart företagande. Det bekräftades senast av Apoteket som utsågs till Sveriges mest hållbara företag 2016. Apoteket är bäst på miljötänkande och socialt ansvarstagande enligt Sustainable Brand Insights undersökning bland 10 000 konsumenter. Ytterligare två bolag som belönats är Samhall som utsågs till Europas mest hållbara företag på European Business Awards, Europas största och mest prestigefyllda företagspris, och Swedfund som vann pris för bästa redovisning i klassen för små- och medelstora fonder på Responsible Investors Reporting Awards. Samhall har en unik förmåga att bryta utanförskap och se till att alla som vill vara med och bidra till samhället får det. Uppföljning och rapportering är en integrerad del av Swedfund som strävar efter att alltid ligga före övriga marknaden inom lönsam hållbarhet.

Vattenfall och AMF blev strategiska partner inom vindkraft

Vattenfall och pensionsbolaget AMF undertecknade i december 2015 en överenskommelse om att AMF tar en 49-procentig andel i Vattenfalls havsbaserade vindkraftpark i Ormonde i nordvästra Storbritannien. Köpeskillingen uppgick till cirka 237 miljoner pund, motsvarande cirka 3 miljarder kronor. Vattenfall kommer efter affären att fortsätta att driva vindkraftparken i Ormonde som majoritetsägare.

Överenskommelsen var ett steg i genomförandet av Vattenfalls partnerskapsstrategi som presenterades 2014. Syftet med strategin är att samla in medel för att stödja tillväxt, för vilken vindkraften har stor betydelse. Affären är också en viktig del i Vattenfalls strategi att ställa om produktionen mot mer förnybart. Fram till år 2020 planerar Vattenfall att investera cirka 50 miljarder kronor i ny vindkraftproduktion.

Vindkraftparken i Ormonde består av 30 stycken 5MW turbiner som producerar tillräckligt med förnybar el för att täcka behovet hos 126 000 hushåll. Ormonde är en av fyra havsbaserade vindkraftparker som Vattenfall driver i Storbritannien.

Lernias nya satsningar för en effektivare arbetsmarknad

Lernia har genom sin ledande position inom utbildning och bemanning god kännedom om vilka hinder och möjligheter som finns på den svenska arbetsmarknaden. Genom initiativ som rekryteringsmodellen JOIN och radioprogrammet Jalla, vill Lernia visa hur nya idéer kan göra arbetsmarknaden i Sverige effektivare. JOIN står för jobb och integration i näringslivet och riktar sig till företag som vill öka sin mångfald. Jalla är ett radioprogram på arabiska och lätt svenska som ska ge fler människor en chans att öva upp sin svenska. Radioprogrammet produceras med den arabiska nyhetskanalen Al Kompis och Lernias Sfi-lärare.

SEK och EKN bistår Volvo inom regeringens exportsatsning Team Sweden

Volvokoncernen är ett exempel på ett företag som bistås av de olika organisationerna och företagen inom Team Sweden. Svensk Exportkredit, SEK, lånade till exempel under 2015 ut pengar till Volvokoncernen för att finansiera verksamheten i Kanada och Mexiko. Utlåningen genomfördes i lokala valutor, kanadensiska dollar och mexikanska pesos. Ett annat exempel på utlåning till Volvokoncernen var när SEK 2012 tog upp ett lån i den kinesiska valutan, RMB, för långfristig finansiering av koncernens verksamhet i Kina. När SEK fick tillstånd att låna ut dem i Kina var det också en milstolpe i finansieringen av svenska exportföretag, som därefter fått tillgång till konkurrenskraftig finansiering i RMB. Exportkreditnämnden, EKN, försäkrar årligen betalningsriskerna för vissa av Volvokoncernens affärer. I en hel del av dessa affärer medverkar både SEK och EKN. Det görs också sedvanliga hållbarhetsprövningar av alla affärer.

Aktivt ägande skapar långsiktigt värde

De statligt ägda bolagen, som ytterst ägs av svenska folket, utgör en betydande del av svenskt näringsliv. Staten har därför en viktig uppgift att aktivt förvalta statens ägande i bolagen så att den långsiktiga värdeutveckling blir den bästa möjliga. Ramverket för bolagsstyrningen utgörs av statens ägarpolicy.

Regeringen har i uppdrag av riksdagen att – i enlighet med statens ägarpolicy – förvalta statens tillgångar, däribland aktierna i bolagen med statligt ägande. Statens aktieportfölj består av 41 helägda och nio delägda bolag. Det uppskattade sammanlagda värdet på aktierna var per den 31 december 2015 cirka 430 miljarder kronor. Utöver detta förvaltas två verksamhetsstiftelser.

De statligt ägda bolagen med dotterbolag sysselsätter tillsammans cirka 121 000 personer och cirka 158 000 personer när även intressebolagen inkluderas. Bland bolagen med statligt ägande återfinns många starka varumärken. Ofta spelar bolagen en viktig roll i det svenska samhället då många av dem startat som affärsverk, affärsverksamhet inom myndighet eller som statliga monopol. I dag verkar de flesta av bolagen på fullt ut konkurrensutsatta marknader.

Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta statens ägande i bolag så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och, i förekommande fall, att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Inriktningen på många av bolagens verksamhet och samhällsuppdrag medför att staten även framgent förväntas vara en stor bolagsägare. Regeringen anser att bolagen ska förvaltas på ett aktivt och professionellt sätt, med långsiktig värdeutveckling som ett övergripande mål, samt i förekommande fall se till att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Detta innebär att bolagen ska agera långsiktigt, effektivt och lönsamt samt ges förmåga att utvecklas. Bolag med statligt ägande ska agera föredömligt inom området hållbart företagande och i övrigt agera på ett sätt så att de åtnjuter offentligt förtroende.

Den svenska regeringens förvaltningsprinciper följer i stort sett OECD:s riktlinjer för styrning av statligt ägda bolag som Sverige deltagit i att utveckla.

Statens ägarstyrningsmodell

Ramverket för den statliga bolagsförvaltningen återges i statens ägarpolicy. Här klargör regeringen sin inställning i viktiga principfrågor kring ägarstyrning och bolagsförvaltning, såsom ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och bolagsledning. Ägarpolicyn tillämpas i statens helägda bolag och i de bolag där staten är delägare verkar regeringen för att ägarpolicyn tillämpas.

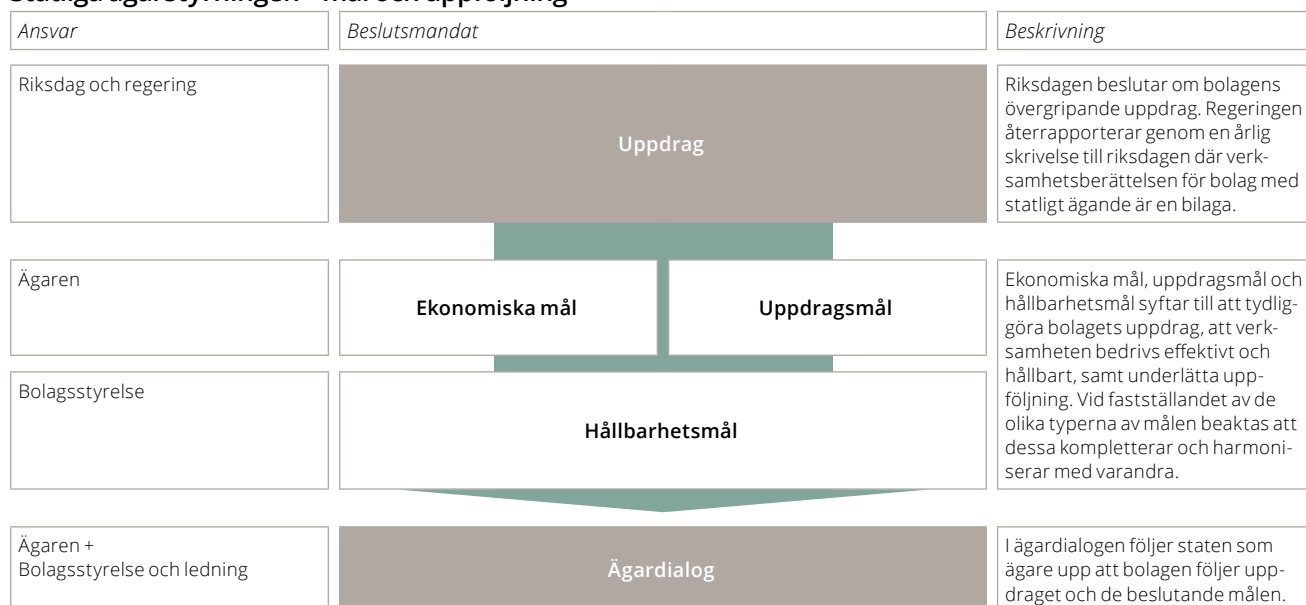
Bolag som ägs av staten styrs associationsrättsligt på samma sätt som privatägda bolag av aktiebolagslagen som kompletteras av svensk kod för bolagsstyrning (näringslivets normer för god bolagsstyrning). Bolag med statligt ägande är ålagda samma externa finansiella rapporteringskrav som börsbolag. Kravet på transparens i bolagen med statligt ägande syftar till att bibehålla förtroendet för bolagen hos allmänheten och i näringslivet.

En aktiv förvaltning av de olika bolagsinnehaven syftar till att långsiktigt ha en god insikt i bolagens verksamheter och löpande hantera olika ägarfrågor.

Mål och uppföljning

Målen är viktiga redskap för att tydligt kommunicera statens förväntningar som ägare. Genom att bolagens prestation regelbundet följs upp mot fastställda mål kan bolagens utveckling mätas. I det fall ett bolag inte når målen kan ägaren begära en plan från bolaget på åtgärder att vidta.

Statliga ägarstyrningen – mål och uppföljning

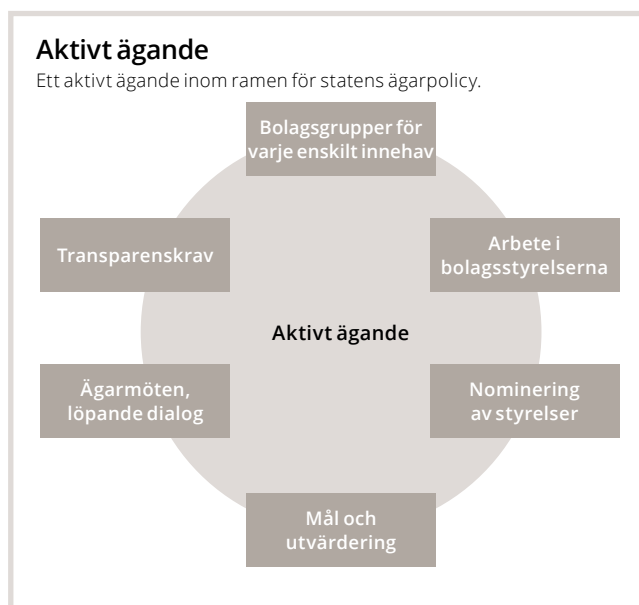

Ramverket för bolag med statligt ägande

	Bolag med statligt ägande	Börsnoterade bolag	Myndighet
Rättsligt ramverk	Aktiebolagslagen Statens ägarpolicy Noteringsavtal ¹	Aktiebolagslagen Noteringsavtal	Myndighetsförordningen Förordning med instruktion för myndigheter
Verksamhet och uppdrag	Bolagsordningens verksamhetsparagraf Ägaranvisning ²	Bolagsordningens verksamhetsparagraf	Regleringsbrev Särskilda regeringsbeslut om uppdrag
Högsta beslutande organ	Bolagsstämma	Bolagsstämma	Myndighetschef/styrelse eller nämnd

1) Gäller för extern rapportering.

2) Förekommer i huvudsak för bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Förvaltningen fokuserar bland annat på ekonomiska mål, uppdragsmål och hållbarhetsmål. De ekonomiska målen ger möjlighet att mäta och följa upp bolagens lönsamhet, effektivitet och risknivå. Uppdragsmål sätts för de bolag som har särskilt beslutade samhällsuppdrag, framför allt för att utvärdera hur väl det särskilt beslutade samhällsuppdraget utförs. För att på ett tydligt sätt integrera hållbart företagande i bolagets affärsstrategi har ägaren uppdragit till bolagsstyrelserna att fastställa strategiska hållbarhetsmål. Dessa mål följer ägaren därefter upp. Hållbarhetsmålen fastställs för de mest relevanta områdena för respektive bolag inom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö, anti-korruption och affärsetik samt jämställdhet och mångfald.

Styrelsenominering

En betydelsefull del i statens ägarstyrning är styrelsenomineringarna. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning av dess angelägenheter, vilket bland annat innebär att styrelsen fastställer bolagets övergripande strategi samt fattar andra viktigare strategiska beslut. För att säkerställa en så effektiv kompetensförsörjning som möjligt tillämpas en strukturerad styrelsenomineringsprocess för bolag med statligt ägande.

Förvaltningsorganisationen inom Näringsdepartementet

Enheterna är organisatoriskt skilda från den marknadsreglerande verksamheten inom Regeringskansliet

Regeringen anser att det är viktigt att särskilja styrelsens och VD:s roller. Därför ska VD inte ingå i styrelsen.

Styrelsens ordförande har en särställning i styrelsen. Ordföranden ansvarar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt, men har även andra uppgifter såsom ansvaret att samordna styrelsens syn med ägarens när bolaget står inför särskilt viktiga avgöranden. Mellan styrelsemötena håller ordförande kontakten med VD och det är ordförande som ansvarar för den löpande dialogen med ägaren.

Dialog mellan ägare och bolag

Näringsdepartementet har förvaltningsansvar för majoriteten av de statligt ägda bolagen. Andra departement som också har förvaltningsansvar är Finansdepartementet, Kulturdepartementet, Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet och Utrikes-

departementet. De olika departementens statsråd och politiska ledning träffar regelbundet styrelseordföranden och ledningen hos de statligt ägda bolagen. Syftet med dessa ägardialoger är bland annat att utvärdera bolagens prestation mot deras uppsatta ekonomiska mål, uppdragsmål och hållbarhetsmål.

Förvaltningsorganisation

Närings- och innovationsministern ansvarar för en enhetlig, övergripande ägarpolitik avseende bolag med statligt ägande och är ansvarigt statsråd för huvuddelen av bolagen. Näringsdepartementet har en särskild organisation specialiserad på ägarstyrning och bolagsförvaltning för att säkra ett långsiktigt värdeskapande i den statliga bolagsportföljen. Förvaltningsorganisationen ingår i avdelningen för innovation och statliga bolag och är uppdelad i två enheter: enheten för statlig bolagsförvaltning respektive enheten för bolagsanalys och ägarstyrning. Dessa verkar i nära samarbete med varandra och är organisatoriskt skilda från den marknadsreglerande verksamheten inom Regeringskansliet. Enheten för statlig bolagsförvaltning har förvaltare som arbetar i bolagens styrelser och utskott, koordinerar de löpande kontakterna med bolagen och leder organisationens löpande arbete kring innehaven organiserat i bolagsgrupper. Enheten för bolagsanalys och ägarstyrning svarar för bolagsanalys, hållbart företagande, affärsjuridik, styrelserrekrytering, kommunikation och investerarrationer. Enheten arbetar bland annat med övergripande ägarstyrningsdokument såsom statens ägarpolicy och med uppföljningen av ekonomiska mål samt uppdragsmål.

Regeringens principer för en aktiv bolagsförvaltning och ägarstyrning omfattar även bolag där förvaltningsansvaret ligger inom andra delar av Regeringskansliet.

Bolagsgrupper

För varje enskilt bolagsinnehav har Näringsdepartementet organiserat en bolagsgrupp vars uppgift är att säkerställa en långsiktigt hållbar värdeutveckling i bolaget. Bolagsgruppen leds av bolagsförvaltaren och består även av specialister inom analys, affärsjuridik, rekrytering, kommunikation och hållbart företagande, som var och en kan leda enskilda projekt inom ramen

för bolagsgruppen. Sammansättningen bidrar till att gruppen har en god insikt i marknadens och bolagets omvärld samt en förståelse för bolagets utmaningar och risker vilket gör att förvaltningen kan kravställa och utveckla bolagen. I bolagsgruppen sker analyser av bolagens verksamhet, marknad, konkurrenter och hållbart företagande vilket bidrar till att säkerställa värdeskapandet i statens innehav genom en aktiv förvaltning. Bolagsgrupperna hanterar samtliga löpande ägarfrågor som rör de förvaltade bolagen såsom den framåtblickande strategin och förändringar i marknaden, styrelseförändringar, utdelningsnivåer och måluppfyllelse.

Kostnader

Kostnaden för förvaltningsorganisationen uppgick under 2015 till 40,7 (48,3) miljoner kronor vilket motsvarar 0,1 procent av förvaltad kapital. Arvode för externt köpta tjänster såsom finansiell, ekonomisk och juridisk rådgivning samt framställandet av verksamhetsberättelsen och Regeringskansliets delårsrapporter för bolag med statligt ägande uppgick till 21,8 (12,5) miljoner kronor. Kostnaderna för förvaltningsorganisationen utgörs huvudsakligen av lönekostnader men också av andra löpande kostnader såsom resor och kontorsmaterial. Kostnader för bolagsförvaltningen inom andra departement inräknas inte, då de främst består av lönekostnader som även hänförs till övriga arbetsuppgifter inom respektive departement.

Förändringar i portföljen

Under 2015 skedde inga andra förändringar i portföljen annat än att likvidationen av Ersättningsmark avslutades.

Styrelsenomineringsprocessen

Statens ägarstyrningsambition är att sätta samman välfungerande styrelser som har nödvändig branschkunskap och annan relevant kompetens för att utveckla det enskilda bolagets verksamhet. Därutöver ska styrelseledamöterna ha integritet och förmåga att se till bolagets bästa. Styrelserna i de statligt ägda bolagen har i regel sex till åtta ordinarie ledamöter och inga suppleanter. Det begränsade antalet ledamöter syftar till att skapa ett effektivt styrelsearbete.

Förvaltningsansvar

Näringsdepartementet

Akademiska Hus	LKAB	Sveaskog
Almi Företagspartner	Metria	Svedab
Apoteket	Norrlandsfonden	Svenska Skeppshypotek
Apoteksgruppen	Orio	Svenska Spel
Arlandabanan Infrastructure	PostNord	Svevia
Bilprovningen	RISE, Research Institutes of	Swedavia
Bostadsgaranti	Sweden	Swedesurvey
EUROFIMA	Samhall	Swedfund
Fouriertransform	SAS	Telia Company
Green Cargo	SBAB	Teracom Boxer Group
Göta kanalbolag	SEK, Svensk Exportkredit	Vasallen
Industrifonden	SJ	Vattenfall
Infranord	SOS Alarm	VisitSweden
Inlandsinnovation	Specialfastigheter	
Jernhusen	SSC, Svenska rymdaktiebolaget	
Lernia	Statens Bostadsomvandling	

Finansdepartementet

Miljömärkning Sverige

Kulturdepartementet

Kungliga Dramatiska teatern
Kungliga Operan
Voksenåsen

Socialdepartementet

APL, Apotek Produktion & Laboratorier
Systembolaget

Utbildningsdepartementet

ESS, European Spallation Source

Utrikesdepartementet

Dom Shvetsii

Bemyndiganden att förändra det statliga ägandet

Bolag ¹	Nuvarande ägarandel, %	Bemyndigande att förändra ägandet till, %	Beslut
Bilprovningen	100	0	prop. 2009/10:54, bet. 2009/10:NU10, rskr. 2009/10:162
Bostadsgaranti	50	0	prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1, rskr. 2012/13:103
Lernia	100	0	prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1, rskr. 2012/13:103
Orio	100	0	prop. 2012/13:99, bet. 2012/13:FiU21, rskr. 2012/13:287
SAS	21	0	prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35, rskr. 2009/10:220

1) Regeringens bemyndigande att förändra statens ägarandel i SEK återkallades 2015.

För ägaren är det viktigt att bolagsstyrelserna kännetecknas av mångfald och bredd vad gäller ålder, kön, etnicitet, branschfarenheter, akademisk bakgrund och yrke. Syftet med att ta in ledamöter med varierad bakgrund är att ge styrelsen bredare kompetens och förbättrad dynamik. För att uppnå balans avseende könsfördelningen är målet för bolagen med statligt ägande att andelen av vardera kön i styrelsen ska vara minst 40 procent.

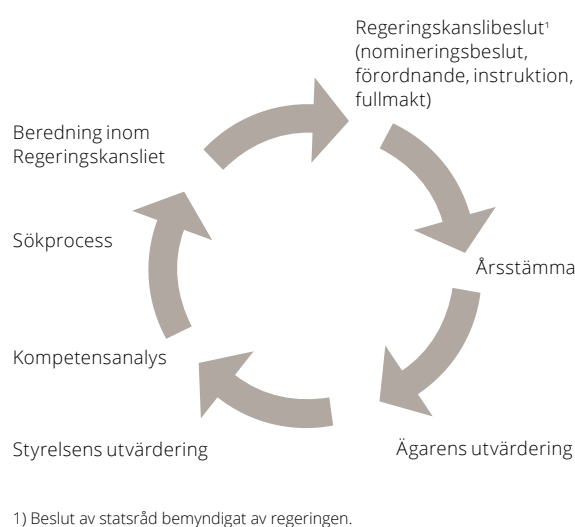
Styrelsenomineringsprocessen på Näringsdepartementet sköts av en arbetsgrupp med representanter från bolagsgruppen som analyserar kompetensbehovet utifrån bolagets verksamhet, situation och kommande utmaningar bolagets nuvarande styrelsesammansättning samt genomförda styrelseutvärderingar. Arbetsgruppen fastställer en kravprofil utifrån bolagets specifika situation och inleder rekryteringsarbetet. Bolagsansvarigt statsråd beslutar sedan om nominering av styrelseledamöter till årsstämman som beslutar om valet av styrelse. Se figur Styrelsenomineringsprocessen.

Styrelsearbetet i de statligt ägda bolagen utvärderas årligen. Dels ansvarar bolagets styrelseordförande för att en utvärdering genomförs, dels gör Regeringskansliet löpande egna utvärderingar. I de statligt hel- och delägda bolagen informerar ordförande ansvarigt departement om utvärderingens resultat. I de noterade bolagen informerar ordförande valberedningen.

Under 2015 bestod styrelserna i den statliga bolagsportföljen av i genomsnitt 6,8 styrelseledamöter, vilket är i nivå med föregående år. I bolagen med statligt ägande finns sammanlagt 326 stämموالدا ledamöter. Varje år väljs cirka 50 nya styrelseledamöter. I de börsnoterade bolagen SAS och Telia Company, där staten tillhör de största ägarna, har en representant från förvaltningsorganisationen under året ingått i valberedningarna.

De stämموالدا styrelseledamöterna till bolagen med statligt ägande utgjordes av 48 procent kvinnor och 52 procent män den 10 maj 2016. I de statligt helägda bolagen utgjordes styrelseledamöterna av 49 procent kvinnor och 51 procent män. Det kan jämföras med de börsnoterade bolagens styrelser med 30

Styrelsenomineringsprocessen – årscykel

procent kvinnor och 70 procent män.¹ I 32 av totalt 48 bolag med statligt ägande som ingår i statistiken uppnåddes målet om en balanserad könsfördelning, det vill säga att andelen av vardera kön ska vara minst 40 procent. I 16 bolag uppnåddes inte målsättningen. I tio av dessa bolag var det övervikt av män och i sex av dessa bolag var det övervikt av kvinnor.

Andelen kvinnor som är styrelseordförande i de av staten hel- och delägda bolagen har ökat från 33 procent 2010 till 46 procent 2016, vilket kan jämföras med 6 procent hos börsbolagen¹. I de av staten helägda bolagen är andelen kvinnor som styrelseordförande 46 procent.

1) Enligt stiftelsen AllBright.

Ekonomiska mål för effektivt resursutnyttjande

De flesta bolag med statligt ägande verkar på konkurrensutsatta marknader vilket ställer krav på deras lönsamhet och effektivitet. Därför är ekonomiska mål ett viktigt verktyg i bolagsstyrningen. Metoden för att fastställa dessa inleds med en analys av kapitalkostnaden, det vill säga ägarens förväntade avkastning. Ambitiösa, realistiska och uppföljningsbara ekonomiska mål utarbetas därefter i dialog med bolagen.

Ekonomiska mål i bolag med statligt ägande

Bolagen med statligt ägande verkar i de flesta fall under marknadsmässiga villkor på konkurrensutsatta marknader. Det innebär att de har samma förutsättningar som andra aktörer på marknaden och att de precis som dessa drivs med värdeskapande som övergripande mål. På så vis stärks de statliga innehavens konkurrenskraft, långsiktiga värdeutveckling och effektivitet, samtidigt som risken för snedvridning av konkurrensen minskar.

Ett betydelsefullt stöd för bolag som eftersträvar ett så effektivt resursutnyttjande som möjligt är fastställandet av ekonomiska mål. De ekonomiska målen ska vara realistiska, uppföljningsbara och ambitiösa. Staten utarbetar därför målen tillsammans med bolagen. På så vis skapas en mer nyanserad och ändamålsenlig styrning samtidigt som kvaliteten och verklighetsförankringen i målen förbättras.

För bolagen med särskilt beslutade samhällsuppdrag sätts ekonomiska mål samtidigt som uppdragsmålen eftersom det särskilt beslutade samhällsuppdraget då kan sättas i relation till ekonomiskt värdeskapande. Hållbarhetsanalysen ingår i den fundamentala analysen av bolagets möjligheter och risker som ligger till grund för de ekonomiska målen.

Syftet med ekonomiska mål

Ekonomiska mål omfattas vanligtvis av kapitalstruktur, lönsamhet och utdelning och syftar framför allt till att:

- främja såväl operationell effektivitet som kapitaleffektivitet,
- hålla finansiell risk på en rimlig nivå,
- bidra till att ägaren får en förutsägbar och långsiktigt hållbar utdelning, samt
- möjliggöra uppföljning och utvärdering.

Den viktiga kapitalkostnaden

Den metod som används för att fastställa ekonomiska mål bygger på en analys i flera steg. Startpunkten utgörs av en beräkning

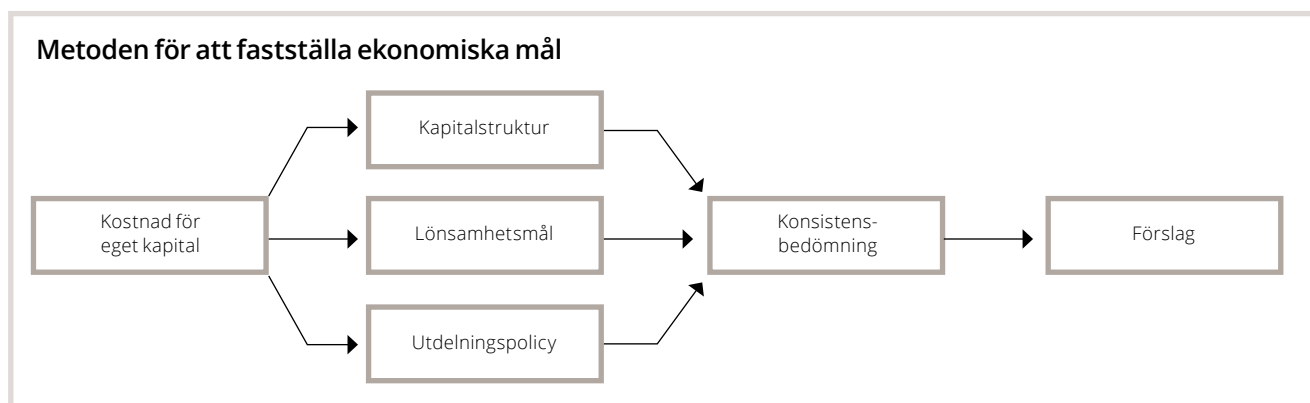
av bolagets kapitalkostnad. Kapitalkostnaden är den förväntade avkastning en investerare skulle kunna få för en alternativ placering med samma risk och löptid. Den avgör om investeraren får en rimlig avkastning på sin investering i bolaget och det risktagande som den medför. En rimlig kompensation bör över tid vara lika med kapitalkostnaden. Om avkastningen på eget kapital över tid överstiger kapitalkostnaden får investeraren ytterligare kompensation för sitt risktagande. Om avkastningen över tid däremot understiger kapitalkostnaden får investeraren inte fullt ut kompensation för sitt risktagande. Nedan beskrivs de tre huvudområdena för de ekonomiska målen samt hur kapitalkostnaden påverkar dessa.

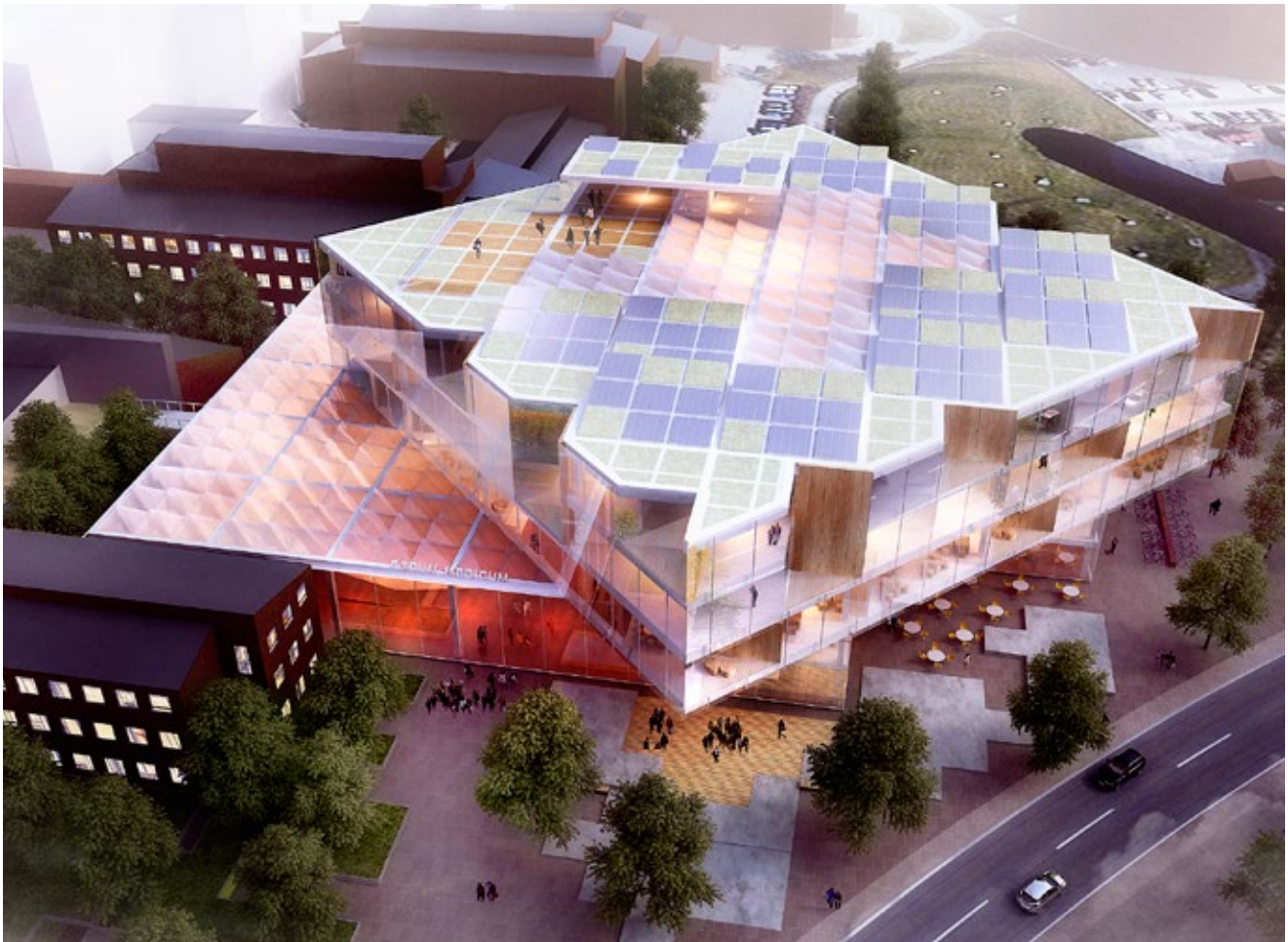
En effektiv kapitalstruktur

Kapitalstrukturmålet fastställs för att hålla risken på en rimlig nivå samtidigt som bolaget är effektivt kapitaliserat. För att finna en lämplig kapitalstruktur beräknas först den teoretiskt optimala kapitalstrukturen, det vill säga den fördelning mellan eget och lånat kapital som minimerar bolagets kapitalkostnad. Beräkningen kompletteras med branschjämförelser och en mer ingående analys av bolagets rörelserisk. Analysen kring bolagets rörelserisk är extra betydelsefull eftersom en lämplig kapitalstruktur bör vara finansiellt motståndskraftig och hålla bolaget effektivt kapitaliserat. Detta innebär att ett bolag inte bör ha ett större eget kapital än nödvändigt. Målet för kapitalstrukturen uttrycks vanligtvis som ett intervall för nettoskuldssättningsgraden.

Ett ambitiöst lönsamhetsmål

Syftet med lönsamhetsmålet är att se till att verksamheten bedrivs så effektivt som möjligt, ur både ett finansiellt och ett operativt perspektiv. Lönsamhetsmålet syftar också till att ge en rimlig kompensation för det risktagande en investering i bolaget innebär. Därför utgör kapitalkostnaden golvet för lönsamhetsmålet. Precis som övriga ekonomiska mål ska lönsamhetsmålet ses som

Vinnande arkitektförslag för Forum Medicum i Lund

Akademiska Hus och Lunds universitet utsåg i november 2015 arkitektbyrån Henning Larsen Architects förslag till vinnare i uppdraget att gestalta Forum Medicum vid Lunds universitet. Forum Medicum är ett projekt som ska samla den medicinska fakultetens studenter under ett och samma tak. Det åstadkoms i Henning Larsen Architects förslag med en ny huskropp som förbinder de två befintliga byggnaderna och där de övre våningsplanerna roteras 45 grader i förhållande till bottenvåningen.

ett mål som ska uppnås på sikt och inte som ett krav som måste vara uppfyllt vid varje tidpunkt. Det bör således utgöra en ambition och samtidigt realistisk målbild för bolaget. Metoden för att fastställa lönsamhetsmålet omfattar en ingående analys av bolagets affärsplan samt branschjämförelser. För de flesta bolag används ett avkastningsmål (t.ex. avkastning på eget eller operativt kapital). För andra bolag, som inte binder mycket kapital, kan det vara mer relevant med ett marginalmål (t.ex. rörelsemarginalmål).

En anpassad utdelningspolicy

Utdelningspolicyns syfte är att se till att ägaren får en förutsägbart och långsiktigt hållbar utdelning. Alternativet är att bolaget får behålla kapitalet och investera det i verksamheten. Ett bolag som har attraktiva investeringsmöjligheter med en förväntad avkastning som överstiger kapitalkostnaden kan få behålla kapitalet för investeringar. I stället för utdelning kan ägare då tillgodogöra sig en värdeökning i bolaget. Utdelningspolicyn bygger därför på en grundlig analys av bolagets investeringsplan och tillväxtpotentialer. Investeringar som inte uppnår ägarens lönsamhetsmål kan ändå vara attraktiva och ska genomföras så länge den förväntade avkastningen på investeringen motsvarar eller överstiger kapitalkostnaden. Utdelningspolicyn uttrycks vanligen som en andel av årets resultat, i de flesta fall som ett intervall.

Uppföljning och utvärdering

De ekonomiska målen ska vara framåtblickande och långsiktiga. Det betyder att de kommer att överträffas vissa år och inte uppnås andra år, bland annat beroende på konjunktursvängningar. Vid regelbundna avstämningsmöten med bolagets styrelseordförande och ledning följer ägaren upp bolagets utveckling och måluppfyllelse. Vid dessa tillfällen diskuteras både bolagets interna arbete för att uppfylla målen och de omvärldsfaktorer som påverkar bolagets förutsättningar. Måluppfyllelsen utvärderas i förhållande till bland annat rådande marknadsförutsättningar, budget och affärsplan.

Revidering av ekonomiska mål

Eftersom ett bolags interna och externa förutsättningar ständigt förändras behöver också de ekonomiska målen ses över med jämna mellanrum. Anledningar till att revidera målen kan bland annat vara väsentliga förändringar i bolagets strategi eller marknadsförutsättningar, liksom större förvärv eller avyttringar. Större och varaktiga makroekonomiska förändringar kan också vara en anledning att se över målen. En revidering av målen är en strukturerad process som involverar både ägare och bolag. Eftersom de ekonomiska målen beslutas av såväl ägare som bolag, kommuniceras mål och utfall externt av båda parter.

Hållbarhetsmål tydliggör ansvarsfullt företagande

En föränderlig omvärld och omgivningens förväntningar ställer krav på bolag med statligt ägande att agera hållbart. Bolagsstyrelserna fastställer mål och strategier för ett långsiktigt hållbart företagande. Uppföljning av bolagens hållbarhetsarbete sker dels med uppföljning av bolagens egna hållbarhetsmål, dels med hjälp av bolagsspecifika hållbarhetsanalyser.

Ett långsiktigt värdeskapande

Hållbart företagande är en integrerad del av statens ägarstyrning. Bolagen med statligt ägande ska agera så att de åtnjuter offentligt förtroende och att en långsiktig hållbar värdetillväxt säkerställs. Hållbart företagande innebär att verksamheten anpassas till nya förväntningar och omvärldskrav, på samma sätt som den måste möta nya affärsutmaningar som konkurrens, teknikutveckling och ändrade beteendemönster. När bolag brister i sin hantering av hållbarhetsutmaningar kan det ge upphov till affärsrisker som kan få långtgående konsekvenser på bolagets förmåga att överleva, eller till att en affärsmöjlighet går förlorad.

Enligt statens ägarpolicy ska bolagen med statligt ägande arbeta strategiskt för att agera föredömligt inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption, affärsetik, jämställdhet och mångfald. Det innebär att bolaget ska utgå från sin affär och/eller sitt särskilt beslutade samhällsuppdrag i fastställandet av hållbarhetsmål och strategier för att nå dessa mål. Utgångspunkten är att ett proaktivt och integrerat hållbarhetsarbete bidrar positivt till bolagets utveckling.

Mål- och strategiformulering

Det är styrelsens ansvar att fastställa mål och strategier för hållbart företagande. Regeringen har definierat ett antal kvalitetskrav för målen.

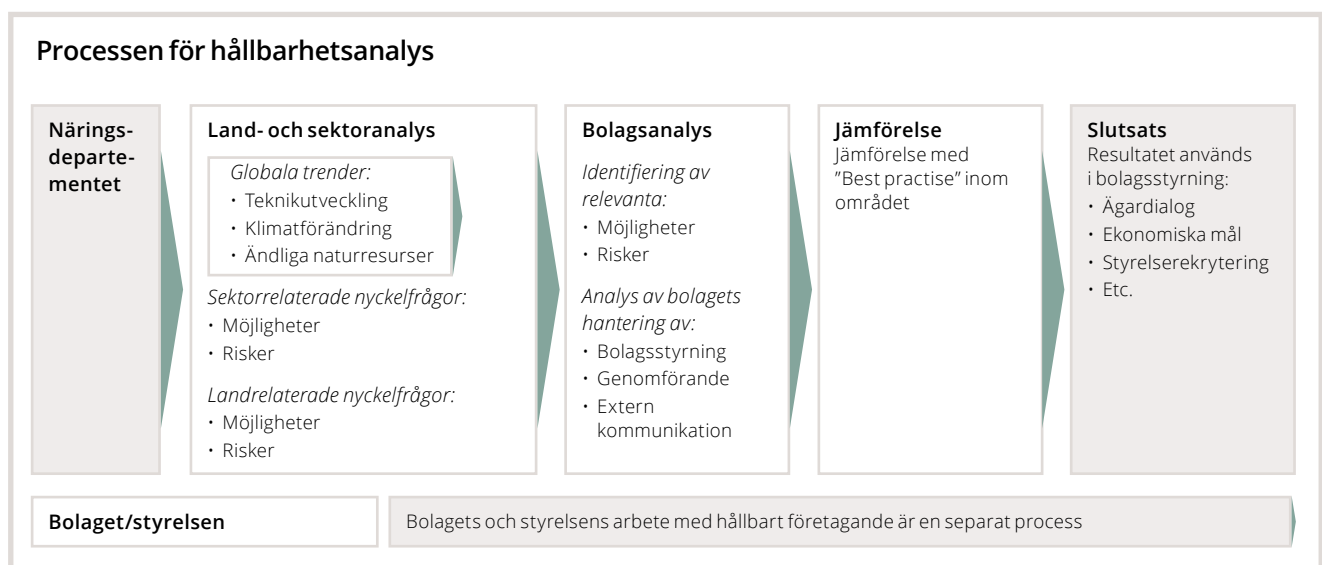
De ska vara:

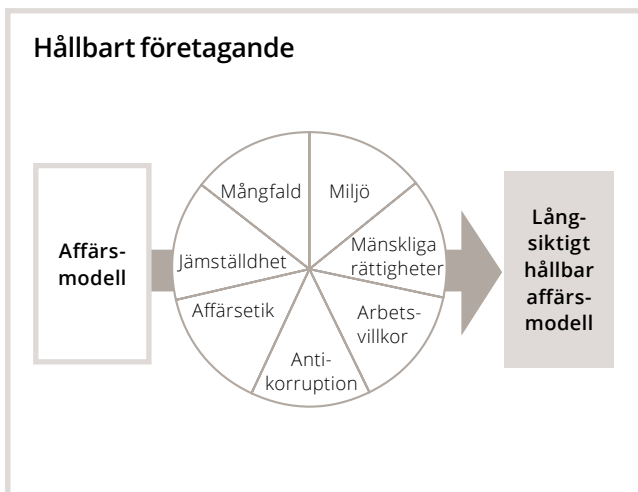
- få och övergripande,
- relevanta för bolagets affärsverksamhet och hållbarhetsutmaningar,
- långsiktiga och utmanande,
- uppföljningsbara (behöver inte vara kvantifierbara),
- tydliga och enkla att kommunicera, samt
- fastställda genom styrelsebeslut.

Uppföljning med hjälp av hållbarhetsanalys

Uppföljning av de hållbarhetsmål som fastställts av bolagsstyrelserna är en del av ägarstyrningen. Förvaltningsorganisationen gör bolagsspecifika hållbarhetsanalyser med vars hjälp bolagens hållbarhetsarbete kan utvärderas. Hållbarhetsanalysen utgår från en bred omvärldsanalys som beaktar globala trender, risker och möjligheter kopplade till den värdekedja bolaget verkar i.

Resultatet från hållbarhetsanalysen ligger också till grund för det aktiva ägandet i form av ägardialog och styrelsenomineringsprocessen. Det utgör en utgångspunkt i dialogen mellan ägaren och bolaget och ger förutsättningar för en långsiktig och konsekvent styrning av bolagen. Hållbarhetsanalysen utgör en integrerad del i processen att ta fram ekonomiska mål för att minska risken för målkonflikt.

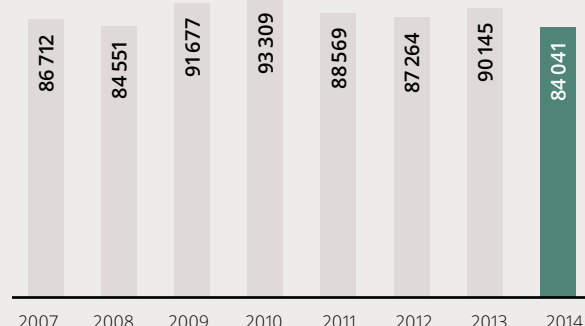
FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter

Regeringen presenterade i augusti 2015 en handlingsplan för genomförande av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Staten som ägare har enligt principerna ett särskilt ansvar att säkerställa att bolagen arbetar för efterlevnad av principerna, ett krav som inkluderades i statens ägarpolicy 2012. Uppföljning av bolagens arbete görs i förvaltningsorganisationens hållbarhetsanalys och vid behov diskuteras implementeringen av principerna i ägardialog.

Regeringen verkar för att öka kunskapen kring FN:s vägledande principer i bolagen. I april 2016 avslutades den serie av workshops som förvaltningsorganisationen genomfört sedan 2015 med fokus på principernas grunder, rapporteringsriktlinjerna RAFI, visuellblå-sarsystem som en del av klagomålsmekanism, samt konsekvensanalys. Under 2016 deltog tjänstemän från förvaltningsorganisationen i olika forum, inklusive FN:s Forum om företagande och mänskliga rättigheter i Genève, för att redogöra för svenska statens ägarstyrning och hur FN:s vägledande principer inkluderas i den.

Bolagsportföljens direkta utsläpp, kton CO₂e

Årlig förändring 2007-2014: -0,4%

Vattenfall stod för 98 procent av bolagsportföljens direkta utsläpp 2014. Exklusive Vattenfall har bolagsportföljens direkta utsläpp under perioden 2007-2014 minskat med i genomsnitt 2,8 procent per år.

Klimatanalys visade på transparent rapportering

Under 2015 har staten som ägare tagit flera steg för att bli en mer initierad och långsiktig ägare inom klimatområdet. I ägarpolicyn har förväntningarna inom klimatområdet förtydligats ytterligare och 2015 gjordes en klimatanalys av den statliga bolagsportföljen med fokus på transparens, bolagens utsläpp av koldioxid och energianvändning. Analysen byggde på bolagens publika data som rapporterats sedan 2008 och visade att portföljen som helhet har en god transparens och att bolagen visar framsteg inom området. Flera av bolagen med statligt ägande är goda förebilder och har innovativa klimatsmarta lösningar som bidrar i omställningen till en grön ekonomi. Många har även mål som innebär minskade utsläpp och ökad energieffektivitet. I samband med klimatmötet COP21 i Paris skickade närings- och innovationsminister Mikael Damberg ut en uppmaning till ordförandena i bolagen om att vara fortsatt transparenta och synliggöra det goda arbete som görs på klimatområdet samt att vara ambitiösa och långsiktiga i arbetet. Resultatet av analysen tas nu vidare i ägarstyrningen av bolagen.

Policy och riktlinjer

Riktlinjerna för hållbarhetsrapporteringen för bolagen med statligt ägande harmonierar med många av de internationella normerna, och blir sålunda en del av en internationell strävan efter en mer hållbar utveckling. Några viktiga internationella normbärare:

OECD:s riktlinjer för multinationella företag var ett tidigt initiativ (1976) för att vägleda företag, som agerar i en internationell miljö, att efterleva de internationella ramverken för hållbarhet och ansvarsfullt företagande i alla delar av sin verksamhet. Riktlinjerna är 44 regeringars gemensamma rekommendationer till multinationella företag. De klargör vilka förväntningar de regeringar som har anslutit sig till dem har på företagen och riktlinjerna är en referenspunkt för företagen och andra intressenter.

Global Compact är ett globalt FN-initiativ som bygger på tio principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption som formulerats utifrån FN:s kärnkonventioner. Företag som ansluter sig till Global Compact arbetar för att integrera principerna i sina egna verksamheter. Sedan starten 2000 har antalet medlemmar stadigt ökat varav merparten är företag. Flera bolag med statligt ägande har anslutit sig till Global Compact.

Global Reporting Initiative (GRI) är riktlinjer för rapportering av hållbarhetsarbete, i ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. På så sätt är det ett stöd och verktyg för företag och organisationer att rapportera sitt arbete utifrån till exempel Global Compact och OECD:s riktlinjer. GRI syftar till att öka möjligheten att följa upp och utvärdera företagens hållbarhetsarbete och att öka jämförbarheten.

FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Principen "Skydda, respektera, åtgärda" har tagits fram för att klargöra staters respektive företags ansvar i förhållande till skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna. Företag har ett ansvar för att respektera dessa rättigheter i sitt företags arbete och att verka för att de inte medverkar till att mänskliga rättigheter kränks.

Uppdragsmål säkrar samhällsnyttan

Genom att fastställa uppdragsmål kan staten följa upp att bolag med särskilt beslutade samhällsuppdrag utför dessa väl och bidrar till den samhällsnytta som var avsedd.

Det här innebär ett uppdragsmål

Uppdragsmål tas fram för de bolag med statligt ägande som har särskilt beslutade samhällsuppdrag. Det särskilt beslutade samhällsuppdraget framgår av bolagsordningens beskrivning av bolagets verksamhet. Ett exempel på bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag är Samhall, vars syfte är att producera efterfrågade varor och tjänster för att på så vis skapa meningsfulla och utvecklande arbeten åt personer med funktionshinder.

Ett annat exempel bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag är Swedavia, som driver och utvecklar flygplatser i Sverige. Swedavias särskilt beslutade samhällsuppdrag är att bidra till att de transportpolitiska målen uppnås. Det övergripande transportpolitiska målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Ytterligare ett exempel på sett bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag Svensk Exportkredit, SEK, som arbetar för att främja svensk export. Uppdraget att administrera statens system för statsstödda exportkrediter (CIRR-systemet) utgör ett särskilt beslutat samhällsuppdrag för SEK.

Det är staten, i sin roll som ägare, som i dialog med bolagen tar fram uppdragsmålen. Uppdragsmålen fastställs därefter av ägaren på bolagsstämman.

Syfte med uppdragsmål

Tydligt satta uppdragsmål möjliggör uppföljning av hur väl bolagen uppfyller sina särskilt beslutade samhällsuppdrag. Främst handlar det om att säkerställa att bolagen genomför de särskilt beslutade samhällsuppdrag som riksdagen beslutat om, men också att tydliggöra, i termer av lönsamhet och värde, kostnaden för utförandet av de särskilt beslutade samhällsuppdragen. Uppdragsmålen utgör således en förutsättning för de ekonomiska målsättningarna. Genom att arbeta med uppdragsmål blir uppföljning och rapportering till riksdag och andra intressenter tydligare.

Uppdragsmål

- Uppdragsuppfyllelse
- Synliggör kostnad
- Uppföljning och dialog
- Utgångspunkt för ekonomiska mål

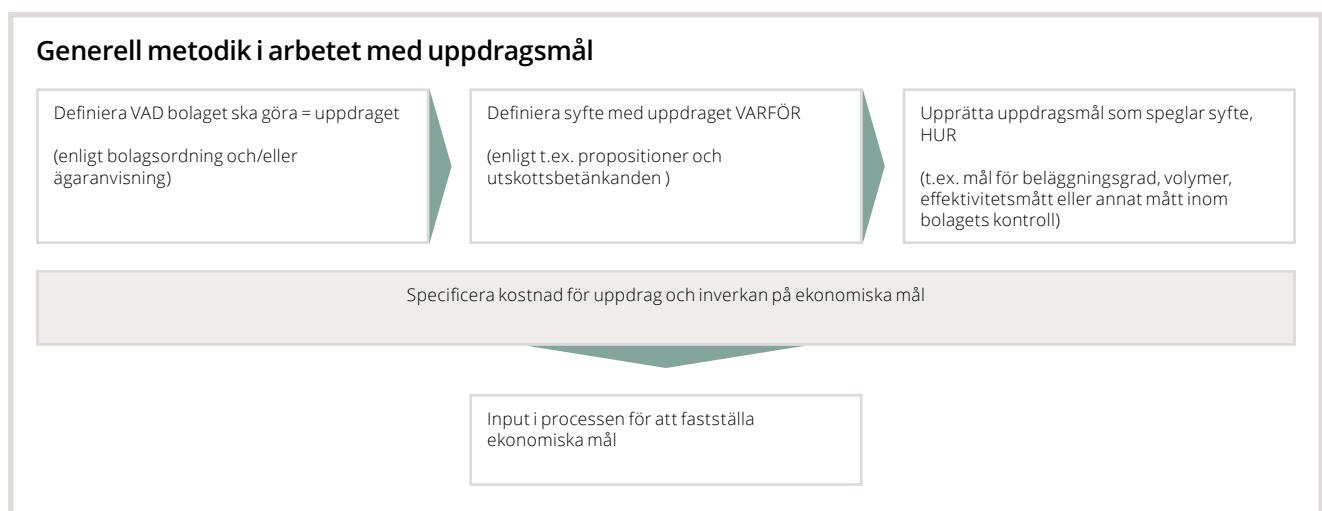
Metodik för uppdragsmål

Bolagsförvaltningsorganisationen har en strukturerad process för att ta fram uppdragsmål för bolag med statligt ägande. Startpunkten är att fastställa syftet med det särskilt beslutade samhällsuppdraget, det vill säga varför ett visst uppdrag ska utföras eller vilken samhällsnytta bolaget skapar med sin verksamhet. I bolagsordningens verksamhetsbeskrivning framgår ofta vad det särskilt beslutade samhällsuppdraget är, men inte alltid dess samhällsnytta. Innan uppdragsmålen formuleras måste därför samhällsnyttan klargöras.

Ett särskilt beslutat samhällsuppdrag beslutas av riksdagen och innebär att bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet som syftar till andra effekter än ekonomisk avkastning. Syftet med det särskilt beslutade samhällsuppdraget är oftast beskrivet i den proposition som utgör underlag för riksdagens beslut. Enhetliga uppdragsmål tas fram genom att definiera kategorier för olika typer av syften eller samhällsnyttor. För dessa kategorier tas standardmål fram. Ett exempel är inom infrastruktur, där standardmålen utgörs av måtten beläggningsgrad och kvalitetsindex. Ju högre beläggningsgrad desto större nytta ger infrastrukturen, medan kvalitetsindex används för att mäta användarens uppfattade nytta. I bolag som verkar utan konkurrens är kvalitets- och kundmätningar särskilt viktiga eftersom det inte finns något naturligt omvandlingstryck på bolaget att verka mer effektivt.

Uppdragsmål i relation till ekonomiska mål

Det finns ingen motsättning mellan särskilt beslutade samhällsuppdrag och ekonomisk effektivitet. Statens ambition som

Swedfunds investering i Nairobi Women's Hospital

Swedfund, som ska bidra till målet för Sveriges politik för global utveckling, är delägare i den privata sjukvårdsaktören Nairobi Women's Hospital (NWH) i Kenya. Det är en privat vårdaktör som är specialiserad på kvinnors vårdbehov genom livet – gynekologi, mödravård, barnavård, sexualhälsa och onkologi. Privat sjukvård är ett viktigt komplement till den offentliga, som ofta har mycket begränsade resurser, i de länder där Swedfund investerar.

ägare är att uppdraget ska utföras väl och på ett så effektivt sätt som möjligt. Däremot kan uppdragsmål och ekonomiska mål påverka varandra, varför det är viktigt att de fastställs i en integrerad process. Utförandet av det särskilt beslutade samhällsuppdraget kan till exempel vara förknippat med en kostnad, vilket påverkar bolagets ekonomiska resultat. De ekonomiska målen sätts med hänsyn tagen till kostnaden för det särskilt beslutade samhällsuppdraget. Det särskilt beslutade samhällsuppdraget kan även vara kopplat till bolagets risk och bedömningen av vad som är en lämplig kapitalstruktur.

Tolkningen av det särskilt beslutade samhällsuppdraget och fastställandet av uppdragsmålen har betydelse för bolagets ekonomiska förutsättningar och vilka ekonomiska mål som kan sättas.

Vissa av bolagen med särskilt beslutade samhällsuppdrag får anslag på statens budget och kostnadsberäkningen underlättar för regering och riksdag att prioritera hur skattebetalarnas pengar ska användas.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av uppdragsmålen sker löpande och utgör en stående punkt vid de regelbundna ägardialogerna, det vill säga när statsrådet träffar styrelseordförande och ledning i bolaget med särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Vad är ett särskilt beslutat samhällsuppdrag?

Ett särskilt samhällsuppdrag föreligger när ett bolag har ett uppdrag beslutat av riksdagen att bedriva verksamhet som syftar till att generera andra effekter än ekonomisk avkastning för ägaren.

23 bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag

Almi Företagspartner	SSC
APL	Sbo
Arlandabanan Infrastructure	Sveaskog
Kungliga Dramatiska teatern	Svedab
ESS	Svenska Spel
Göta Kanalbolag	Swedavia
Miljömärkning Sverige	Swedfund International
Kungliga Operan	Systembolaget
RISE	Teracom Boxer Group
Samhall	VisitSweden
SEK	Voksenåsen
SOS Alarm	

Måluppföljning

Måluppföljning är en av grundbultarna i statens aktiva bolagsförvaltning. Genom att jämföra bolagens prestation mot fastställda mål kan staten som ägare utvärdera och bidra till bolagens utveckling. Uppföljningen sker på ägarmötena med bolagens ledning och styrelseordförande.

Ekonomiska mål* – Mål och utfall 2015

%	Lönsamhet Avkastning eget kapital, om inget annat anges		Kapitalstruktur Soliditet, om inget annat anges		Beslutad utdelning baserad på 2015 års vinst, om inget annat anges	
	Mål	Utfall 2015	Mål	Utfall 2015	Mål	Utfall
Akademiska Hus	>6,5 ²	6,9 ²	30–40	40,7	40–60 ³	50 ³
APL	>8	2,2	40–50	38,9	>50	0
Apoteket	3 ⁴	2,4 ⁴	40–80 ⁵	neg ⁵	40–60 ⁶	50 ⁶
Apoteksgruppen	>4	neg	ca 80	>80	40	0
Bilprovningen	>8 ⁴	10,2 ⁴	30–40	48,1	>80	100
Bostadsgaranti	rf+3	5,7	–	–	33	30
Green Cargo	10 ²	1,4 ²	0,6–0,9 ⁵	1,4 ⁵	50	0
Infranord	>16	21,6	>33	31,3	50–75	0
Jernhusen	12	17,2	35–45	41,1	33	180
Lernia	>20	17	30–50	42	50	61
LKAB	>12	neg	0–20 ⁵	10 ⁵	30–50	0
Metria	10 ⁷	9,1 ⁷	≥30	48,6	≥30	51
PostNord	10,5 ²	5,4 ²	10–50 ⁵	neg ⁵	40–60	0
Samhall	7	neg	>30	47	0	0
SAS	–	–	>20 ⁸	40 ⁸	–	–
SJ	≥7 ²	12,9 ²	0,5–1,0 ⁵	0,19 ⁵	30–50	40
SOS Alarm	8	neg	40–50	27	5 ⁹	0 ⁹
Specialfastigheter	8	12,8	25–35	30,2	50 ³	50 ³
SSC	6 ²	0,7 ²	0,3–0,5 ⁵	0,4 ⁵	30	0
Sveaskog	>4,5 ¹⁰	4,7 ¹⁰	0,3–0,6 ⁵	0,41 ⁵	65–90	89
Svenska Spel	>22 ⁴	22,6 ⁴	–	–	–	–
Svevia	≥13	18,5	≥30	29,7	50–75	67
Swedavia	>7 ²	14,5 ²	1,0–1,5 ⁵	0,7 ⁵	30–50	40
Swedesurvey	uthålligt positiv	neg	>30	33,2	–	–
Swedfund	rf	neg	–	–	–	–
Systembolaget	rf+7	11,6	20–30	28,3	80–100	100
Telia Company	–	–	A- till BBB+ ¹¹	A- till BBB+ ¹¹	>50	85
Teracom Boxer Group	17	10,2	30	49	40–60	60
Vasallen	rf+4	2,5	>50	89,7	30–50	447
Vattenfall	9 ¹²	neg ¹²	50–90 ⁵	55,4 ⁵	–	–

1) Målen är satta för en konjunkturcykel. 2) Avkastning på operativt kapital. 3) Andel av årets resultat efter skatt efter återläggning av årets värdeförändringar och därtill hörande uppskjuten skatt. 4) Rörelsemarginal. 5) Skuldsättningsgrad. 6) Andel av årets resultat justerat för resultat och skatt hänförlig till pensionstillgångar och pensionsförpliktelser. 7) EBITDA-marginal. 8) Finansiell beredskap: likvida medel samt outnyttjade kreditfaciliteter/fasta kostnader. 9) Andel av eget kapital. 10) Direktavkastning. 11) Kreditvärdering på lång sikt. 12) Avkastning på sysselsatt kapital.

%	Lönsamhet Avkastning eget kapital		Kapitalstruktur Kärnprimärkapitalrelation		Utdelning Andel av årets vinst	
	Mål	Utfall 2015	Mål	Utfall 2015	Mål	Utfall 2015
SBAB	10	10,2	>20	28,6	>40	0
SEK	>6	7,2	16, lägst 12 ¹³	21,6 ¹³	30	30

13) Nytt kapitalmål beslutades på bolagsstämman 21 jan 2016: SEK:s totala kapitalrelation ska under normala förhållanden uppgå till mellan 1 och 3 procentenheter över det av Finansinspektionen kommunicerade kravet.

Hållbarhetsmål

Bolagen i den statliga portföljen ska alla ha definierade hållbarhetsmål som är relevanta för bolagens verksamhet och hållbarhetsutmaningar. Mål och utfall inom hållbarhet för respektive bolag presenteras i bolagsöversikterna på sidorna 30–79.

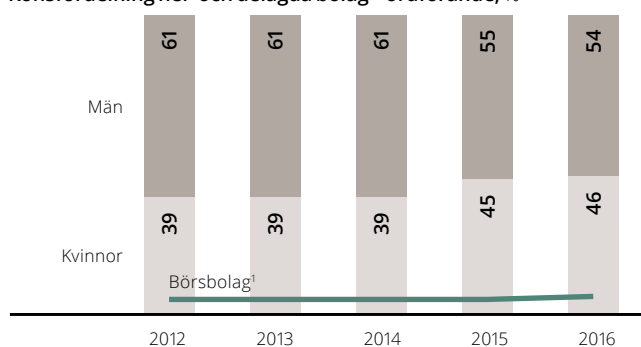
Övergripande för bolag med statligt ägande är att de ska vara föredömen inom jämställdhetsarbetet och ta till vara den kompetens och erfarenhet som både män och kvinnor besitter. De ska arbeta aktivt för en jämn könsfördelning i styrelse och ledning. Regeringens mål är att det i varje styrelse ska vara minst

40 procent av varje kön. Per den 10 maj 2016 var andelen kvinnor 48 procent och andelen män 52 procent i de av staten hel- och delägda bolagens styrelser. I de av staten hel- och delägda bolagens ledningsgrupper var 43 procent kvinnor och 57 procent män.

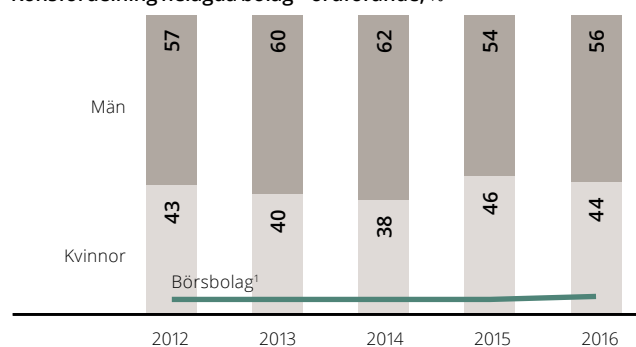
Uppdragsmål

Mål och utfall för respektive bolag presenteras i bolagsöversikterna på sidorna 30–79.

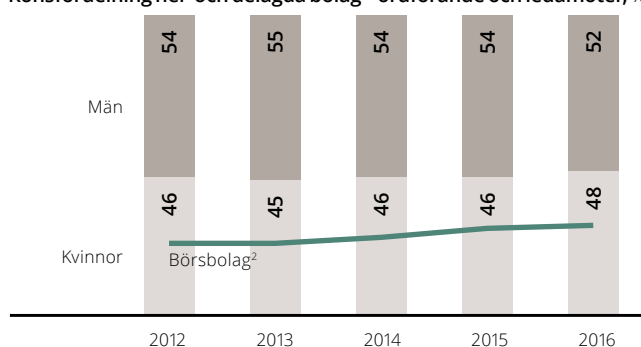
Könsfördelning hel- och delägda bolag – ordförande, %

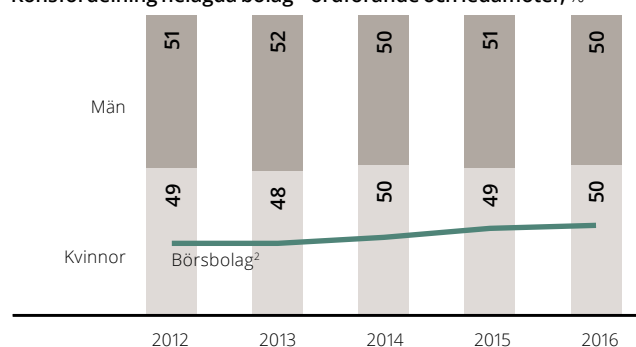
Könsfördelning helägda bolag – ordförande, %

Könsfördelning hel- och delägda bolag – ordförande och ledamöter, %

Könsfördelning helägda bolag – ordförande och ledamöter, %

1) Könsfördelningen i procent för ordförande i börsbolagen. 2) Könsfördelningen i procent för samtliga ledamöter i börsbolagen.

Könsfördelning – VD och ledningsgrupp

			2015		2014		2013		2012		
	K, st	M, st	Total	K, %	M, %	K, %	M, %	K, %	M, %	K, %	M, %
VD	14	32	46	32	68	32	68	36	64	29	71
Ledningsgrupp	148	199	347	43	57	39	61	37	63	38	62

Könsfördelning – ledamöter utsedda av bolagsstämman

	2016-05-10			2015		2014		2013		2012			
	K, st	M, st	Total	K, %	M, %	K, %	M, %	K, %	M, %	K, %	M, %		
Hel- och delägda bolag													
Ordförande	22	26	48	46	54	45	55	39	61	39	61	39	61
Ledamöter	150	157	307	49	51	47	53	47	53	46	54	48	52
Summa ordförande och ledamöter utsedda av bolagsstämman	172	186	358	48	52	46	54	46	54	45	55	46	54
Helägda bolag													
Ordförande	18	23	41	44	56	46	54	38	62	40	60	43	57
Ledamöter	123	119	242	51	49	49	51	52	48	49	51	50	50
Summa ordförande och ledamöter utsedda av bolagsstämman	141	142	283	50	50	49	51	50	50	48	52	49	51

Den statliga bolagsportföljen består av 50 hel- och delägda bolag som tillsammans omsätter 346 miljarder kronor. Inklusive intressebolag uppgår omsättningen till 387 miljarder kronor. Varje år ger de statligt ägda bolagen viktiga bidrag till statskassan. Under 2015 uppgick utdelningarna till 26,0 miljarder kronor. Det sammanlagda värdet på statens bolagsportfölj – som ytterst ägs av svenska folket – beräknas till 430 miljarder kronor.

Resultaträkning och balansräkning

Omsättning

Den konsoliderade omsättningen för bolagen med statligt ägande sjönk under 2015 med 1 procent jämfört med föregående år och uppgick till 346,1 (350,0) miljarder kronor. Total omsättning inklusive statens ägarandel i intressebolagen sjönk under 2015 med 0,4 procent.

Resultaträkning

Mnkr	2015	2014
Nettoomsättning (inkl. ev. anslag)	346 119	350 125
Övriga intäkter	5 838	7 466
Kostnader	-362 609	-340 702
Resultat från andelar i intressebolag	4 020	6 117
Värdeförändringar	5 207	5 050
Rörelseresultat (EBIT)	-1 425	28 056
Finansiella intäkter	3 664	4 149
Finansiella kostnader	-10 029	-11 592
Resultat före skatt	-7 789	20 612
Skatt	5 801	-3 874
Resultat från avvecklad verksamhet		
Årets resultat	-1 833	16 523
Hänförbart till aktieägare i moderbolaget	1 314	16 616
Hänförbart till minoritetsintressen	-2 999	-94
Summa	-1 685	16 523

Rörelseresultat

Det konsoliderade rörelseresultatet för 2015 uppgick till -1,4 (28,1) miljarder kronor.

Balansräkning

Mnkr	2015	2014
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	455 745	482 664
Immateriella tillgångar	24 788	27 343
Finansiella tillgångar	812 103	818 591
Omsättningstillgångar	198 434	210 846
Summa tillgångar	1 491 070	1 539 444
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital hänförbart till aktieägare i moderbolaget	325 080	347 059
Eget kapital hänförbart till aktieägare i minoritetsintressen	16 279	16 754
Summa eget kapital	341 359	363 813
Totala skulder och eget kapital	1 491 070	1 539 444

Eget kapital

Under 2015 minskade eget kapital med 22,4 miljarder kronor, vilket framför allt förklaras av utdelningar under 2015 om -26,0 miljarder kronor samt ett negativt resultat efter skatt 2015 om -1,8 miljarder kronor.

1) Svenska statens andel 37,3 procent.

Kassaflödesanalys

Kassaflöde

Mnkr	2015	2014
Kassaflöde från löpande verksamhet	60 274	65 246
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-35 321	-29 174
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-24 696	-35 908

Från löpande verksamhet

Kassaflödet från den löpande verksamheten sjönk med 7,6 procent under 2015 jämfört med 2014, från 65,2 till 60,3 miljarder kronor.

Från investeringsverksamhet

Kassaflödet från investeringsverksamheten ökade med 21,1 procent under 2015 jämfört med 2014, från -29,2 till -35,3 miljarder kronor

Från finansieringsverksamhet

Kassaflödet från finansieringsverksamheten minskade med 31,2 procent under 2015 jämfört med 2014, från -35,9 till -24,7 miljarder kronor.

Vattenfalls kassaflöde från den löpande verksamheten förbättrades med 0,8 miljarder kronor till 40,9 miljarder kronor 2015.

Utdelningar och anslag

Majoriteten av bolagen med statligt ägande har i sin utdelningspolicy fastslagit att en del av vinsten ska betalas ut till ägaren. Bolag med särskilt beslutade samhällsuppdrag kan erhålla anslag.

Utdelning, statens andel

Mnkr	Ägarandel, %	2015 ¹	2014 ¹
Akademiska Hus	100	7 945	1 374
Apoteket	100	158	150
Bilprovningen	100	48	290
Bostadsgaranti	50	138	9
Jernhusen	100	113	100
Lernia	100	235	58
LKAB	100	139	3 500
Metria	100	3	-
Orio	100	35	55
SBAB	100	502	502
SEK	100	378	327
SJ	100	1 930	73
Specialfastigheter	100	3 000	481
SSC, Svenska rymdaktiebolaget	100	10	3
Sveaskog	100	800	450
Swedavia	100	232	230
Svenska Spel	100	4 762	5 219
Svevia	100	120	-
Systembolaget	100	251	287
Telia Company	37	4 806	4 806
Teracom Boxer Group	100	235	290
Vasallen	100	300	100
Summa		26 005	18 433

1) Erhållen utdelning redovisas på det år beslut fattas om utdelning, se bolagens redovisning av förändring av eget kapital och kassaflödesredovisning.

De statliga bolagens utdelningspolicy syftar till att säkerställa att ägaren får en förutsägbar och långsiktigt hållbar utdelning och är en viktig del i fastställandet av de ekonomiska målen. Av de 50 bolag som ingår i den statliga bolagsportföljen gav 22 bolag utdelning 2015. Totalt delade dessa bolag ut 26,0 miljarder kronor till staten. Störst utdelning under 2015 stod Akademiska Hus, Svenska Spel och Telia Company för vilka, under 2015, delade de ut 7,9, 4,8 respektive 4,8 miljarder kronor. Deras gemensamma utdelningar motsvarar 67 procent av de totala utdelningar staten mottog under 2015.

Anslag/totala intäkter för 2015

Mnkr	Anslag 2015	Totala intäkter 2015	Andel anslagsfinansiering, %
Almi Företagspartner	248,7	900,9	27,6
Dramaten	226,7	282,9	80,1
Göta kanalbolag	25,2	62,4	40,4
Miljömärkning Sverige	3,4	58,6	5,8
Operan	439,0	538	81,6
PostNord	24,0	40112	0,1
RISE, Research Institutes of Sweden	370,7	2128	17,4
Samhall	4 405,0	7229	60,9
SOS Alarm	251	977	25,7
Teracom Boxer Group	3	3966	0,1
VisitSweden	140	254	55,0
Voksenåsen	14	61	23,1
Summa	6 150,8	56 569,5	10,9

Vissa bolag erhåller anslag från staten för att utföra sitt särskilt beslutade samhällsuppdrag. Samhall erhåller exempelvis anslag för att kunna genomföra sitt arbetsmarknadspolitiska kärnuppdrag vilket är att skapa utvecklande arbeten för personer med funktionsnedsättningar. Det anslag Samhall under 2015 erhöll, 4 405 miljoner kronor, motsvarade 72 procent av statens totala anslag. Ytterligare exempel på bolag som erhåller årliga anslag är Kungliga Dramatiska teatern och Kungliga Operan vilka finansieras för att erbjuda nationalscener för teater respektive opera och balett. Totalt fick statligt ägda bolag 6 151 miljoner kronor i anslag under 2015.

Hur statens finanser påverkas av försäljningar och utdelningar

Under 2014 och 2015 avyttrade staten inga bolag – varken delar eller i sin helhet. Sedan 2007 har bolag med statligt ägande lämnat utdelningar på 230 miljarder kronor.

Försäljningsintäkterna, vilka främst härrör från försäljningarna av Vin & Sprit, Vasakronan samt aktier i Nordea Bank och Telia Company, har av staten använts till att amortera på statsskulden. Amorteringarna har i sin tur bidragit till att statens ränteutgifter minskat. Bolagsförsäljningar resulterar även i att de framtida potentiella utdelningarna minskar, vilket försäljningsvärdet normalt sett tar hänsyn till.

De årliga utdelningarna från bolagen med statligt ägande medför att det statliga lånebehovet minskar samt att ränteutgifterna därigenom sjunker.

Statens sparande, det vill säga de medel som nettoplaceras i form av finansiella tillgångar minus finansiella skulder, ökar när bolagen delar ut medel, så länge utdelningen motsvaras av en vinst som genererats under året. När bolagens utdelningar överstiger årets vinst, och minskar bolagens egna kapital, så är det finansiella sparandet opåverkat eftersom utdelningen motsvaras av en lika stor minskning av eget kapital, det vill säga finansiell skuld. Det är därför inte möjligt att stärka det finansiella sparandet via extrautdelningar som överstiger årets vinst från bolag med statligt ägande. Försäljningar påverkar heller inte det finansiella sparandet.

Försäljningar i den statliga bolagsportföljen sedan 2007

Mdkr	År	Intäkt, mdkr	Andel av bolaget, %
Telia Company	2007	18,0	8
OMX	2008	2,1	6,6
Vin & Sprit	2008	57,7	100
Vasakronan	2008	24,6	100
Nordea Bank	2011	19,0	6,3
Arbetslivsresurs	2011	0,1	100
Nordea Bank	2011	19,5	6,4
Nordea Bank	2013	21,6	7
Vectura Consulting	2013	0,9	100
Totalt		160,3	

Sammanlagda utdelningar i bolag med statligt ägande

År	Mdkr
2007	31,3
2008	23,2
2009	20,8
2010	37,6
2011	27,8
2012	26,7
2013	17,7
2014	18,4
2015	26,0
Totalt	229,5

Hur statens finanser påverkas av försäljningsinkomster och utdelningar

	Inkomster från försäljningar av bolag	Utdelningar motsvarande årets rörelseresultat i bolagen	Utdelningar överstigande årets rörelseresultat i bolagen
Statsskulden	Minskar	Minskar	Minskar
Statens lånebehov och ränteutgifter	Minskar	Minskar	Minskar
Finansiellt sparande	Påverkas ej	Ökar	Påverkas ej

Riskhantering

De statliga bolagens affärsverksamheter ger upphov till exponering mot olika former av risk, vilka kan påverka värdet samt möjligheten att lämna utdelning i ett eller flera bolag i portföljen. Nedan beskrivs de största riskerna ur ett portföljperspektiv.

Affärsmässiga risker

Den statliga bolagsportföljen är illikvid, vilket innebär att enskilda bolag typiskt sett inte förvärvas eller avyttras för att påverka den samlade portföljrisken. Den statliga bolagsportföljen är också koncentrerad, vilket gör att risker kopplade till de största bolagen kan få betydande påverkan på hela portföljens värde liksom på eventuella utdelningar. De tre värdemässigt största bolagen utgör mer än 50 procent av portföljens värde.

En affärsmässig risk som kan påverka den statliga bolagsportföljens värde och möjlighet att lämna utdelningar är försäljning eller uppköp av större verksamhet. Exempelvis pågår en försäljningsprocess av Vattenfalls brunkolsverksamhet i Tyskland. Vidare har Telia Company kommunicerat att bolaget avser avsluta sin närvaro i Eurasien. Karaktären hos marknaderna i Eurasien, inklusive potentiella myndighetsingripanden, kombinerat med det faktum att tillgångarna inte är helägda och att det finns åtagande och skyldigheter i olika aktieägaravtal, gör att komplexiteten i Telia Companys försäljningsprocess är hög med betydande osäkerheter rörande förväntat resultat.

Ytterligare en affärsmässig risk är förknippad med de marknader som de statliga bolagen verkar på. Ett exempel på detta är Telia Companys verksamhet i Eurasien. Att göra affärer i Eurasien är förknippat med risk och exempelvis utreds Telia Companys tidigare transaktioner i Uzbekistan av myndigheter i Sverige, Nederländerna och USA. Vidare genereras en betydande del av Telia Companys resultat i intressebolag, i synnerhet MegaFon och Turkcell. I dessa har Telia Company inte ett bestämmande inflytande över nyckelfrågor som godkännande av affärsplaner och budgetar samt beslut som rör tidpunkt och storlek för kontantutdelningar. Ett exempel på denna risk är de bolagsstyrningsproblem som finns på aktieägarnivå i Turkcell.

Ett annat exempel på en affärsmässig risk i den statliga bolagsportföljen är den pågående samhällsomvandlingen i Kiruna och Malmberget. Denna kan påverka LKAB:s värde och möjlighet att lämna utdelningar då det är ett mycket stort åtagande som under många år kommer att påverka LKAB:s resultat och likviditet.

Finansiella risker

Den statliga bolagsportföljen är även exponerad mot finansiella risker.

RiR 2015:15 Regeringens hantering av risker i statliga bolag

Riksrevisionen har granskat regeringens hantering av risker i bolagen med statligt ägande. Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om regeringens hantering av risker i statliga bolag (skr. 2015/16:60) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Regeringen avser att utveckla informationsgivningen till riksdagen, i syfte att förse riksdagen med en samlad bild av riskerna i den statligt ägda bolagsportföljen, främst inom ramen för regeringens årliga skrivelse till riksdagen med redogörelse för bolag med statligt ägande. Riksrevisionens granskningsrapport är därmed slutbehandlad.

Mot bakgrund av ovan, och som ett led i regeringens utveckling av informationsgivningen till riksdagen, återfinns på denna sida en beskrivning av omvärldsfaktorer, men även branschspecifika riskfaktorer, som kan få inverkan på den statligt ägda bolagsportföljen. Regeringen avser att fortsätta utveckla informationsgivningen till riksdagen i syfte att förse riksdagen med en samlad bild av riskerna i den statligt ägda bolagsportföljen.

Ett exempel på en finansiell risk är valutarisk. Framför allt har Vattenfall och Telia Company betydande verksamhet utanför Sverige och LKAB:s intäkter är beroende av dollarns utveckling. Telia Company är dessutom exponerad för risker kopplade till valutarestriktioner som bland annat kan hindra Telia Company från att återföra likvida medel.

En annan finansiell risk är elprisets framtida utveckling. Ett lågt elpris är positivt för flera statligt ägda bolag, exempelvis Akademiska hus, Sveaskog och LKAB, men sammantaget har ett lågt elpris en negativ värdepåverkan eftersom det är av stor betydelse för Vattenfall.

På samma sätt är järnmalmpriset framtida utveckling en finansiell risk. Det låga priset innebär väsentligt sämre resultat för LKAB 2015 jämfört med tidigare år och bolagets värde och utdelningar har sjunkit.

Legala och regulatoriska risker

Många statliga bolag verkar på mer eller mindre reglerade marknader. Exempelvis kan nämnas Vattenfall, Telia Company och Svenska Spel. Förändringar i regelverken kring dessa verksamheter kan få betydande påverkan på dessa bolags, och därmed portföljens, värde och förutsättningar att lämna utdelningar.

Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta statens tillgångar. Regeringskansliet med alla departement bistår regeringen i dess arbete och sköter i dag styrningen och förvaltningen av 50 bolag; 41 helägda och 9 delägda.

Bolagsöversikter

30	Akademiska Hus	56	SAS
31	Almi Företagspartner	57	SBAB
32	APL, Apotek Produktion & Laboratorier	58	SEK
33	Apoteket	59	SJ
34	Apoteksgruppen	60	SOS Alarm
35	Arlandabanan Infrastructure	61	Specialfastigheter
36	Bilprovningen	62	SSC, Svenska rymdaktiebolaget
37	Bostadsgaranti	63	Statens Bostadsomvandling
38	Dom Shvetsii	64	Sveaskog
39	Dramaten	65	Svedab
40	ESS, European Spallation Source	66	Svenska Skeppshypotek
41	Fouriertransform	67	Svenska Spel
42	Green Cargo	68	Svevia
43	Göta kanalbolag	69	Swedavia
44	Infranord	70	Swedesurvey
45	Inlandsinnovation	71	Swedfund
46	Jernhusen	72	Systembolaget
47	Lernia	73	Telia Company
48	LKAB	74	Teracom Boxer Group
49	Metria	75	Vasallen
50	Miljömärkning Sverige	76	Vattenfall
51	Operan	78	VisitSweden
52	Orio	79	Voksenåsen
53	PostNord	80	Övriga bolag och verksamheter
54	RISE, Research Institutes of Sweden	81	Avvecklade bolag
55	Samhall	81	Under avveckling

Akademiska Hus

Akademiska Hus AB äger, utvecklar och förvaltar fastigheter för universitet och högskolor med huvudfokus på utbildnings- och forskningsverksamhet. Bolaget spelar en viktig roll för målet att stärka Sverige som kunskapsnation. En viktig grund för bolagets verksamhet är att agera hållbart, affärsmässigt och på marknadsmässiga villkor.

Viktiga händelser 2015

- Hyresintäkterna i stort oförändrade. Driftsättningar motverkades av avyttringar. Stabilt driftnetto.
- Flera viktiga projekt påbörjades, bland annat Albano i Stockholm samt flera olika studentbostadsinitiativ.
- I oktober fattades beslut om en efterutdelning på 6,5 miljarder kronor för att justera kapitalstrukturen i enlighet med soliditetsmålet.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på operativt kapital exklusive värdeförändringar ska uppgå till minst 6,5 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditet 30–40 procent.
- Utdelning: 40–60 procent av årets resultat efter skatt efter återläggning av värdeförändringar och därtill hörande uppskjuten skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastningen på operativt kapital minskade till 6,9 (7,3) procent. Nedgången förklaras av ökat fastighetsvärde medan driftöverskottet i stort var oförändrat.
- Soliditeten sjönk 2015 som en följd av efterutdelningen. Positiva realiserade värdeförändringar motverkade detta något och soliditeten uppgick vid årsskiftet till 40,7 procent, precis över målintervallet.
- Ordinarie utdelning enligt policy uppgick till 50 procent av justerat resultat. Utöver det beslutades om en efterutdelning för att justera soliditeten i enlighet med målet. Utdelningen har ingen påverkan på bolagets möjlighet att fullgöra sina åtaganden.

Hållbarhetsmål

- Samarbete med kunder kring hållbarhetsinitiativ (mål 2015: initiera 16 hållbarhetsinitiativ).
- Minska mängden köpt energi med 50 procent från 2000 till 2025.
- Eliminera koldioxidavtryck från drift.
- Olycksfri arbetsplats.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Samarbetsmålet uppnåddes med 19 gemensamma hållbarhetsinitiativ 2015.
- Mängden inköpt energi minskade med 4,8 procent, i enlighet med det långsiktiga målet.
- Målområdet koldioxidavtryck är under utveckling. Arbete med en förtydligad energistrategi pågår.
- Olycksfri arbetsplats är ett långsiktigt mål, fokus 2015 har legat på inrapportering av olyckor och tillbud. Akademiska Hus har också initierat ett branschgemensamt nätverk för att jobba med arbetsmiljörelaterade utmaningar.

Uppdragsmål

Akademiska Hus saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

AKADEMISKA HUS

Ordf: Anitra Steen

VD: Kerstin Lindberg Göransson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Anitra Steen **Led:** Britta Burreau, Olof Ehrlén, Ingela Lindh, Gunnar Svedberg och Ingemar Ziegler. Kristina Ekengren valdes vid stämman 2016, Leif Ljungqvist, Pia Sandvik avgick **Arb rep:** Thomas Jennlinger, Anders Larsson **Rev:** Björn Flink (KPMG)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 290 (270) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 140 (135) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Driftöverskott	3 703	3 717
Värdeförändringar	2 655	3 529
Rörelseresultat	6 323	7 200
Resultat före skatt	6 141	6 261
Nettovinst	4 780	5 215
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	74 433	69 719
Anläggningstillgångar	68 590	63 399
Eget kapital	30 271	33 432
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	23 004	11 646
Operativt kapital	53 275	45 078
Nyckeltal		
Överskottsgrad, %	65	65
Rörelsemarginal, %	110,9	126,7
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	15,0	16,5
Rop, Avkastning på operativt kapital exkl. värdeförändringar (genomsnitt), %	6,9	7,3
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,8	0,3
Soliditet, %	40,7	48,0
Bruttoinvesteringar, mnkr	2 506	3 007
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	7 945	1 374
Antal anställda i medeltal	409	408
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	26/74	26/74
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57	42/58
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹⁾	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Almi Företagspartner AB:s verksamhet ska stärka det svenska näringslivets utveckling, verka för en hållbar tillväxt och medverka till att utveckla och finansiera små och medelstora företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Almis verksamhet omfattar rådgivning, lån och ägarkapital.

Almis verksamhet ska utgöra ett komplement till den privata marknaden och vara tillgänglig i hela landet. Rådgivningen utförs av Almis egna rådgivare, av upphandlade rådgivningskonsulter och av delägda IFS Rådgivning AB som riktar sig till personer med utländsk bakgrund. Låneverksamheten, vilken sker från en lånefond på cirka 5,5 miljarder kronor, ska bedrivas så att kapitalet bevaras nominellt intakt. Investeringar i ägarkapital bedrivs i den helägda organisationen Almi Invest där 40 investeringsansvariga fördelade över åtta regioner saminvesterar ägarkapital med privata investerare. Almi Invests fondkapital utgörs av kapital som till hälften består av EU:s stukturfondsmedel och till hälften finansiering till lika delar av Almi och de regionala ägarna.

Viktiga händelser 2015

- Nyutlåningen till små och medelstora företag ökade med närmare 40 procent och var i nivå med utlåningen under finanskrisen 2009.
- Kreditförlusterna minskade till 129 (195) miljoner kronor.
- Ny fond för ägarkapital, Almi Invest II, lanserades med 1 300 miljoner kronor i kapital. Samtidigt stängdes fonden Almi Invest I för nyinvesteringar.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Inga ekonomiska mål har fastställts av ägaren. Almi ska långsiktigt bedriva låneverksamheten så att kapitalet bevaras nominellt intakt enligt prop. 1993/94:40.

Hållbarhetsmål

- Hållbarhetsfrågor ska ingå i dialogen med alla kunder.
- Almi ska vidta proaktiva insatser mot alla målgrupper.
- Almi ska ha mångfald i den egna organisationen.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Att 97 procent av kunderna uppfattar att hållbarhet diskuteras i kundmötet.
- Personer med utländsk bakgrund är överrepresenterade avseende insatser inom lån och rådgivning. Kvinnor är marginellt underrepresenterade avseende nyföretagarrådgivning.
- Andel kvinnliga chefer är 48 procent, andel kvinnor i arbete mot kund 44 procent, andel medarbetare med utländsk bakgrund 16,3 procent och medelåldern är 48 år.

Uppdragsmål

- Mål kopplat till Almis uppdrag att verka för en hållbar tillväxt.
- Mål kopplat till Almis marknadskompletterande roll.
- Mål kopplat till i vilken utsträckning Almis verksamhet som fokuserar på företag i tidiga skeden i termer av livscykel eller expansionsfaser när kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

Uppföljning uppdragsmål

Uppdragsmålen fastställdes vid årsstämman 2016.

Ordf: Birgitta Ågren Böhlin

VD: Göran Lundwall

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Birgitta Ågren Böhlin **Led:** Anders Byström, Katarina Green, Nicolas Hassbjer, Åke Hedén, Agneta Mårdsjö och Anna Söderblom **Arb rep:** Maria Ines Ribeiro de San Juan, Christina Wahlman **Rev:** Jonas Ståhlberg (Deloitte)
Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 190 (180) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 95 (90) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	901	1 074
Rörelseresultat	45	35
Finansiella Intäkter	100	88
Resultat före skatt	139	120
Nettovinst	139	120
- varav hänförbart till minoritet	-1	1
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	7 929	7 803
Anläggningstillgångar	5 417	4 867
Eget kapital	7 078	6 939
- varav minoritet	182	183
Nettoskuld	-7 014	-6 887
Operativt kapital	64	53
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	5,0	3,3
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	2,0	1,7
RoP, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	77,5	1,7
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,0	-1,0
Soliditet, %	89,3	88,9
Bruttoinvesteringar, mnkr	218	221
Anslag, mnkr	249	260
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	470	475
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	26/48	50/50
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57	67/33
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹⁾	57/43

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Apotek Produktion & Laboratorier AB, APL, har till huvudsaklig uppgift att tillverka och tillhandahålla extemporeläkemedel och lagerberedningar. APL levererar i dag extemporeläkemedel till alla apoteksaktörer på öppenvårdsmarknaden och även till slutenvården på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor. Efter lagändringar som trädde i kraft den 1 juni 2010 är extemporemarknaden konkurrensutsatt. Bolaget har ett särskilt ansvar för att tillverka och leverera extemporeläkemedel och lagerberedningar på förfrågan från öppenvårdsapotek.

Viktiga händelser 2015

- Ökad nettoomsättning med 26 miljoner kronor till 1 210 miljoner kronor, hänförlig till försäljning av läkemedel som ingår i beredningstjänsten till landstingen.
- Positiv försäljningstillväxt inom affärsområde Vård & Apotek.
- Minskad försäljning inom affärsområde Life science, vilket förklaras av upphörandet av en tidsbegränsad kontraktsaffär.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Räntabilitet på eget kapital överstigande 8 procent per år.
- Kapitalstruktur: Soliditet 40–50 procent.
- Utdelning: Minst 50 procent av årets resultat efter skatt. Utdelning görs under förutsättning att kapitalstrukturmål efter utdelning hamnar inom målintervallet samt med beaktande av genomförandet av koncernens strategi och investeringsbehov.

Uppföljning ekonomiska mål

- Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 2,2 procent och soliditeten uppgick till 38,9 procent. Detta beror på att rörelseresultatet för perioden januari–december 2015 uppgick till 8,5 miljoner kronor, vilket är 6,6 miljoner kronor lägre jämfört med föregående års resultat. Rörelseresultatets förändring är primärt hänförlig till en förändrad produktmix samt till registervårdsaktiviteter av engångskaraktär inför uppgradering av nytt affärssystem.
- Disposition av 2015 års resultat föreslås övergå i ny räkning mot bakgrund av ökning i framtida investeringsvolym.

Hållbarhetsmål för 2015

- Minska energiförbrukningen med 5 procent.
- Minska koldioxidutsläpp med 5 procent inom fjärrvärme, transporter och resor i tjänst.
- Utifrån APL:s jämställdhets- och mångfaldsplan kontinuerligt utveckla verksamheten.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Energiförbrukningen minskade med 7,6 procent.
- Koldioxidutsläppen minskade med 0,3 procent.
- Genomförd lönekartläggning och intressentdialog.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

Ordf: Johan Assarsson

VD: Eva Sjökvist Saers

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Johan Assarsson **Led:** Malin Forkman, Britt Hansson, Eugen Steiner och Ulf Tossman **Arb rep:** Susann Danielsson-Lindberg, Daniela Renner **Arb suppl:** Astrid Holdt, Sören Johansson **Rev:** Magnus Fagerstedt (EY)
Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 250 (250) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 130 (130) tkr.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	1 210	1 183
Rörelseresultat	9	15
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	7	12
Nettovinst	5	9
– varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	562	511
Anläggningstillgångar	262	228
Eget kapital	219	214
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	164	161
Operativt kapital	383	375
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,7	1,3
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	2,2	4,4
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	2,2	4,1
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,8	0,8
Soliditet, %	38,9	41,9
Bruttoinvesteringar, mnkr	54	18
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	467	484
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	74/26	73/27
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60	40/60
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60 ¹⁾	40/60

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

¹⁾ Valda för 2016/2017.

Apoteket AB erbjuder produkter och tjänster inom läkemedels- och hälsoområdet. Bolaget ska bedrivas på sådant sätt att en god läkemedelsförsörjning i Sverige främjas. Apoteket är en affärsmässig aktör på en fullt konkurrensutsatt marknad. På marknaden för öppenvårdsapotek tillhandahåller bolaget, genom cirka 372 apotek i hela landet, receptbelagda och receptfria läkemedel, handelsvaror, hälsotjänster samt information och rådgivning till privatpersoner. Bolaget har också en väl utbyggd distanshandel, via internethandel och genom bolagets apoteksombud. Högkvalitativ rådgivning och ökad tillgänglighet till läkemedel är en viktig del i bolagets strategi.

Viktiga händelser 2015

- Försäljningsökning som en följd av dyrare receptbelagda läkemedel, ökad egenvårdsförsäljning samt återtagen franchiseverksamhet.
- Tydlig förbättring av lönsamheten som en följd av högre bruttovinst i konsumentaffären samt kostnadskontroll.
- Fortsatt ökade satsningar på hållbarhet, bland annat inom kvalitetskontroll.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Rörelsemarginal 3 procent.
- Kapitalstruktur: Skuldsättningsgrad 40–80 procent av pensionsjusterat eget kapital.
- Utdelning: 40–60 procent av årets resultat justerat för resultat och skatt hänförlig till pensionstillgångar och pensionsförpliktelser.

Uppföljning ekonomiska mål

- Rörelsemarginalen ökade till 2,4 (1,8) procent.
- Skuldsättningsgraden var negativ vid utgången av 2015.
- Ordinarie utdelning uppgick till 50 (50) procent av justerat resultat. För att justera kapitalstrukturen i enlighet med målet beslutades om efterutdelning om 920 miljoner kronor utöver 180 miljoner kronor i ordinarie utdelning.

Hållbarhetsmål

- Hälsomålet: Minst 80 i Nöjd-kundindex (NKI).
- Sortimentmålet: Samtliga leverantörer ska underteckna Apotekets uppförandekod.
- Miljömålet: 80 procent av kunderna lämnar in överblivna läkemedel.
- Mångfaldsmålet: Nöjd-medarbetarindex (NMI) ska uppgå till minst 72 för 2015. Mångfalden i bolaget ses som en viktig del för att kunna öka NMI.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Hälsomålet: 100 apotek utvärderade, NKI 85 (85).
- Sortimentmålet: 89 (94) procent hade 2015 undertecknat uppförandekoden.
- Miljömålet: 2015 uppgav 54 procent att de lämnat in läkemedelsavfall.
- Mångfaldsmålet: medarbetarnas motivation ökade 2015 till 77 (72) procent.

Uppdragsmål

Apoteket har enligt ägaranvisningen i uppdrag att behålla befintliga apoteksombud i den utsträckning som behövs för att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning på den ort ombudet är verksam.

Ordf: Christian W Jansson

VD: Ann Carlsson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Christian W Jansson **Led:** Maria Curman, Gert Karnberger, Sussi Kwart, Leif Ljungqvist och Kristina Schauman **Arb rep:** Gunilla Larsson, Hanna Ottosson **Arb suppl:** Lisa Ekstrand, Lena Rhodin **Rev:** Ingrid Hornberg Román (KPMG)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 300 (300) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 150 (150) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	19 599	18 567
Rörelseresultat	464	343
Finansiella Intäkter	127	138
Resultat före skatt	591	481
Nettovinst	458	371
– varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	8 499	8 028
Anläggningstillgångar	4 305	4 201
Eget kapital	5 150	4 686
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-357	56
Operativt kapital	4 793	4 742
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	2,4	1,8
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	9,3	8,2
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	9,7	11,9
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	-0,1	0,0
Soliditet, %	60,6	58,4
Bruttoinvesteringar, mnkr	81	70
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	158	150
Antal anställda i medeltal	3 318	3 474
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	85/15	86/14
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	29/71	43/57
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹⁾	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer Ja

Bestyrkt GRI-rapport Ja

Redovisar enligt IFRS Ja

1) Valda för 2016/2017.

Apoteksgruppen

Apoteksgruppen Sverige Holding AB är en frivillig apotekskedja med en serviceorganisation som helägs av staten. Apoteksgruppen har 168 anslutna apotek, vilka ägs av cirka 180 egenföretagare. Serviceorganisationen stöder och samordnar egenföretagarna.

Apoteksgruppen skapar genom samverkan skalfördelar för anslutna apotek. Genom serviceorganisationen erbjuds apoteksägare stöd för drift av apotek. Apoteksägarna får tillgång till ett gemensamt sortiment, Apoteksgruppens egna varumärken, inköps-, ekonomi- och personalsystem, kvalitets-, försäljnings- och etableringsstöd, gemensam marknadsföring och it-system. Apoteksmarknaden består i huvudsak av fem aktörer där Apoteksgruppen är den fjärde största med en marknadsandel om cirka 10 procent.

Viktiga händelser 2015

- Utvidgat e-handelserbjudande.
- Expansion i storstäderna.
- Nysatsningar bakom negativt resultat.
- VD Eva-Britt Gustafsson gick i pension 31 december 2015 och efterträddes 1 januari 2016 av Tony Johansson.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital minst 4 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditeten i koncernen cirka 80 procent.
- Utdelning: 40 procent av årets resultat, med beaktande av soliditetsmålet.

Uppföljning ekonomiska mål

- Räntabiliteten uppgick till -2,8 (-0,6) procent vilket understeg målet.
- Soliditeten 2015 överstegmålet på omkring 80 procent.
- Utdelningen uppgick till 0,0 (0,0) miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- Öka servicegraden på apotek inom Apoteksgruppen (dvs. andel receptförskrivna läkemedel som direktexpedieras).
- Öka användningen av EES (Elektroniskt expertstöd) i samband med receptexpedition på apotek inom Apoteksgruppen.
- Öka andelen Svanen- och Svalanmärkta produkter från Apoteksgruppens egna varumärken av totala antalet handelsvaror.

Uppföljning av hållbarhetsmål

- Vid utgången av 2015 var servicegraden drygt 94 procent. Ett nytt lagerstyrningssystem infördes under 2014 med avsikt att det ska bidra till att höja servicegraden till 95 procent.
- För att stärka servicen ytterligare finns det möjlighet att förbättra läkemedel och i mitten av 2015 startade Apoteksgruppen e-handel med receptförskrivna läkemedel.
- Apoteksgruppen har nio leverantörer av EMV-varor (egna varumärken) och dessa står för drygt 8 procent av kedjans omsättning avseende handelsvaror. Kraven är desamma på dessa leverantörer som på övriga leverantörer av handelsvaror. Dock genomför Apoteksgruppen för dessa en större del av uppföljningen.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

apoteksgruppen

Ordf: Birgitta Ågren Böhlin

VD: Tony Johansson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Birgitta Ågren Böhlin **Led:** Peder Larsson, Annema Paus, Richard Reinius, Gunilla Rittgård och Satish Sen **Rev:** Lena Möllerström Nording (Grant Thornton)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 250 (250) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 130 (130) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	255	254
Rörelseresultat	-19	-8
Finansiella Intäkter	5	10
Resultat före skatt	-14	0
Nettovinst	-11	-3
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	465	474
Anläggningstillgångar	83	116
Eget kapital	386	396
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	0	0
Operativt kapital	386	396
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-7,3	-3,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-2,8	-0,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-4,8	-1,9
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,0	0,0
Soliditet, %	83,0	83,6
Bruttoinvesteringar, mnkr	13	11
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	58	59
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	72/28	69/31
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	71/29	60/40
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹⁾	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

1) Valda för 2016/2017.

Arlandabanan Infrastructure AB äger och förvaltar Arlandabanan samt upplåter banan och vissa rättigheter för driften av snabbtågspendeln (Arlanda Express) mellan Arlanda flygplats och Stockholm Central. Arlandabanan Infrastructure förvaltar avtal som rör Arlandabanan och svarar för att statens rättigheter och skyldigheter enligt avtalen efterlevs. Bolagets avtalspart är A-Train AB och avtalet utgör en koncession. A-Train AB driver Arlanda Express och är samtidigt infrastrukturförvaltare och svarar för alla skyldigheter detta medför. Avtalen ger A-Train AB rätt att utnyttja Arlandabanan Infrastructures trafikeringsrätt på det statliga järnvägsnätet samt nyttjanderätten till Arlandabanan och tillhörande stationer. Nyttjanderätten innebär också en, under vissa förutsättningar, skyldighet att upplåta banan och stationen på Arlanda flygplats till andra järnvägsföretag.

Viktiga händelser 2015

- Antalet resenärer med Arlanda Express minskade med 1,8 procent.
- Antalet resenärer med andra järnvägsföretag ökade med 4,5 procent.
- Marknadsandelen för tåg på sträckan minskade.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Bolagets verksamhet syftar inte till vinst.

Hållbarhetsmål

- Öka nyttjandet: 8 miljoner resor per år 2040.
- Ekonomiska åtaganden och resultat: Återbetala 1,9 miljarder kronor i villkorslån.
- Minska utsläppen av växthusgaser: -182 000 ton netto till 2040.
- Bättre mångfald och jämställdhet: Mer än 40 procent av vardera könet.
- Påverkan på våra grannar: Översikts- och detaljplaner.
- Motverka korruption: Noll korruption.
- Konkurrens under vissa villkor: Konkurrensneutralt.
- Följa lagar och regler: Olika skyldigheter.
- Kundernas hälsa och säkerhet: Noll omkomna/skadade.
- Nöjda kunder: 100 procent nöjda kunder.

Uppföljning hållbarhetsmål

- 5,6 miljoner resor 2015.
- Prognos återbetalning från och med 2018.
- Växthusgaser -97 000 ton netto till och med 2015.
- Andel kvinnor i berörda bolags styrelser 35 procent.
- Översikts- och detaljplaner delvis ok.
- Noll korruption.
- Noll ärenden anmälda avseende konkurrens.
- Inga regelöverträdelser.
- Inga skadade resenärer.
- 88 procent andel nöjda resenärer/tågföretag, NKI = 73.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål enligt processen för uppdragsmål har inte utvecklats.

Ordf: Jan Olson

VD: Ulf Lundin

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Jan Olson Led: Lars Erik Fredriksson och Irene Svenonius. Britta Dalunde valdes vid stämman 2016. Kerstin Hessius avgick Rev: Mikael Sjölander (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 110 (110) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 66 (66) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	68	68
Rörelseresultat	0	0
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	0	0
Nettovinst	0	0
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	1 398	1 455
Anläggningstillgångar	1 381	1 437
Eget kapital	10	10
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-8	-10
Operativt kapital	2	0
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,0	0,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	0,0	0,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	0,0	0,0
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,8	-1,0
Soliditet, %	0,7	0,7
Bruttoinvesteringar, mnkr	0	0
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	1	1
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	-	-
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	-	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport Ja

Redovisar enligt IFRS Ja

1) Valda för 2016/2017. Nej

Bilprovningen

AB Svensk Bilprovning, Bilprovningen, erbjuder rådgivning och kontroll av motorfordons trafiksäkerhet, miljöpåverkan och driftsekonomi.

Bilprovningen bedriver sedan 2013 en affärsmässig verksamhet på en avreglerad marknad. Med 94 stationer och 635 medarbetare är Bilprovningen Sveriges ledande aktör för besiktning av motordrivna fordon och den enda aktören på marknaden med ett rikstäckande stationsnät. Bilprovningen är den aktör på marknaden med bäst tillgänglighet vad gäller öppettider och erbjuder även drop-in. Under 2015 utförde Bilprovningen cirka 2 miljoner besiktningar, varav 96 procent utgjordes av kontroll- och registreringsbesiktningar.

Viktiga händelser 2015

- Nettoomsättningen sjönk till följd av en allt intensivare konkurrens på fordonsbesiktningensmarknaden.
- Bilprovningen genomförde i november en prishöjning på i genomsnitt 6 procent.
- Transportstyrelsen kom med förslag till anpassning av det nya EU-direktivet som skulle innebära en utglesning av besiktningensintervallen.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Rörelsemarginal minst 8 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditet 30–40 procent.
- Utdelning: Minst 80 procent av årets resultat efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Bolagets rörelsemarginal uppgick för verksamhetsåret 2015 till 10,2 (8,4) procent.
- Soliditeten uppgick till 48,1 procent (43,8).
- Utdelningen för verksamhetsåret 2015 uppgår till 56 miljoner kronor, motsvarande 100 procent av årets resultat efter skatt.

Hållbarhetsmål

- Säkra fordon: Kompletterande tjänster fördubblas till 2016.
- Attraktiv arbetsgivare: Personalomsättning max 7 procent, andel kvinnliga besiktningstekniker minst 12 procent, andelen medarbetare med utländsk bakgrund minst 17 procent (2016).
- Miljömässig förebild: Klimatpåverkan minskas med 80 procent (2006–2050) med delmål att minska med 30 procent till år 2020, energiförbrukning minskas ackumulerat med 2 procent per år (kWh/besiktning).

Uppföljning hållbarhetsmål

- Kvar på utgångsläget. Med aktiviteter under 2015–2016 beräknas målet nås.
- Personalomsättning 7,2 (13,2) procent, kvinnliga tekniker 10,1 (9,1) procent, utländsk bakgrund 14 (14) procent.
- 2006–2012 nästan halverade Bilprovningen sin klimatpåverkan och energiförbrukningen minskade med cirka 15 procent. Delmålet är redan uppnått.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

BILPROVNINGEN

Ordf: Karin Strömberg

VD: Benny Örnbergs

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Karin Strömberg **Led:** Hans Krondahl, Gunnar Malm, Anna Nilsson-Ehle, Kristina Patek och Hélène Westholm **Arb rep:** Bengt Lindblom, Joakim Rönnlund **Arb suppl:** Göran Lund, Jonas Nilsson **Rev:** Jonas Ståhlberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 170 (160) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 85 (85) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	708	719
Rörelseresultat	72	61
Finansiella Intäkter	1	2
Resultat före skatt	73	63
Nettovinst	56	63
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	317	330
Anläggningstillgångar	96	53
Eget kapital	152	145
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	0	0
Operativt kapital	152	145
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	10,2	8,4
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	37,9	24,3
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	48,6	23,4
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,0	0,0
Soliditet, %	48,1	43,8
Bruttoinvesteringar, mnkr	59	19
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	48	290
Antal anställda i medeltal	635	636
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	12/88	12/88
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67	33/67
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33 ¹	33/67

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja
1) Valda för 2016/2017.	

AB Bostadsgaranti arbetar med konsumentskydd vid bostadsbyggande. Bostadsgaranti ägs till lika delar av staten och Sveriges Byggindustrier. Som ett steg i ägarnas avveckling av bolaget slutförde Bostadsgaranti i november 2014 försäljningen av aktierna i dotterbolaget Försäkringsaktiebolaget Bostadsgaranti (FABO).

I december 2012 bemyndigade riksdagen regeringen att avyttra statens aktier i Bostadsgaranti och under 2014 bemyndigades regeringen att som alternativt avveckla bolaget. Försäljningen av aktierna i det helägda dotterbolaget FABO under 2014 utgjorde en del av avvecklingen av Bostadsgaranti som helhet. Köparen, Columbia Insurance Company, är ett helägt dotterbolag till det amerikanska försäkrings- och investeringsbolaget Berkshire Hathaway. Efter försäljningen består den kvarvarande verksamheten i Bostadsgaranti av den pågående avvecklingen av insats- och försäkringsaktier. Kvarvarande åtaganden beräknas vara avslutade senast 2018.

Viktiga händelser 2015

- Avveckling av tidigare ställda säkerheter fortsätter enligt plan.
- Resultatet efter skatt förklaras av upplösning av en del av bolagets fond för täckande av garantiskador till följd av avvecklingen av tidigare ställda säkerheter.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital ska motsvara den femåriga statsobligationsräntan plus 3 procentenheter.
- Utdelning: Minst 1/3 av årets resultat efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

Bolaget är under avveckling.

Hållbarhetsmål

Inga strategiska hållbarhetsmål har utarbetats för bolaget.

Uppdragsmål.

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

AB BOSTADS GARANTI

Ordf: Hans Wibom

VD: Kåre Eriksson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Hans Wibom **Led:** Bo Antoni, Pether Fredholm och Richard Reinius, **Rev:** Gunilla Wernelind (KPMG)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 76 (76) tkr. Arvode till stäm-movald ledamot uppgår till 38 (38) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 50%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	0	1
Rörelseresultat	0	-12
Finansiella Intäkter	3	232
Resultat före skatt	-1	220
Nettovinst	12	263
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	115	399
Anläggningstillgångar	0	0
Eget kapital	74	337
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-115	-399
Operativt kapital	-41	-62
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,0	-1 700,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	5,7	76,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	0,8	5,6
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,6	-1,2
Soliditet, %	64,4	84,4
Bruttoinvesteringar, mnkr	0	0
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	275	17
Antal anställda i medeltal	1	1
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100	0/100
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	-	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100 ¹	0/100

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Nej
Bestyrkt GRI-rapport	Nej
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Dom Shvetsii

A/O Dom Shvetsii förvaltar ett så kallat Sverigehus i Sankt Petersburg, med officiella, kulturella och kommersiella funktioner. Utrikesdepartementet hyr för detta ändamål lokaler för Sveriges generalkonsulat. En stor del av resterande lokaler hyrs ut till verksamheter med Sverigeanknytning och till svenska och utländska företag.

Ett Sverigehus i centrala Sankt Petersburg sågs vid etableringen som ett led i utvecklingen av relationerna mellan Sverige och Ryssland. Det ansågs angeläget att ge svenska myndigheter och svenskt näringsliv en naturlig bas för sin verksamhet i Sankt Petersburg. Projektet skulle genomföras på kommersiella villkor och med ett långsiktigt mål om egen finansiell bärkraft.

Företaget bildades genom ett trepartsavtal mellan svenska staten, staden Sankt Petersburg och Skanska. Skanska sålde sina 49 procent i Dom Shvetsii till CA Fastigheter hösten 2008. Dom Shvetsii är ett ryskt aktieföretag som ägs av Ladoga Holding AB (ett dotterbolag till CA Fastigheter) till 49 procent, svenska staten till 36 procent och av staden Sankt Petersburg till 15 procent. Dom Shvetsii har dispositionsrätten till fastighetskomplexet Sverigehuset och till marken under 49 år.

Fastighetskomplexet innehåller cirka 4 500 kvm uthyrningsbar yta. Under de närmaste åren kan andra byggprojekt i staden (bl.a. Gazproms stora nybygge) leda till att ytterligare cirka 300 000 kvadratmeter kontorsyta kommer ut på marknaden. Dessutom kan den ekonomiska utvecklingen i Ryssland bidra till en fallande fastighetsmarknad. För Sverigehuset tillkommer det faktum att bolaget tidigare normalt har fastställt hyresbeloppen i USD, något som till följd av den fallande rubelkursen lett till att hyresnivån i fastigheten lokalt sett blivit hög. För att bibehålla hyresgästerna har Dom Shvetsii till övervägande del ändrat valutan i avtalen till rubel och även sänkt hyran för att vara i paritet med nuvarande marknadsnivån.

Viktiga händelser 2015

- Beläggningsgrad under hösten på cirka 75 procent.
- Ökad konkurrens då utbudet på kontorsyta i staden har stigit.
- Marknadshyran har sänkts med cirka 30 procent.

Uppföljning

Dom Shvetsiis verksamhet är dels beroende av hur stor efterfrågan på lokaler är i Sankt Petersburg, dels utvecklingen av hyresnivån. I båda fallen förväntas framgent en svag utveckling som kommer få betydande påverkan på intäktssidan och därmed ett betydligt lägre nettoresultat.

Ordf: Jan Borekull

Ett managementbolag sköter VD:s åtagande

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Jan Borekull **Led:** Johan Damne, Lars Grundberg, Vladislav Vilorgovich Kozelsky och Lena Wedén **Rev:** Dimitry Mikhaylov, Dimitry Mikhaylov Consulting Bureau

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 0 (0) USD. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 4 000 (4 000) USD. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 36%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	13	11
Rörelseresultat	9	8
Finansiella Intäkter	1	-
Resultat före skatt	10	8
Nettovinst	8	6
- varav hänförligt till minoritet	3	2
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	23	21
Anläggningstillgångar	8	9
Eget kapital	19	11
- varav minoritet	7	4
Nettoskuld	3	10
Operativt kapital	22	21
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	70	71
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	43	60
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	37	31
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,21	0,97
Soliditet, %	0,82	0,51
Bruttoinvesteringar, mnkr	-	-
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	4	0
Antal anställda i medeltal	3	3
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	-	-
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	-	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	20/80 ¹	20/80

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Nej
Bestyrkt GRI-rapport	Nej
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Kungliga Dramatiska teatern AB, Dramaten, är Sveriges nationalscen för talteater. Dramaten ska vara den i Sverige ledande institutionen inom teaterns område och som nationalscen stå på högsta nivå vad gäller utveckling, förnyelse, konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder. Dramaten ska verka i ett internationellt teater- och kultursammanhang och initiera samarbeten samt främja interkulturellt utbyte. Dramaten ska vårda och främja det svenska språket och nationella kulturarvet inom teaterns område.

Viktiga händelser 2015

- Fortsatt positivt resultat och ett stärkt eget kapital.
- Antalet produktioner, besökare och beläggningsgraden befinner sig på en jämn och tillfredsställande nivå.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Dramaten ska ha ett eget kapital som ger en stabil ekonomisk grund för verksamheten.

Uppföljning ekonomiska mål

- Resultatet för 2015 uppgick till 3,3 miljoner kronor vilket innebär att det egna kapitalet stärktes till 39,1 miljoner kronor. Anslaget från staten uppgick till 229 miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- Med repertoar och övrig verksamhet förvalta, berika, utveckla och förnya konstnärlig kvalitet, tankeliv och värderingar.
- Öka andelen förstagångsbesökare.
- Öka andelen publik som nås genom digitala kanaler.
- Uppnä en jämställd könsfördelning bland konstnärliga upphovspersoner.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Repertoaren är varierad och erbjuder såväl nyskriven dramatik som klassiska verk. Verksamheten för barn och unga har flyttat tillbaka in i Dramatenhuset vid Nybroplan och föreställningar har givits för olika åldersgrupper.
- Sammanlagt 978 egna föreställningar spelades på teaterns scener och sågs av 234 044 personer.
- Dramaten har satsat på att öka tillgängligheten till föreställningar genom att i ökad utsträckning publicera dem på webben, något som rönt stor uppmärksamhet.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

DRAMATEN

Ordf: Daniel Sachs

VD: Eirik Stubø

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Daniel Sachs **Led:** Pontus Braunerhjelm, Sara Danius, Gunvor Kronman och Tasso Stafilidis. Eva Hamilton valdes vid stämman 2016. Carina Brorman, Qaisar Mahmood avgick **Arb rep:** Rebecka Hemse, Kjäll Åkerblom **Arb suppl:** Hannes Meidal, Mimmi Lindell **Rev:** Kerstin Sundberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 60 (60) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 30 (30) tkr.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	273	277
Rörelseresultat	2	2
Finansiella Intäkter	5	4
Resultat före skatt	3	5
Nettovinst	3	4
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	105	101
Anläggningstillgångar	18	10
Eget kapital	38	36
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-71	-75
Operativt kapital	-32	-39
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,8	0,8
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	8,8	13,4
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-6,2	-5,9
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,8	-2,1
Soliditet, %	37,2	35,7
Bruttoinvesteringar, mnkr	11	4
Anslag, mnkr	227	227
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	315	318
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	51/49	49/51
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50	40/60
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

¹) Valda för 2016/2017.

ESS

European Spallation Source ESS AB projekterar, konstruerar, bygger, äger och driver forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS) i Lund. ESS ägs gemensamt av svenska och danska staten. Svenska staten äger cirka 74 procent och danska staten äger cirka 26 procent av aktierna.

Bolaget fortsatte under 2015 konstruktionen av forskningsanläggningen European Spallation Source i Lund. När anläggningen står klar kommer den att vara världens mest kraftfulla materialforskningsanläggning som använder neutroner för att undersöka material på atom- och molekylnivå. Detta möjliggör studier av exempelvis ett proteins struktur och funktion i förhållanden som liknar de där molekylerna verkar i sin ursprungliga miljö.

Viktiga händelser 2015

- ESS ombildades till ett ERIC¹-konsortium.
- Tillgångar och skulder överfördes från bolaget till ERIC:en per den 30 september 2015.
- Aktieägartillskott på 980 miljoner kronor från svenska staten.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Bolagets verksamhet syftar inte till vinst.

Hållbarhetsmål

Samtliga byggnader inom ESS ska utformas för miljöcertifiering enligt internationellt vedertaget certifieringssystem.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

1) ESS ombildades 2015 till ett så kallat ERIC-konsortium. Riksdagen bemyndigade i december 2014 regeringen (prop. 2014/15:1, bet. 2014/15: UbU1, rskr. 2014/15:90) att överlåta bolagets tillgångar och skulder till ett sådant konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur och likvidera bolaget vid tillfälle som regeringen finner lämplig. Kommissionen upprättade European Spallation Source ERIC den 19 augusti 2015. Kommissionens beslut vann laga kraft den 30 augusti 2015. Tillgångar och skulder överfördes från bolaget till ERIC:en per den 30 september 2015. ESS trädde i likvidation 18 mars 2016.

EUROPEAN
SPALLATION
SOURCE

Ordf: Sven Landelius

VD: James H. Yeck

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Sven Landelius **Led:** Katarina Bjelke, Lars Börjesson, Per Eriksson, Kim Graugaard, Lena Gustafsson, Hans Müller Pedersen och Bo Smith

Arb rep: Michael Palade **Rev:** Kent Linden (KPMG)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 175 (175) tkr. Arvode till stämмоvald ledamot uppgår till 70 (70) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet eller vid danska Ministeriet.

Statens ägarandel, 74%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	0	0
Rörelseresultat	-615	-780
Finansiella Intäkter	0	1
Resultat före skatt	-615	-780
Nettovinst	-615	-780
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	858	538
Anläggningstillgångar	0	136
Eget kapital	850	314
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	0	0
Operativt kapital	850	314
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,0	0,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-105,6	-427,8
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-105,6	-428,3
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,0	0,0
Soliditet, %	99,0	58,4
Bruttoinvesteringar, mnkr	359	129
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	240	246
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	32/68	34/66
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	25/75	0/100
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	25/75 ²	25/75

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

2) Valda för 2016/2017.

Ja

Ja

Nej

Fouriertransform AB är ett statligt ägt riskkapitalbolag. Bolaget bildades i december 2008 med ett eget kapital på cirka 3 miljarder kronor. Fouriertransform investerar i verksamheter som bedöms kunna bidra till att svensk fordonsrelaterad industri, övrig svensk industri och närliggande tjänster behåller sin framskjutna position, särskilt inom områdena miljö och säkerhet. I bolagets uppdrag ingår även att vara en aktiv ägare som tillför kompetens till varje investering genom att bidra med kvalificerade styrelserepresentanter, såväl egna medarbetare som personer i bolagets nätverk. Bolaget ska vara en långsiktig industriell partner som investerar på kommersiella grunder.

Regeringen lämnade i mars 2015 propositionen Struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt till riksdagen. Förslaget innefattar inrättande av ett nationellt utvecklingsbolag med uppgift att investera indirekt i utvecklingsfaser genom privat förvaltade fonder. Regeringen föreslår i propositionen att det nyinstiftade bolaget ska tillskjutas aktierna i Fouriertransform och Innlandsinnovation, vilka i den nya strukturen ska förvalta sina befintliga investeringar för en ordnad långsiktig avveckling.

Viktiga händelser 2015

- En avyttring (LeanNova) och en börsnotering (SciBase) genomfördes under året.
- Tre nya bolag adderades till portföljen: Lamera, TechROi Fuel Systems och OssDsign.
- Fouriertransform har sedan starten investerat cirka 1,6 miljarder kronor, vilket jämfört med bedömt verkligt värde på befintlig portfölj samt återbetalat kapital från portföljbolagen, motsvarar en värdeökning på investerat kapital på cirka 3 (2) procent.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Inga ekonomiska mål har beslutats av ägaren.

Hållbarhetsmål

- Fouriertransform ska genomföra investeringar i bolag som har hållbara produkter och tjänster.
- Alla portföljbolag ska införa hållbarhetsmål som sedan ska integreras i ägaragendor och affärsplaner.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Fouriertransform söker att investera kompetens som kapital i bolag med produkter som sparar resurser och minskar negativ miljöpåverkan. Därmed samverkar bolagets mål om hållbarhet, tillväxt och lönsamhet och bidrar till att stärka konkurrenskraften för svensk industri. Det aktiva hållbarhetsarbetet sker i första hand i förvaltningen av portföljbolagen.
- Under 2015 har Fouriertransform gått från att analysera innehavens beredskap när det gäller hållbarhetsfrågor till att öka kunskapen om deras unika utmaningar och möjligheter inom hållbarhetsområdet. Fouriertransform har intensifierat dialogen med de bolag där investeringar gjorts för att finna mätbara hållbarhetsmål som kan utgöra en del av den ordinarie affärsverksamheten.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Sigrun Hjelmquist

VD: Per Nordberg

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Sigrun Hjelmquist Led: Jan Bengtsson, Ulf Berg, Hasse Johansson, Richard Reinius och Charlotte Rydin Rev: Birgitta Lööf (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 300 (300) tkr. Arvode till stämмоvald ledamot uppgår till 150 (150) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	72	3
Värdeförändringar	-87	-112
Rörelseresultat	-76	-172
Finansiella Intäkter	22	92
Resultat före skatt	-54	-80
Nettovinst	-49	-91
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	3 094	3 223
Anläggningstillgångar	1 301	1 362
Eget kapital	3 044	3 192
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-1 787	-1 850
Operativt kapital	1 257	1 342
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-105,3	-5 924,1
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-1,6	-2,8
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-5,8	-14,5
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,6	-0,6
Soliditet, %	98,4	99,0
Bruttoinvesteringar, mnkr	220	399
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	13	12
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	23/77	17/83
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67 ¹⁾	33/67

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

1) Valda för 2016/2017.

Green Cargo

Green Cargo AB tillhandahåller järnvägslogistik. Bolaget erbjuder transporter i ett nätverk över hela Sverige och med partners på tusentals orter på den europeiska kontinenten.

Green Cargo är Sveriges största aktör inom järnvägsgods med en strategi att fokusera på effektiv och hållbar järnvägslast. Det stora effektiviseringsprogram som inleddes hösten 2013 gav under 2015 tydliga resultat. Trots en svag konjunktur och 4 procent lägre transportvolym förbättrades Green Cargos rörelse- resultat med 136 miljoner kronor under 2015.

Viktiga händelser 2015

- Ett viktigt steg i Green Cargos effektiviseringsprogram togs under första halvåret 2015. Bolagets tåg går nu med 10 procentenheter högre tågfyllnad och produktionen arbetar med drygt 100 lok färre, men med samma kapacitet som tidigare.
- Effektiviseringsprogrammet gav positivt resultat under andra kvartalet.
- Bolaget startade en intermodal pendel (trailers och containere) mellan Skåne och Stockholm Årsta den 1 september.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på operativt kapital 10 procent senast 2016.
- Kapitalstruktur: Nettoskuld sättningsgrad 0,6–0,9 ggr.
- Utdelning: 50 procent med beaktande av nettoskuld sättningsgraden.

Uppföljning ekonomiska mål

- De ekonomiska målen siktar på 2016. Green Cargo nådde 2015 inte de ekonomiska målen.
- För 2015 lämnade bolaget ingen utdelning.

Hållbarhetsmål

- Lokförarna ska utbildas i ECO-driving (2020).
- Nya regler för tomgångskörning av dieselloken tas fram och samtliga förare utbildas (2015).
- Samtliga diesellok ska ha tomgångsreglage installerade (2020).
- Antalet olyckor ska halveras (2020).
- Sjukfrånvaron ska långsiktigt vara under 3,5 procent (2020).
- Andelen kvinnor i ledande befattningar ska öka med 50 procent (2020).

Uppföljning hållbarhetsmål

- De flesta mål är långsiktiga och siktar på 2020.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

green cargo

Ordf: Lennart Pihl

VD: Jan Kilstrom

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Lennart Pihl **Led:** Margareta Alestig Johnson, Ann-Christine Hvitfeldt, Daniel Kristiansson, Ingvar Nilsson, Lotta Stalin och Tryggve Sthen **Arb rep:** Stefan Bieder, Peter Lundmark **Arb suppl:** Anders Gustavsson, Jerker Liljeberg **Rev:** Jenny Jansson (KPMG)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 300 (300) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 150 (150) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	3 907	4 154
Rörelseresultat	15	-121
Finansiella Intäkter	7	11
Resultat före skatt	-15	-171
Nettovinst	-27	-188
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	3 413	4 192
Anläggningstillgångar	2 819	2 969
Eget kapital	1 092	1 096
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	1 539	1 449
Operativt kapital	1 828	385
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,4	-2,9
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-2,5	-15,5
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	1,4	-20,5
Nettoskuld sättningsgrad, ggr	1,4	1,3
Soliditet, %	32,0	26,1
Bruttoinvesteringar, mnkr	178	163
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	1 861	2 002
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	14/86	14/86
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60	17/83
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57 ¹⁾	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

AB Göta kanalbolag ska driva och förvalta Göta kanal så att dess värde, såväl som kulturhistoriskt byggnadsverk som turistattraktion, vidmakthålls.

Göta kanal är i dag en av de viktigaste motorerna inom svensk besöksnäring med cirka tre miljoner besökare årligen. Kanalen trafikeras främst av fritids- och passagerarbåtar. Bolaget bedriver också omfattande underhålls- och upprustningsverksamhet av kanalen och intilliggande fastigheter. För detta erhålls anslag från staten. Merparten av fastigheterna är uthyrda som bostäder eller lokaler för näringsverksamheter. Det särskilt beslutade samhällsuppdraget omfattar hela verksamheten förutom den skogs rörelse bolaget bedriver.

Viktiga händelser 2015

- Renoveringsprojektet Göta kanal 2.0, som är det största arbetet på Göta kanal sedan kanalen stod färdig 1832, startades.
- Minskad trafikvolym på kanalen.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Den totala EBT-marginalen ska uppgå till minst 0 procent, dock ska skogs rörelsens EBT-marginal uppgå till minst 68 procent.¹
- Kapitalstruktur: Nettoskuld sättningsgrad ska uppgå till -10 till +50 procent.

Hållbarhetsmål

- Minst 50 alléträd per år ska planteras längs kanalen.
- Fritidsbåtskunden ska i den årliga kundundersökningen ge betyg > 4,5 på en femgradig skala.
- Kanalens vattenkvalitet ska mätas på fem platser och vattenkvaliteten ska klara de gränsvärden för badvatten som respektive kommun tillämpar utifrån gällande EU-direktiv.
- Bolaget ska samverka med Arbetsförmedlingen i de sju kanal-kommunerna för att senast under 2016 under kanalsäsongen skapa praktikplatser/arbetsmöjligheter för ungdomar utan arbetslivserfarenhet. Delmålet för 2015 var samverkan med Arbetsförmedlingen i fyra kommuner.

Uppföljning hållbarhetsmål

- För 2015 planterades 96 träd tack vare att många trädfaddrar skänkt träd.
- Fritidsbåtskunden gav i den årliga kundundersökningen betyget 4,6 (4,7), en minskning som kommer från insjöbåtarna.
- Vattenkvaliteten på mätplatserna klarade de relevanta gränsvärdena för badvatten.
- Samverkansmodellen med arbetsförmedlingen har införts i två kommuner. Övriga tillfrågade lokalkontor valde att inte delta.

Uppdragsmål

Uppdragsmål har beslutats av ägaren på årsstämman 2016 för följande områden:

- Tillräcklig båttrafik för att behålla attraktionskraften
- Bevarande
- Kundnöjdhet
- Ekoturism

1) EBT-marginal beräknas som resultat före skatt genom omsättning.

Ordf: Elisabeth Nilsson

VD: Anders Donlau

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Elisabeth Nilsson **Led:** Gunilla Asker, Göran Carlberg, Anna Ernestam, Bengt-Olov Gunnarson, Jenny Lahrin, Ulf Larsson och Mikael Lundström **Arb rep:** Sofia Ring **Arb suppl:** Karin Nybrolin **Rev:** Clas Tegjdus (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 70 (60) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 50 (41) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet. Arvode utgår inte heller till arbetstagarledamöter.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	62	73
Rörelseresultat	-3	0
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	-3	0
Nettovinst	-3	0
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	58	63
Anläggningstillgångar	51	54
Eget kapital	39	42
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	0	-4
Operativt kapital	39	42
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-4,2	0,1
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-6,8	0,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-6,6	0,2
Nettoskuld sättningsgrad, ggr	0,0	-0,1
Soliditet, %	68,0	67,1
Bruttoinvesteringar, mnkr	5	11
Anslag, mnkr	25	25
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	37	40
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62	57/43
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ²	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

2) Valda för 2016/2017.

Infranord

Infranord AB är Sveriges ledande järnvägsentreprenör och erbjuder drift och underhåll samt om- och nybyggnad av järnvägar i Sverige och Norge. Från och med januari 2015 bedrivs verksamheten i Sverige, utöver stabsfunktionerna, i två regioner, Norra och Södra, samt enheterna Maskin, Mät och Components. Framtidsutsikterna på den nordiska järnvägsmarknaden är fortsatt goda. Det finns ett generellt politiskt samförstånd om en fortsatt utbyggnad och modernisering av järnvägen för att kunna föra över transporter från väg till järnväg. De senaste årens förändringsarbete i Infranord har resulterat i en betydande resultatförbättring som stärker förutsättningarna för framtida konkurrenskraft.

Viktiga händelser 2015

- Resultatförbättringar tack vare lägre kostnader och bättre projektstyrning.
- Orderstocken vid årets utgång den högsta sedan bolaget bildades.
- Fortsatt systematiskt arbete med säkerhet, affärsmässighet, företagskultur och ledarskap.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital ska uppgå till minst 16 procent.
- Soliditet: Minst 33 procent.
- Utdelning: 50–75 procent av resultatet efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på eget kapital uppgick till 21,6 (3,7) procent, ägarens mål uppnås tack vare gjorda resultatförbättringar.
- Soliditeten uppgick till 31,3 (23,8) procent. Resultatförbättringarna bidrar till en starkt soliditet.
- Någon utdelning har inte lämnats vilket endast är aktuellt om soliditetsmålet uppnås.

Hållbarhetsmål

- Säkerhet: Minskat antal arbetsplatsolyckor.
- Lönsamhet: Ingen negativ prognosavvikelse och Nöjd-kund-index (NKI), Produktion och leverans > 7.
- Etik: Minskad diskriminering/mobbing i Nöjd-medarbetarindex (NMI) och minst 70 procent inköp via godkända leverantörer.
- Miljö: Minskat antal miljöolyckor.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Säkerhet: Målet uppnåddes inte, antalet arbetsplatsolyckor var 100 (85). Bolaget arbetar systematiskt med att förbättra säkerheten och behöver fortsätta förstärka säkerhetskulturen. Andel av Trafikverkets arbetsplatskontroller som var utan anmärkning var 41 (27) procent, vilket är en förbättring.
- Lönsamhet: NKI, Produktion och leverans hamnade på 7 och målet uppnåddes därmed. Prognosavvikelser redovisas inte offentligt.
- Etik: Diskriminering och mobbing hamnar fortsatt högt i NMI, 5 respektive 9 (3 respektive 9) procent. Andel inköp via godkända leverantörer hamnade på 58 (64) procent. Utfallen visar att bolaget behöver ha fokus på dessa frågor även framåt.
- Miljö: Antalet miljöolyckor var 13 (12) stycken.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

INFRANORD

Ordf: Eva Färnstrand

VD: Lars Öhman

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Eva Färnstrand **Led:** Magnus Jonasson, Agneta Kores, Johan Skoglund, Gunilla Spongh och Per Westerberg, Ulrika Nordström valdes vid stämman 2016. Johan Hallberg avgick. **Arb rep:** Håkan Englund, Jörgen Lundström **Arb suppl:** Anders Högström, Dennis Lövgren **Rev:** Peter Ekberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 380 (380) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 190 (190) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	3 947	3 956
Rörelseresultat	153	32
Finansiella Intäkter	5	10
Resultat före skatt	152	27
Nettovinst	117	17
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	1 951	2 013
Anläggningstillgångar	747	777
Eget kapital	610	479
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	94	150
Operativt kapital	704	629
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	3,9	0,8
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	21,6	3,7
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	23,0	5,0
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,2	0,3
Soliditet, %	31,3	23,8
Bruttoinvesteringar, mnkr	44	146
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	1 891	2 184
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	8/92	9/91
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	44/56	33/67
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹⁾	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Inlandsinnovation AB är ett av staten helägt riskkapitalbolag, med en kapitalbas på cirka 2 miljarder kronor. Bolaget bildades i syfte att öka tillgången till riskkapital för att tillvarata tillväxtpotentialen och stärka den internationella konkurrenskraften hos företag i norra Sverige. Inlandsinnovations investeringar kan variera i storlek och branscher, och görs på marknadsmässiga villkor i bolag som befinner sig i tidiga eller mogna expansionsskeden. Inlandsinnovation verkar som en aktiv och långsiktigt stabil ägare genom att tillföra kapital och utvecklingsresurser. Normalt är Inlandsinnovation minoritetsägare och arbetar aktivt med övriga ägare för att bygga starka bolag med syftet att avveckla ägandet inom 7–8 år.

Sedan starten 2011 fram till utgången av 2015 har Inlandsinnovation investerat 942 miljoner kronor i 59 företag genom andelar, lån samt kapital som tillskjutits genom förlagsinsats. Fem innehavsförsäljningar och en nedkapitalisering har genomförts, samt en konkurs och ett engagemang som på annat sätt avslutats. 2015 uppgick det nettoinvesterade kapitalet till 834 miljoner kronor. Drygt hälften av kapitalet är investerat direkt i rörelsedrivande bolag, resten har investerats i regionala fond-i-fondbolag, så kallade tillväxtkassor, och lån till Norrlandsfonden.

I propositionen 2015/16:110 föreslår regeringen en förändrad organisationsstruktur för statens finansieringsinsatser från och med 1 januari 2017. Förslaget innebär att Inlandsinnovation och Fouriertransform blir dotterbolag till ett nytt nationellt utvecklingsbolag, och att utvecklingsbolagets investeringar i privata riskkapitalfonder finansieras med kapital från Inlandsinnovation och Fouriertransform.

Viktiga händelser 2015

- Portföljinvesteringar om 206 (162) miljoner kronor i 29 (29) nya och befintliga företag.
- Tre positiva och två negativa innehavsförsäljningar.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Inga ekonomiska mål har ännu fastställts.

Hållbarhetsmål

Skapa tillväxt och långsiktigt lönsamma företag i norra Sverige:

1. Innan nyinvestering sker i ett portföljföretag ska en genomsynning av företaget ur ett hållbarhetsperspektiv ske.
2. Vid en portföljdag per år, anordnad av Inlandsinnovation, ska hållbarhetsfrågorna finnas med som en punkt.
3. Tillväxten i portföljföretagen ska vid var tidpunkt vara högre än tillväxten i genomsnittet av små och medelstora företag i området.

Bibehålla kapitalet intakt över tid:

4. Inlandsinnovations finansiella mål är att hålla kapitalet reallt intakt över tid.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Mål 1 är ej uppfyllt, mall för hållbarhets-due diligence är framtagen. Mål 2 och 4 är uppfyllda. Mål 3 utvärderas över en rullande treårsperiod med start 2016.

Uppdragsmål

- Saknar särskilt beslutet samhällsuppdrag.

Ordf: Eva Färnstrand

VD: Peter Gullander

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Eva Färnstrand **Led:** Siv Svensson, Katarina Green, Mats Gullbrandsson, Leif Boström och Anita Johansson **Rev:** Jonas Ståhlberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 110 (110) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 55 (55) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	3	3
Värdeförändringar	-39	-34
Rörelseresultat	-55	-48
Finansiella Intäkter	51	60
Resultat före skatt	-4	7
Nettovinst	-15	-12
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	1 961	2 065
Anläggningstillgångar	749	758
Eget kapital	1 903	1 918
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-240	-270
Operativt kapital	1 663	1 648
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	neg	neg
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	neg	neg
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	neg	neg
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,1	-0,1
Soliditet, %	97,0	92,9
Bruttoinvesteringar, mnkr	206	166
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	10	7
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60	43/57
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100	0/100
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33 ¹⁾	67/33

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer Ja

Bestyrkt GRI-rapport Ja

Redovisar enligt IFRS Nej

1) Valda för 2016/2017.

Jernhusen

Jernhusen AB äger, utvecklar och förvaltar stationer, stationsområden, underhållsdepåer samt gods- och kombiterminaler längs den svenska järnvägen. Jernhusen fyller en viktig funktion genom att konkurrensneutralt och på affärsmässiga grunder förvalta och utveckla ett antal fastigheter med central funktion för den spårburna trafiken.

Viktiga händelser 2015

- Jernhusen levererade ett starkt resultat och en direktavkastning som låg betydligt över målet för året.
- Under året har Stockholms och framför allt Malmös stationer erfarit en kraftig höjning av anläggande flyktingar.
- Jernhusen har starkt sitt samarbete med kommuner, myndigheter och frivilligorganisationer för att hantera utvecklingen.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital 12 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditet 35–45 procent. Räntetäckningsgrad minst 2,0 ggr.
- Utdelning: Allt kapital som inte behövs i verksamheten, med beaktan av finansiella och strategiska mål. Normalt en tredjedel av resultatet efter finansiella poster.

Uppföljning ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastningen på eget kapital blev 17,2 procent och räntetäckningsgraden uppgick till 6,1 ggr. Den höga nivån förklaras delvis av realiserade värdeförändringar i fastighetsbeståndet, men också av ett starkt resultat för året. Den genomsnittliga avkastningen för den senaste 10-årsperioden uppgår till 10,6 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditeten var 41,1 procent.
- Utdelning: Utdelningen föreslås bli 500 miljoner kronor, vilket är cirka 1,8 gånger det utdelningsgrundade resultatet.

Hållbarhetsmål

- Hållbara transporter: Tillväxten i antal besökare på Jernhusens stationer ska öka med 6 procent årligen över en konjunkturcykel.
- Hållbara fastigheter: Miljöklassningen i Jernhusens befintliga fastighetsbestånd ska minst uppgå till Brons.
- Hållbara finanser: Avkastningen på eget kapital ska uppgå till 12 procent.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Hållbara transporter: Antalet besökare på Jernhusens stationer ökade med 1,7 procent.
- Hållbara fastigheter: Av befintliga byggnader klarade åtta kraven motsvarande Miljöbyggnads nivå Brons. Inventering och åtgärder sker kontinuerligt.
- Hållbara finanser: Se Lönsamhet.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Kjell Hasslert

VD: Kerstin Gillsbro

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Kjell Hasslert **Led:** Kristina Ekengren, Jakob Grinbaum, Anders Kupsu, Kerstin Lindberg Göransson, Ingegerd Simonsson och Christel Wiman **Arb rep:** Thomas Franzon **Rev:** Magnus Fagerstedt (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 225 (225) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 120 (120) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	789	748
Värdeförändringar	1 027	17
Rörelseresultat	1 599	500
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	1 307	355
Nettovinst	984	389
– varav hänförligt till minoritet	90	1
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	14 974	12 776
Anläggningstillgångar	14 509	12 417
Eget kapital	6 158	5 262
– varav minoritet	153	8
Nettoskuld	7 297	6 302
Operativt kapital	13 455	11 564
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	202,7	66,9
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	17,2	7,6
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	12,8	4,5
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	1,2	1,2
Soliditet, %	41,1	41,2
Bruttoinvesteringar, mnkr	1 432	1 199
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	113	100
Antal anställda i medeltal	203	222
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	47/53	47/53
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	62/38	50/50
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹⁾	57/43

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

1) Valda för 2016/2017.

Lernia AB är en ledande leverantör inom utbildning, bemanning och omställning. Lernia tillhandahåller tjänster för att utveckla och matcha människors kompetens mot företagets behov. Bolaget erbjuder utbildning, bemanning och omställning. Lernia har verksamhet på över 100 orter över hela Sverige och är auktoriserat som bemannings-, utbildnings- och omställningsföretag av respektive branschorganisation. Bolagets tjänster är riktade till individer, kunder inom det privata näringslivet samt kunder i den offentliga sektorn. Lernias marknadsandel av den totala bemanningsmarknaden 2015 var 8,2 procent, vilket gör Lernia till den fjärde största aktören totalt inom bemanning i Sverige och den största inom segmentet bemanning av kollektivanställda yrkesarbetare. Riksdagen bemyndigade i december 2012 regeringen att avyttra statens aktier i Lernia.

Viktiga händelser 2015

- Intäkterna fortsatte att öka som en följd av en ökad efterfrågan på bemanningstjänster.
- Lägre marginal på grund av mixförskjutning mot bemanningstjänster.
- Fortsatt förflyttning enligt strategin att stärka Lernias roll som kompetenspartner.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Lernias avkastning ska uppgå till minst 20 procent över en konjunkturcykel.
- Kapitalstruktur: Soliditet 30–50 procent, riktvärde 40 procent.
- Utdelning: Ordinarie utdelning minst 50 procent av årets resultat.

Uppföljning ekonomiska mål

- Rörelseresultatet om 106 (111) miljoner kronor gav en avkastning på eget kapital om 17 procent.
- Bolagets soliditet uppgick till 42 (54) procent, vilket är enligt mål respektive policy.
- Föreslagen utdelning för 2015 är 50 (253 inklusive extrautdelning) miljoner kronor, vilket motsvarar 61 procent av årets vinst.

Hållbarhetsmål

- Egenförsörjning: Fler individer kommer i egenförsörjning.
- Affäretik: Ett hållbart affäretiskt förhållningssätt som tål full genomlysning.
- Mångfald: Ökad mångfald genom att värdesätta människors olikheter och skilda kompetenser. Minst 40 procent anställda av vardera könet.

Uppföljning hållbarhetsmål

- 79 procent av omställningsprogramsdeltagare erhöll inom kort ett nytt arbete (målet är 80 procent).
- Bolaget rapporterade noll stycken korruptionshändelser och andelen medarbetare som har kunskap om Lernias uppförandekod översteg målsatt nivå.
- Andelen anställda av vardera kön uppgick till 36 procent kvinnor och 64 procent män.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Birgitta Ågren Böhlin

VD: Helena Skåntorp

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Birgitta Ågren Böhlin **Led:** Peter Hägglund, Anna Klingspor, Ola Salmén och Karin Strömberg. Joakim Mörnefält och Ulrika Nordström valdes vid stämman 2016. Johan Hallberg, Peter Lundahl avgick **Arb rep:** Olle Eriksson, Akbar Sattarian, Julia Viktorsson **Arb rep:** Per Svärth **Rev:** Ann-Christine Hägglund (PwC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 240 (240) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 120 (120) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	2 999	2 621
Rörelseresultat	106	111
Finansiella Intäkter	0	2
Resultat före skatt	106	112
Nettovinst	82	85
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	1 039	1 011
Anläggningstillgångar	197	113
Eget kapital	438	542
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-136	-334
Operativt kapital	302	208
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	3,5	4,2
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	16,7	15,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	41,6	37,9
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,3	-0,6
Soliditet, %	42,2	53,6
Bruttoinvesteringar, mnkr	43	22
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	235	58
Antal anställda i medeltal	4 680	4 163
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	36/64	37/63
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	36/64	40/60
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹⁾	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Nej

Bestyrkt GRI-rapport

Nej

Redovisar enligt IFRS

Ja

1) Valda för 2016/2017.

Luossavaara-Kiirunavaara AB, LKAB, är en internationell högteknologisk mineralkoncern och en världsledande producent av förädlade järnmalmprodukter för ståltillverkning. LKAB tillverkar och levererar förädlade järnmalmprodukter och tjänster till kunder över hela världen. Andra närliggande produkter och tjänster som byggs på LKAB:s kunskaper och som stödjer huvudaffären ingår också i verksamheten. LKAB ska av kunderna uppfattas vara den leverantör som ger mest mervärde och därmed ledande inom sina utvalda marknadssegment. För LKAB är hög och jämn produktkvalitet samt kostnadseffektivitet kritiska faktorer för att klara konkurrensen.

Viktiga händelser 2015

- Strukturellt överutbud på marknaden fortsatte att pressa världsmarknadspriset på järnmalm.
- Minskat rörelseresultat till följd av lägre järnmalmpris samt en nedskrivning av värdet på materiella anläggningstillgångar.
- Lägre leveransvolym till följd av problem med rågodsför-sörjning från underjordgruvorna och ett byte av bärning i ett av pelletsverken i Kiruna.
- Ett besparingsprogram minskade kostnaderna med cirka 800 miljoner kronor under året. Personalneddragningar motsvarande 400 tjänster initierades och slutfördes under det första kvartalet 2016.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital över 12 procent. Produktionskostnaden ska reduceras med 20 procent mellan 2012 och 2015.
- Kapitalstruktur: Nettoskulsättningsgrad på 0–20 procent.
- Utdelning: 30–50 procent av årets resultat.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastningen på eget kapital var negativ. Kostnadsutvecklingsmålet har inte uppnåtts.
- Nettoskulsättningsgraden uppgick till 10 procent.
- Föreslagen utdelning var noll kronor.

Hållbarhetsmål

LKAB har tolv hållbarhetsmål, varav tre är:

- Årsmedelvärdet för nedfallande stoft ska minska med 10 procent till år 2015 jämfört med år 2011.
- Utsläpp av svaveldioxid från samtliga befintliga pelletsverk ska minska från cirka 2 000 ton år 2011 till 1 000 ton år 2015 och 500 ton år 2017.
- Andelen anställda kvinnor i LKAB ska år 2020 uppgå till minst 25 procent.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Målet för reduktion av nedfallande stoft har uppfyllts.
- LKAB har inte uppnått målet för utsläpp av svaveldioxid från samtliga pelletsverk.
- Andelen kvinnor i bolaget har fortsatt att öka, med goda möjligheter att uppnå det långsiktiga målet om 25 procent kvinnor i verksamheten 2020.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag. Under 2016 kommer LKAB:s mål att revideras.

Ordf: Sten Jakobsson

VD: Jan Moström
(tillträdde 2015-09-01)

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Sten Jakobsson **Led:** Leif Darner, Maija-Liisa Friman, Eva Hamilton, Lars-Åke Helgesson och Hanna Lagercrantz. Bjarne Moltke Hansen och Ola Salmén valdes vid stämman 2016. Hans Biörck, Lars Pettersson avgick

Arb rep: Stefan Fagerkull, Tomas Strömberg, Jan Thelin **Arb suppl:** Dan Hallberg, Pentti Rahkonen, Tommy Wettainen **Rev:** Peter Ekberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 615 (570) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 270 (250) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	16 200	20 615
Rörelseresultat	-7 156	570
Finansiella Intäkter	293	519
Resultat före skatt	-7 271	594
Nettovinst	-5 686	347
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	56 028	63 133
Anläggningstillgångar	35 558	40 776
Eget kapital	32 116	37 754
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	3 203	-15
Operativt kapital	35 319	37 739
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-44,2	2,8
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-16,3	0,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-19,6	1,6
Nettoskulsättningsgrad, ggr	0,1	0,0
Soliditet, %	57,3	59,8
Bruttoinvesteringar, mnkr	6 354	5 490
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	139	3 500
Antal anställda i medeltal	4 463	4 539
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	20/80	20/80
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67	30/70
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62 ¹⁾	38/62

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

1) Valda för 2016/2017.

Metria AB levererar tjänster och produkter inom insamling, bearbetning och tillämpningar av geografisk information och fastighetsinformation.

Metria AB bildades 2011 genom bolagisering av en division inom Lantmäteriet. Metria levererar allt från stora infrastrukturprojekt till att utveckla och drifva tekniska system för geografisk it. Kunderna återfinns inom områdena bank och försäkring, telekom, energi, infrastruktur, skog och försvar samt kommuner och övrig offentlig sektor. Metria har omkring 250 medarbetare och finns representerade på ett 20-tal orter över hela Sverige. Huvudkontoret ligger i Gävle. Metria har som mål att generera marknadsmässig avkastning och ha en rörelsemarginal i linje med branschen i övrigt.

Viktiga händelser 2015

- Organisatoriska förändringar i kombination med viktiga rekryteringar för att fortsätta omställningen till ett mer affärsdrivet och effektivt bolag.
- Ökad nettoomsättning och förbättrad rörelsemarginal. Den positiva trenden gäller samtliga tre affärsenheter.
- Fler affärer med högre marginal än 2014.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: EBITDA-marginal ska uppgå till minst 10 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditeten ska uppgå till minst 30 procent.
- Utdelning: Minst 30 procent av årets resultat.

Uppföljning ekonomiska mål

Metria har haft en positiv lönsamhetsutveckling under år 2015. Samtliga ekonomiska mål förutom EBITDA-marginal uppfylldes:

- Soliditeten uppgick till 48,6 procent.
- EBITDA-marginalen uppgick till 9,1 procent.
- Föreslagen utdelning uppgick till 8 miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- Attraktiv arbetsgivare.
- Minskad miljöpåverkan från resor.
- Ökade intäkter från produkter och tjänster med positiv miljöpåverkan.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Employer Net promotor score visar en nedgång från -6 till -17 för 2015.
- Totala koldioxidutsläpp under 2015 har minskat med 6 procent.
- Närmare en fjärdedel av Metrias omsättning kommer från affärer som medför positiv miljöpåverkan för kunderna. Mätning gjordes för första gången 2015 varför det inte kan konstateras någon förflyttning.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Eva Gidlöf

Tf. VD: Lars Kevsjö, efterträdde Urban Lindskog 2016-05-02

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Eva Gidlöf **Led:** Katarina Axelsson Lindgren, Katarina Burton, Pia Gideon och Michael Thorén. Anders Hugosson valdes vid stämman 2016. Börje Bengtsson, Lotta Jarleryd avgick **Arb rep:** Per-Åke Jureskog, Erik Nilsson **Arb suppl:** Lars-Erik Johansson, Mats Rosengren **Rev:** Jennifer Rock-Baley (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 182 (175) tkr. Arvode till stäm-movald ledamot uppgår till 91 (88) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	431	415
Rörelseresultat	24	12
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	20,4	12
Nettovinst	16	10
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	224	198
Anläggningstillgångar	59	71
Eget kapital	109	96
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	0	0
Operativt kapital	109	96
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	5,5	2,8
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	15,6	10,5
RoP, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	22,9	13,0
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,0	0,0
Soliditet, %	48,6	48,3
Bruttoinvesteringar, mnkr	5	5
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	3	-
Antal anställda i medeltal	253	259
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	32/86	34/66
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	29/71	44/56
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33 ¹⁾	71/29

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Miljömärkning Sverige

Miljömärkning Sverige AB förvaltar på regeringens uppdrag de båda frivilliga miljömärkningarna den nordiska Svanen och EU:s miljömärke EU Ecolabel (Blomman). Syftet med de båda märkningarna är att underlätta för konsumenterna att välja miljöanpassade varor och tjänster och att stimulera en produktutveckling som tar hänsyn till miljö och klimat.

Genom arbetet med att ställa miljökrav på ett stort antal varor och tjänster samt att kontrollera och licensiera produkter som överensstämmer med dessa krav och därmed bidra till användning av fler miljöanpassade produkter, bidrar bolaget till en mer hållbar konsumtion. Svanen har bibehållit sin position som ett av Sveriges starkaste varumärken med en kännedom hos allmänheten på 96 procent. Även kännedomen om EU-miljömärket har ökat. Undersökningar visar att konsumenterna ser miljömärkningarna som det bästa verktyget för att göra hållbara val.

Viktiga händelser 2015

- För att effektivisera arbetet bedrivs alltmer av verksamheten samnordiskt.
- Arbetet med att utveckla kriterier för att Svanenmärkta aktiefonder har fortsatt och fullföljs under 2016.
- Kampanjen ”Rädda världen lite grann varje dag” fick stort genomslag. Kampanjen fortsätter under 2016.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Verksamheten syftar inte till att ge ägarna vinst.

Hållbarhetsmål (2014-2016):

- Affären: Miljömärkningens licensintäkter, som speglar försäljningen av miljömärkta produkter, ska öka med 10 procent. 2016 ska bolaget ha ett eget kapital motsvarande 33 procent av den totala omsättningen.
- Planeten: 1 000 licenser (företag) uppfyller och är kontrollerade gentemot EU Ecolabels eller Svanens reviderade och skärpta krav.
- Människan: Sociala krav (utöver lagstiftning) införs i bolagets miljömärkningskriterier för ytterligare minst 10 produktgrupper (branscher).

Uppföljning hållbarhetsmål:

- Licensintäkterna ökat med sammanlagt 9 procent 2014 och 2015.
- 517 licenser klarat reviderade och skärpta krav.
- 6 nya produktgrupper med reviderade och skärpta sociala krav.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

Ordf: Christina Lindbäck

VD: Ragnar Unge

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Christina Lindbäck **Led:** Marita Axelsson, Jan Peter Bergkvist, Anita Falkenek och Gunilla Jarlbro. Jan Johansson valdes vid stämman 2016. Svante L. Axelsson avgick **Arb rep:** Ulla Sahlberg, Maria Sundesten Zacharias **Rev:** Thomas Lönnström (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 126 (120) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 30 (30) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	59	51
Rörelseresultat	-3	-3
Finansiella intäkter	4	3
Resultat före skatt	1	0
Nettovinst	1	0
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	30	34
Anläggningstillgångar	18	22
Eget kapital	23	22
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-5	-8
Operativt kapital	17	14
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-4,3	-5,3
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	5,0	1,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-15,9	-38,3
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,2	-0,3
Soliditet, %	74,8	63,7
Bruttoinvesteringar, mnkr	0	3
Anslag, mnkr	3	4
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	52 ¹	60
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	58/42	63/37
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	62/38	67/33
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33 ²	67/33

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Ny beräkningsmetod ger lägre siffra för samma personalstyrka som 2014.

2) Valda för 2016/2017.

Kungliga Operan AB, Operan, är Sveriges nationalscen för opera och balett. Operan ska vara den i Sverige ledande institutionen inom opera och balett och som nationalscen stå på högsta nivå vad gäller vad gäller utveckling, förnyelse, konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder. Operan ska verka i ett internationellt opera- och danssammanhang och initiera samarbeten samt främja interkulturellt utbyte. Operans utbud av opera och balett ska ha både spets och bredd.

Viktiga händelser 2015

- Trots ett negativt resultat för 2015 befinner sig det egna kapitalet på en acceptabel nivå.
- Publikmässigt uppvisar Operan en fortsatt framgångsrik verksamhet med fina publiksiffror och hög beläggning.
- I maj 2015 redovisade Statens fastighetsverk uppdraget att i nära samarbete med Operan ta fram en förstudie om en ombyggnad och renovering av operahuset i Stockholm.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Det egna kapitalet ska ge en stabil ekonomisk grund för verksamheten.

Uppföljning ekonomiska mål

- Resultatet för 2015 uppgår till -6,6 miljoner kronor och innebär att det egna kapitalet minskar till 26,7 miljoner kronor. Anslaget från staten uppgick till 452 miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- Värna om mänskliga behov som kreativitet, identitet och konstnärligt uttryck samt om goda arbetsförhållanden och metoder som ger medarbetare förutsättningar att utvecklas.
- Sträva mot ett modernt resurstänkande och etiskt ansvar för människor och miljö.
- Vara öppen gentemot hela samhället och för alla åldrar. Värna om mångfald och jämställdhet.
- Värna om kulturarvet, engagera sig i sin omvärld samt spegla utmaningar i samhället.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Antalet föreställningar och besökare har ökat i förhållande till föregående år och sammanlagt sågs 391 föreställningar av 239 137 personer.
- Operans verksamhet och inte minst Kungliga baletten har rönt stor internationell uppmärksamhet och uppskattning för sin verksamhet.
- Verksamheten riktad till barn, både i skolan samt genom familjeföreställningar har fått större genomslag än tidigare.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

Ordf: Kristina Rennerstedt

VD: Birgitta Svendén

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Kristina Rennerstedt **Led:** Anna-Karin Celsing, Mira Helenius Martinsson, Baker Karim, Lotta Lekvall och Örjan Wikforss. Olov Carlsson valdes vid stämman 2016. Mikael Christiansen avgick **Arb rep:** Sara Fällström, Gunilla Markström, Daniel Norgren-Jensen, **Arb suppl:** Monika Mannerström Skog, Martin Säfström **Rev:** Kerstin Sundberg (Deloitte)
Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 60 (60) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 30 (30) tkr.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	538	523
Rörelseresultat	-6	0
Finansiella Intäkter	0	1
Resultat före skatt	-7	1
Nettovinst	-7	1
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	294	229
Anläggningstillgångar	167	135
Eget kapital	27	33
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-28	-41
Operativt kapital	-1	-8
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-1,1	0,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-22,0	3,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	136,2	0,0
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,0	-1,2
Soliditet, %	9,2	14,4
Bruttoinvesteringar, mnkr	42	93
Anslag, mnkr	439	447
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	525	528
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	47/53	48/52
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	70/30	70/30
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹	57/43

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Orio

Orio AB:s verksamhet är att utveckla, tillverka, förvärva och sälja reservdelar och tillbehör för motorfordon samt att utveckla och sälja logistik- och tekniktjänster.

Orio AB, tidigare Saab Automobile Parts AB, levererar reservdelar till motorfordon och är helägt av svenska staten sedan december 2012. Bolaget bildades 2009 i samband med att Saab Automobile AB ansökte om lån från Europeiska investeringsbanken, EIB, med svenska staten som garant för lånet. Dotterbolaget Saab Automobile Parts AB sattes som pant och övertogs av svenska staten från konkursboet ett år efter att Saab Automobile ansökt om konkurs.

Orios huvudverksamhet är att förse de cirka 1,5 miljoner Saab-bilar, som finns på drygt 60 marknader, med Saab originaldelar. USA, Sverige och Storbritannien är marknader med stor Saab-bilpark och står för större delen av bolagets försäljning av reservdelar och andra relaterade produkter.

Bolagets strategi är att utveckla befintlig verksamhet genom att bredda kundbasen och inkludera även e-handel och oberoende verkstäder, bredda produktutbudet med reservdelar motsvarande originaldelskvalitet vid sidan av fortsatt leverans av Saab originaldelar, samt genom att tillhandahålla teknik- och logistiktjänster.

Viktiga händelser 2015

- Lansering av ny e-handelsplattform i fjärde kvartalet.
- Expanderat i det oberoende nätverket. Cirka 300 nya kunder.
- Utökad produktsortimentet med cirka 15 000 nya artiklar i fjärde kvartalet.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Inga ekonomiska mål har beslutats av ägaren.

Hållbarhetsmål

- Bolagets totala utsläpp av koldioxid från egenupphandlade transporter, ska minska med 20 procent till år 2020, jämfört med år 2013.
- Fram till 2020 ska Orio ha en genomsnittlig årlig tillväxt om 6 procent.
- 2020 ska 80 procent av bolagets totala omsättning komma från nya affärsinitiativ.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Totala utsläpp 2015 minskade med 33 procent jämfört med 2013.
- Bolaget nådde under 2015 inte upp till sitt tillväxtnål. Utfallet var -6 procent.
- Cirka 14 procent av bolagets omsättning 2015 kom från nya affärsinitiativ.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Håkan Erixon

VD: Jonas Tegström

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Håkan Erixon **Led:** Charlotte Hansson, Hans Krondahl, Monica Lingegård och Michael Thorén. **Catrina Ingelstam** valdes vid stämman 2016. **Johan Formgren** avgick **Arb rep:** Jan Jakobsen, **Ingemar Sandberg** **Rev:** Martin Johansson (PWC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 200 (200) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 100 (100) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	935	994
Rörelseresultat	-88	84
Finansiella intäkter	0	0
Resultat före skatt	-94	89
Nettovinst	-82	70
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	802	930
Anläggningstillgångar	184	182
Eget kapital	625	735
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-59	-89
Operativt kapital	566	646
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-9,4	8,5
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-12,1	9,6
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-14,5	13,3
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,1	-0,1
Soliditet, %	77,9	79,0
Bruttoinvesteringar, mnkr	9	63
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	35	55
Antal anställda i medeltal	321	347
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	32/68	32/68
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	12/88	17/83
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹⁾	33/67

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

PostNord AB erbjuder kommunikations- och logistiklösningar till, från och inom Norden. Bolaget har en nettoomsättning på närmare 40 miljarder kronor och cirka 35 000 medarbetare. Moderbolaget PostNord AB, som är ägare till dotterbolagen Post Danmark A/S och PostNord Group AB, är ett svenskt publikt bolag som ägs till 39,3 procent av den danska staten och till 60,7 procent av den svenska staten. Rösterna fördelas 50/50 mellan ägarna.

PostNord AB är nordens största bolag inom kommunikations- och logistiktjänster. Marknaderna sträcker sig från flöden av fysiska brev och paket till delvis eller helt elektroniska tjänster. PostNord tillhandahåller rikstäckande postservice i Sverige och Danmark till miljoner hushåll och företag. Varje dag hanterar PostNord cirka 27 miljoner försändelser med en världsledande ställning vad gäller leverans kvalitet. Företagskunderna står för mer än 90 procent av omsättningen. Via ett nätverk av dotterbolag och samarbetspartners förmedlar PostNord brev och paket till övriga Norden och resten av världen.

Viktiga händelser 2015

- Ökade paketvolymen kompenseras delvis fortsatt kraftigt sjunkande brevvolymen.
- Omfattande omställningsarbete för att säkra långsiktig lönsamhet tyngde årets resultat.
- Det postregulatoriska regelverket ses över i både Danmark och Sverige.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på operativt kapital 10,5 procent.
- Kapitalstruktur: Nettoskuldsättningen ska vara 10–50 procent.
- Utdelning: 40–60 procent av årets vinst efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Lönsamhetsmålet uppnåddes inte under året
- Nettoskuldsättningen var nedanför målintervallet.
- PostNord gjorde ingen utdelning under 2015.

Hållbarhetsmål

- Koncernen har ett långsiktigt mål att minska koldioxidutsläpp med 40 procent fram till 2020, med basår 2009.
- Koncernen har ett mål om 40 procent kvinnor i chefsbefattning 2015.
- Ytterligare ett hållbarhetsmål där 80 procent av leverantörskedjan ska vara hållbar antogs 2015.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Bolaget bedömer att koldioxidmålet kommer nås till 2020.
- Målet om andel kvinnor i chefsbefattningar nåddes inte under året.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag. Bolaget har ett uppdrag om samhällsomfattande postservice, knutet till tillståndet att bedriva postverksamhet. Kravet för leverans kvalitet är 85 procent av 1:a-klassbrev ska levereras påföljande arbetsdag och 97 procent inom tre dagar. Målet avseende leverans kvalitet för 1:a-klassbrev uppnåddes under året.

postnord

Ordf: Jens Moberg

VD: Håkan Ericsson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Jens Moberg **Led:** Mats Abrahamsson, Gunnel Duveblad, Christian Ellegaard, Torben Janholt, Magnus Skåniger och Anitra Steen. Mette Grunnet valdes vid stämman 2016. Sisse Fjeldsted Rasmussen avgick

Arb rep: Kristofer Björklund, Lars Chennitz, Johan Landholm **Arb suppl:** Peder Madsen, Ulf Sjödin, Sandra Svensk **Rev:** Helene Willberg (KPMG)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 650 (600) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 275 (250) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 60,7%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	39 351	39 950
Rörelseresultat	564	351
Finansiella Intäkter	21	89
Resultat före skatt	451	245
Nettovinst	278	176
- varav hänförbart till minoritet	2	3
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	24 723	25 464
Anläggningstillgångar	15 605	16 407
Eget kapital	9 150	7 991
- varav minoritet	3	4
Nettoskuld	1 695	3 284
Operativt kapital	10 845	11 275
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	1,4	0,9
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	3,2	2,1
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	5,4	2,9
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,2	0,4
Soliditet, %	37,0	31,4
Bruttoinvesteringar, mnkr	1 200	1 846
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	35 256	37 407
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	34/66	35/65
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	29/71	25/75
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62 ¹⁾	38/62

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

1) Valda för 2016/2017.

Research Institutes of Sweden AB, RISE, har i uppdrag att verka för en sammanhållen svensk institutsektor och branschövergripande samarbeten mellan industriforskningsinstituterna under RISE. RISE är ett av staten helägt bolag med uppgift att samla den svenska institutssektorn och stärka dess roll i innovationssystemet genom effektiv bolagsstyrning och arbete med struktur-, effekt- och finansieringsfrågor. Det övergripande målet för instituten i RISE-gruppen är att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse.

I koncernen ingår dotterbolagen SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB (100 procent) och Swedish ICT Research AB (60 procent) samt intressebolagen Swerea AB (42,8 procent) och Innventia AB (29 procent). De samägda bolagen ägs gemensamt med näringslivet. Hösten 2015 undertecknade samtliga delägare inom SP, Swedish ICT och Innventia en avsiktsförklaring med innebörden att RISE förvärvar övriga ägares andelar i de olika underinstituten. Syftet med att därigenom ägar- och styrningsmässigt föra samman instituten är primärt att kunna erbjuda näringslivet integrerade lösningar från olika underinstitut för att tillgodose en ökad efterfrågan på systemlösningar.

Viktiga händelser 2015

- Fortsatt god tillväxt driven av det största institutet SP. RISE-gruppens omsättning har ökat 5–6 procent per år under de senaste fem åren.
- Strategiprojekt för samordning av instituten fortsatte.
- Projekt för ökad tillgänglighet för RISE-gruppens test- och demonstrationsanläggningar.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

RISE är varken vinstdrivande eller vinstutdelande. Instituterna i RISE-gruppen (dotter- och intressebolagen) är vinstdrivande men inte vinstutdelande.

Hållbarhetsmål

- RISE-gruppens forskning och innovation är värdeskapande och erbjuder det som näringsliv och samhälle behöver och efterfrågar.
- RISE-gruppen strävar efter att bidra till hållbar tillväxt, att använda sina resurser ansvarsfullt och bidra till lösningar på de stora globala utmaningarna.
- RISE-gruppen är en attraktiv arbetsgivare som både förmår rekrytera och behålla medarbetare och samtidigt aktivt bidrar till näringslivets kunskaps- och kompetensförsörjning.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Forskning görs för att nå samhällsnytta och välfärdsutveckling och arbetet med forskning och innovation utgår från de globala utmaningarna. Under 2015 tydliggjorde RISE strategiska mål för hållbarhetsarbetet och påbörjade hållbarhets-säkring av alla sina forskningsprojekt.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

Ordf: Pia Sandvik

VD: Olof Sandén

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Pia Sandvik **Led:** Anna Hultin Stigenberg, Hasse Johansson, Richard Reinius, Marie Westrin, Fredrik Winberg och Sven Wird. Anna-Karin Stenberg valdes vid stämman 2016. Ulf Säter avgick **Rev:** Anders Malmeby (KPMG), Olof Enerbäck (PWC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 120 (120) tkr. Arvode till stäm-movald ledamot uppgår till 60 (60) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	2 107	1 977
Rörelseresultat	40	51
Finansiella Intäkter	2	8
Resultat före skatt	38	58
Nettovinst	30	48
– varav hänförbart till minoritet	6	9
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	2 119	2 046
Anläggningstillgångar	960	942
Eget kapital	958	927
– varav minoritet	87	80
Nettoskuld	0	244
Operativt kapital	958	1 171
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	1,9	2,6
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	3,2	5,3
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	3,8	4,6
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,0	0,3
Soliditet, %	45,2	45,3
Bruttoinvesteringar, mnkr	111	227
Anslag, mnkr	371	361
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	1 745	1 673
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67	33/67
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100	–
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹	38/62

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

¹) Valda för 2016/2017.

Samhall AB ska som en del av den svenska arbetsmarknadspolitiken, producera varor och tjänster och genom detta skapa meningsfulla och utvecklande arbeten åt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Bolaget är i dag ledande i Sverige när det gäller utveckling genom arbete för personer med funktionsnedsättning. Bolaget har cirka 22 000 anställda på cirka 200 orter i Sverige. Samhall skapar arbeten enligt uppdraget genom att matcha rätt person till rätt arbete i konkurrensutsatta kunduppdrag. Bolaget har erbjudanden inom bland annat arbetsplats- och fastighetsservice, lager och logistik, städ och tvätt, tillverkning samt äldreservice. Bolaget kommer att fortsätta satsa på att leverera en hög affärstillväxt för att därigenom ha möjlighet att kunna erbjuda ytterligare arbeten åt personer med funktionsnedsättning och samtidigt visa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling.

Viktiga händelser 2015

- God omsättningstillväxt inom prioriterade områdena Tjänster och Bemannade lösningar.
- Negativt resultat som en följd av ökade lönekostnader och samtidigt fortsatt oförändrad merkostnadsättning.
- Större organisationsförändringar under 2015 lägger positiv grund för fortsatta arbetet med att nå uppsatta mål.

Mål och uppföljning

Ekonomiska Mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital 7 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditet ska uppgå till minst 30 procent.
- Utdelning: Ingen. Uppkommer vinst ska vinstmedlen balanseras i ny räkning för främjande av bolagets fortsatta verksamhet.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastningen på genomsnittligt eget kapital uppgick till -4 (5) procent.
- Soliditeten var för 2015 oförändrad på 47 (47) procent.

Hållbarhetsmål

- Medarbetare i arbete (MIA): Från faktor 3,5 till faktor 3,3 under 2015.
- Engagerade medarbetare: Delindexet för engagemang ska öka från 64 till 65 procent under 2015.
- Ökad självfinansieringsgrad: Självfinansieringsgrad 32 procent 2015.
- Miljömål – Mindre koldioxidutsläpp: Öka andelen miljöbilar från 11 till 13 procent under 2015.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Medarbetare i arbete: Oförändrat på faktor 3,5, det vill säga målet nåddes inte.
- Delindex steg till 65 procent och nådde därmed det uppsatta målet för engagemang.
- Självfinansieringsgraden ökade från 30 till 31 procent. Utvecklingen var positiv men målet uppnåddes inte.
- Andelen miljöbilar ökade från 11,4 till 12,7 procent.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget.

samhall

Ordf: Erik Strand

VD: Monica Lingegård

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Erik Strand **Led:** Bertil Carlsén, Helen Fasth Gillstedt, Angelica Frithiof, Kenneth Johansson, Leif Ljungqvist och Maria Nilsson **Arb rep:** Ann-Christin Andersson, Hans Abrahamsson, Pia Litbo **Arb suppl:** Kristina Jakobsson, Hans Janeman **Rev:** Peter Ekberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 310 (310) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 138 (130) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	6 858	6 903
Rörelseresultat	-80	0
Finansiella Intäkter	55	94
Resultat före skatt	-83	92
Nettovinst	-63	81
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	3 394	3 522
Anläggningstillgångar	135	154
Eget kapital	1 593	1 656
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-2 664	-2 743
Operativt kapital	-1 071	-1 087
Nyckeltal		
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-3,9	5,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	7,4	0,0
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	-1,7	-1,7
Soliditet, %	46,9	47,0
Bruttoinvesteringar, mnkr	25	40
Anslag, mnkr	4 405	4 405
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	17 932	17 908
Antal anställda i medeltal	467	484
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	44/56	44/56
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60	33/67
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57 ¹	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

¹) Valda för 2016/2017.

SAS AB är Nordens största flygbolag med 35 procent marknadsandel på sin hemmamarknad. SAS bildades 1946 då de nationella flygbolagen i Sverige, Norge och Danmark enades om att driva sin verksamhet i form av ett konsortium. För att kunna verka under samma förutsättningar som övriga flygbolag på den internationella marknaden förändrades ägandestrukturen 2001. Aktierna i de nationella bolagen byttes ut mot aktier i ett nytt och samlat moderbolag, SAS AB. Svenska staten äger sedan dess 21,4 procent av aktierna i SAS.

Under räkenskapsåret 2014/2015 flög SAS totalt 28,9 miljoner passagerare till 119 destinationer. SAS ingår i nätverket Star Alliance. SAS är börsnoterat i Stockholm, Köpenhamn och Oslo. SAS strategiska prioriteringar är att 1) Vinna Skandinavians frekventa resenärer, 2) Effektivisera verksamheten, 3) Säkra rätt kompetenser.

Viktiga händelser 2014/2015

- Resultatförbättring framför allt driven av kommersiella framgångar, kostnadsåtgärder och under fjärde kvartalet också av lägre bränslekostnader.
- Kostnadsåtgärderna som ska ge full effekt på 2,1 miljarder kronor 2017 gav resultat effekter om knappt 1 miljard kronor.
- Som ett led i renodlingen av flygplansflottan tecknades avtal med samarbetspartners på frekvenser med mindre flygplan.
- Temporärt stabiliserad kapacitetsökning och minskad prispress under perioden. Bolaget räknar med betydligt hårdare konkurrens de kommande åren.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Kapitalstruktur: Finansiell beredskap, likvida medel och outnyttjade kreditfaciliteter, ska överstiga 20 procent av fasta kostnader.

Uppföljning ekonomiska mål

Förbättrad finansiell position med ökad soliditet till 21 (17) procent och finansiell beredskap till 40 (37) procent.

Hållbarhetsmål

- Reducera utsläpp från flygverksamheten med 20 procent 2020 jämfört med 2010.
- Reducera bullret vid start med 15 procent 2020 jämfört med 2010.
- Regelbundet använda förnyelsebara flygbränslen år 2020.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Koldioxidutsläppen från flygverksamheten minskade med 1,8 procent mellan 2013/2014 och 2014/2015. Sedan 2005 har totala koldioxidutsläpp minskat med 14 procent.
- Ytan med över 85 db vid starter har minskat från 2,14 km² 2012/2013 till 1,97 km² 2014/2015.
- Bolaget har anslutit sig till FGF (Fly Green Fund) som har som mål att passagerare ska kunna uppgradera sin bränsleproduktion från fossilt till förnybart.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

SAS Group

Ordf: Fritz H. Schur

VD: Rickard Gustafson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Fritz H. Schur **Led:** Monica Caneman, Carsten Dilling, Lars-Johan Jarnheimer, Dag Mejdell, Sanna Suvanto-Harsaae och Jacob Wallenberg. Berit Svendsen valdes vid stämman 2016. Birger Magnus avgick **Arb rep:** Sven Cahier, Jens Lippestad, Bo Nielsen **Arb suppl:** Erik Bohlin, Kim Kalsås-Carlson, Janne Wegeberg **Rev:** Bo Hjalmarsson, PwC

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 410 (410) tkr, till förste och andre vice ordförande 242 (242) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 207 (207) tkr.

	2015	2014
Statens ägarandel, 21,4%		
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	39 650	38 006
Rörelseresultat	2 225	153
Finansiella Intäkter	127	111
Resultat före skatt	1 417	-918
Nettovinst	956	-719
- varav hänförligt till minoritet	0	17
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	30 266	29 325
Anläggningstillgångar	18 512	18 291
Eget kapital	6 339	4 907
- varav minoritet	0	27
Nettoskuld	-5 094	-2 676
Operativt kapital	1 245	2 231
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	5,6	0,4
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	17,0	-17,7
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	128,0	4,6
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,8	-0,5
Soliditet, %	20,9	16,7
Bruttoinvesteringar, mnkr	4 306	2 113
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	11 288	12 329
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62	40/60
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	14/86	13/87
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62 ¹⁾	25/75

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

SBAB Bank AB erbjuder lån och sparande till privatpersoner, bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag i Sverige. SBAB är en av Sveriges största nischbanker och bankens strategi är sedan hösten 2014 att fokusera på sin kärnprodukt, bolån, kompletterad med ett sparkonto. Strategin har hittills varit framgångsrik och banken har vunnit marknadsandelar på privatsidan. I kombination med ökande kapitalkrav ställer tillväxten höga krav på SBAB:s kapital.

Viktiga händelser 2015

- SBAB förvärvade Booli för att stärka sitt kunderbjudande.
- SBAB har för andra året i rad Sveriges mest nöjda bolånekunder enligt Svenskt Kvalitetsindex.
- SBAB har sagt upp samarbetsavtalet med Bättre Bolån och Plus Bolån.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital minst 10 procent.
- Kapitalstruktur: Kärnprimärkapitalrelation minst 20 procent.
- Utdelning: Läst 40 procent av årets vinst efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital var 10,2 procent, vilket var lägre jämfört med 2014, men den underliggande verksamhetens resultat var starkare 2015.
- Kapitalstruktur: Kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 28,6 procent.
- Utdelning: Stigande kapitalkrav gör att styrelsen föreslår att ingen utdelning utgår för 2015.

Hållbarhetsmål

- Sunda finanser: Överensstämmer med de av bolagsstämman beslutade ekonomiska målen.
- Ansvar och transparens: *Delmål 1 Ansvar som kreditgivare:* andel kunder som anser att SBAB har en enkel och öppen villkorsredovisning ska vara minst 85 procent och kunder som rekommenderar SBAB ska uppgå till minst 80 procent; *Delmål 2 Ansvar som arbetsgivare:* Kvinnor/män i ledande positioner ska vara inom spannet 45–55 procent och 80 procent av medarbetarna ska rekommendera SBAB som arbetsgivare.
- Hållbart boende: SBAB:s marknadsandel avseende finansiering av antalet nyproducerade bostäder ska uppgå till 6 procent. Utveckla ett hållbart erbjudande riktat till privatkunder samt ett till företaget och bostadsrättsföreningar.

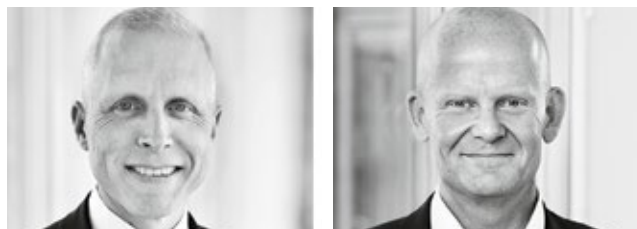
Uppföljning hållbarhetsmål

- Sunda finanser: Se de ekonomiska målen.
- Ansvar & Transparens: *Delmål 1 Ansvar som kreditgivare:* 88 procent och 88 procent. *Delmål 2 Ansvar som arbetsgivare:* 44/56 procent samt 61 procent.
- Hållbart boende: Finansiering av nya bostäder uppgick till 8 procent. En hållbar produkt riktad till företaget och bostadsrättsföreningar lanserades. Ingen hållbar produkt till privatkunder.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

SBAB!

Ordf: Bo Magnusson

VD: Klas Danielsson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Bo Magnusson **Led:** Carl-Henrik Borg, Lars Börjesson, Jakob Grinbaum, Ebba Lindsö, Jane Lundgren Ericsson och Karin Moberg. Daniel Kristiansson valdes vid stämman 2016. Kristina Ekengren avgick

Arb rep: Johan Ericsson, Kristina Ljung **Rev:** Patrick Honeth (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 430 (430) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 215 (215) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Räntenetto	2 442	2 111
Provisionsnetto	-102	-110
Nettoreultat Finansiella Poster	1	620
Övriga rörelseintäkter	0	0
Totala intäkter	2 341	2 621
Rörelseresultat	1 492	1 644
Resultat före skatt	1 492	1 644
Nettovinst	1 162	1 256
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	374 552	338 985
Utlåning till allmänheten	300 437	268 882
Eget kapital	11 848	11 001
- varav minoritet	0	0
Nyckeltal		
Kreditförlustnivå, %	0,0	0,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	10,2	12,1
Primärkapitalrelation, %	35,1	36,8
Kapitaltäckningsgrad, %	49,3	44,7
Utdelning, mnkr	502	502
Antal anställda i medeltal	443	437
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	53/47	55/45
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	27/73	38/62
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62	50/50
Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer		Ja
Bestyrkt GRI-rapport		Ja
Redovisar enligt IFRS		Ja

1) Valda för 2016/2017.

AB Svensk Exportkredit SEK:s uppdrag är att på kommersiella och hållbara grunder bedriva kreditverksamhet i syfte att främja svensk exportnäring genom att erbjuda finansieringslösningar som direkt eller indirekt främjar svensk export. SEK ska vara en marknadskompletterande aktör och sträva efter att samarbeta med andra statliga exportfrämjande aktörer samt med banker och andra finansiella aktörer. Att administrera statens system för statsstödda exportkrediter (CIRR-systemet) är ett särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Viktiga händelser 2015

- Ökat samarbete inom Team Sweden i samband med lansering av regeringens exportstrategi.
- Hög nyutlåning om 104,6 (57,1) miljarder kronor, som en följd av finansieringsavtalet för Brasiliens köp av stridsflygplanet Gripen från Saab på 41,9 miljarder kronor, den största utlåningsaffären någonsin för SEK.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital minst 6 procent.
- Kapitalstruktur: Kärnprimärkapitalrelation 16 procent, dock lägst 12 procent.
- Utdelning: Ordinarie utdelning 30 procent av årets resultat med beaktande av mål för kapitalstruktur, framtida kapitalbehov och investeringar.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på eget kapital 7,2 (8,1) procent.
- Kärnprimärkapitalrelationen 21,6 (16,9) procent.¹
- Ordinarie utdelning 2015 enligt policy.

Hållbarhetsmål

- Hållbar finansiering: 100 procent av kunderna ska uppleva att hållbarhetskrav ställs vid utlåningen.
- Affärsetik: 100 procent av SEK:s kunder och underleverantörer ska åta sig att följa SEK:s riktlinjer inom anti-korruption.
- Jämställdhet och mångfald: Kvinnor/män i chefsställning ska vara 40–60 procent och antal anställda med utländsk bakgrund ska överstiga 25 procent.

Uppföljning hållbarhetsmål

- 81 procent upplevde att hållbarhetskrav ställts vid utlåning.
- 53 procent av kunder och underleverantörer har åtagit sig att följa SEK:s riktlinjer. Arbetet har tagit längre tid än beräknat.
- Fördelning kvinnor/män i chefsställning är 38/62 och andel anställda med utländsk bakgrund 30 procent.

Uppdragsmål

Målet är att SEK:s exportkrediter ska bidra till att stärka de svenska exportföretagens konkurrenskraft och att SEK upplevs motsvara kundernas förväntningar och att det svenska exportkreditsystemet är lika konkurrenskraftigt som systemen i de viktigaste konkurrentländerna.

Uppföljning uppdragsmål

Uppdragsmålet beslutades på årsstämma 2015.

1) Nytt kapitalmål beslutat på bolagsstämma i januari 2016: SEK:s totala kapitalrelation ska under normala förhållanden uppgå till mellan 1 och 3 procentenheter utöver det av Finansinspektionen kommunicerade kravet. Enligt Finansinspektionen ska SEK ha en kapitalrelation om 16,3 procent 2015, utfallet uppgick till 24,5 procent.

SEK

Ordf: Lars Linder-Aronson

VD: Catrin Fransson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Lars Linder-Aronson **Led:** Cecilia Ardström, Jan Belfrage, Susanne Lithander, Lotta Mellström, Ulla Nilsson och Teppo Tauriainen. Magnus Ugglavaldes vid stämman 2016. Jan Roxendal avgick **Rev:** Erik Åström (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 400 (400) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 180 (180) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Räntenetto	1 662	1 578
Provisionsnetto	-6	-6
Nettoresultat finansiella transaktioner	400	506
Övriga rörelseintäkter	0	0
Totala intäkter	2 056	2 078
Rörelseresultat	1 535	1 629
Resultat före skatt	1 535	1 629
Nettovinst	1 187	1 260
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	280 411	325 166
Utlåning ²	268 535	234 250
Eget kapital	16 828	16 157
- varav minoritet	0	0
Nyckeltal		
Kreditförlustnivå, %	0,0	0,0
Re (genomsnitt), %	7,2	8,1
Kärnprimärkapitalrelation, %	21,6	16,9
Total kapitalrelation, %	24,5	19,2
Utdelning, mnkr	378	327
Antal anställda i medeltal	251	243
Avtalade, ej utbetalade krediter, S-systemet	54 638	7 528
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	46/54	46/54
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	55/45	57/43
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ³	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

2) Utestående samt avtalade ej utbetalade lån.

3) Valda för 2016/2017.

SJ AB är Sveriges ledande operatör av persontrafik på järnväg. SJ ska bedriva lönsam persontrafik på järnväg i konkurrens med andra tågoperatörer samt med bil, flyg och buss. SJ är huvudsakligen verksam på marknaderna för regionala resor och fjärrresor inom Sverige samt till Köpenhamn och Oslo. Trafiken är indelad i två kategorier: kommersiell egentrafik och upphandlad (sambäddningsfinansierad) kollektivtrafik. Tågtrafiken i koncernen bedrivs i moderbolaget och i dotterbolagen SJ Götalandståg, Stockholmståg och SJ Norrlandståg. Övriga dotterbolag har begränsad verksamhet med nära anknytning till tågtrafiken.

Viktiga händelser 2015

- Under året ökade antalet privat- och affärsresenärer med 2 procent och Nöjd-kundindex (NKI) förbättrades till 66 (63).
- Bolaget inledde förberedelsearbetet inför den nya lagen om resenärers rättigheter, vilken börjar gälla 1 april 2016.
- En extra bolagsstämma beslutade om extrautdelning om 1,7 miljarder kronor.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: avkastning på operativt kapital ska uppgå till minst 7 procent i genomsnitt.
- Kapitalstruktur: nettoskuldssättningsgrad på 0,5–1,0 ggr på sikt.
- Utdelning: utdelning ska långsiktigt uppgå till mellan 30 och 50 procent av årets resultat.

Uppföljning ekonomiska mål

- SJ uppnådde mål om avkastning på operativt kapital. Nettoskuldssättningsgraden var lägre än angivet målintervall och uppgick till 0,19 ggr.
- Utdelning: 188 miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- Punktlighet: 95 procent till 2020.
- Leverantörs- och partnerskapsbedömningar, mål för 2015 40 procent.
- SJ Volontär – en möjlighet för medarbetarna att ägna sig åt ideellt arbete på arbetstid, 1 300 timmar för 2015.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Punktligheten för SJ:s fjärrtåg förbättrades till 82 (81) procent medan regionaltågens punktlighet var i nivå med förra året och uppgick till 89 (89) procent. Arbetet fortgår och den delen av punktlighetsproblematiken som SJ står för minskar, medan andelen förseningar orsakade av såväl infrastruktur som yttre händelser är fortsatt stora.
- Antalet genomförda leverantörs- och partnerskapsbedömningar uppgick till 40 procent. Under 2015 genomfördes bedömningar av 700 leverantörer. Till och med 2015 har en bedömning gjorts av totalt 1 400 leverantörer.
- SJ Volontär, 256 timmar. För att öka måluppfyllelsen kommer bolaget under 2016 att tydligare marknadsföra SJ Volontär internt.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Jan Sundling

VD: Crister Fritzon

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Jan Sundling **Led:** Ulrika Dellby, Mikael Staffas, Mikael Stöhr, Siv Svensson och Michael Thorén. Kersti Strandqvist valdes vid stämman 2016. Gunilla Wikman avgick **Arb rep:** Per Hammarqvist, Hans Pilgard, Stefan Zetterlund **Rev:** Hans Warén (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 400 (400) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 160 (150) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, koncernen, mnkr		
Nettoomsättning	9 052	9 065
Rörelseresultat	625	568
Finansiella Intäkter	2	49
Resultat före skatt	602	578
Nettovinst	471	460
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	7 864	8 870
Anläggningstillgångar	6 317	7 082
Eget kapital	3 876	5 335
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	751	-396
Operativt kapital	4 721	4 952
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	6,9	6,2
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	10,2	8,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	12,9	10,6
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,2	0,0
Soliditet, %	49,3	60,1
Bruttoinvesteringar, mnkr	525	828
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	1 930 ¹	73
Antal anställda i medeltal	4 232	4 541
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62	38/62
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	55/45	42/58
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57 ²	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

¹) Varav 230 miljoner kronor var ordinarie utdelning och 1 700 miljoner kronor extra utdelning.

²) Valda för 2016/2017.

SOS Alarm

SOS Alarm Sverige AB:s huvuduppgift är att på uppdrag av staten ansvara för SOS-tjänsten i Sverige genom att ta emot och förmedla larm på nödnumret 112 och erbjuda kommuner och lands-ting dirigerande och prioritering av till exempel ambulanser och brandkår. SOS Alarm kan även fungera som sambandscentral för hjälpstyrkor och i mån av kapacitet ta emot och behandla larm från automatiska larmanläggningar.

Viktiga händelser 2015

- Rörelseresultatet minskade som en följd av bland annat ökad bemanning av operativ personal och organisationsförändringar.
- Maria Khorsand utsågs till ny VD. Hon tillträdde posten i januari 2016.
- Extra ersättning om 30 miljoner kronor erhöles för 112-uppdraget för att nå kostnadstäckning.

Mål och uppföljning

Nya ekonomiska-, uppdrags- och hållbarhetsmål planeras till stämman i april 2016.

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital 8 procent över en rullande femårsperiod.
- Kapitalstruktur: Soliditet minst 40–50 procent, justerat till minst 30 procent på grund av ändrad redovisningsprincip.
- Utdelning: 5 procent av eget kapital, med beaktande av omvärldsförändringar, verksamhetsförutsättningar samt kapitalstruktur.

Uppföljning ekonomiska mål

- De långsiktiga ekonomiska målen uppnåddes inte. Soliditeten uppgick till 27 (26) procent och avkastningen på eget kapital till -1,5 (19,5) procent.

Hållbarhetsmål

- Trygga medborgare
- Utveckla kundrelationer
- Motiverade medarbetare
- Stabil lönsamhet
- Minskad miljöbelastning

Uppföljning hållbarhetsmål

- 2016 blir en nollbasvärde för förtroendeindex från allmänheten.
- Kundnöjdheten ökade under året och översteg målnivån.
- Personalomsättning och sjuktal är fortsatt utmanande för bolaget även om nettoflödet av sjuksköterskor nu är positivt. Den grundläggande bemanningen har nu nått en högre nivå, vilket förväntas ge positiva effekter kommande period.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget. Mål finns för svarstider.

Uppföljning uppdragsmål

Uppdragsmålen om svarstider förbättrades under året men nådde ej upp till 112-avtalets nivå. Den genomsnittliga svarstiden 2015 var 13,2 (15,3) sekunder.

Ordf: Eva Fernvall

VD: Maria Khorsand

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Eva Fernvall **Led:** Alf Jönsson, Ingrid Lennerwald, Johnny Magnusson, Maria Nilsson, Ewa Ståldal och Håkan Sörman. Jenny Lahrin och Inge Lindberg valdes vid stämman 2016. Johan Hallberg avgick **Arb rep:** Mats Lundgren, Bengt Norberg **Arb suppl:** Johan Magnusson, Maria Olsson **Rev:** Magnus Fagerstedt (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 140 (125) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 80 (75) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 50%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	970	953
Rörelseresultat	1	30
Finansiella Intäkter	2	3
Resultat före skatt	2	33
Nettovinst	-2	29
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	578	618
Anläggningstillgångar	197	228
Eget kapital	158	162
- varav minoritet	5	7
Nettoskuld	-197	-154
Operativt kapital	-39	8
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,1	3,2
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-1,5	19,5
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-6,4	101,3
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,2	-1,0
Soliditet, %	27,4	26,3
Bruttoinvesteringar, mnkr	44	52
Anslag, mnkr	251	244
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	909	848
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	58/42	58/42
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	58/42	56/44
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	56/44 ¹⁾	56/44

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Specialfastigheter Sverige AB äger, utvecklar och förvaltar fastigheter med höga säkerhetskrav i Sverige. Verksamheten bedrivs i tre affärsområden: kriminalvård, försvar och rättsväsende samt institutionsvård och övriga specialverksamheter. De största kunderna är Kriminalvården, Polisen, Statens Institutionsstyrelse (SiS), Försvarsmakten och Försvarets materielverk. Specialfastigheters verksamhet är långsiktig och affärsmässig och utmärks av långa kontrakt vilket skapar stabilitet i det finansiella resultatet.

Viktiga händelser 2015

- Stabila hyresintäkter och resultat.
- Fastigheternas marknadsvärde ökade med 3 procent till 20 919 miljoner kronor.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital ska uppgå till 8 procent, baserat på resultat efter skatt efter återläggning av värdeförändringar och uppskjuten skatt.
- Kapitalstruktur: Soliditet 25–35 procent.
- Utdelning: Utdelning 50 procent av årets resultat efter skatt efter återläggning av årets värdeförändringar och därtill hörande uppskjuten skatt med beaktande av framtida investeringsbehov och finansiell ställning.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på eget kapital uppgick till 12,8 (11,9) procent vilket överstiger målet.
- Soliditeten uppgick till 30,2 (41,2) procent. Förändringen beror på extrautdelning på 3 miljarder kronor som genomförts för att anpassa kapitalstrukturen till soliditetsmålet.
- Ordinarie utdelning för 2015 lämnas enligt policy, motsvarande 446 miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- Alla hyresavtal ska ha gröna bilagor.
- Ingen (o) form av korruption, givande eller tagande av muta.
- Minst 90 procent av inköp ska ske mot avtalsparter.
- Effektivisera energianvändningen – år 2020 ska energianvändningen vara högst 180 kWh/kvm för fastighetsel, verksamhetsel, värme, komfortkyla och varmvatten.
- Minst 30 procent av cheferna bör vara kvinnor.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Andel hyresavtal med gröna bilagor var 95 (32) procent vid utgången av 2015 vilket var en tydlig förbättring.
- Ingen form av korruption, givande eller tagande av muta har påträffats.
- Andel inköp som skedde mot avtalsparter var 88 (78) procent, vilket ligger nära målet.
- Energianvändningen 2015 hamnade på 206 (213) kWh/kvm. Ett systematiskt arbete pågår för att sänka energianvändningen.
- Andel kvinnliga chefer uppgick till 32 (21) procent.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

1) Enligt def ekonomiska mål.

SPECIALFASTIGHETER

EN SÄKER VÄRD

Ordf: Bo Lundgren

VD: Åsa Hedenberg

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Bo Lundgren **Led:** Jan Berg, Carin Götblad, Eva Landén, Mikael Lundström och Ulrika Nordström. Maj-Charlotte Wallin valdes vid stämman 2016. Lotta Mellström och Nina Linander avgick **Arb rep:** Masoomeh Antonsson, Roger Törngren **Arb suppl:** Tomas Edström, Erik Ydreborg **Rev:** Mikael Ikonen (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 240 (240) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 120 (120) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	1 867	1 872
Värdeförändringar	367	669
Rörelseresultat	1 700	2 064
Finansiella Intäkter	4	0
Resultat före skatt	1 474	1 782
Nettovinst	1 178	1 390
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	22 012	20 571
Anläggningstillgångar	21 522	20 391
Eget kapital	6 652	8 475
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	11 554	8 985
Operativt kapital	18 206	17 460
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	91,1	110,3
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), % ¹	12,8	11,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	9,5	12,0
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	1,7	1,1
Soliditet, %	30,2	41,2
Bruttoinvesteringar, mnkr	404	374
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	3 000	481
Antal anställda i medeltal	128	121
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	30/70	28/72
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	62/38	29/71
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ²	43/57

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

2) Valda för 2016/2017.

Svenska rymdaktiebolaget, SSC, svarar för driften av rymdbasen Esrange Space Center, tillhandahåller avancerade rymdtjänster på den globala rymdmarknaden, bedriver teknikutveckling inom rymdområdet och sköter drift och utveckling av testverksamhet vid provplatsen Vidsele. SSC är en global koncern med cirka 500 anställda i elva länder, varav hälften i Sverige. Verksamheten bedrivs i fyra divisioner:

- Rymdbasen Esrange som är en internationellt sett unik civil rymdbas med omfattande infrastruktur, landningsområde och luftrestriktionsområde.
- Satellite Management Services som tillhandahåller markstationstjänster för kommunikation med satelliter.
- Engineering Services som arbetar med ingenjörstjänster för planering och utveckling av satellitmissioner, satellitkontroll och markstationstjänster.
- Technology omfattar Aerospace Test Systems som sköter drift och utveckling av testverksamhet vid provplatsen Vidsele.

Viktiga händelser 2015

- Rörelseresultatet exklusive extraordinära poster och omstrukturingskostnader förbättrades med 6 miljoner kronor jämfört med föregående år.
- Hög aktivitet på rymdbasen Esrange.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på operativt kapital minst 6 procent.
- Kapitalstruktur: Nettoskuld sättningsgrad 0,3–0,5 vid stabil intjäning.
- Utdelning: Lägst 30 procent av vinst efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- SSC uppnådde inte sitt avkastningsmål, huvudsakligen på grund av omfattande omstrukturingskostnader relaterade till ett större kostnadsrationaliseringsprogram och lämnar således ingen utdelning till ägaren.

Hållbarhetsmål

- Alla anställda på SSC är utbildade, har förstått och arbetar enligt de etiska och miljömässiga normer som har fastställts av bolaget.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Hållbarhetsmålet bedöms vara uppfyllt för 2015.

Uppdragsmål

- För Science Services: 1. Beläggningsgrad på rymdbasen Esrange 2. Kvalitetsindex avseende rymdbasen Esrange och där tillhörande tjänster.
- För SSC: Bolaget ska med hjälp av en särskild intressentdialog säkerställa att verksamheten utformas så att den på bästa sätt främjar svenska intressen.

Uppföljning uppdragsmål

- Under 2015 uppgick beläggningsgraden på rymdbasen Esrange till 110 procent, mål minst 70 procent.
- Under 2015 gjordes mätningar vid tre olika tillfällen avseende kvalitet i leveranserna där ett sammantaget kvalitetsindex om 94 procent uppnåddes, mål minst 80 procent.

Ordf: Monica Lingegård

VD: Stefan Gardefjord

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Monica Lingegård, valdes vid stämman 2016, Hans Karlander avgick **Led:** Fredrik Brunell, Anne Gynnerstedt, Hanna Lagercrantz, Lars Leijonborg, John Stuart, Håkan Syrén och Fredrik Wilhelmsson. Maria Palm valdes vid stämman 2016. Åsa Hedin avgick **Arb rep:** Mattias Abrahamsson, Ylva Houltz **Arb suppl:** Lennart Jonasson, Alf Vaerneus **Rev:** Camilla Samuelsson, för bolagen i Sverige (PwC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 246 (240) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 123 (120) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	989	842
Rörelseresultat	5	31
Finansiella Intäkter	14	14
Resultat före skatt	13	41
Nettovinst	-4	34
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	1 146	1 005
Anläggningstillgångar	751	658
Eget kapital	495	503
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	188	72
Operativt kapital	684	575
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,5	3,6
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-0,7	7,1
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	0,7	6,2
Nettoskuld sättningsgrad, ggr	0,4	0,1
Soliditet, %	43,2	50,1
Bruttoinvesteringar, mnkr	150	158
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	10	3
Antal anställda i medeltal	498	533
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	24/76	23/77
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	22/78	22/78
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	44/56 ¹	33/67

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

¹) Valda för 2016/2017.

Statens Bostadsomvandling AB, Sbo, har ett samhällsuppdrag att praktiskt medverka till att bostadsmarknaden kommer i balans på orter med vikande befolkningsunderlag. Sbo förvärvar, utvecklar, äger och avvecklar fastigheter som övertas från kommuner eller kommunala bostadsbolag. Fokus ligger på trygghets- och äldreboenden.

Bolagets verksamhet är inriktad på att hjälpa till med den omstruktureringsprocess som behövs för att uppnå balans på bostadsmarknaden på orter med vikande befolkning. På dessa orter finns ofta ett stort behov av bostäder som är tillgängliga och anpassade för äldre människor. Omstruktureringsprocessen skapar flyttkedjor på bostadsmarknaden. När bostadsmarknaden är i balans på orten säljer bolaget utvecklade fastigheter på marknadsmässiga villkor på den öppna marknaden.

Viktiga händelser 2015

- Antalet uthyrningsbara lägenheter vid årsskiftet hade ökat till 470 (415) stycken. Uthyrningsgraden är 100 procent.
- Tre fastigheter förvärvades under året och totalt investerades 46,2 miljoner kronor under året i pågående utvecklingsprojekt.
- I juni 2015 överlämnades betänkandet EU och kommunernas bostadspolitik (SOU 2015:58) som bland annat berör Sbo:s verksamhet.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Minst 37 procent av de samlade projektkostnaderna ska ha återvunnits då projekten avslutas.
- För minst 80 procent av projekten ska omstrukturering av fastigheterna genomföras och inom åtta år ska de säljas på marknadsmässiga villkor på den öppna marknaden.

Uppföljning ekonomiska mål

- Bedömningen är att cirka 60 procent av projektkostnaderna (inkl. nedskrivningar) har återvunnits.
- Sbo har under åren 2010–2015 sålt 17 fastigheter på sex orter. Försäljningsobjekten omfattade olika typer av fastigheter. Huvuddelen av de fastigheter Sbo äger och förvaltar i dag är förvärvade år 2007 eller senare.

Hållbarhetsmål

- Att 100 procent av utvecklade fastigheter är uthyrda vid färdigställandet.
- Att minst 80 procent av lägenheterna i fastigheter anpassade för äldre är uthyrda.
- Att 100 procent av fastighetens lägenheter och gemensamma ytor är tillgängliga med stöd av till exempel rullator eller rullstol.
- Öka andelen tillgängliga och attraktiva lägenheter i orter som har tillgång till samhällsservice (t.ex. matbutik, vård, kollektivtrafik) inom 5–10 minuters promenadavstånd, eller 300–500 meter, från utvecklad fastighet.

Uppföljning hållbarhetsmål

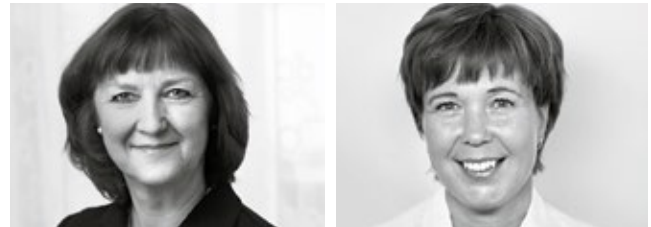
Alla hållbarhetsmålen för 2015 uppnåddes.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

Sbo

Statens Bostadsomvandling AB

Ordf: Christel Wiman

VD: Ann Eriksson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Christel Wiman Led: Leif Ljungqvist, Brita Saxton, Håkan Steinbüchel och Björn Sundström Rev: Lars Magnusson (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 74 (70) tkr. Arvode till stäm-movald ledamot uppgår till 37 (35) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	18	17
Rörelseresultat	-14	-16
Finansiella Intäkter	6	11
Resultat före skatt	-8	-5
Nettovinst	-12	-9
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	534	541
Anläggningstillgångar	237	216
Eget kapital	497	509
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-282	-313
Operativt kapital	215	196
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-81,7	-96,6
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-2,4	-1,7
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-6,9	-8,2
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	-0,6	-0,6
Soliditet, %	93,0	94,1
Bruttoinvesteringar, mnkr	46	42
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	3	3
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67	33/67
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	100/0	–
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60 ¹⁾	40/60

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Ja

Bestyrkt GRI-rapport

Ja

Redovisar enligt IFRS

Nej

1) Valda för 2016/2017.

Sveaskog

Sveaskog AB är Sveriges största skogsägare och förvaltar totalt 4,1 miljoner hektar mark. Sveaskog är en oberoende aktör på virkesmarknaden med kärnverksamhet inom skogsbruk. Verksamheten bedrivs på affärsmässig grund. Sveaskog förvaltar 3,1 miljoner hektar produktiv skogsmark, vilket utgör 14 procent av Sveriges skogsmark. Bolagets skogs innehav är spritt över hela Sverige men har sin tyngdpunkt i norra Sverige. Skogen är viktig som råvara för skogsindustrin och skapar sysselsättning och rekreationsmöjligheter. Sveaskog säljer framför allt timmer, massaved och biobränsle. Bolaget bedriver ett långsiktigt hållbart skogsbruk bland annat genom att avsätta 20 procent av den produktiva skogsmarken som naturvårdsareal och etablering av totalt 37 ekoparker.

Viktiga händelser 2015

- Operativt rörelseresultat ökade.
- Ökad försäljning av sågtimmer, medan massaved, flis och biobränsle minskade.
- Positiv värdeförändring av skogs innehavet.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Direktavkastning: minst 4,5 procent.
- Kapitalstruktur: Skuldsättningsgrad 0,3–0,6 ggr.
- Utdelning: 65–90 procent av resultatet efter skatt, exklusive ej kassaflödespåverkande värdeförändringar.

Uppföljning ekonomiska mål

- Direktavkastningen uppgick till 4,7 procent.
- Nettoskuldsättningsgraden minskade till 0,41 vilket ligger nära mitten av spannet i de ekonomiska målen.
- Föreslagen utdelning på 800 miljoner kronor, motsvarande 89 procent av resultatet.

Hållbarhetsmål

- Ökad lönsamhet
- Kundernas främsta partner
- Ledande inom innovation
- Ledande inom hållbart skogsbruk
- Attraktiv arbetsgivare

Uppföljning hållbarhetsmål

- Nästa nöjdhetsmätning genomförs 2016.
- Indikatorn Hänsynsindex för hållbart skogsbruk ökade till 94 (87) och bolaget redovisade ett minskat koldioxidutsläpp från den egna rörelsen.
- Ökade värden för motiverade medarbetare och ledarskap.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag avseende markförsäljningsprogram med målet att avyttra 10 procent av den produktiva skogsmarken, men målet har inte utvecklats enligt processen för uppdragsmål.

Uppföljning uppdragsmål

Bolaget sålde 10 618 hektar mark under 2015 inom markförsäljningsprogrammet. Sveaskog har nu totalt sålt knappt 8 procent av sitt skogs innehav enligt markförsäljningsprogrammet.

SVEASKOG

Ordf: Helene Biström

VD: Per Olof Wedin

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Helene Biström tillträdde 2016-06-16, Göran Persson utträdde 2016-06-16 **Led:** Helene Biström ordf. från 2016-06-16, Eva Färnstrand, Thomas Hahn och Anna-Stina Nordmark-Nilsson. Leif Ljungqvist, Annika Nordin och Sven Wird valdes vid stämman 2016. Johan Hallberg och Birgitta Johansson-Hedberg avgick **Arb rep:** Sofia Gilliusson, Sture Persson **Arb suppl:** Lars Djerf, Thomas Esbjörnsson **Rev:** Hans Warén (Deloitte)
Arvode till styrelsens ordförande utgår med 420 (400) tkr. Arvode till stämmovald ledamot uppgår till 160 (150) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	6 078	6 232
Värdeförändringar	1 432	1 032
Rörelseresultat	2 800	2 418
Finansiella Intäkter	10	22
Resultat före skatt	2 586	2 157
Nettovinst	2 017	1 691
– varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	38 299	37 203
Anläggningstillgångar	35 088	33 557
Eget kapital	19 714	18 463
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	9 224	9 552
Operativt kapital	28 938	28 015
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	46,1	38,8
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	10,6	9,4
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	9,8	8,8
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,5	0,5
Soliditet, %	51,5	49,6
Bruttoinvesteringar, mnkr	330	133
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	800	450
Antal anställda i medeltal	856	877
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	21/79	20/80
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	45/55	40/60
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43 ¹⁾	57/43

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Svensk-Danska Broförbindelsen Svedab AB, Svedab, är genom sitt delägarskap i Öresundsbrokonsortiet, ägare och förvaltare av den svenska 50-procentiga ägarandelen av Öresundsbron. Konsortiet äger den 16 kilometer långa avgiftsfinansierade kust-till-kustförbindelsen som omfattar både väg- och järnvägstrafik. Svedab äger och förvaltar också de svenska landanslutningarna till bron.

Viktiga händelser 2015

- I juli slogs rekord, både i antal bilar under ett dygn och i antal per månad. I genomsnitt körde 19 300 fordon per dag över bron.
- Överskottet (före värdeförändring) steg med 116 miljoner danska kronor till 899 miljoner danska kronor, tack vare ökade väginntäkter och minskade räntekostnader.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Svedabs lån ska vara betalda före år 2040.

Uppföljning ekonomiska mål

- Enligt nuvarande prognos bedöms lånen vara återbetalda före 2040.

Hållbarhetsmål

- Svedab ska bidra till en sammanhållen Öresundsregion – det vill säga Svedab ska vara en möjliggörare.
- Svedab ska följa lagar, förordningar och föreskrifter för en hållbar resursanvändning.
- 100 procent av förbrukad energi ska vara förnybar.
- Svedab ska på sikt minska energiförbrukningen.
- Svedab vill anlita leverantörer som delar värderingar som kommer till uttryck i Svedabs uppförandekod.
- Nolltolerans mot mutor och korruption.
- Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt på Svedabs anläggning.
- Svedab är lyhörd för synpunkter på skötseln av anläggningen. Alla synpunkter och frågor ska bemötas och besvaras.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Svedab har under 2015 medverkat i en rad initiativ som alla syftar till att utveckla och anpassa anläggningen efter nya behov.
- Svedab har under året följt lagar, förordningar och föreskrifter.
- 100 procent av förbrukad energi var förnybar.
- Svedab minskade energiförbrukningen med 4 procent under året.
- Svedab har under 2015 genomfört en fördjupad enkätundersökning med sina största leverantörer om deras arbete med hållbart företagande.
- Svedab har inte haft några incidenter som kan kopplas till korruption under 2015.
- Ingen har omkommit eller skadats allvarligt på Svedabs anläggning under 2015.
- Från 2016 finns via Svedabs hemsida möjlighet att vända sig till bolaget med synpunkter som rör Svedab respektive drift och skötsel av anläggningen.

SVEDAB

Ordf: Bo Lundgren

VD: Ulf Lundin

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Bo Lundgren, valdes vid extrastämma i mars 2016, Lena Erixson avgick **Led:** Lars Erik Fredriksson, Kerstin Hessius och Jan Olson

Rev: Mats Åkerlund (PwC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 133 (133) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 66 (66) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	6	6
Rörelseresultat	336	452
Finansiella Intäkter	43	46
Resultat före skatt	286	393
Nettovinst	223	306
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	5 766	5 509
Anläggningstillgångar	5 736	5 420
Eget kapital	336	131
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	2 876	2 913
Operativt kapital	3 212	3 043
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	5 256,4	7 924,4
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	95,5	-281,3
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	10,8	15,6
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	8,5	22,3
Soliditet, %	5,8	2,4
Bruttoinvesteringar, mnkr	430	401
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	3	3
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67	33/67
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	25/75 ¹⁾	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Bestyrkt GRI-rapport

Redovisar enligt IFRS

1) Valda för 2016/2017.

Svenska Skeppshypotek

Svenska Skeppshypotekskassan, Skeppshypotek, bildades 1929 med uppgift att underlätta finansieringen för svenska rederier och medverka till svenska handelsflottans förnyring. Skeppshypotek är inte ett aktiebolag utan en egen associationsform med offentligrättslig ställning. Verksamheten regleras i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan. Skeppshypoteks uppgift är att medverka till förnyringen och moderniseringen av den svenska handelsflottan. Skeppshypotek finansierar rederiverksamhet med svenskt ägande eller utländskt ägande med betydande svenskt intresse och lämnar i huvudsak långfristiga lån, endast mot säkerhet i svenskt eller utländskt skepp. På uppdrag av Trafikverket administrerar svenskt Skeppshypotek också Delegationen för sjöfartsstöd.

Viktiga händelser 2015

- Ökad efterfrågan på finansiering på grund av ökad aktivitet i marknaden tillsammans med minskat utbud av bankfinansiering.
- Nyutlåningen uppgick till 2 645 miljoner kronor vilket var det högsta någonsin.
- Beviljade lån för utbetalning uppgick till 2 084 miljoner kronor vid utgången av 2015.
- Räntenettet förbättrades trots lägre avkastning på placeringar.
- Fortsatt förbättrad kreditrisk i låneportföljen trots reserveringsbehov på 25 miljoner kronor.

Mål och uppföljning:

Ekonomiska restriktioner

Lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan innehåller inga ekonomiska mål. Styrelsen har dock satt upp restriktioner för verksamheten vad gäller:

- Soliditet, lägst 10 procent.
- Total kapitalrelation, lägst 12 procent.

Uppföljning ekonomiska restriktioner

- Soliditeten uppgick till 24,8 procent.
- Total kapitalrelation uppgick till 23,4 procent.

Hållbarhetsmål

- Fartygsfinansiering
- Affärsetik
- Miljö

Uppföljning av hållbarhetsmål

- Fartygsfinansiering: Den aktiva dialogen avseende miljöarbetet inom shipping har fortsatt med fördjupade kontakter med rederier/branschorganisationer.
- Affärsetik: Samtliga av personalen har sedan tidigare genomgått utbildning inom antikorrupktion och mot penningtvätt.
- Miljö: Den egna verksamhetens direkta miljöpåverkan är fortsatt begränsad. Kompensation för koldioxidutsläpp sker fortsatt.

Uppdragsmål

Lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan innehåller inga uppdragsmål.

SVENSKA SKEPPSHYPOTEK

Ordf: Michael Zell

VD: Lars Johanson

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Michael Zell **Led:** Tomas Abrahamsson, Lars Höglund, Elizabeth Kihlbom, Anders Källsson, Jan-Eric Nilsson och Anna Öberg **Rev:** Harald Jagner (Deloitte), Henrik Nilsson (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 125 (120) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 55 (48) tkr.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	163	148
Rörelseresultat	55	73
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	55	73
Nettovinst	55	73
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	7 549	6 605
Anläggningstillgångar	7 201	6 095
Eget kapital	1 871	1 816
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-1 868	-1 806
Operativt kapital	3	10
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	33,9	49,7
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	3,0	4,1
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	884,8	502,1
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,0	-1,0
Soliditet, %	24,8	27,5
Bruttoinvesteringar, mnkr	1	0
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	8	8
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50	50/50
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	-	-
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	29/71 ¹	29/71

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

¹) Valda för 2016/2017.

AB Svenska Spels uppdrag från staten är att, efter tillstånd av regeringen, anordna spel och lotterier på ett socialt ansvarsfullt sätt. Svenska Spels verksamhet baseras på fyra av regeringen utfärdade tillstånd för: lotterier och vadhållning på idrottstävlingar, spel på värdeautomater, kasinospel, samt poker på internet. Samhällsuppdraget handlar om att värna sociala skyddstresstresen och tillgodose efterfrågan på spel i kontrollerade former, med andra ord verka för en sund och säker spelmarknad. Omtanken om kunden och strävan efter att minimera de negativa effekterna av spelande väger alltid tyngre än vinstintresset. Bolagets marknadsandel uppgår till cirka 42 (43) procent på den totala kända svenska spelmarknaden och trenden är en fortsatt minskning. Svenska Spel är certifierade i enlighet med European Lotteries (EL) och World Lottery Associations (WLA) spelansvarsstandard.

Viktiga händelser 2015

- 2015 präglades av fortsatt hård konkurrens inom framför allt online.
- Under hösten 2015 fattade regeringen beslut om att tillsätta en spellicensutredning med målet att en omreglerad spelmarknad ska träda i kraft 2018.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Rörelsemarginal minst 22 procent.

Uppföljning ekonomiska mål

- Rörelsemarginalen uppgick för 2015 till 22,6 (22,2) procent.

Hållbarhetsmål

- Vara ledande i spelansvar och sätta standarden på marknaden.
- Ha en reell effekt på problemspelet.
- Synliggöra och förebygga allt oetiskt agerande, såväl internt som externt.
- Aktivt motarbeta penningtvätt, bedrägerier och annan spelrelaterad korruption.
- Eftersträva en jämn könsfördelning bland kvinnliga och manliga chefer i intervallet 45–55 procent.
- Öka andelen medarbetare med utländsk bakgrund.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Spelansvarsimage 54 (55)
- Nöjd-kundindex 69 (72)
- Motivationsindex (ESI) 94 (92)
- Andel kvinnliga chefer 40 (38)
- Andel medarbetare med utländsk bakgrund 26 (22)

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

SVENSKA SPEL

Ordf: Erik Strand

VD: Lennart Käll

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Erik Strand valdes vid stämman 2016, Anitra Steen avgick

Led: Eva-Britt Gustafsson och Hélène Westholm. Johan Strid och Fredrik Åhlberg valdes vid stämman 2016. Hans Bergenheim, Catarina Fritz, Christer Åberg, Frank Åkerman avgick **Arb rep:** Patrik Lindell, Martina Ravn, Jonas Ringqvist **Arb suppl:** Henrik Laigård, Yvonne Lovén, Maria Schubert **Rev:** Jonas Ståhlberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 290 (290) tkr. Arvode till stämмоvald ledamot uppgår till 140 (130) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	7 605	7 541
Rörelseresultat	4 791	4 705
Finansiella Intäkter	38	144
Resultat före skatt	4 803	4 760
Nettovinst	4 803	4 762
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	8 393	8 328
Anläggningstillgångar	3 292	3 025
Eget kapital	4 803	4 763
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	0	-256
Operativt kapital	4 803	4 507
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	63,0	62,4
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	100,4	94,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	102,9	99,7
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,0	-0,1
Soliditet, %	57,2	57,2
Bruttoinvesteringar, mnkr	1 039	466
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	4 762	5 219
Antal anställda i medeltal	1 600	1 580
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60	40/60
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	38/62	50/50
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	40/60 ¹⁾	57/43

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Svevia AB bedriver entreprenad-, service- och uthyrningsverksamhet inom trafik-, mark-, bygg- och anläggningsområdet.

Svevias affärsidé är att bygga och sköta om Sveriges vägar och infrastruktur. Den svenska infrastrukturmarknaden värderas till drygt 100 miljarder kronor, där ny- och ombyggnad står för cirka 83 miljarder kronor medan resten utgörs av reparation, underhåll och drift. Hälften av marknaden är privat, medan offentliga investeringar står för andra hälften.

Svevia är ledande i Sverige inom drift och underhåll av väg med en marknadsandel om cirka 30 procent av det statliga vägnätet. Inom anläggning (ny- och ombyggnad av väg) är Svevia fyra på marknaden efter Skanska, PEAB och NCC. Trafikverket är Svevias största kund och står för 58 procent av omsättningen. Därefter följer landets kommuner som står för 14 procent av omsättningen.

Viktiga händelser 2015

- Fortsatt förändringsarbete med fokus på ökad lönsamhet.
- Samtliga divisioner uppvisar bättre resultat.
- VD Torbjörn Torell avgick 23 juni 2015 och efterträddes av Zdravko Markovski.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital 13 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditet minst 30 procent.
- Utdelning: 50–75 procent nettoresultat efter skatt med beaktande av soliditetsmålet.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på eget kapital uppgick till 18,5 procent.
- Soliditeten uppgick till knappt 30 procent.
- Utdelning om 150 miljoner lämnades, vilket är i enlighet med policy.

Hållbarhetsmål

- Säkerhet: Inga allvarliga arbetsskador på arbetsplatsen, delmål att minska antalet arbetsskador med mer än 10 procent per år.
- Minskad miljöpåverkan: Kontinuerligt minska koldioxidutsläpp, delmål att minska koldioxidutsläppen från egna fordon, maskiner och asfaltverk med 10 procent till år 2020.
- Korruption: Minska korruptionsrisken genom att öka andelen inköp via centrala avtal, delmål att år 2016 uppnå 100 procents avtalstrohet inom utvalda avtalsområden.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Arbetskadefrekvensen var 5,7 (7,2).
- Koldioxidutsläppen från egna fordon, maskiner och asfaltverk uppgick till 32,7 (32,3) kton.
- Avtalstroheten inom utvalda avtalsområden var 86 (88) procent.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

SVEVIA

Ordf: Olof Ehrlén

VD: Anders Elfner, tillträdde 2016-04-25

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Olle Ehrlén **Led:** Pia Gideon, Marie Hallander Larsson, Ola Salmén och Michael Thorén. Charlotte Bergman, Petter Eiken och Anna-Jeanette Larnelius valdes vid stämman 2016. Börje Bengtsson, Johan Trouvé, Ann-Cathrine Zetterdahl avgick **Arb rep:** Moody Israelsson, Tommy Lovened, Thomas Skoog **Rev:** Peter Ekberg (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 400 (400) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 200 (200) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	6 961	6 933
Rörelseresultat	265	202
Finansiella Intäkter	24	41
Resultat före skatt	289	240
Nettovinst	224	188
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	4 213	3 922
Anläggningstillgångar	2 372	2 189
Eget kapital	1 250	1 176
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-1 649	-1 367
Operativt kapital	-399	-191
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	3,8	2,9
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	18,5	17,4
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-89,8	-86,7
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	-1,3	-1,2
Soliditet, %	29,7	30,0
Bruttoinvesteringar, mnkr	908	544
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	120	0
Antal anställda i medeltal	1 868	1 918
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	13/87	12/88
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	23/77	23/77
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹⁾	38/62

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Swedavia AB äger, driver och utvecklar tio flygplatser i hela Sverige, vilka enligt regeringens fastställda beslut utgör basutbudet av flygplatser i Sverige. Utöver flygplatsverksamheten bedriver Swedavia fastighetsverksamhet med uppgift att äga, förvalta och utveckla fastigheter och exploaterbar mark på och omkring flygplatserna. Bolaget har dessutom ett uppdrag att inom ramen för affärsmässighet aktivt medverka i utvecklingen av den svenska transportsektorn och bidra till de av riksdagen beslutade transportpolitiska målen.

Viktiga händelser 2015

- Antal passagerare ökade med 5,4 procent till 37,6 (35,7) miljoner. Sju flygplatser uppnådde "all time high".
- Avyttring av fastighetsportfölj gav realisationsvinst om 820 miljoner kronor.
- Nytt miljötillstånd för Stockholm Arlanda Airport.
- Arlanda har valts ut att få möjlighet att införa amerikansk inresekontroll så kallad US preclearance. Förhandlingar mellan svenska och amerikanska myndigheter pågår.
- Styrelsen fattade i december beslut om att entlediga Torborg Chetkovich från uppdraget som VD och koncernchef. Till tf VD och koncernchef utsågs Karl Wistrand.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Avkastning på operativt kapital ska uppgå till minst 7 procent.
- Skuldsättningsgrad om 1,0–1,5 gånger.
- Ordinarie utdelning ska uppgå till 30–50 procent av årets resultat exklusive realiserad vinst från fastighetsförsäljningar, värdeförändringar och hänförlig skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på operativt kapital 14,5 (10,3) procent.
- Skuldsättningsgraden 0,7 (1,4) gånger.
- Ordinarie utdelning har under 2015 lämnats enligt policy, motsvarande 232 miljoner kronor.

Hållbarhetsmål

- 85 procent nöjda resenärer (ASQ) 2020.
- 85 procent nöjda medarbetare (ESI) 2020.
- Avkastning på operativt kapital. Se ekonomiska mål.
- Inga (0) fossila koldioxidutsläpp från den egna verksamheten 2020.

Uppföljning hållbarhetsmål

- 76 procent nöjda resenärer (ASQ) 2015.
- 86 procent nöjda medarbetare (ESI) 2015.
- Swedavias egna utsläpp av fossil koldioxid minskade under året till 3 000 ton vilket innebär att delmålen för att nå nollutsläpp 2020 fortfarande överträffas.

	2015	2014
Uppföljning uppdragsmål		
Nöjda resenärer, %	76	75
Antal passagerare inrikes, miljoner	13,3	13,1
Antal passagerare utrikes, miljoner	24,3	22,6
Antal utrikesdestinationer	323	320
Antal haverier eller allvarliga tillbud	4	5
Koldioxidavtryck, kton	457 ¹	446,2

1) Avtryck per passagerare har minskat med med 3 procent jämfört med 2014.

Ordf: Åke Svensson

Tf VD: Karl Wistrand

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Åke Svensson valdes vid stämman 2016, Ingemar Skogö avgick

Led: Karin Apelman, Lars Backemar, Anna Elgh, Adine Grate-Axén, Lottie Knutson, Lotta Mellström, Lars Mydland och Lottie Svedenstedt **Arb rep:** Lars Andersson, Robert Olsson **Arb suppl:** Agne Lindbom, Michael Siönäs

Rev: Magnus Fagerstedt (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 440 (440) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 220 (220) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	5 416	5 384
Rörelseresultat	1 777	1 405
Finansiella Intäkter	4	6
Resultat före skatt	1 547	1 162
Nettovinst	1 410	926
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	13 259	15 265
Anläggningstillgångar	12 385	11 353
Eget kapital	6 863	5 571
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	3 727	6 907
Operativt kapital	10 590	12 478
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	32,8	26,1
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	22,7	17,7
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	14,5	10,3
Skuldsättningsgrad, ggr	0,7	1,4
Soliditet, %	51,8	36,5
Bruttoinvesteringar, mnkr	1 120	924
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	232	230
Antal anställda i medeltal	2 787	2 516
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	66/34	35/65
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	42/58	43/57
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33 ²	67/33

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer

Ja

Bestyrkt GRI-rapport

Ja

Redovisar enligt IFRS

Ja

2) Valda för 2016/2017.

Swedesurvey

Swedesurvey AB säljer tjänster inom fastighetsadministration och geografisk informationsförsörjning på den internationella marknaden, i nära samverkan med den statliga myndigheten Lantmäteriet, i syfte att marknadsföra Lantmäteriets tjänster utomlands. Swedesurvey riktar sig i första hand mot offentliga organisationer i utvecklingsländer och merparten av projekten har karaktären att via rådgivning och utbildning stödja dem i deras kapacitetsutveckling. Verksamheten omfattar frågor som rör grundläggande politiska och juridiska förhållanden, utveckling av system för fastighetsbildning, fastighetsregistrering, inskrivning, värdering och geodetisk mätning. Tjänsterna finansieras dels direkt från kund, dels genom internationella institutioner och biståndsorganisationer. Bolaget har genom ett omfattande förändringsarbete vänt den negativa trend som inleddes när de Sida-finansierade uppdragen togs över av Lantmäteriet. Med fortsatt kostnads kontroll och ökat fokus på marknadsföring kan verksamheten utvecklas ytterligare.

Viktiga händelser 2015

- Året har präglats av ett intensivt arbete för att erhålla större projekt i framför allt Mellanöstern, Afrika och forna sovjetrepubliker.
- Ett EU-finansierat Twinning-projekt påbörjades i december i Jordanien.

Mål och uppföljning

Till och med april 2016:

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Rörelsemarginal ska vara uthålligt positiv.
- Kapitalstruktur: Soliditet ska uppgå till minst 30 procent.

Uppföljning ekonomiska mål

- Rörelsemarginalen uppgick till -2,8 % och nådde inte målet.

Hållbarhetsmål

- Anti-korruption
- Risksäkring
- Kompetensöverföring

Uppföljning hållbarhetsmål

- Efter en intressentdialog 2015 har målet om risksäkring ändrats till ett mål för mänskliga rättigheter.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ekonomiska mål, från och med april 2016

- Eget kapital: 10–15 miljoner kronor.
- Rörelsemarginal: 5 procent.
- Utdelningsandel: 50–100 procent.

Hållbarhetsmål, från och med april 2016

- Anti-korruption
- Mänskliga rättigheter
- Kompetensöverföring

Ordf: Bengt Kjellson

VD: Fredrik Zetterquist

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Bengt Kjellson Led: Lars Jansson och Monica Lagerqvist Nilsson

Rev: Pär Månsson, PwC

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 60 (60) tkr. Arvode till stämмоvald ledamot uppgår till 35 (35) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	10	12
Rörelseresultat	0	1
Finansiella Intäkter	0	1
Resultat före skatt	0	2
Nettovinst	0	2
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	20	22
Anläggningstillgångar	1	1
Eget kapital	7	7
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-15	-18
Operativt kapital	-8	-11
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-3,9	11,3
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-3,0	24,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	4,2	-11,8
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-2,2	-2,7
Soliditet, %	33,2	31,2
Bruttoinvesteringar, mnkr	0	0
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	6	5
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33	60/40
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	–	–
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	33/67 ¹	33/67

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

¹) Valda för 2016/2017.

Swedfund International AB, Swedfund, är en av staten helägd utvecklingsfinansiär och en biståndsaktör som ska medverka till fattigdomsminskning genom hållbart företagande. Swedfund bidrar med riskkapital, etableringsstöd och kunskaper för investeringar i låg- och medelinkomstländer. Bolaget etablerar tillsammans med strategiska partners bärkraftiga och affärsmässigt drivna företag genom främst direktinvesteringar i form av aktier eller lån, men även indirekt genom investeringar i fonder. Investeringar ska ske i länder som enligt OECD/DAC:s definition kvalificerar sig för utvecklingsfinansiering och ska bidra till att nå målen för Sveriges politik för global utveckling (PGU) och Sveriges internationella bistånd. Vid utgången av 2015 var Swedfund verksamt i 27 länder och hade 63 kontrakterade engagemang. Drygt 60 procent av portföljen bestod av investeringar i Afrika.

Viktiga händelser 2015

- Regeringsförslag om ytterligare 400 miljoner kronor i kapitaltillskott.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital före skatt ska överstiga den genomsnittliga statsskuldräntan med ett års löptid. Avkastningen ska mätas över rullande sjuårsperioder.
- Nya ekonomiska mål är under framtagande av ägaren.

Uppföljning ekonomiska mål

- Bolaget har de senaste sju åren inte uppnått avkastningsmålet. Bolagets resultat har de senaste åren påverkats negativt av händelser i omvärlden, exempelvis försvårade säkerhetslägen i flera länder på grund av krig och konflikter, valutakollaps och ebolautbrottet i Västafrika. Dessa händelser, i kombination med bolagsspecifika utmaningar, har resulterat i nedskrivningar i ett antal av portföljbolagen.

Hållbarhetsmål

- Samhällsutveckling: Efterlevnad av ILO:s kärnkonventioner i varje enskilt portföljbolag. Antalet jobb ska öka för varje år, räknat som ett genomsnitt för samtliga investeringar.
- Hållbarhet: Implementering av ledningssystem för hållbarhetsfrågor i Swedfund och samtliga portföljbolag.
- Anti-korruption: Implementering av ledningssystem för korruptionsfrågor i Swedfund och portföljbolagen.

Uppföljning hållbarhetsmål

- 79 procent av portföljbolagen följer ILO:s kärnkonventioner. Jobbtillväxten uppgick till 3,7 procent i portföljbolagen.
- 96 procent av portföljbolagen har hållbarhets- eller miljöpolicy samt 79 procent av bolagen har utsett en ESG-ansvarig inom företagsledningen.
- 88 procent av portföljbolagen har en antikorrupsionspolicy.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag, kvantifierbara mål för uppdraget är under framtagande av ägaren.

Swedfund

Ordf: Göran Barsby

VD: Anna Ryott

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Göran Barsby valdes vid stämman 2016, Claes Ekström avgick
Led: Pernilla Bard, Björn Börjesson, Hanna Lagercrantz, Charlotte Salford, Stefan Isaksson, Fredrik Arp och Kerstin Borlin valdes vid stämman 2016. Renée Andersson, Bengt Kvarnäck avgick **Rev:** Jennifer Rock-Bailey (EY), Fredrik Ljungdahl (PWC), Peter Nilsson (PWC), Charlotte Söderlund (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 184 (180) tkr. Arvode till stämموald ledamot uppgår till 92 (90) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	384	149
Värdeförändringar	-171	-116
Rörelseresultat	-5	-87
Finansiella Intäkter	9	25
Resultat före skatt	3	-63
Nettovinst	2	-63
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	4 657	4 529
Anläggningstillgångar	41	38
Eget kapital	3 787	3 785
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-2 062	-2 118
Operativt kapital	1 725	1 667
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-1,2	-58,1
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	0,1	-1,7
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-0,3	-5,3
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,5	-0,6
Soliditet, %	81,3	83,6
Bruttoinvesteringar, mnkr	0	0
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	36	39
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	58/42	52/48
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50	43/57
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ¹⁾	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Systembolaget

Systembolaget AB bedriver med ensamrätt detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker till allmänheten i Sverige. Uppdraget är att sälja med ansvar och god service och att informera om alkoholens risker. Syftet är att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar. Systembolaget ska vara ett modernt, effektivt detaljhandelsbolag som med ansvar säljer alkoholdrycker och förmedlar en god dryckeskultur. Systembolagets begränsning av tillgänglighet till alkohol sker genom kontroll över butiksetableringar och öppettider samt genom att se till att alkoholdrycker inte säljs till personer som är under 20 år, som är märkbart påverkade eller då det finns anledning anta att personen har för avsikt att langa.

Viktiga händelser 2015

- Alkoholindex visar att trenden mot fortsatt måttfullhet håller i sig.
- Fortsatt starkt stöd för Systembolagets ensamrätt, 77 procent.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital ska motsvara den tioåriga statsobligationsräntan plus sju procentenheter.
- Kapitalstruktur: Soliditet 20–30 procent.
- Utdelning: 80–100 procent av årets resultat.
- Kostnadseffektivitet: Nytt ägarmål från 2015 med 2015 som basår.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på eget kapital uppgick till 11,6 vilket översteg målet.
- Soliditeten uppgick till 28,3 procent.
- Utdelningen uppgick till 197 (251) miljoner kronor.
- Kostnadseffektiviteten uppgick till 7,2.

Hållbarhetsmål

- Minskad klimatpåverkan, koldioxidutsläppen ska årligen minska med 1 000 ton CO₂-ekvivalenter fram till 2020.
- Alkoholindex, ett mått på människors attityd till alkohol i olika situationer, årets mål 66.
- Systembolaget ska kontrollera att säljaren förvissas sig om att mottagaren är minst 20 år.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Koldioxidutsläppen ökade med 2 081 ton CO₂-ekvivalenter. Ökningen förklaras av ökad försäljning av vin i engångsglas (75 cl).
- Alkoholindex låg på 65 vilket är något lägre än målet på 66.
- Ålderskontrollen uppgick till 96, vilket även var målet för året.

Uppdragsmål

- Nöjd-kundindex (NKI) 83.
- Alkoholkonsumtionen i Sverige <9,2 liter alkohol/person.
- Alkoholindex, se hållbarhetsmål.

Uppföljning uppdragsmål

- NKI uppgick till 84.
- Alkoholkonsumtionen i Sverige uppgick till 9,4 liter, vilket var över det uppsatta målet. Systembolagets konsumtionsandel, volym som uppgick till 61 procent¹.
- Alkoholindex, se hållbarhetsmål.

¹) Siffror för 2014.

Ordf: Kenneth Bengtsson

VD: Magdalena Gerger

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Kenneth Bengtsson **Led:** Thord Andersson, Viveca Bergstedt Sten, Pia Fagerström, Crister Fritzon, Håkan Leifman och Kerstin Wigzell **Arb rep:** Berit Morén, Maria Nilsson **Arb suppl:** Karin Larsson, Nils Undall-Behrend **Rev:** Åsa Lundvall (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 240 (240) tkr. Arvode till stämmevald ledamot uppgår till 110 (110) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	27 645	26 431
Rörelseresultat	179	370
Finansnetto	-3	56
Resultat före skatt	256	324
Nettovinst	198	251
- varav hänförligt till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	5 817	5 756
Anläggningstillgångar	2 300	2 520
Eget kapital	1 521	1 574
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-3 822	-3 768
Operativt kapital	-2 301	-2 194
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	0,6	1,4
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	11,6	14,4
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-8,0	-18,8
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-2,5	-2,4
Soliditet, %	28,3	30,6
Bruttoinvesteringar, mnkr	844	1 050
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	251	287
Antal anställda i medeltal	3 425	3 347
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	62/38	63/37
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	57/43	57/43
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57 ²	44/56

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja
2) Valda för 2016/2017.	

Telia Company AB¹ erbjuder telekommunikation genom fast och mobil telefoni samt internet- och datakommunikation. Telia Company är ett av de ledande telekommunikationsföretagen i Norden och Baltikum med starka positioner inom mobil kommunikation i Eurasien. På sikt kommer bolaget att koncentrera verksamheten till Norden och Baltikum och lämna Eurasien. För att spegla den förändrade strukturen i koncernen har Telia Company ändrat den framtida utdelningspolicyn och målet för kapitalstruktur. Bolaget avser att dela ut minst 80 procent av fritt kassaflöde baserat på kvarvarande verksamheter och målet är att dela ut minst 2 kronor per aktie för räkenskapsåret 2016. Bolagets kapitalstruktur ska fortsatt baseras på en solid kreditvärdering på lång sikt (A- till BBB+) och ha en skuldsättningsgrad motsvarande måttet nettolåneskuld i relation till EBITDA på 2 ggr plus/minus 0,5 ggr.

Viktiga händelser 2015

- Den 11 september 2015 tillkännagav Telia Company och Telenor att man avbrutit arbetet med det föreslagna samgåendet av bolagens respektive verksamheter i Danmark. Bolagen hade inte lyckats komma överens med EU-kommissionen om acceptabla villkor för att fullfölja planen.
- Den 17 september 2015 tillkännagav Telia Company att man inte är en långsiktig ägare i region Eurasien. Ett arbete påbörjades för att minska närvaron i region Eurasien för att helt lämna den på sikt.

Mål och uppföljning

Nya mål införs 2016.

Ekonomiska mål

- Kapitalstruktur: solid kreditvärdering på lång sikt (A- till BBB+).
- Utdelning: minst 50 procent av vinsten.

Uppföljning ekonomiska mål

- Kreditvärderingen var solid (A- till BBB+) på lång sikt i enighet med målet.
- Utdelning om 3 kronor per aktie vilket är över 50 procent av vinsten i enighet med målet.

Hållbarhetsmål

Telia Company har prioriterade mål inom följande områden:

- Inkluderande digitalisering
- Anti-korruption
- Yttrandefrihet och integritet
- Kundintegritet
- Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet
- Ansvarsfulla affärer inom inköp
- Miljöansvar

Uppföljning hållbarhetsmål

De flesta av hållbarhetsmålen är satta till 2018 och utvärderas löpande.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

1) På stämman 2016 beslutades att namnet TeliaSonera AB skulle ändras till Telia Company AB.

Ordf: Marie Ehrling

VD: Johan Dannelind

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Marie Ehrling **Led:** Olli-Pekka Kallasvuo, Mikko Kosonen, Nina Linander och Martin Lorentzon. Susanna Campbell, Anna Settman och Kersti Strandqvist avgick **Arb rep:** Agneta Ahlström, Stefan Carlsson, Peter Wiklund **Rev:** Jan Nilsson Årsredovisning, Hållbarhetsredovisning (Deloitte), Didrik Roos Hållbarhetsredovisning (Deloitte)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 1 600 (1 550), vice ordförande 775 (750) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 545 (530) tkr.

Statens ägarandel, 37,3%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	86 569	81 131
Rörelseresultat	14 606	17 744
Finansiella Intäkter	2 582	3 801
Resultat före skatt	11 689	15 209
Nettovinst	10 205	15 599
- varav hänförbart till minoritet	1 654	1 097
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	254 017	272 066
Anläggningstillgångar	173 850	210 422
Eget kapital	102 202	116 364
- varav minoritet	4 318	4 981
Nettoskuld	59 289	47 425
Operativt kapital	161 491	163 789
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	16,9	21,9
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	9,3	13,6
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	9,0	10,1
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,6	0,4
Soliditet, %	40,2	42,8
Bruttoinvesteringar, mnkr	20 412	13 166
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	12 990	12 990
Antal anställda i medeltal	25 450	24 973
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	42/58	43/57
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	30/70	36/64
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	50/50 ²	38/62

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer Ja

Bestyrkt GRI-rapport Ja

Redovisar enligt IFRS Ja

2) Valda för 2016/2017.

Teracom Boxer Group

Teracom Boxer Group AB distribuerar och säljer radio och TV till hushåll i Sverige och Danmark. Efterfrågan på linjär mark-sänd TV minskar över tid i takt med bredbandsutbyggnaden, men är ännu stark och kommer att förbli så under ett antal år. Fokus för Teracom Boxer Group är att fortsätta skapa affärer baserat på sin infrastruktur, vilket gjorts under 2015.

Viktiga händelser 2015

- Teracom Danmark vann, i början av 2015, upphandlingen avseende den danska kustradion.
- Teracom i Sverige har övertagit drift, underhåll och kundstöd för det svenska nationella kommunikationsnätet Rakel.
- Boxer Sverige lanserar TV via fiber.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital 17 procent.
- Kapitalstruktur: Soliditet 30 procent.
- Utdelning: 40–60 procent av nettoresultatet.

Uppföljning ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastning på eget kapital var 10,2 (21,1) procent. Underliggande var 2015 ett starkare år men nettoresultatet från finansiella poster gick från 620 för 2014 till 1 miljon kronor 2015.
- Kapitalstruktur: Soliditeten var 49 procent.
- Utdelning: 285 miljoner kronor, vilket utgör 60 procent av nettoresultatet.

Hållbarhetsmål

- Ansvarsfulla affärer: 80 procent av inköpsvolymen levereras av leverantörer som beaktar Teracom Boxer Groups hållbarhetspolicy.
- Ansvarsfull arbetsgivare: Minst 40 procent av respektive kön.
- Ansvar för miljö och klimat: -3 procent årlig minskning av CO₂-ekvivalenter.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Ansvarsfulla affärer: De leverantörer som har fullföljt den etablerade utvärderingsprocessen under 2015 står för 52 procent (exkluderat programleverantörer) av koncernens totala inköpsvärde. Arbetet fortgår under 2016.
- Ansvarsfull arbetsgivare: Andelen kvinnor i koncernen har ökat från 24 till 25 procent och på chefsnivå från 27 till 30 procent.
- Ansvar för miljö och klimat: Minskningen av CO₂-ekvivalenter 2015 uppgick till 4,8 procent genom till exempel byten till mer energisnål sändarutrustning och att färdvägar i serviceverksamheten effektiviserats.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag som omfattar verksamheten i dotterbolaget Teracom AB. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

TERACOM BOXER GROUP

Ordf: Kia Orback Pettersson

VD: Åsa Sundberg

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Kia Orback Pettersson **Led:** Jeanette Almberg, Håkan Dahlström, Kristina Ekengren, Fredrik Rystedt, Nils Petter Tetlie och Martin Tiveus. Maria Curman avgick vid stämman 2016 **Arb rep:** Jan-Olof Blomkvist, Jan Ossfeldt **Rev:** Bo Hjalmarsson (PwC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 250 (250) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 125 (125) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	3 952	3 824
Rörelseresultat	601	542
Finansiella Intäkter	19	10
Resultat före skatt	594	513
Nettovinst	477	393
- varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	5 273	5 169
Anläggningstillgångar	3 691	3 893
Eget kapital	2 602	2 329
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	231	560
Operativt kapital	2 833	2 889
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	15,2	14,2
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	19,3	17,1
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	21,0	17,8
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,1	0,2
Soliditet, %	49,3	45,1
Bruttoinvesteringar, mnkr	258	284
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	235	290
Antal anställda i medeltal	724	741
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	24/76	24/76
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	56/44	40/60
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57 ¹⁾	50/50

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Vasallen AB utvecklar och förädlar nedlagda regementen och andra försvarsfastigheter till attraktiva och levande stadsdelar för nya verksamheter för att sedan avyttra dessa. Vasallen har sedan start förvärvat totalt 24 fastighetsbestånd över hela Sverige. Av dessa är 20 i dag utvecklade och sålda. Efter att stora delar av fastighetsbeståndet avyttrades 2012 har utvecklingsarbetet koncentrerats på att skapa olika typer av bostäder på de orter där Vasallen finns kvar. På sikt är planen att avveckla bolaget.

Viktiga händelser 2015

- Hyresintäkterna minskade till följd av fastighetsförsäljningar.
- Försäljningen av bostadsrättslägenheter och förädlingen av området på Rindö i Vaxholms kommun har varit framgångsrika, med stort intresse från köpare.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Lönsamhet: Avkastningen på det genomsnittliga egna kapitalet över en förädlingscykel ska motsvara riskfria räntan plus 4 procentenheter.
- Kapitalstruktur: Soliditet minst 50 procent, räntetäckningsgrad över 2.
- Utdelning: 30–50 procent av resultatet efter skatt.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastningen blev 2,5 procent för 2015 och för de senaste fem åren uppgår avkastningen i genomsnitt till 2,9 procent vilket understiger målet med 3,0 procentenheter. Att femårs målet inte uppnåtts förklaras bland annat av att resultatet 2011 var kraftigt negativt vilket de övriga årens resultat inte förmår överbygga. 2015 års låga resultat beror på att den kvarvarande verksamheten är beroende av försäljningsintäkter och att det skedde få försäljningar 2015.
- Soliditeten överstiger 50 procent. Räntetäckningsgraden uppgick till 9 och målet är uppfyllt.
- Utdelning: 85 miljoner kronor, vilket överstiger målet.

Hållbarhetsmål

- Nöjd-kundindex (NKI) ska vara lägst 80.
- Sjukfrånvaron ska inte överstiga 3 procent.
- Energiförbrukningen ska vara lägre än 100 kWh/kvadratmeter och år.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Årets NKI-undersökning gav resultatet 86, vilket är över målet.
- Sjukfrånvaron uppgick till 5,1 procent, vilket gör att målet inte uppfylls. Den ökade sjukfrånvaron beror på enstaka långtidssjukskrivningar. Eftersom personalstyrkan är relativt liten får enstaka längre sjukfrånvaro stort genomslag.
- Energiförbrukningen för 2015 uppgick till 108 (120) kWh/kvm, vilket är något lägre än föregående år. Målet på 100 kWh/kvm uppnåddes därmed inte. Vasallen har sedan 2011 sålt en stor del av de färdigutvecklade fastigheterna med goda energiprestanda, vilket förklarar den relativt höga energiförbrukningen i det nuvarande beståndet.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Ordf: Charlotte Axelsson

VD: Leif Rytter

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Charlotte Axelsson Led: Agneta Kores, Daniel Kristiansson, Biljana Pehrsson och Tomas Werngren Arb rep: Mats Sundqvist Rev: Gunilla Andersson (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 148 (138) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 74 (69) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	47	63
Värdeförändringar	24	70
Rörelseresultat	14	75
Finansiella Intäkter	1	3
Resultat före skatt	13	76
Nettovinst	19	93
– varav hänförbart till minoritet	0	0
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	698	1 021
Anläggningstillgångar	625	639
Eget kapital	626	907
– varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-33	-336
Operativt kapital	593	571
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	29,8	119,0
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	2,5	10,2
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	2,4	11,0
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-0,1	-0,4
Soliditet, %	89,7	88,8
Bruttoinvesteringar, mnkr	151	165
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	300	100
Antal anställda i medeltal	19	18
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	32/68	33/67
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	0/100	–
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	60/40 ¹⁾	60/40

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja

1) Valda för 2016/2017.

Vattenfall

Vattenfall AB är en av Europas största elproducenter med el, värme och gas som huvudprodukter. Vattenfall ska generera en marknadsmässig avkastning genom att affärsmässigt bedriva energiverksamhet så att bolaget är ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

Energimarknaden genomgår ett paradigmskifte som påverkar alla konventionella energibolag på marknaden samtidigt som elpriserna är historiskt låga. Till följd av fortsatt försämrade marknadsförhållanden och ökade affärsrisker gjordes 2015 nedskrivningar av värdet på produktionstillgångar. Lägre priser och lägre volymer kompenserades delvis med kostnadsbesparingar. Utdelning lämnas inte, i enlighet med utdelningspolicy, vid negativt resultat efter skatt.

Viktiga händelser 2015

- Beslut att stänga kärnkraftreaktorerna Ringhals 1 och 2 ungefär fem år tidigare än planerat till följd av bristande lönsamhet på grund av låga elpriser och ökade kostnader.
- Nedskrivningar av tillgångsvärden med 36,8 miljarder kronor till följd av ytterligare försämrade marknadsvillkor och ökade affärsrisker.
- Försäljningsprocess av tyska brunkolstillgångar inleddes.
- Fortsatt satsning på utbyggnad av vindkraft samt laddningsinfrastruktur för att möjliggöra en snabbare tillväxt av elfordon.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Avkastning på sysselsatt kapital 9 procent.
- Skuldsättningsgrad 50–90 procent.
- Internt tillförda medel/justerad nettoskuld 22–30 procent.

Uppföljning ekonomiska mål

- Avkastning på sysselsatt kapital uppgick till -8,2 (-0,7) procent, vilket beror på nedskrivningarna.
- Skuldsättningsgraden uppgick till 55,4 (61,9) procent.
- Internt tillförda medel/justerad nettoskuld uppgick till 21,1 (20,3) procent.

Hållbarhetsmål

- Minska koldioxidexponeringen för bolagets portfölj till 65 miljoner ton 2020.
- Växa snabbare än marknaden inom förnybar kapacitet till 2020.
- Förbättra energieffektiviseringen genom att minska den årliga användningen av primärenergi med totalt 440 GWh.

Uppföljning hållbarhetsmål¹

- Koldioxidexponering uppgick till 83,8 (82,3) miljoner ton, en ökning till följd av drifttagandet av stenkolskraftverket Moorburg i Tyskland.
- Tillväxten inom förnybar energi uppgick till 13,4 (6,3) procent, vilket översteg prognosen för tillväxttakten på marknaden.
- Energieffektiviseringen uppgick till 1066 (435) GWh, vilket innebär att målet överträffades.

Uppdragsmål

Saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag.

¹ I december 2015 antog Vattenfalls styrelse sex nya strategiska långsiktiga mål för Vattenfall. De tre tidigare hållbarhetsmålen kommer från och med januari 2016 att ersättas av dessa.

Ordf: Lars G Nordström

VD: Magnus Hall

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Lars G Nordström **Led:** Fredrik Arp, Viktoria Bergman, Håkan Erixon, Tomas Kåberger, Jenny Lahrin, Åsa Söderström Jerring, Staffan Bohman, Hilde Tonne valdes vid stämman 2016. Gunilla Berg, Håkan Buskhe avgick. **Arb rep:** Carl-Gustaf Angelin, Johnny Bernhardsson, Ronny Ekwall **Arb suppl:** Lennart Bengtsson, Christer Gustafsson, Jeanette Regin **Rev:** Staffan Landén (EY)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 625 (580) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 300 (280) tkr. Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet. Arvode utgår inte heller till arbetstagarrepresentanter.

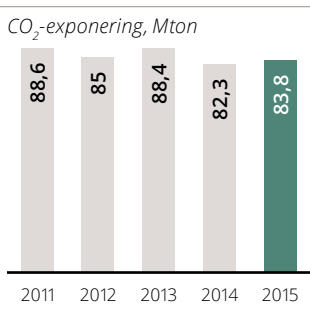
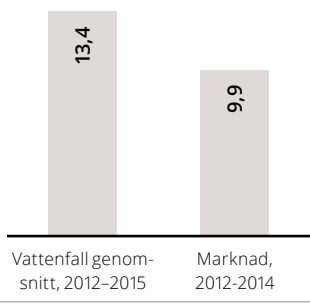
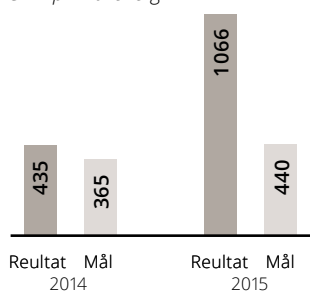
Statens ägarandel, 100%	2015	2014
Resultaträkning, mnkr		
Nettoomsättning	164 510	165 945
Rörelseresultat	-22 967	-2 195
Finansiella Intäkter	2 762	2 590
Resultat före skatt	-28 192	-8 240
Nettovinst	-19 766	-8 284
- varav hänförligt till minoritet	-3 094	-106
Balansräkning, mnkr		
Balansomslutning	462 317	497 209
Anläggningstillgångar	343 291	368 062
Eget kapital	115 956	128 462
- varav minoritet	11 972	13 202
Nettoskuld	64 201	79 473
Operativt kapital	264 591	294 278
Nyckeltal		
Rörelsemarginal, %	-14,0	-1,3
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	-16,8	-6,9
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-8,2	-0,7
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,6	0,6
Soliditet, %	25,1	25,8
Bruttoinvesteringar, mnkr	28 726	29 032
Anslag, mnkr	0	0
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda	28 567	30 181
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	22/78	23/77
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	30/70	22/78
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	44/56 ²	44/56

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Ja
² Valda för 2016/2017.	

Vattenfalls utveckling i förhållande till EU:s 2020-mål

I samband med att Vattenfalls uppdrag förtydligades 2010 uttalade Näringsutskottet¹ vikten av att regeringen fortlöpande informerar riksdagen om Vattenfalls utveckling och verksamhet med EU:s 2020-mål som referenspunkt. 2015 konstaterade Riksrevisionens att regeringens återrapportering inte i tillräcklig omfattning behandlat bolagets strategier, utveckling och bidrag till EU:s 2020-mål. Återrapportering kommer därför att ske årligen i verksamhetsberättelsen.

	Mål	Strategi <i>Ledande inom hållbar produktion</i>	Utveckling 2015												
CO₂-utsläpp	Vision att vara klimatneutral 2050 och i Norden redan 2030. Strategiskt mål att nå 21 miljoner ton i absoluta utsläpp till 2020. ²	Målet 2020 förutsätter försäljning av brunkolsverksamheten i Tyskland samt effektiviseringsåtgärder.	Vattenfalls CO ₂ -exponering ökade 2015 p.g.a. idrifttagandet av kraftverket Moorburg. <table border="1"> <caption>CO₂-exponering, Mton</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>CO₂-exponering (Mton)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2011</td> <td>88,6</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>88,4</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>82,3</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>83,8</td> </tr> </tbody> </table>	År	CO ₂ -exponering (Mton)	2011	88,6	2012	85	2013	88,4	2014	82,3	2015	83,8
År	CO ₂ -exponering (Mton)														
2011	88,6														
2012	85														
2013	88,4														
2014	82,3														
2015	83,8														
Förnybara energikällor	Vattenfalls mål att bli en ledande utvecklare och operatör av vindkraft i nordvästra Europa, målet är att nå minst 2 300 MW ny kapacitet 2016–2020. ²	<ul style="list-style-type: none"> • Öka antalet pågående projekt. • Minska de genomsnittliga elproduktionskostnaderna (LEC). • Minska kapitalbehovet genom finansiella partnerskap. • Bygga upp ny verksamhet med fokus på solcellsteknik och batterilagring för integrering av förnybar elproduktion. 	445 MW ny, förnybar kapacitet installerades totalt under 2015. <table border="1"> <caption>Genomsnittlig tillväxt i förnybar kapacitet, %</caption> <thead> <tr> <th>Kategori</th> <th>Genomsnittlig tillväxt (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vattenfall genomsnitt, 2012–2015</td> <td>13,4</td> </tr> <tr> <td>Marknad, 2012–2014</td> <td>9,9</td> </tr> </tbody> </table>	Kategori	Genomsnittlig tillväxt (%)	Vattenfall genomsnitt, 2012–2015	13,4	Marknad, 2012–2014	9,9						
Kategori	Genomsnittlig tillväxt (%)														
Vattenfall genomsnitt, 2012–2015	13,4														
Marknad, 2012–2014	9,9														
Energieffektivisering	1000 GWh besparing 2020 jämfört med 2015. ²	<ul style="list-style-type: none"> • Expandera fjärrvärme. • Energikartläggningar • Utbyte/uppgradering till mer energieffektiva komponenter. 	1 066 GWh 2015, till stor del p.g.a. utbyte av turbiner och generatorer samt utbyggnad av fjärrvärmäten i Berlin och övriga Tyskland. <table border="1"> <caption>Energieffektivisering, GWh primärenergi</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Resultat (GWh)</th> <th>Mål (GWh)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>435</td> <td>365</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>1066</td> <td>440</td> </tr> </tbody> </table>	År	Resultat (GWh)	Mål (GWh)	2014	435	365	2015	1066	440			
År	Resultat (GWh)	Mål (GWh)													
2014	435	365													
2015	1066	440													

Källa: Vattenfalls bokslutskommuniké 2015, Vattenfall

1) Betänkande 2009/10:NU23.

2) Ny definition jämfört med tidigare år.

V.S. VisitSweden AB marknadsför Sverige internationellt, som varumärke och som destination. VisitSweden ägs till hälften av svenska staten och till hälften av Svensk Turism. Genom sin verksamhet bidrar VisitSweden till en ökad internationell kunskap om, och efterfrågan på Sverige som resmål. Turistnäringen är en viktig arbetsgivare som skapar efterfrågan på arbetskraft runtom i landet.

Viktiga händelser 2015

- Riksdagen beslutade om extra anslag om 30 miljoner kronor för marknadsföringen av Sverige utomlands.
- Det extra anslaget innebär bland annat marknadsföring för hållbar natur- och ekoturism på landsbygden, och satsningar på nya tillväxtmarknader.
- Under 2015 ökade antalet övernattningar från utlandet med 10,5 procent.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

- Inga ekonomiska mål har beslutats av bolagsstämman.

Hållbarhetsmål

- Socialt hållbarhetsmål: Bolaget ska ta fram en uppförandekod under år 2015.
- Miljömässigt hållbarhetsmål: VisitSwedens koldioxidutsläpp under 2015 ska inte överstiga 5,6 ton/medarbetare och år (samma nivå som 2014).
- Ekonomiskt hållbarhetsmål: Ekonomi i balans med resultat enligt av styrelsen senast godkända prognos.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Socialt hållbarhetsmål: Bolaget har tagit fram en uppförandekod som ska hjälpa organisationen och medarbetarna att agera föredömligt, etiskt och ansvarsfullt, med värdegrunden som en viktig utgångspunkt.
- Miljömässigt hållbarhetsmål: koldioxidutsläpp var 5,3 ton/medarbetare.
- Ekonomiskt hållbarhetsmål: Årets resultat var 7,8 miljoner kronor, vilket följer senast beslutade prognos.

Uppdragsmål

VisitSweden har ett särskilt beslutat samhällsuppdrag och verksamhet inom ramen för samhällsuppdraget finansieras med anslag. Mål enligt processen för uppdragsmål har ännu inte utvecklats.

Ordf: Elisabeth Gauffin

VD: Thomas Brühl

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Elisabeth Gauffin **Led:** Kristina Ekengren, Anders Eslander, Mats Forslund, Elisabeth Haglund, Jari Virtanen och Eva Östling. Lotta Boman valdes vid stämman 2016. Peter Clason, Elisabet Jansson-Strömberg, Magnus Nilsson, Patric Sjöberg avgick **Huvudansvarig rev:** Ann-Christine Hägglund (PwC) samt Victor Brusewitz (PwC)

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 110 (110 tkr). Arvode till stämмоvald ledamot uppgår till 55 (55) tkr och till stämмоvald suppleant 24 (24). Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Statens ägarandel, 50%	2015	2014
RESULTATRÄKNING, mnkr		
Nettoomsättning	254	245
Rörelseresultat	9	1
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	9	1
Nettovinst	8	1
- varav hänförbart till minoritet	0	0
BALANSRÄKNING, mnkr		
Balansomslutning	73	83
Anläggningstillgångar	2	5
Eget kapital	34	26
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	-38	-28
Operativt kapital	-4	-2
NYCKELTAL		
Rörelsemarginal, %	3,4	0,4
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	27,9	2,8
RoP, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-305,3	9,6
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	-1,1	-1,1
Soliditet, %	46,5	30,9
Bruttoinvesteringar, mnkr	0	3
Anslag, mnkr	140	120
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	75	81
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	67/33	70/30
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	62/38	56/44
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	62/38 ¹⁾	40/60

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Voksenåsen AS är en kurs- och konferensanläggning i Oslo. Voksenåsen är Norges nationalgåva till Sverige som genom sin programverksamhet ska främja det svensk-norska samarbetet och spegla Sveriges och Norges engagemang internationellt.

Voksenåsen ska vara en självklar mötesplats och ett väl utnyttjat debattforum för kultur- och samhällsliv i Sverige och Norge. Voksenåsen ska därför ha en hög andel arrangemang i samverkan med myndigheter och organisationer i Norge och Sverige samt ett varierat programutbud. Konferensanläggningen ska hävda sig väl i konkurrens med liknande anläggningar i Oslo-området samt uppnå god lönsamhet med bibehållen respekt för Voksenåsens grundläggande syfte.

Programverksamheten är varierad och innehåller aktuella teman relevanta för båda länderna. Voksenåsen har stora kommersiella utmaningar i konferensbranschen, medan efterfrågan inom turistnäringen ökar.

Resultatet av den kommersiella verksamheten är övervägande gott vid jämförelser med de närmaste konkurrenterna på marknaden.

Viktiga händelser 2015

- Omfattande programverksamhet.
- Ökat antal övernattningsdygn och besök.

Mål och uppföljning

Ekonomiska mål

Inga ekonomiska mål har beslutats av ägaren.

Hållbarhetsmål

- Voksenåsen ska fortsatt vara en ledande nordisk kurs- och konferensanläggning, även sett i ett internationellt perspektiv.
- Voksenåsens unika karaktär gör institutionen särskilt lämpad att vara en god arena för utveckling, innovation, konfliktlösning och andra processer inom kultur, politik, näringsliv och samhällsansvar.

Uppföljning hållbarhetsmål

- Resultatet av den kommersiella verksamheten är övervägande gott vid jämförelser med de närmaste konkurrenterna inom hotell- och konferensbranschen.
- Programverksamheten är varierad med internationell prägel som innehåller teman relevanta för båda länderna.

Uppdragsmål

Har särskilt beslutat samhällsuppdrag. Uppföljning sker av verksamhet som inom ramen för samhällsuppdraget finansieras genom anslag på statens budget.

Voksenåsen Oslo

Ordf: Maria Larsson

VD: Karl Einar Ellingsen

Styrelse och revisorer valda för 2016/2017

Ordf: Maria Larsson valdes vid stämman i maj 2016. Eva Eriksson avgick

Led: Jan Andreasson, Azka Baig, Åsa Bergenheim, Thomas Fürth, Jörn Holme, Sverre Jervell och Ellen Marie Saethre-McGuirk. Helene Pousette Nilsson valdes vid stämman 2016. Christina Mattsson avgick

Rev: Statsautoriserad revisor Trine Angell-Hansen

Arvode till styrelsens ordförande uppgår till 44 (44) tkr. Arvode till stämvald ledamot uppgår till 10 (10) tkr.

Statens ägarandel, 100%	2015	2014
RESULTATRÄKNING, mnkr		
Nettoomsättning	47	43
Rörelseresultat	-1	-2
Finansiella Intäkter	0	0
Resultat före skatt	-1	-2
Nettovinst	0	0
- varav hänförbart till minoritet	0	0
BALANSRÄKNING, mnkr		
Balansomslutning	20	18
Anläggningstillgångar	13	15
Eget kapital	8	8
- varav minoritet	0	0
Nettoskuld	3	2
Operativt kapital	11	10
NYCKELTAL		
Rörelsemarginal, %	-1,3	-3,5
Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt), %	0,0	0,0
Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt), %	-5,8	-12,9
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,4	0,3
Soliditet, %	38,6	43,5
Bruttoinvesteringar, mnkr	2	3
Anslag, mnkr	14	27
Utdelning, mnkr	0	0
Antal anställda i medeltal	50	48
Anställda, könsfördelning (kvinnor/män), %	46/54	45/55
Ledningsgrupp, könsfördelning (kvinnor/män), %	43/57	43/57
Styrelse, könsfördelning (kvinnor/män), %	56/44 ¹	56/44

Rapporterat enligt GRI:s riktlinjer	Ja
Bestyrkt GRI-rapport	Ja
Redovisar enligt IFRS	Nej

1) Valda för 2016/2017.

Övriga bolag och verksamheter

Det europeiska bolaget EUROFIMA och stiftelserna Norrlandsfonden och Industrifonden förvaltas i enlighet med statens ägarpolicy. Förvaltningsorganisationen för bolag med statligt ägande övertog förvaltningen av statens ägarandel i dessa verksamheter den 1 januari 2015.

EUROFIMA

EUROFIMA erbjuder finansiering av järnvägsfordon till sina aktieägare. Aktieägare är huvudsakligen europeiska järnvägsföretag. Bolaget bildades 1956 utifrån ett internationellt fördrag mellan ett antal europeiska stater. Genom de förändringar som skett i Europa sedan dess står bolaget inför ett antal utmaningar. Genom att vidta åtgärder ökar bolagets relevans i framtiden. Svenska staten äger 2 procent av aktiekapitalet. De största aktieägarna är Deutsche Bahn (22 procent) SNCF (22 procent) och Ferrovie dello Stato Italiane S.p.A. (13 procent).

Viktiga händelser 2015

- Det extremt låga ränteläget i världen är utmanande för lönsamheten.
- Fortsatt fokus på att balansera uppdraget med ansvarsfull riskhantering.
- Andelen non-investment-grade-lån fortsätter att minska.

Norrlandsfonden

Stiftelsen Norrlandsfonden grundades 1961. Fondkapitalet är tillskjutet av LKAB och staten. Norrlandsfondens syfte är att främja främst små och medelstora företags utveckling i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län genom att delta i finansiering. Stiftelsens kapitalbas ska på lång sikt bevaras nominellt intakt.

Norrlandsfonden erbjuder lån, konvertibla skuldebrev och olika typer av garantier till företag i norra Sverige. Särskild uppmärksamhet ska ägnas Norrbottens län och inlandskommunerna. Dessutom är Norrlandsfonden delägare i ett antal bolag med riskkapital- och inkubatorverksamhet, såsom Partnerinvest Övre Norrland, Norr Sådd och Arctic Business Incubator.

Kapitalbasen i stiftelsen uppgår till drygt en miljard kronor. Norrlandsfonden har 15 medarbetare, varav åtta kvinnor och sju män. Vid utgången av 2015 hade Norrlandsfonden ett totalengagemang om 906 miljoner kronor till totalt 411 kunder. Under 2015 tillkom 68 nya kunder.

Industrifonden

Stiftelsen Industrifonden bildades av staten 1979. Industrifondens syfte är att främja industriell tillväxt och förnyelse i Sverige genom att på affärsmässig grund finansiera små och medelstora företag. Stiftelsens kapitalbas ska hållas reellt intakt. Allt överskott används för nya investeringar.

Industrifonden investerar riskkapital i bolag med svensk anknytning. Stiftelsen är en aktiv minoritetsinvestorare, som siktar på en ägarandel om lägst 15 och högst 50 procent och som samarbetar med entreprenörer och andra investerare. Investeringshorisonten är som regel 5–10 år. Bland några av Industrifondens framgångsrika investeringar återfinns Arcam och CellaVision.

Industrifonden har 28 medarbetare, varav tio kvinnor och 18 män. Kapitalbasen var 30 juni 2015 cirka 4 miljarder kronor, varav knappt hälften är investerat i ett 80-tal bolag. Under verksamhetsåret 2014/15 investerades 450 miljoner kronor, vilket avsåg 95 miljoner kronor i fyra nya bolag och 355 miljoner kronor följdinvesteringar i befintliga portföljbolag.

Avvecklade bolag

Apotekens Service

Apotekens Service AB bildades 2008 och har haft till huvudsaklig uppgift att ansvara för den infrastruktur i form av register och databaser som alla apotek behöver ha tillgång till. Sedan den 26 mars 2010 ägdes bolaget direkt av staten. År 2013 överlämnade regeringen propositionen Ny myndighet för hälso- och vårdinfrastruktur (prop. 2012/13:128) till riksdagen. I propositionen gjorde regeringen bedömningen att en ny myndighet bör bildas och att staten i myndighetsform bör fortsätta att utföra de uppgifter som utgjort verksamheten i Apotekens Service Aktiebolag. Förslaget innebar att Apotekens Service Aktiebolag skulle avvecklas. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2012/13:SoU26, rskr. 2012/13:279). E-hälsomyndigheten inledde sin verksamhet den 1 januari 2014. Extra bolagsstämma i Apotekens Service Aktiebolag den 13 december 2013 beslutade att försätta bolaget i frivillig likvidation. Apotekens Service Aktiebolag förvaltades av en utsedd likvidator med uppgift att genomföra avvecklingen. Likvidationen avslutades den 23 december 2014.

Ersättningsmark i Sverige

Den 23 juni 2010 beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag att Sveaskog skulle överföra 100 000 hektar produktiv skogsmark från Sveaskog till staten för att därefter användas som ersättningsmark vid inbyte av andra fastigheter (prop. 2009/10:169, bet. 2009/10:NU22, rskr. 2009/10:384). Överföringen skulle ske genom utdelning av fastigheter eller av aktier i ett av Sveaskog AB ägt dotterbolag. Årsstämman för Sveaskog AB beslutade i april 2011 att godkänna styrelsens förslag om utdelning av bolaget Ersättningsmark i Sverige AB. Bolaget ägde 100 000 hektar produktiv skogsmark till ett bokfört värde av 59 miljoner kronor samt erhöll ett aktieägartillskott från Sveaskog AB om 100 miljoner kronor. Utdelningen verkställdes den 29 april 2011. Naturvårdsverket ansvarade för att byta den produktiva skogsmarken mot skyddsvärd skog. Ersättningsmark i Sverige AB överlät under 2012 de 100 000 hektaren till staten (Naturvårdsverket) som tillträdde fastigheterna den 31 december 2012. Bolaget hade därmed fullföljt sitt uppdrag. Riksdagen bemyndigade regeringen att avveckla Ersättningsmark i Sverige AB genom likvidation (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:NU1, rskr. 2013/14:103). Årsstämman den 10 april 2014 beslutade att försätta bolaget i frivillig likvidation. Ersättningsmark i Sverige AB förvaltades sedan den 9 maj 2014 av en utsedd likvidator med uppgift att genomföra avvecklingen. Likvidationen avslutades den 10 mars 2015.

Under avveckling

Miljöstyrningsrådet

AB Svenska Miljöstyrningsrådet bildades 1995 för att vara huvudman och registreringsorgan i Sverige för EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS). Verksamheten har sedan utvecklats och för att även omfatta förvaltning och utveckling av det internationella systemet för miljövarudeklarerationer (EPD®) samt system för hållbar offentlig och annan professionell upphandling (Miljöstyrningsrådets upphandlingskriterier). I juni 2014 gav riksdagen regeringen bemyndigande att

överlåta delar av bolagets verksamhet till staten och att avveckla Miljöstyrningsrådet genom likvidation vid lämpligt tillfälle (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU:21, rskr. 2013/14:316). Vid en bolagsstämma i Miljöstyrningsrådet den 11 september 2014 beslutades att bolaget skulle likvideras. Miljöstyrningsrådet förvaltas sedan den 1 oktober 2014 av en utsedd likvidator med uppgift att genomföra avvecklingen. Likvidationen av bolaget förväntas avslutas under 2016.

Bolagsstyrningen utövas främst genom styrelsenomineringsprocessen, på bolagsstämmor, enligt statens ägarpolicy med riktlinjer samt genom en effektiv kapitalstruktur. Uppföljning och utvärdering av bolagen sker bland annat genom analyser och olika typer av rapporter från bolagen.

Övrigt

- 84 Statligt ägande i modern tid
- 87 Redovisningsprinciper
- 88 Propositionsförteckning
- 90 Hållbara lönenivåer och anställningsvillkor
- 91 Bolagens rapportdatum
- 92 Statens ägarpolicy 2015–2016
- 96 Riktlinjer för extern rapportering
- 98 Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare
- 99 Adressregister
- 100 Definitioner och förkortningar

Statligt ägande i modern tid

Förvaltningen av bolagen med statligt ägande har sedan 1969 huvudsakligen varit samlad inom Regeringskansliet. Skälen till varför bolag har bildats eller fått ett statligt ägande har förändrats över tiden. Sammanställningen nedan syftar till att kort sammanfatta de viktigare bolagshändelserna i det statliga ägandet.

1969 Industridepartementet bildas dit förvaltningen av flertalet av bolagen med statligt ägande förs.

1970 Statsföretag bildas för att samordna de stora aktiebolagen inom gruv-, stål-, skogs- och petrokemibranscherna med flera. Apoteksbolaget bildas.

1974 PK-banken bildas genom att Postbanken och Sveriges Kreditbank går ihop.

1977 Svenska Varv bildas i samband med att staten övertar Salén-Invests aktier i Götaverken. I koncernen ingår också Arendal, Cityvarvet, Finnboda Varf, Karlskronavarvet, Uddevallavarvet och Öresundsvarvet. En omfattande omstrukturering påbörjas.

1978 SSAB, Skandinavians ledande ståltillverkare, bildas i en rekonstruktion av Sveriges tre största handelsstälverk. Staten och Statsföretag äger 75 procent och Gränges 25 procent av SSAB.

1979 Kockums införlivas i Svenska Varv.

1980 SSAB och Statsföretag svarar tillsammans för 20 procent av landets industriinvesteringar.

1981 Staten överläter sin hälftenandel i ASEA-ATOM till ASEA. Industrigruppen JAS bildas där staten är delägare genom Förenade Fabriksverken (FFV).

1982 Svenska Varv rekonstrueras. Nedläggningen av storvarven fortsätter.

1984 Nokia köper 70 procent av satellit- och TV-tillverkaren Luxor, vilken övertagits av staten fem år tidigare.

1985 Statsföretag byter namn till Procordia. Procordia omstruktureras genom försäljning och köp av företag.

1986 Det statligt helägda Sveriges Petroleum (SP) och Oljekonsumenternas förbund, OK, går ihop och bildar OK Petroleum, OKP, med statliga finska Neste som delägare. Första delprivatiseringen av SSAB sker genom att Gränges andel köps in och en tredjedel av aktierna i SSAB säljs till ett fåtal institutioner.

1987 Procordia börsnoteras i samband med en nyemission. Staten övertar Grängesbergs Gruvor från SSAB.

1988 Affärsverket Statens Järnvägar delas, Banverket får ansvar för bannätet och affärsverket Statens Järnvägar (SJ) för tågtrafiken.

1989 Procordia, Pharmacia och Volvos livsmedelsbolag Provendor går samman och bildar den nya Procordia-koncernen med Volvo och staten som största ägare med vardera 42,5 procent av rösterna. SSAB-aktierna noteras på Stockholms Fondbörs A-lista.

1990 PK-banken köper Nordbanken. Förvaltningsaktiebolaget Fortia bildas.

1991 Riksdagen beslutar att helt eller delvis privatisera 35 företag och att avveckla Förvaltningsaktiebolaget Fortia. Celsius Industrier, tidigare Svenska Varv, byter skepnad till försvars-

2005

2000

2008

2009

koncern när det slås samman med Telub och FFV, ombildat till aktiebolag, samt köper Bofors.

1992 Domänverket blir Domän AB. Statens Vattenfallsverk blir Vattenfall AB och därmed avskiljs stomkraftnätet och utlandsförbindelser i ett nytt affärsverk – Affärsverket Svenska Kraftnät. Statens ägarandel i SSAB bjuds ut i ett publikt erbjudande i form av köprätter i kombination med en statsobligation. SBAB blir helt konkurrensutsatt. SAS förvärvar 50 procent av Linjeflyg och bildar ett helt integrerat inrikesflyg. Gota Bank går i konkurs och förvärvas av staten. Securum bildas för att ta hand om de problemkrediter som uppstått i Nordbanken till följd av finanskrisen.

1993 Byggnadsstyrelsen upphör och myndigheter kan agera fritt på fastighetsmarknaden. Vasakronan övertar statens kommersiella fastigheter. Volvo och staten kommer överens om att verka för en uppdelning av Procordia i två delar. Staten blir huvudägare i Pharmacia AB, inriktat på läkemedel, och Volvo blir huvudägare i AB Procordia som verkar inom branscherna för livsmedel, tobak med mera. Regeringen säljer 75 procent av statens aktier i försvarskoncernen Celsius men behåller röstmajoriteten och aktien noteras på Stockholms Fondbörs A-lista. Assi AB och Domän AB slås samman till AssiDomän AB, som lägger bud på NCB. Securum skjuter till 10 miljarder kronor för att rädda Nordbanken. Televerket ombildas till Telia AB. AMU-gruppen bolagiseras.

1994 A-Banan projekt AB bildas för att bygga Arlandabanan, och är det första infrastrukturella projektet i Sverige som samfinansieras av staten och näringslivet. Posten blir aktiebolag. Staten säljer sitt resterande innehav i SSAB, OKP samt delar av AssiDomän AB och Pharmacia.

1995 V&S Vin & Sprits monopol upphör. Pharmacia och det amerikanska läkemedelsbolaget UpJohn går ihop.

1996 Staten skjuter till 600 miljoner kronor till AmuGruppen (senare Lernia) för att rädda företaget från konkurs.

1997 SBL Vaccin säljs till Active i Malmö. Svenska Penninglotteriet och Tjänst AB går ihop och byter namn till Svenska Spel AB. Merita och Nordbanken offentliggör sin avsikt att gå samman och bildar MeritaNordbanken.

1998 Enheten för statligt ägande bildas på Näringsdepartementet och ges förvaltningsansvar för en stor del av bolagen med statligt ägande.

1999 Resterande aktieinnehav i Pharmacia & UpJohn säljs. Sveaskog AB bildas genom överföring av skogstillgångar från AssiDomän. Staten säljer sina aktier i SAQ Kontroll (bolagiserat 1995 från Statens Anläggningsprovning i samband med att besiktningsmonopolet avskaffades) och Värdepapperscentralen (VPC).

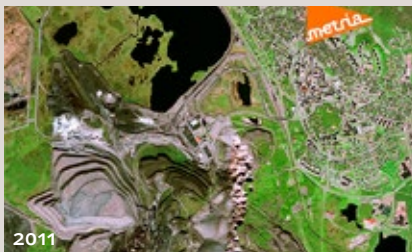
2000 Återstående aktieinnehav i Celsius (25 procent) säljs till försvarskoncernen Saab. Telia borsintroduceras. Vattenfall blir ett av Nordeuropas största energibolag genom förvärven av de tyska energibolagen VEAG och LAUBAG för 14 miljarder kronor. Nordea Bank går samman med UniDanmark och norska Kreditkassen och blir en nordisk bank. Statens ägarandel i banken minskar till 18,2 procent. Affärsverket Statens Järnvägar delas upp i sex olika bolag. Det nya SJ AB får ansvar för persontrafiken. De andra bolagen är EuroMaint, Green Cargo, Jernhusen, TraffiCare och Unigrid.

2001 Sveaskog förvärvar AssiDomän AB. Flygkoncernen SAS, vilket tidigare ägts via tre olika nationella moderbolag, får ett gemensamt nybildat moderbolag. SAS AB, i vilket tidigare aktieägare får nyemitterade aktier. Staten äger därefter 21,4 procent av SAS AB.

2002 Telia och finska Sonera går samman till TeliaSonera och skapar den ledande teleoperatören i Norden. Statens äger därefter 46 procent av TeliaSonera.

2003 Statens aktier i Svenska Skogsplantor överläts till det likaså helstatligt ägda Sveaskog. Staten förvärvar ABB:s innehav om 35 procent i Svensk Exportkredit (SEK) och blir efter förvärvet ensam ägare till SEK.

2005 Staten skjuter till 600 miljoner kronor till Green Cargo. "Svensk kod för bolagsstyrning" (Koden), som syftar till att bidra till en förbättrad styrning av svenska aktiebolag, börjar tillämpas av Stockholmsbörsen och utgör även en del av statens ägarpolitik. Innovationsbron bildas med uppgift att investera i tillväxtbolag. Riksdagen utvidgar SBAB:s uppdrag till att även omfatta inlåning från allmänheten.

2006 Staten avyttrar sin sista aktie i SAKAB AB, vilket var en rest sedan 1992 då huvudmannskapet för hanteringen av farligt avfall överförts på en privat aktör.

2007 Staten minskar sitt innehav i TeliaSonera och säljer aktier för 18 miljarder kronor. Staten äger därefter 37,3 procent i TeliaSonera. Riksdagen beslutar att ge regeringen mandat att sälja vissa av bolagen med statligt ägande.

2008 Staten säljer sitt innehav i OMX till Borse Dubai, i Vin&Sprit till franska Pernod Ricard och i Vasakronan till AP Fastigheter. Försäljningarna ger intäkter motsvarande 81 miljarder kronor. SEK och Almi tillförs nytt kapital, i samband med detta överläts aktierna i Venantius till SEK. Fouriertransform bildas i syfte att investera i forsknings- och utvecklingsverksamhet inom fordonsklustret. Staten tar, genom Riksgäldskontoret, i november över ägandet i Carnegie Investment Bank och Max Matthiessen. Övertagandet sker på grundval av stödlagen för att värna stabiliteten i den finansiella sektorn. Aktierna avyttras under 2009.

2009 Svevia och Vectura Consulting bildas ur tidigare verksamheter inom Banverket och Vägverket. Staten deltar i nyemissioner i Nordea Bank och SAS. Samgåendet mellan Posten och Post Danmark slutförs och bildar ett nytt bolag, i dag PostNord. Apoteksmonopolet avvecklas och bolagen Apoteksgruppen, APL och Apotekens Service avskiljs från Apoteket.

2010 Försäljningen av 465 apotek slutförs som ett led i omregleringen av apoteksmarknaden. Dessutom överförs 150 apotek till Apoteksgruppen. Infranord AB bildas av Banverket Produktions verksamhet. Det nybildade bolaget Swedavia AB tar över flygplatsverksamheten för tio nationellt strategiska flygplatser från Luftfartsverket. Staten deltar i nyemission i SAS. ESS AB bildas i syfte att planera och bygga den europeiska spallationskällan i Lund och ett centrum för databearbetning i Köpenhamn. Inlandsinnovation AB bildas i syfte att bedriva finansieringsverksamhet och främja innovation och företagande i norra Sveriges inland.

2011 Förvaltningen av bolagen med statligt ägande flyttas över från Näringsdepartementet till Finansdepartementet. Staten säljer 255 miljoner aktier i Nordea Bank för 19 miljarder kronor och minskar sitt ägande från 19,9 procent till 13,5 procent. Aktierna i Ersättningsmark i Sverige AB delas ut från Sveaskog till

staten. Bolaget äger 100 000 hektar produktiv skogsmark som ska användas som ersättningsmark för skyddsvärd skog. Metria som säljer analyser, tjänster och produkter baserade på geografisk information bildas ur Lantmäteriet. Arbetslivsresurs AR AB (bildat 2005 av Samhall resurs och AMS Arbetslivstjänster) säljs för 145 miljoner kronor.

2012 SAS brottas med stora lönsamhetsproblem och för att säkra bolagets likviditet går staten, tillsammans med övriga stora ägare och ett antal banker, med i en kreditfacilitet om 3,5 miljarder kronor. Bilprovningen slutför delförsäljning av stationsnätet genom att dela bolaget i två delar. Minoritetsägarna tar över det stationsnät som varit till försäljning medan majoritetsägaren, staten, behåller resterande del av Bilprovningen och blir 100-procentig ägare till bolaget.

2013 Almi och Innovationsbron slås samman i syfte att skapa en gemensam organisation för finansiering i tidiga faser av bolagsbildningar. Förvaltningen av Saab Automobile Parts (senare Orio), reservdelstillverkaren vilken Riksgäldskontoret tagit i pant för ett lån till biltillverkaren Saab, flyttas till Finansdepartementet. Staten avvecklar hela sitt återstående ägande i Nordea Bank (13,4 procent) genom att vid två tillfällen under året sälja aktier för 41 miljarder kronor. Staten säljer Vectura Consulting till teknikkonsultföretaget Sweco för knappt en miljard kronor.

2014 SAS säger upp lånelöftet genom kreditfaciliteten till bland andra staten efter att ha förbättrat bolagets lönsamhet och stärkt den finansiella ställningen via en emission av preferensaktier på kapitalmarknaden. Apotekens Service avbolagiseras då ansvar och verksamhet överförs till den nya e-Hälsomyndigheten som bildas den 1 januari 2014. Ersättningsmark i Sverige och Svenska Miljöstyrrådet försätts i likvidation. I maj 2014 beslutades vid extra stämma i Bostadsgaranti om försäljning av dotterbolaget Försäkringbolaget Bostadsgaranti. Försäljningen utgör en del av avvecklingen av Bostadsgaranti som helhet. Regeringen fick riksdagens bemyndigande att avyttra tillgångar och skulder i ESS till ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur och att likvidera bolaget.

2015 Förvaltningen av bolagen med statligt ägande flyttas från Finansdepartementet till Näringsdepartementet och ges förvaltningsansvar för ytterligare åtta bolag och två stiftelser. Likvidationen av Ersättningsmark avslutas.

Redovisningsprinciper

Bolag som ingår i den konsoliderade redovisningen är de aktiebolag där statens aktieinnehav förvaltas av Regeringskansliet samt organisationen Svenska skeppshypotekskassan. Den konsoliderade redovisningen är en sammanställning av finansiell information som upprättats av de berörda bolagen. I den konsoliderade redovisningen ingår inte aktiebolag som förvaltas av andra myndigheter än Regeringskansliet eller av statliga stiftelser. Bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent eller är under avveckling, ingår inte heller i den konsoliderade redovisningen. Dotterbolag utgörs av bolag där staten har en kapitalandel motsvarande 50 procent eller mer. Intressebolag, dvs. där staten har en kapitalandel understigande 50 procent har, i det fall staten äger 20 procent eller mer, medräknats efter ägarandel vad gäller resultat.

Den konsoliderade redovisningen bygger som framgått på finansiell information som upprättats och inrapporterats av respektive bolag. Denna konsoliderade redovisning är inte att jämföras med en koncernredovisning. Anledningen till detta är att bolagen med statligt ägande inte utgör en koncern och därför upprättas inte heller en koncernredovisning enligt det formella regelverket. Sammanställningen syftar därför till att på bästa möjliga sätt ge en samlad och tydlig bild av förvaltningen av bolagen med statligt ägande i finansiella termer. För att möjliggöra detta utan att tillämpa konsolideringsmetoder enligt gällande regelverk lämnas nedan en beskrivning av grunderna för sammanställningen.

Inrapporteringen till Regeringskansliet från bolag med statligt ägande baseras på den gängse presentationsform som gäller inom näringslivet. Resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys har dock komprimerats.

I rapporteringen för den konsoliderade redovisningen har vissa justeringar gjorts och för dessa ansvarar Regeringskansliet (se nedan). Bolagsbeskrivningarna som presenterar respektive bolag baseras huvudsakligen på bolagens egna uppgifter. Till följd av olika beräkningsmetoder kan de nyckeltal som redovisats i den konsoliderade redovisningen skilja sig från de nyckeltal bolagen själva redovisat (se definitioner nedan).

Under 2015 förvaltade staten 50 hel- och delägda bolag samt två stiftelser.

Helägda bolag: 41. Här inkluderas Miljömärkning Sverige, Svenska Skeppshypotekskassan och Voksenåsen. Miljöstyrningsrådet, Apotekens Service och Ersättningsmark inräknas inte då de avvecklats.

Delägda bolag: 9. Här inkluderas ESS, som likviderades 16 mars 2016, Bostadsgaranti, Dom Shvetsii och EUROFIRMA. EUROFIRMA har tidigare inte inräknats då ägandet uppgår till endast 2 procent.

Stiftelser: 2. Norrlandsfonden och Industrifonden.

För den konsoliderade redovisningen gäller följande.

- De bolag som ingår i sammanställningen är av olika karaktär, storlek och tillämpar till viss del olika regelverk vid upprättandet av sina finansiella rapporter. Rapporteringen till Regeringskansliet är en komprimerad uppställningsform med inslag av både IFRS och svenska redovisningsprinciper, där bolagen redovisat i enlighet med de principer som tillämpas i respektive bolag. En del bolag, bland annat de finansiella bolagen som redovisar enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, anpassar sin inrapportering till Regeringskansliets rapporteringsformat för att konsolideringen ska bli praktiskt genomförbar. En del bolag har under 2014 övergått till att tillämpa BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).
- Av regeringens riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande framgår att bolagens finansiella rapporter bör upprättas med utgångspunkt i de krav som ställs på noterade bolag. Fr.o.m. 2005 ska noterade bolag inom EU upprätta sin koncernredovisning i enlighet med IFRS, sådana som de har antagit av EU.
- Intressebolag har redovisats enligt kapitalandelsmetoden. Innebörden är att resultatet efter skatt i intressebolaget motsvarande statens ägarandel har tagits in i den konsoliderade resultaträkningen på en rad i rörelseresultatet. På motsvarande sätt har ägarens andel i intressebolagets eget kapital tillförts den konsoliderade balansräkningen.
- Dotterbolag i vilka det finns en minoritet har justerats i resultaträkning och balansräkning. Justeringen innebär att minoritetens andel i dotterbolagets resultat redovisas som en avdragspost i anslutning till resultat från andelar i intressebolag. Minoritetens andel i dotterbolagets kapital redovisas som en separat post i det egna kapitalet i koncernbalansräkningen.
- Transaktioner mellan bolag som ingår i sammanställningen har inte eliminerats. Detta överensstämmer inte med sedvanliga konsolideringsmetoder för koncerninterna mellanhanden. Skälet till detta är, som inledningsvis beskrevs, att bolagen tillsammans inte utgör en koncern. Av denna anledning finns inte heller det underlag som erfordras för att möjliggöra sådana elimineringar tillgängligt hos de rapporterade bolagen.
- Vissa nyckeltal har inte beräknats för de finansiella bolagen. Skälet till detta är framför allt att det kapital som de finansiella bolagen binder i rörelsen är av en annan karaktär jämfört med det stora flertalet övriga bolag.

För information om redovisningsprinciper i respektive bolag hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

Propositionsförteckning

BOLAG / Proposition
Akademiska Hus (prop. 1991/92:44, bet. 1991/92:FiU8, rskr. 1991/92:107) (prop. 1992/93:37, bet. 1992/93:FiU8, rskr. 1992/93:123) (prop. 1997/98:137, bet. 1997/98:FiU25, rskr. 1997/98:252) (prop. 2010/11:1 utgiftsområde 24, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139, 140) (prop. 2013/14:1 utgiftsområde 24, bet. 2013/14:NU1, rskr. 2013/14:103)
Almi Företagspartner (prop. 1993/94:40, bet. 1993/94:NU11, rskr. 1993/94:80) (prop. 2008/09:73, bet. 2008/09:FiU17, rskr. 2008/09:47) (prop. 2009/10:148, bet. 2009/10:NU25, rskr. 2009/10:361) (prop. 2011/12:99, bet. 2011/12:FiU21, rskr. 2011/12:282) (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1, rskr. 2012/13:104)
APL, Apoteket, Apoteksgruppen (prop. 1970:74, bet. 1970:2LU, rskr. 1970:234) (prop. 1984/85:170, bet. 1984/85:SoU29, rskr. 1984/85:357) (prop. 1995/96:141, bet. 1995/96:NU26, rskr. 1995/96:302) (prop. 1996/97:27, bet. 1996/97:SoU5, rskr. 1996/97:58) (prop. 2001/02:63, bet. 2001/02:SoU10, rskr. 2001/02:194) (prop. 2004/05:70, bet. 2004/05:SoU13, rskr. 2004/05:217) (prop. 2005/06:70, bet. 2005/06:SoU15, rskr. 2005/06:198) (prop. 2006/07:78, bet. 2006/07:SoU12, 2006/07:153) (prop. 2007/08:87, bet. 2007/08:SoU 17, 2007/08:182) (prop. 2007/08:142, bet. 2007/08:SoU20, 2007/08:255) (prop. 2008/09:145, bet. 2008/09: SoU21, rskr.2008/09:226) (prop. 2008/09:190, bet. 2008/09: SoU25, rskr.2008/09:288) (prop. 2009/10:96, bet. 2009/10: SoU10, rskr.2009/10:222) (prop. 2009/10:138, bet. 2009/10: SoU23, rskr. 2009/10:288) (prop. 2012/13:128, bet. 2012/13:SoU26, rskr. 2012/13:279)
Arlandabanan Infrastructure (prop. 1993/94:39, bet. 1993/94:TU6, rskr. 1993/94:74) (prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436) (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:TU1, rskr. 2005/06:81) (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:TU1, rskr. 2006/07:35) (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:TU1, rskr. 2010/11:138)
Bilprovningen (prop. 1963:91, SU 1963:83, bet. 3LU 1963:22, rskr. 1963:198) (prop. 1991/92:69, bet. 1991/92:NU10, rskr. 1991/92:92) (prop. 1993/94:167, bet. 1993/94:TU35, rskr. 1993/94:433) (prop. 1994/95:69, bet. 1994/95:TU8, rskr. 1994/95:137) (prop. 1996/97:1 utgiftsområde 22, bet. 1996/97:TU1, rskr. 1996/97:115) (prop. 2009/10:32, bet. 2009/10:TU8, rskr. 2009/10:161) (prop. 2009/10:54, bet. 2009/10:NU10, rskr. 2009/10:162)
Bostadsgaranti (prop. 1983/84:41, bet. 1983/84:BoU8, rskr. 1983/84:64) (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1, rskr. 2012/13:103) (prop. 2013/14:125, bet. 2013/14:CU25, rskr. 2013/14:212)
Dom Shvetsii (prop. 1994/95:78, bet. 1994/95:FiU4, rskr. 1994/95:75)
Dramaten (prop. 1992/93:100, bet. 1992/93:KrU20, rskr. 1992/93:315) (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129) (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145)
ESS (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) (prop. 2009/10:1 utgiftsområde 16, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126) (prop. 2012/13:190, bet. 2012/13:UbU7, rskr. 2012/13:54) (prop. 2014/15:1, bet. 2014/15:UbU1, rskr. 2014/15:90)
EUROFIMA (prop. 1955:211) (prop. 1992/93:176, bet. 1992/93 TU36)
Fouriertransform (prop. 2008/09:95, bet. 2008/09:FiU19, rskr. 2008/09:144) (prop. 2012/13:99, bet. 2012/13:FiU21, rskr. 2012/13:287) (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:316)
Green Cargo (prop. 1999/2000:78, bet. 1999/2000:TU11, rskr. 1999/00:238) (prop. 2003/04:127 bet. 2003/04:NU15, rskr. 2003/04:286)

BOLAG / Proposition
Göta kanalbolag (prop. 1977/78:119, bet. 1977/78:TU22, rskr. 1977/78:291) (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92:NU33, rskr. 1991/92:351) (prop. 1992/93:51, bet. 1992/93:NU15, rskr. 1992/93:97) (prop. 1993/94:100, bet. 1993/94:NU16, rskr. 1993/94:224) (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:NU1, rskr. 2015/16:89)
Infranord (prop. 2009/10:10, bet. 2009/10:TU5, rskr. 2009/10:59)
Inlandsinnovation (prop. 2010/11:2, bet. 2010/11:FiU11, rskr. 2010/11:75) (Skr. 2010/11:74, bet. 2010/11:NU16, rskr. 2010/11:252) (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:316)
Jernhusen (prop. 1999/00:78, bet. 1999/2000:TU11, rskr. 1999/2000:238)
Lernia (prop. 1992/93:152, bet. 1992/93:AU6, rskr. 1992/93:175) (prop. 1993/94:126, bet. 1993/94:UbU10, rskr.1993/94:341) (prop. 1995/96:145, bet. 1995/96:Ubu8, rskr. 1995/96:224) (prop. 1996/97:55, bet. 1996/97:AU6, rskr. 1996/97:108) (Skr. 1996/97:95, bet. 1996/97:AU10, rskr. 1996/97:188) (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1, rskr. 2012/13:103)
LKAB (prop. 1883:18) (prop. 1882:14) (prop. 1907:107) (prop. 1927:241) (prop. 1934:270) (prop. 1977/78:96, bet. 1977/78:NU50, rskr. 1977/78:225) (prop. 1978/79:87, bet. 1978/79:NU30, rskr. 1978/79:240) (prop. 1979/80:79, bet. 1979/80:NU72, rskr. 1979/80:380) (prop. 1981/82:32, bet. 1981/82:TU7, rskr. 1981/82:116) (prop. 1981/82:56, bet. 1981/82:NU13, rskr. 1981/82:82) (prop. 1980/81:128, bet. 1980/81:NU48, rskr. 1980/81:301) (prop. 1982/83:120, bet. 1982/83:NU38, rskr. 1982/83:306) (prop. 1991/92:69, bet. 1991/92:NU10, rskr. 1991/92:92)
Metria (prop. 2010/11:53, bet. 2010/11:CU10, rskr. 2010/11:188)
Miljömärkning Sverige (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:NU1, rskr. 1997/98:131) (prop. 2005/06:105, bet. 2005/06:LU33, rskr. 2005/06:377) (prop. 2011/12:99, bet. 2011/12:FiU21)
Miljöstyrningsrådet (prop. 1994/95:101, bet. 1994/95:JoU9, rskr. 1994/95:86) (prop. 2003/04:1 utgiftsområde 20, bet. 2003/04:MU1, rskr. 2003/04:103) (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:316)
Operan (prop. 1992/93:100, bet. 1992/93:KrU20, rskr. 1992/93:315) (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129) (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145)
PostNord (prop. 1992/93:132, bet. 1992/93:TU11, rskr. 1992/93:152) (prop. 1993/94:38, bet. 1993/94:TU9, rskr. 1993/94:119) (prop. 1995/96:218, bet. 1996/97:TU6, rskr. 1996/97:34) (prop. 1997/98:127, bet. 1997/98:TU13, rskr. 1997/98:304) (prop. 1998/99:95, bet. 1998/99:TU11, rskr. 1998/99:237) (prop. 2007/08:143, bet. 2007/08:NU13, rskr. 2007/08:253) (prop. 2009/10:216, bet. 2009/10:TU19, rskr. 2009/10:378) (bet. 2010/11:NU7, rskr. 2010/11:190)
RISE Research Institutes of Sweden (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284) (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:NU1, rskr. 2006/07:62) (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:152) (prop. 2012/13:99, bet. 2012/13:FiU21, rskr. 2012/13:287)

BOLAG / Proposition
Samhall (prop. 1977/78:30, bet. 1977/78:AU16, rskr 1977/78:74) (prop. 1978/79:25 bil 9, 1 & 2, bet. 1978/79:AU17, rskr. 1978/79:118) (prop. 1978/79:139, bet. 1978/79:AU29, rskr. 1978/79:293) (prop. 1982/83:149, bet. 1982/83:AU25, rskr. 1982/83:153) (prop. 1991/92:91, bet. 1991/91:AU16, rskr. 1991/92:249)
SAS (prop. 1996/97:126, bet. 1996/97:TU9, rskr. 1996/97:232) (prop. 2000/01:124, bet. 2000/01:TU17), rskr. 2000/01:253) (prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FIU40, rskr. 2008/09:192) (prop. 2009/10:121, bet. 2009/10: FIU35, rskr. 2009/10:220) (prop. 2012/13:46, bet. 2012/13:NU10, rskr. 2012/13:102)
SBAB (prop. 1993/94:76, bet. 1993/94:BoU06, rskr. 1993/94:115) (prop. 1993/94:228, bet. 1993/94:BoU20, rskr. 1993/94:374) (prop. 1994/95:219, bet. 1994/95:BoU20, rskr. 1994/95:417) (prop. 2001/02:1 Bilaga 6, utg.omr.2, bet. 2001/02:FIU2, rskr. 2001/02:129) (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:FIU2, rskr. 2005/06:126–128) (prop. 2006/07:57, bet. 2006/07:NU16, rskr. 2006/07:217) (prop. 2008/09:104, bet. 2008/09:FIU39, rskr. 2008/09:217) (mot. 2010/11:N1, bet. 2010/11:NU7, rskr. 2010/11:190)
SEK (prop. 1962:125, bet. 1962:SU110, bet. 1962:BaU22, rskr.1962:272 & 275) (prop. 1981/82:181, bet. 1981/82:NU52, rskr. 1981/82:427) (prop. 1995/96:141, bet. 1995/96:NU26, rskr. 1995/96:302) (prop. 2002/03:142, 2002/03:NU14, rskr. 2002/03:244) (prop. 2008/09:73, bet. 2008/09:FIU1, rskr. 2008/09:47) (prop. 2008/09:86, bet. 2008/09:NU12, rskr. 2008/09:125) (prop. 2015/16:1, utgiftsområde 24, bet. 2015/16:NU1, rskr 2015/16:89)
SJ (prop. 1999/2000:78, bet. 1999/2000:TU11, rskr. 1999/2000:238) (prop. 2002/03:86, bet. 2002/03:NU13, rskr. 2002/03:343) (prop. 2005/06:160, bet. 2005/06:TU5, rskr. 2005/06:308) (skr. 2001/02:141, bet. 2001/02:TU14, rskr. 2001/02:281) (prop. 2008/09:176, bet. 2008/09:TU18, rskr. 2008/09:293)
SOS Alarm (prop. 1972:129, bet. 1972:TU20, rskr. 1972:329) (prop.1990/91:87, bet. 1990/91:TU28, rskr. 1990/91:369) (prop.1992/93:132, bet. 1992/93:TU11, rskr. 1992/93:152) (prop.1992/93:200, bet. 1992/93:TU30, rskr. 1992/93:943) (prop.1993/94:150, bet. 1993/94:TU38, rskr. 1993/94:432)
Specialfastigheter (prop. 1991/92:44, bet. 1991/92:FIU8, rskr. 1991/92:107) (prop. 1992/93:37, bet. 1992/93:FIU8, rskr. 1992/93:123) (prop. 1997/98:137, bet. 1997/98:FIU25, rskr. 1997/98:252)
SSC (Svenska rymdaktiebolaget) (prop. 1972:48, bet. 1972:NU37, rskr. 1972:216) (prop. 1978/79:142, bet. 1978/79:NU36, rskr. 1978/79:292) (prop. 1985/86:127, bet. 1985/86:NU21, rskr. 1985/86:305)
Statens Bostadsomvandling (prop. 1997/98:119, bet. 1997/98:BoU10, rskr. 1997/98:306) (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FIU27, rskr. 1997/98:317) (prop. 2001/02:4, bet. 2001/02:NU4, rskr. 2001/02:118) (prop. 2001/02:58, bet. 2001/02:BoU4, rskr. 2001/02:160) (prop. 2001/02:100, bet. 2001/02:FIU21, rskr. 2001/02:326) (prop. 2003/04:1, bet. 2003/04:FIU11, rskr. 2003/04:49)
Sveaskog (prop. 1998/99:1 utgiftsområde 24, bet. 1998/99:NU1, rskr. 1998/99:108) (prop. 1999/2000:1 utgiftsområde 24, bet. 1999/2000:NU1, rskr. 1999/2000:111) (prop. 2001/02:39, bet. 2001/02:NU7, rskr. 2001/02:108) (prop. 2002/03:24, bet. 2002/03:NU4, rskr. 2002/03:107) (prop. 2004/05:1 utgiftsområde 24, bet. 2004/05:NU1, rskr. 2004/05:117) (prop. 2009/10:169, bet. 2009/10:NU22, rskr. 2009/10:384)
Svedab (prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379) (prop. 1992/93:100 bil. 7, bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50) (prop. 1996/97:161, bet. 1997/98:TU6, rskr. 1997/98:32) (prop. 1999/2000:66, bet. 1999/2000:TU10, rskr. 1999/2000:237) (prop. 2001/02:20, bet. 2001/02:TU2, rskr. 2001/02:126) (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:TU1, rskr. 2006/07:35) (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:TU1, rskr. 2009/10:117) (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:TU1, rskr. 2010/11:138)

BOLAG / Proposition
Svenska Spel (prop. 1995/96:169, bet. 1995/96:FIU14, rskr. 1995/96:248) (prop. 2008/09:126, bet. 2008/09:KrU8, rskr. 2008/09:243)
Svevia (prop. 2008/09:23, bet.2008/09:TU4, rskr. 2008/09:76)
Swedavia (prop. 2009/10:16, bet. 2009/10:TU7, rskr. 2009/10:114)
Swedesurvey (prop. 1992/93:100 bilaga 15, bet. 1992/93:BoU14, rskr. 1992/93:217)
Swedfund (prop. 1977/78:135, bet. 1978/79:UU1, rskr. 1978/79:9) (prop. 1991/92:100 bilaga 4, bet. 1991/92:UU15, rskr. 1991/92:210) (prop. 2008/09:52, bet. 2008/09:UU9, rskr. 2008/09:74)
Systembolaget (prop. 1976/77:108, bet. 1976/77:SkU 40, rskr. 1976/77:231) (prop. 1993/94:136, bet. 1993/94:SoU22, rskr. 1993/94:249) (prop. 1994/95:89, bet. 1994/95:SoU9, rskr. 1994/95:106) (prop. 1998/99:134, bet. 1999/00:SoU4, rskr. 1999/00:42) (prop. 2000/01:97, bet. 2000/01:SoU19, rskr. 2000/01:260) (prop. 2002/03:87, bet. 2002/03:SoU16, rskr. 2002/03:152) (prop. 2003/04:161, bet. 2004/05:SoU6, rskr. 2004/05:38) (prop. 2005/06:30, bet. 2005/06:SoU12, rskr. 2005/06:157) (prop. 2007/08:119, bet. 2007/08:SoU19, rskr. 2007/08:209) (prop. 2009/10:125, bet. 2010/11:SoU4 rskr. 2010/11:36)
Telia Company (prop. 1992/93:200, bet. 1992/93:TU30, rskr. 1992/93:443) (prop. 1997/98:121, bet. 1997/98:NU14, rskr. 1997/98:308) (prop. 1998/99:99, bet. 1998/99:NU14, rskr. 1998/99:260) (prop. 2006/07:57, bet. 2006/07:NU16, rskr. 2006/07:217) (prop. 1999/2000:84, bet. 1999/2000:NU18, rskr. 1999/2000:204) (bet. 2000/01:NU11, rskr. 2000/01:272) (bet. 2010/11:NU7, rskr. 2010/11:190)
Teracom Boxer Group (prop. 1991/92:140, bet. 1991/92:KrU28, rskr. 1991/92:329) (prop. 1996/97:67, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178) (prop. 1998/99:1, utg. omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55) (prop. 2000/01:1, utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59) (prop. 2001/02:76, bet. 2001/02:KrU7, rskr. 2001/02:149) (prop. 2002/03: 110, bet. 2002/03:TU6, rskr. 2002/03:228) (prop. 2002/03:64, bet. 2002/03:KrU7, rskr. 2002/03:195) (prop. 2002/03:72, bet. 2002/03:KU33, rskr. 2002/03:196) (prop. 2003/04:118, bet. 2003/04:KU24, rskr. 2003/04:231) (prop. 2005/06:1 utg.omr. 24, bet. 2005/06:NU1, rskr. 2005/06:121) (prop. 2010/11:1 utg.omr. 24, bet. 2010/11:NU1, rskr. 2010/11:132)
Vasallen (prop. 1996/97:4, bet. 1996/97:FöU1, rskr. 1996/97:36) (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284) (prop. 1999/2000:30, bet. 1999/2000:FöU2, rskr. 1999/2000:168) (prop. 2000/01:100, bet. 2000/01:FiU20, rskr. 2000/01:288) (prop. 2002/03:100, bet. 2002/03:FIU21, rskr. 2002/03:235) (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU4, FöU5, rskr. 2004/05:143) (prop. 2008/09:172, bet. 2008/09:FIU41, rskr. 2008/09:263)
VisitSweden (prop. 1994/95:100 bil. 13 och prop. 1994/95:177, bet. 1994/95:KrU28, rskr. 1994/95:395) (prop. 2004/05:56, bet. 2004/05:NU13, rskr. 2004/05:295)
Vattenfall (prop. 1990/91:87, bet. 1990/91:NU38, rskr. 1990/91:318) (prop. 1991/92:49, bet. 1991/92:NU10, rskr. 1991/92:92) (prop. 1996/97:84, bet. 1996/97:NU12, rskr. 1996/97:272) (prop. 2009/10:179, bet. 2009/10:NU23, rskr. 2009/10:325)
Voksenåsen (prop. 1960:88, bet. 1960:SU78, rskr 1960:205) (prop. 1976/77:25, bet. 1976/77: KrU27, rskr. 1976/77:72) (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98: KrU1, rskr. 1997/98:97)

Hållbara lönenivåer och anställningsvillkor

Ersättningar till ledande befattningshavare i näringslivet är en viktig förtroendefråga. Bolagen med statligt ägande bör därför ge sina chefer lön och pensioner som är väl avvägda.

En förtroendefråga

I dag har kravet på sunda ersättningsystem blivit en av de viktigaste bolagsstyrningsfrågorna både i Sverige och internationellt. Ersättningar kritiserar för att vara icke transparenta, beslutade på fel sätt, vara för höga samt skapa en känsla av orättvisa inom bolagen och i samhället. En viktig del i bolagsstyrningen av bolagen med statligt ägande är att ersättningarna till ledande befattningshavare är rimliga och väl avvägda. Omvärldens förväntningar är höga på hur bolagen med statligt ägande och dess företrädare ska uppträda. För staten är det viktigt att vara en tydlig, professionell och ansvarsfull ägare.

Riktlinjer för anställningsvillkor

Den 20 april 2009 beslutade regeringen om riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande (läs riktlinjerna i sin helhet på sidan 98). Möjligheten att ge rörlig lön till ledande befattningshavare togs bort i dessa riktlinjer. I företag där staten direkt eller indirekt är en av flera delägare bör regeringen i dialog med övriga ägare verka för att regeringens riktlinjer tillämpas så långt som möjligt. Styrelserna i de statligt ägda företagen är ansvariga för att regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare tillämpas. Enligt ersättningsprinciperna i riktlinjerna ska totalersättningen till ledande befattningshavare vara rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig, samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till andra jämförbara företag utan ska präglas av måttfullhet. Riktlinjerna anger även att detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda.

Uppföljning

Inom Regeringskansliet sker en kontinuerlig uppföljning av ersättningsnivåerna i bolagen med statligt ägande. Regeringskansliet har gett ett konsultbolag i uppdrag att undersöka hur regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare har efterföljts. Undersökningen har baserats på information från bolagen gällande anställningsvillkor och ersättningar till ledande befattningshavare. I studien undersöks hur bolagen följer riktlinjerna och dessutom jämförs ersättningsnivåer i bolagen med marknadsdata från privatägda bolag, vilket ger relevanta benchmarks i jämförbara storlekar och branscher. Drygt 65 representativa jämförelsebolag har identifierats och ingår i undersökningen. Utgångspunkten för undersökningen har varit huruvida

Viss positiv utveckling av efterlevnad

I 2015 års uppföljning av "Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare" framgår att:

- ingen VD i bolagen med statligt ägande har rörlig ersättning,
- antalet personer med pensionsålder under 62 år har minskat,
- andelen VD:ar med förmånsbestämd pension är i huvudsak oförändrad, samt
- minskat antal bolag och personer med rörlig ersättning till noll i gruppen övriga ledande befattningshavare.

totalersättningen till VD och övriga ledande befattningshavare varit "konkurrenskraftig men ej löneledande", som det uttrycks i regeringens riktlinjer. Med totalersättning avses alla fasta och rörliga ersättningar till den anställde.

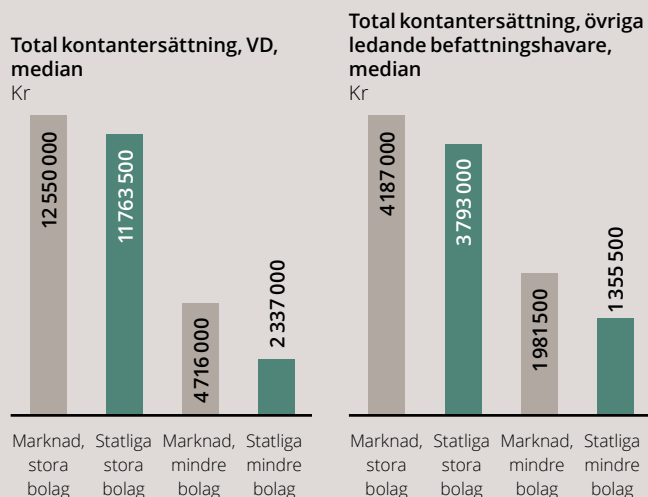
Andelen VD:ar som har förmånsbestämd pension minskar

Andelen VD:ar som har förmånsbestämd pension har minskat. År 2015 hade en femtedel (20 procent) av alla VD:ar och strax under hälften av (47 procent) övriga ledande befattningshavare förmånsbestämd pension. För ledande befattningshavare är detta i huvudsak baserat på tillämpliga kollektivavtal och är därmed inte i strid med riktlinjerna. I andra fall är det gamla avtal som ännu inte omförhandlats.

Enligt regeringens riktlinjer ska, vid uppsägning från bolagets sida, uppsägningstiden inte överstiga sex månader och avgångsvederlag ska inte utgå längre än i 18 månader. Den sammanlagda tiden för uppsägning och avgångsvederlag ska således inte överstiga 24 månader. Samtliga ledande befattningshavare har 24 månader eller kortare sammanlagd uppsägningstid och avgångsvederlag. Enligt regeringens riktlinjer ska pensionsåldern i bolagen inte understiga 62 år och bör lägst vara 65 år. Tre ledande befattningshavare i två bolag har en pensionsålder som är lägre än 62 år.

Lägre löneutveckling än marknaden för VD

Under perioden 2014–2015 har löneökningen till VD:ar i bolag med statligt ägande i genomsnitt ökat med 4,6 procent vilket är lägre än marknads ökning på 5,4 procent. Notera att detta inte tar i beaktning den totala ersättningen vilket kan inkludera förmåner, pension samt långsiktiga incitament. Nivåmässigt ligger huvuddelen av samtliga VD:ar i större statliga bolag i närheten av marknads median gällande total kontanterersättning, medan de mindre statliga bolagen ligger lägre än marknads median. Detta reflekteras även för den totala kontanterersättning för övriga ledande befattningshavare.

Bolagens rapportdatum

Bolag	Årsstämma	Delårsrapport jan-mars	Delårsrapport jan-juni	Delårsrapport jan-sep	Bokslut jan-dec
Akademiska Hus	2016-04-28	2016-04-28	2016-07-15	2016-10-27	feb 2017
Almi Företagspartner	2016-04-20	2016-04-29	2016-08-15	2016-10-31	2017-02-15
APL, Apotek Produktion & Laboratorier	2016-04-21		2016-08-15		2017-02-15
Apoteket	2016-04-18	2016-04-22	2016-07-20	2016-10-26	2017-02-03
Apoteksgruppen	2016-04-29	2016-04-29	2016-08-12	2016-10-26	2017-02-15
Arlandabanan Infrastructure	2016-04-22		2016-08-15		
Bilprovningsen	2016-04-28	2016-04-28	2016-08-15	2016-10-28	2017-02-15
Bostadsgaranti	2016-03-30				
Dramaten	2016-04-26		2016-08-30		2017-03-23
ESS, European Spallation Source	2016-03-18				
Fouriertransform	2016-04-19	2016-04-29	2016-07-21	2016-10-26	2017-02-15
Green Cargo	2016-04-25	2016-04-26	2016-08-10	2016-10-26	2017-02-09
Göta kanalbolag	2016-04-25				
Infranord	2016-04-28	2016-04-28	2016-08-01	2016-10-27	2017-02-13
Inlandsinnovation	2016-04-29	2016-04-29	2016-07-18	2016-10-31	2017-02-15
Jernhusen	2016-04-26	2016-04-27	2016-07-13	2016-10-21	2017-02-02
Lernia	2016-04-22	2016-04-22	2016-07-18	2016-10-27	2017-02-13
LKAB	2016-04-28	2016-04-28	2016-08-12	2016-10-26	2017-02-15
Metria	2016-04-26	2016-04-27	2016-08-12	2016-10-28	
Miljömärkning Sverige	2016-04-27				
Operan	2016-04-20		2016-09-05		2017-04-28
Orio	2016-04-29	2016-05-02	2016-08-12	2016-10-28	2017-02-12
PostNord	2016-04-28	2016-04-29	2016-08-12	2016-10-27	2017-02-09
RISE, Research Institutes of Sweden	2016-04-21	2016-04-30	2016-08-15	2016-10-30	2017-02-15
Samhall	2016-04-26	2016-04-27	2016-08-15	2016-10-28	2017-01-31
SAS	2016-03-08	2016-03-08	2016-06-10	2016-09-08	2016-12-13
SBAB	2016-04-28	2016-04-29	2016-07-19	2016-10-28	2017-02-08
SEK	2016-04-26	2016-04-26	2016-07-21	2016-10-21	2017-02-03
SJ	2016-04-21	2016-04-21	2016-07-20	2016-10-26	feb 2017
SOS Alarm	2016-04-25	2016-04-29	2016-08-15	2016-10-31	2017-02-15
Specialfastigheter	2016-04-21	2016-04-21	2016-07-12	2016-10-19	feb 2017
SSC, Svenska rymdaktiebolaget	2016-04-22	2016-04-30	2016-08-15	2016-10-28	2017-02-15
Statens Bostadsomvandling	2016-04-21	2016-04-30	2016-08-15	2016-10-30	2017-02-13
Sveaskog	2016-04-26	2016-04-26	2016-07-15	2016-10-26	2017-01-21
Svedab	2016-04-22	2016-04-29	2016-08-15	2016-10-31	2017-02-15
Swedavia	2016-04-28	2016-04-28	2016-07-15	2016-10-26	2017-02-13
Swedesurvey	2016-04-15	2016-04-30	2016-08-15	2016-10-30	2017-02-15
Swedfund International	2016-04-27	2016-04-28	2016-08-15	2016-10-31	2017-02-15
Svenska Skeppshypotek					
Svenska Spel	2016-04-27	2016-04-27	2016-07-21	2016-10-26	2017-01-31
Svevia	2016-04-29	2016-04-29	2016-08-15	2016-10-27	feb 2017
Systembolaget	2016-04-21	2016-04-26	2016-08-15	2016-10-28	2017-02-15
Telia Company	2016-04-12	2016-04-20	2016-07-20	2016-10-21	2017-01-27
Teracom Boxer Group	2016-04-26	2016-04-26	2016-08-15	2016-10-26	2017-03-27
Vasallen	2016-04-26	2016-04-27	2016-08-25	2016-10-28	2017-02-15
Vattenfall	2016-04-27	2016-04-28	2016-07-21	2016-10-27	2017-02-02
VisitSweden	2016-04-27			2016-11-22	2017-03-31
Voksenåsen	2016-05-27	2016-04-20	2016-08-20	2016-10-20	2017-03-01

Statens ägarpolicy 2015–2016

Bolag med statligt ägande ägs ytterst av svenska folket. Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta statens ägande i bolag så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och att – i förekommande fall – de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Regeringen anser att det är av största vikt att bolagen som ägs av staten förvaltas på ett aktivt och professionellt sätt med värdeskapande som ett övergripande mål. Det innebär att bolag med statligt ägande ska agera långsiktigt, effektivt och lönsamt samt ges förmåga att utvecklas. Det innebär också att bolagen ska agera föredömligt inom området hållbart företagande och i övrigt agera på ett sätt så att de åtnjuter offentlig förtroende. Ett centralt dokument för att tydliggöra hur regeringen anser att detta ska ske är statens ägarpolicy.

I statens ägarpolicy redogör regeringen för sina uppdrag och mål, tillämpliga ramverk och sin inställning i viktiga principfrågor avseende styrningen av bolag med statligt ägande. Statens ägarpolicy omfattar regeringens riktlinjer för extern rapportering och riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Vidare innebär statens ägarpolicy att Svensk kod för bolagsstyrning ska tillämpas.

Statens ägarpolicy tillämpas i majoritetsägda bolag med statligt ägande. I övriga bolag där staten är delägare verkar staten i dialog med övriga ägare för att ägarpolicyen ska tillämpas. Bolag som förvaltas av andra myndigheter än Regeringskansliet ska på motsvarande sätt tillämpa statens ägarpolicy.

1. Ramverk för statligt ägande

1.1 Regeringens förvaltningsmandat

Regeringen ska aktivt förvalta statens tillgångar i form av aktierna i bolagen med statligt ägande så att dess långsiktiga värdeutveckling blir den bästa möjliga samt att, i förekommande fall, de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Regeringen förvaltar och förfogar enligt 9 kap. 8 § regeringsformen, RF, med vissa undantag, över statens tillgångar. Enligt 9 kap. 9 § RF beslutar riksdagen om grunderna för förvaltningen av och förfogandet över statens tillgångar. Bestämmelser om förvärv och överlåtelse av egendom, däribland aktier och andelar i företag, finns i budgetlagen (2011:203). Enligt 8 kap. 3 § budgetlagen får regeringen inte utan riksdagens bemyndigande förvärva aktier eller andelar i ett företag, eller på annat sätt öka statens röst- eller ägarandel i ett företag. Regeringen får heller inte utan riksdagens bemyndigande skjuta till kapital till ett företag. Enligt 8 kap. 4 § andra stycket budgetlagen får regeringen inte heller utan riksdagens bemyndigande genom försäljning eller på annat sätt minska statens ägarandel i företag där staten har hälften eller mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar. Utöver vad som framgår av dessa bestämmelser krävs riksdagens godkännande vid väsentliga ändringar av bolagens verksamhetsföremål. Detta är ramen för regeringens mandat för förvaltningen av bolag med statligt ägande. Riksdagsbeslut krävs inte för till exempel utdelningar, eftersom dessa ingår i den löpande förvaltningen. Statsministern kan med stöd av 7 kap. 5 § RF uppdraga till annat statsråd än respektive departementschef att svara för frågor som gäller statens företagsägande och som ställer krav på en enhetlig ägarpolitik.

1.2 Lagstiftning

De statligt ägda bolagen lyder, med undantag för vad som anges nedan, under samma lagar som privatägda bolag, till exempel aktiebolags-, årsredovisnings-, konkurrens- och bokföringslagen samt insiderlagstiftningen. Det finns inte några särregler för bolag med statligt ägande, frånsett att Riksrevisionen har rätt att utse revisorer i de bolag som staten har ett bestämmande inflytande i och i bolag vars verksamhet regleras i för-

fattning. I bolagsordningen anges föremålet för bolagets verksamhet vilket har sin grund i det uppdrag som riksdagen har beslutat om.

De statligt ägda bolagen, liksom privatägda bolag som är verksamma inom en viss sektor, kan exempelvis också lyda under särskild sektorslagstiftning, till exempel postlagen (2010:1045) och lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Arbetet inom Regeringskansliet är fördelat så att ansvaret för sådana regleringar ligger på andra enheter än Näringsdepartementets enheter för statlig bolagsförvaltning och ägarstyrning.

1.3 EU:s bestämmelser om statligt stöd

EU:s bestämmelser om statligt stöd gäller för allt stöd från staten till såväl statligt ägda som privat ägda företag. Syftet med reglerna är att förhindra att en medlemsstat snedvrider konkurrensen genom stöd som stärker den inhemska industrins konkurrenskraft till nackdel för företag i en annan medlemsstat. Enligt EU:s regelverk ska den så kallade marknads-ekonomiska investerarprincipen (MEIP – Market Economy Investor Principle, även kallat MEO – Market Economy Operator) tillämpas bland annat vid kapitaltillskott i bolag med statligt ägande. Normalt är MEIP uppfylld om kapitaltillskott lämnas på villkor och under förutsättningar som skulle ha accepterats av en privat investerare.

1.4 Redovisning av allmänna medel

För företag som uppnår viss omsättning per år och som mottar medel eller andra förmåner från det allmänna, gäller särskilda regler för redovisning av finansiella förbindelser. Reglerna finns i det så kallade transparensdirektivet¹⁾ och har införts i svensk lagstiftning genom lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera. Reglerna är uppställda för att underlätta EU-kommissionens tillämpning av EUF-fördragets konkurrensregler angående bland annat korssubventionering. En öppen redovisning ska gälla för vilka medel som tillförts och hur de används. Krav på särredovisning finns också för verksamhet som bedrivs av bland annat monopolföretag och andra företag i liknande särställning, när dessa även bedriver konkurrensutsatt verksamhet.

1.5 Konfliktlösning vid konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

De bolag med statligt ägande där staten direkt eller indirekt har ett dominerande inflytande omfattas av en reglering i konkurrenslagen (2008:579) enligt vilken Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket kan förbjuda sådant företag att i en verksamhet av kommersiell eller ekonomisk natur tillämpa ett visst förfarande om det snedvrider förutsättningarna för en effektiv konkurrens eller om det hämmar förekomsten eller utvecklingen av sådan konkurrens. Regleringen gäller även landstingsägda och kommunägda bolag. Denna reglering går utöver den som gäller för andra företag enligt konkurrenslagen.

1.6 Offentlighet och sekretess

Bolag med statligt ägande förvaltas av bland annat Regeringskansliet, som är en statlig myndighet. Det innebär att en handling som förvaras hos och enligt särskilda regler anses inkommen till eller upprättad i Regeringskansliet kan vara en allmän handling. Under vissa förutsättningar kan uppgifter i en allmän handling omfattas av sekretess. En uppgift kan bland annat omfattas av sekretess om det kan antas att det skulle skada det allmänna eller bolaget om uppgifterna skulle lämnas ut. Så kan vara fallet för känsliga affärsuppgifter. Det innebär att den som vill ta del av en handling hos Regeringskansliet kan begära att få tillgång till uppgifterna, men Regeringskansliet har enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att göra en sekretessbedömning innan handlingen kan lämnas ut. Uppgifter kan normalt lämnas ut om det kan ske utan skada för staten eller för de bolag som uppgifterna rör.

1.7 Internationellt samarbete och riktlinjer

Sverige har aktivt deltagit i utvecklingen av OECD:s Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises. Riktlinjerna, som inte är bindande, togs fram 2005 och är ett stöd för att utveckla olika staters förvaltning av bolag med statligt ägande. Den svenska regeringens principer för bolagsstyrning följer i stort dessa riktlinjer. Riktlinjerna finns på www.oecd.org.

2. Bolagsstyrning och förhållandet mellan ägare, styrelse och ledning

2.1 Tillämpning av Svensk kod för bolagsstyrning

I statligt majoritetsägda bolag ska Svensk kod för bolagsstyrning, nedan Koden, tillämpas. I övriga delägda bolag verkar staten i dialog med övriga

1) Kommissionens direktiv 80/723/EEG av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstaterna och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet, senast ändrat genom direktiv 2000/52/EG.

ägare för att Koden ska tillämpas. Kodens övergripande syfte är att bidra till en förbättrad styrning av svenska aktiebolag och behandlar det beslutsystem genom vilket ägarna direkt eller indirekt styr bolaget. Reglerna berör de enskilda bolagsorganens organisation och arbetsformer samt samspelet mellan dessa. Koden ska tillämpas enligt principen "följ eller förklara". I vissa frågor har regeringen funnit skäl att, i överensstämmelse med Kodens princip "följ eller förklara", motivera vissa avvikelser. Nedan framgår regeringens motivering till avvikelserna.

2.2 Bolagsstämman

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och det forum där aktieägare formellt utövar sitt inflytande.

Utöver reglerna i aktiebolagslagen och Koden gäller följande principer för bolagsstämmor i bolag med statligt ägande. Riksdagsledamöter har rätt att närvara vid bolagsstämmor i de bolag där staten äger minst 50 procent av aktierna, under förutsättning att bolaget eller ett rörelsedrivande dotterbolag har fler än 50 anställda. Det är styrelsens ansvar att se till att underrättelse om tid och plats för bolagsstämman skickas till riksdagens centralkansli i anslutning till utfärdandet av kallelsen till bolagsstämman. Riksdagsledamöters önskan att närvara på bolagsstämma ska i förväg anmälas till bolaget och anmälan bör vara bolaget tillhanda senast en vecka före bolagsstämman.

I bolagen med statligt ägande bör allmänheten bjudas in att närvara på bolagsstämman och närvaro ska anmälas senast en vecka före stämman. Bolagen med statligt ägande bör anordna någon form av arrangemang i samband med årsstämman där även allmänheten bereds möjlighet att ställa frågor till bolagsledningen.

Årsstämma i bolag med statligt ägande ska äga rum före den 30 april och eventuell utdelning ska ske senast två veckor efter respektive årsstämma.

2.2.1 Val av revisorer

Revisorernas uppdrag att oberoende granska styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning samt bolagets årsredovisning och bokföring är av central betydelse för staten som ägare. Ansvaret för val av revisorer ligger alltid hos ägaren och val av revisorer beslutas på årsstämman. Från och med 2011 utses revisorerna för en mandatperiod om ett år. Det gäller dock inte Riksrevisionens revisorer, vars uppdrag följer av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet med mera. Riksrevisionen kan förordna en eller flera revisorer i bolag som staten har bestämmande inflytande i. Regeringskansliets handläggare följer processen för upphandling av revisorer, som hanteras av bolaget, från upphandlingskriterier till urval och utvärdering. För det fall omval av revisorer övervägs, utvärderas alltid revisorernas arbete av ägaren.

2.3 Bolagsordning

Genom bolagsordningen bestämmer ägaren bolagets verksamhetsföremål och vissa angivna ramar för verksamheten. I bolag med statligt ägande har verksamhetsföremålet sin grund i det uppdrag som riksdagen har beslutat om. Regeringskansliet tillämpar en mall för bolagsordning för de statligt ägda bolagen. Mallen utgår ifrån aktiebolagslagens regler för marknadsnoterade bolag, Koden och statens ägarpolicy.

2.4 Ägaranvisningar

I bolag med statligt ägande tillämpas ägaranvisningar i princip bara när bolag har särskilt beslutade samhällsuppdrag, uppbär anslag, befinner sig i omstrukturering eller omreglering samt vid avregleringar och andra väsentliga förändringar. Ägaranvisningar ska till sitt innehåll vara relevanta, konkreta och tydliga samt formaliseras genom beslut på bolagsstämma. Om ett uppdrag lämnas i en ägaranvisning ska det i ägaranvisningen tydligt framgå hur uppdraget finansieras, redovisas och följs upp.

2.5 Uppdragsmål för bolag med särskilt beslutade samhällsuppdrag

Vissa bolag med statligt ägande har särskilt beslutade samhällsuppdrag. Ett särskilt beslutat samhällsuppdrag föreligger när ett bolag har ett uppdrag beslutat av riksdagen att bedriva verksamhet som syftar till att generera andra effekter än ekonomisk avkastning för ägaren. I vissa fall kan verksamheter inom ramen för ett särskilt beslutat samhällsuppdrag delfinansieras genom anslag på statsbudgeten. För att kunna utvärdera och följa upp hur de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs fastställs i relevanta fall uppdragsmål. Syftet med att fastställa uppdragsmål för bolagen är att

- säkerställa att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl,
- tydliggöra kostnaden för utförandet av de särskilt beslutade samhällsuppdragen,

- möjliggöra uppföljning och rapportering till riksdagen och andra intressenter och att
- klargöra förutsättningarna för de ekonomiska målen.

Utgångspunkter för fastställande av uppdragsmål är dels föremålet för bolagets verksamhet, dels verksamhetens syfte, det vill säga de önskvärda effekterna av bolagets verksamhet.

Då ett bolags möjligheter att utföra ett särskilt beslutat samhällsuppdrag och att generera avkastning är inbördes beroende, ska framtagande av uppdragsmål och ekonomiska mål i normalfallet genomföras som ett samordnat projekt. Med ett samordnat projekt kan ambitionsnivån avseende uppdragsmålen vägas mot den kostnad i termer av påverkan på risk och avkastning som en viss nivå för ett uppdragsmål innebär.

Uppdragsmål beslutas av bolagsstämman genom en ägaranvisning till bolaget. Uppföljning av uppdragsmål sker samordnat med uppföljning av ekonomiska mål genom dialog mellan företrädare för ägaren och styrelsens ordförande där utfallet gentemot uppdragsmålen och styrelsens syn på detsamma diskuteras, liksom eventuella åtgärder som planeras för att nå målen.

2.6 Ekonomiska mål i bolag med statligt ägande

Ägarens syfte med att fastställa ekonomiska mål är att

- säkerställa värdeskapande genom att styrelse och företagsledning arbetar mot långsiktiga, ambitiösa och realistiska mål,
- uppnå kapitaleffektivitet genom att tydliggöra kostnaden för eget kapital,
- hålla bolagens finansiella risk på en rimlig nivå,
- tillförsäkra ägaren direktavkastning genom hållbara och förutsägbara utdelningar med hänsyn tagen till bolagens framtida kapitalbehov och finansiella ställning, och att
- på ett strukturerat sätt mäta, följa upp och utvärdera bolagens lönsamhet, effektivitet och risknivå.

De ekonomiska målen definieras i huvudsak inom följande kategorier

- Lönsamhetsmål (t.ex. avkastning på operativt kapital, avkastning på eget kapital eller rörelsemarginal)
- Kapitalstrukturmål (t.ex. skuldsättningsgrad eller soliditet)
- Utdelningsmål (t.ex. andel av nettovinst)

En viktig utgångspunkt vid fastställandet av de ekonomiska målen är ägarens kostnad för eget kapital eftersom denna kostnad ytterst avgör om staten som ägare får en rimlig och marknadsmässig kompensation för det risktagande ägandet i ett bolag innebär. För lönsamhetsmålet utgör kostnaden för eget kapital ett golv, eftersom en avkastning som systematiskt understiger kapitalkostnaden innebär att värde förstörs för staten som ägare. Kostnaden för eget kapital påverkar även den optimala kapitalstrukturen eftersom den beror på relationen mellan kostnaden för eget och lånat kapital vid olika grader av skuldsättning. Kostnaden för eget kapital påverkar också indirekt utdelningspolicy, då denna kostnad är en central komponent i bedömningen av ett bolags framtida investeringar. Dessa investeringar och deras bidrag till värdeskapandet är i sin tur avgörande för hur stor del av de genererade vinsterna som bör återinvesteras och därmed för hur stor andel som kan delas ut.

Andra viktiga utgångspunkter som används vid fastställandet av mål är analys av risker och möjligheter inom de sju hållbarhetsområden som definieras i punkt 3.1, av den marknad som bolaget verkar på, jämförelser med andra bolag samt analys av bolagets affärsplan och historik. För att testa känsligheten i målen med hänsyn till olika externa och interna faktorer görs slutligen stresstester.

De ekonomiska målen beslutas av bolagsstämman och dokumenteras direkt i stämmoprotokollet. Beslutade ekonomiska mål gäller till dess nya eller förändrade mål beslutas av bolagsstämman. Uppföljning sker genom dialog mellan företrädare för ägaren och styrelsens ordförande där utfallet gentemot de ekonomiska målen och styrelsens syn på detsamma diskuteras, liksom eventuella åtgärder som planeras för att nå målen i ett framåtblickande perspektiv. Skulle yttre förutsättningar, som till exempel ränteläge och lönsamhet på branschnivå, förändras signifikant och varaktigt, kan även behovet av en revision av målen diskuteras.

2.7 Riktlinjer

2.7.1 Extern rapportering

Ledord för förvaltningen av de statligt ägda bolagen är öppenhet, aktivt ägande samt ordning och reda. De statligt ägda bolagen ägs ytterst

gemensamt av svenska folket, vilket ställer krav på en öppen och professionell informationsgivning. De statligt ägda bolagen ska, utöver gällande redovisningslagstiftning och god redovisningssed, i tillämpliga delar presentera årsredovisning, kvartalsrapporter samt bokslutskommuniké enligt de regler som gäller för marknadsnoterade bolag.

Regeringens nu gällande riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande beslutades den 29 november 2007. Rapporteringen ska dels ge en god beskrivning av de statligt ägda bolagens verksamhet, dels utgöra underlag för kontinuerlig uppföljning och utvärdering av bolagens verksamhet och uppsatta mål. Riktlinjerna innehåller bland annat informationskrav avseende hållbarhetsinformation, se nedan under 3. Regeringen har högt ställda ambitioner på området extern rapportering.

I riktlinjerna ställs tydliga krav på rapportering och redovisning av bolagens arbete med hållbart företagande. Regeringen ser kravet på hållbarhetsredovisning som ett verktyg för god transparens. Bolag med statligt ägande har ett utökad informationskrav för hållbarhetsredovisning enligt riktlinjerna och ska därför bland annat tillämpa GRI:s internationella riktlinjer för hållbarhetsredovisning vid publicering av hållbarhetsredovisningen.

2.7.2 Ersättning till ledande befattningshavare

Regeringens nu gällande riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande beslutades den 20 april 2009. Rimliga ersättningar är viktigt för förtroendet för näringslivet i stort och utgör för regeringen en central del i bolagsstyrningen. Det är styrelsens ansvar att fastställa ersättning till den verkställande direktören. Det är viktigt att styrelserna behandlar frågor om ersättning till de ledande befattningshavarna på ett medvetet, ansvarsfullt och transparent sätt och att styrelserna försäkras sig om att den totala ersättningen är rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara bolag utan präglas av måttfullhet. Dessa ersättningsprinciper ska även vara vägledande för övriga anställda.

2.8 Om styrelsen

2.8.1 Styrelsens ansvar

Styrelsen ansvarar för att de bolag där staten har ägarintressen sköts föredömligt inom de ramar som lagstiftningen, bolagets bolagsordning, eventuella ägaranvisningar och statens ägarpolicy ger. En del i arbetet med att säkerställa att verksamheten åtnjuter offentligt förtroende är att fastställa för verksamheten relevanta policydokument, såsom en uppförandekod som bland annat säkerställer att god hushållning sker med samtliga resurser i verksamheten och att missbruk inte sker av den särställning det kan innebära att vara ett bolag med statligt ägande, och att årligen utvärdera gällande policydokument och tillhörande processer för uppföljning och regel efterlevnad.

2.8.2 Styrelsenomineringsprocessen

Regeringens mål är att styrelserna ska ha hög kompetens som är väl anpassad till respektive bolags verksamhet, situation och framtida utmaningar. Ledamöterna förväntas ha en hög grad av integritet som motsvarar de krav på gott omdöme som förväntas av företrädare för staten.

För de bolag med statligt ägande som inte är marknadsnoterade ersätter de nedan angivna principerna Kodens regler i den del de avser beredning av beslut om nominering av styrelseledamöter och revisorer.

För bolag med statligt ägande tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad styrelsenomineringsprocess. Syftet är att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser. I marknadsnoterade bolag där staten har ett betydande ägarintresse utser eller nominerar staten en ledamot till respektive valberedning. Valberedningen är i första hand ett beredande organ för bolagsstämman i nomineringsfrågor.

Styrelsenomineringsprocessen inom Regeringskansliet koordineras av Näringsdepartementet. För varje bolag analyseras kompetensbehovet utifrån bolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar, respektive styrelsens sammansättning och genomförda styrelseutvärderingar. Därefter fastställs eventuella rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds.

2.8.3 Styrelsens sammansättning

Utgångspunkten för varje nominering av en styrelseledamot ska vara kompetensbehovet i respektive bolagsstyrelse. Det är viktigt att styrelsens sammansättning är sådan att styrelsen alltid har sådan branschkunskap eller annan kompetens som är direkt relevant för bolaget, även när bolaget utvecklas och omvärlden förändras. Hållbart företagande är en viktig fråga för staten som ägare och det krävs att styrelsen har förmåga att

arbeta strategiskt inom området. För att komma i fråga för ett styrelseuppdrag fordras en hög kompetens inom relevant löpande affärsverksamhet, affärsutveckling, branschkunskap, finansiella frågor eller inom andra relevanta områden. Därutöver krävs en stark integritet och förmåga att se till bolagets bästa. Varje styrelseledamot ska kunna göra självständiga bedömningar av bolagets verksamhet.

För att uppnå effektiva styrelser bör antalet ledamöter vara sex till åtta personer. Regeringens avsikt är att endast ha ordinarie ledamöter i styrelserna och inga suppleanter. Vid behov kan en vice styrelseordförande utses av bolagsstämman. Sammansättningen av varje styrelse ska också vara sådan att balans uppnås avseende bakgrund, kompetensområde, erfarenhet och kön. Vid sammansättningen ska även mångfaldsaspekter såsom etnisk och kulturell bakgrund vägas in. Regeringen eftersträvar en jämn könsfördelning och målsättningen är att andelen kvinnor respektive män ska vara minst 40 procent.

Urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att ta till vara på kompetensen hos såväl kvinnor och män, som hos personer med olika bakgrund och erfarenheter. Diskriminering som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder får inte förekomma. När processen avslutats ska gjorda nomineringar offentliggöras enligt Kodens. Genom ett enhetligt och strukturerat arbetssätt tillförsäkras kvaliteten i hela nomineringsarbetet.

2.8.4 Styrelseledamöters oberoende

Vad gäller styrelseledamöters oberoende finns enligt punkten 2.8.3 ovan ett grundläggande krav att en ledamot ska besitta en hög grad av integritet. En ledamot får inte stå i sådant beroendeförhållande till bolaget eller dess ledning att denna självständighet kan ifrågasättas. En avvikelse i förhållande till Kodens avseende styrelseledamöters oberoende är att styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som större ägare, samt i förhållande till bolaget och bolagsledningen, inte redovisas. Kodens tar huvudsakligen sikte på bolag med ett spritt ägande. Skälet till Kodens krav i detta hänseende är i huvudsak för att skydda minoritetsägare. I statligt helägda bolag samt i statligt delägda bolag med få ägare saknas därför skäl att redovisa denna form av oberoende. I marknadsnoterade bolag där staten har ett ägarintresse redovisas dock stämموvalda styrelseledamöters oberoende i förhållande till såväl bolaget som delägaren staten.

2.8.5 Styrelsens ordförande

Styrelsens ordförande väljs av bolagsstämman. Styrelseordförandens särskilda roll behandlas i Kodens och aktiebolagslagen.

De särskilda uppgifter som styrelseordföranden ska ha i styrelsearbetet preciseras i arbetsordningen för styrelsen. En sådan särskild uppgift som åligger styrelseordföranden är det så kallade samordningsansvaret. När bolaget står inför särskilt viktiga avgöranden ska styrelsen genom styrelseordföranden skriftligen samordna sin syn med företrädare för ägaren. Det är styrelsen som har att ta initiativ till och bedöma i vilka fall samordning ska ske genom styrelseordföranden inför ett visst styrelsebeslut.

2.8.6 Styrelsens arbetsformer

Det är varje styrelsens ansvar att bedöma behovet av att inrätta särskilda utskott. I de fall utskott inrättas ska Kodens principer vara vägledande för dess arbete. Även i övrigt ska Kodens principer vara vägledande för styrelsens arbetsformer. I bolag med statligt ägande bör firmateckningsrätten enbart utövas av två eller flera personer i förening och där minst en av firmatecknarna är styrelseledamot eller verkställande direktör.

2.8.7 Verkställande direktör

En av styrelsens viktigaste uppgifter är att utse, utvärdera och vid behov entlediga den verkställande direktören. Enligt Kodens kan verkställande direktören ingå i styrelsen men får inte vara dess ordförande. Regeringen anser att det är viktigt att särskilja styrelsens och verkställande direktörens roller och därför ska inte verkställande direktören vara ledamot i styrelsen.

2.8.8 Utvärdering av styrelserna

Styrelsens arbete ska utvärderas årligen. Enligt Kodens är det styrelseordförandens uppgift att se till att utvärderingen genomförs och att valberedningen informeras om utvärderingens resultat.

I de statligt helägda bolagen ska Regeringskansliet informeras om utvärderingens resultat. I Regeringskansliets arbete med styrelsenomineringsprocessen ingår dessutom en löpande egen utvärdering av samtliga statligt ägda bolags styrelser.

2.8.9 Styrelsens arvoden

Styrelseledamöter uppbär ersättning för den arbetsinsats och det ansvar som styrelseuppdraget innebär. Styrelseordförandes, eventuell vice styrelseordförandes och övriga ledamöters arvoden beslutas av bolagsstämman. Även arvoden till styrelseledamöter som arbetar inom av styrelsen särskilt inrättat utskott ska beslutas på bolagsstämma. För att utskottsarvodering ska utgå ska arbetet i utskottet vara av betydande omfattning. Vid perioder av hög arbetsbelastning kan utskottsarvoderingen anpassas under begränsad tid. Till anställda i Regeringskansliet som är styrelseledamöter i bolag med statligt ägande utgår som regel inget styrelse- eller utskottsarvode från bolaget. Arvode kan dock i undantagsfall utgå till anställd i Regeringskansliet efter beslut på bolagsstämma.

Om styrelse- eller utskottsarvode faktureras av ledamot inom ramen för näringsverksamhet bedriven i enskild firma med F-skattsedel eller bolag ska det i samband med att stämmobeslutet om arvoden behandlas upplysas om att på beslutade arvoden tillkommer sociala avgifter enligt lag, som utbetalas till styrelseledamotens enskilda firma eller bolag. Avtal med styrelseledamots enskilda firma med F-skattsedel eller bolag om fakturering av styrelse- och utskottsarvode ska vara kostnadsneutralt för det utbetalande bolaget.

Det ska undvikas att styrelseledamot eller styrelsuppleant anlitas som konsult i bolaget och därmed erhåller konsultarvode utöver styrelsearvodet. Om så ändå sker ska uppdraget prövas av styrelsen i varje enskilt fall, vara klart avskiljbart från det ordinarie styrelseuppdraget, avgränsat i tid och reglerat i avtal mellan bolaget och ledamoten. Principerna för konsultarvoden ska underställas bolagsstämmans beslut i styrelsens förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

Inför beslut på stämman om styrelsens arvoden ska en analys göras där arvodenas nivå jämförs med arvoden i andra jämförbara bolag. Arvoden ska vara konkurrenskraftiga, men inte marknadsledande. Det finns inget som hindrar att bolagsstämman beslutar om ersättning till arbetstagarrepresentanter. Principen för bolag med statligt ägande är dock att sådan ersättning inte utgår.

3. Hållbart företagande

3.1 Syfte och definition

I syfte att främja en långsiktig hållbar värdetillväxt i bolagen med statligt ägande integreras hållbart företagande i ägarstyrningen. Bolag med statligt ägande ska agera föredömligt inom området hållbart företagande och i övrigt agera på ett sätt så att de åtnjuter offentligt förtroende. Regeringens arbete med hållbart företagande utgår från Brundtlandkommissionens ursprungliga definition av begreppet hållbar utveckling från 1987: *En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.* Hållbart företagande innefattar områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö, anti-korruption och affärsetik samt jämställdhet och mångfald. Bolagens ansvarstagande inom området hållbart företagande bidrar till deras konkurrenskraft. En integrering av hållbarhetsfrågor i verksamheten är därmed en självklar del i en långsiktig affärsstrategi och affärsutveckling. Uppföljning av bolagets arbete med hållbart företagande sker integrerat med övriga ägarfrågor genom dialog mellan företrädare för ägaren och bolaget.

3.2 Föredömligt agerande

3.2.1 Inledning

Bolagen med statligt ägande ska agera föredömligt inom hållbart företagande vilket framför allt innebär att bolagen ska

- arbeta strategiskt, integrera frågorna i sin affärsstrategi och fastställa strategiska hållbarhetsmål;
- agera transparent i frågor som rör väsentliga risker och möjligheter och föra en aktiv dialog med bolagets intressenter i samhället;
- samarbeta med andra bolag och relevanta organisationer samt
- efterleva internationella riktlinjer på området.

Punkterna enligt ovan preciseras närmare i 3.2–3.2.5.

Regeringen anser att arbetet med miljö och klimat är viktigt och verkar för att de av riksdagen beslutade generationsmålet och miljö kvalitetsmålen ska uppnås. Bolag med statligt ägande ska agera föredömligt inom miljö-

området vilket bland annat innebär att bolagen bör sträva efter minskad klimat- och miljöpåverkan genom en hållbar och giftfri resursanvändning.

Det övergripande målet för regeringens mångfaldsarbete är att skapa värde för det svenska samhället genom att tillvarata kompetens och erfarenhet från hela samhället. Diskriminering som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder får inte förekomma i förhållande till vare sig anställda, affärspartners, kunder och leverantörer eller andra som bolagen kommer i kontakt med. Bolag med statligt ägande ska beakta mångfaldsaspekter i sin verksamhet och personalpolitik.

Bolag med statligt ägande ska vara föredömen i jämställdhetsarbetet. Regeringen ser det som en fortlöpande och angelägen uppgift att den kompetens och erfarenhet som såväl kvinnor som män besitter tas till vara. Det gäller inte minst vid tillsättningar på chefsnivå i bolagen. Regeringen anser det vara av stor vikt att öka andelen kvinnor i företagsledande ställning. Precis som staten som ägare agerar för jämställda styrelser, är det angeläget att bolag med statligt ägande driver utvecklingen mot en balanserad könsfördelning på företagsledande befattningar. Bolag med statligt ägande ska i övrigt arbeta aktivt med jämställdhetsfrågor i hela sin verksamhet.

Ett sätt att agera föredömligt inom områdena anti-korruption och affärsetik är att följa av Institutet Mot Mutor fastställd *Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet.*

3.2.2 Arbeta strategiskt

Det är viktigt att bolag utifrån sin bransch och de marknader de verkar på identifierar och hanterar risker och affärsmöjligheter inom området hållbart företagande. Bolag med statligt ägande ska ha en genomtänkt och förankrad policy och strategi samt fastställda strategiska mål inom området hållbart företagande. Målen ska vara få och övergripande, relevanta för bolagets affärsverksamhet och hållbarhetsutmaningar och i förekommande fall vara relevanta för bolagets särskilt beslutade samhällsuppdrag. Målen ska även vara långsiktiga, utmanande, uppföljningsbara samt tydliga och enkla att kommunicera. Det är styrelsens ansvar att fastställa mål och strategi för bolagets arbete inom hållbart företagande.

3.2.3 Agera transparent

Genom att föra en öppen och konstruktiv dialog med sina viktigaste intressenter agerar bolagen med statligt ägande transparent avseende risker och möjligheter inom området hållbart företagande samt hur bolaget arbetar för att hantera dessa. Vidare ska bolag med statligt ägande kommunicera sitt arbete med hållbart företagande såväl externt som internt. I regeringens riktlinjer för extern rapportering beslutade 2007 ställs tydliga krav på rapportering och redovisning av bolagens arbete med hållbart företagande.

3.2.4 Samarbeta

I syfte att främja kunskapsöverföring och effektivitet i arbetet inom området hållbart företagande förväntas bolag med statligt ägande bedriva ett aktivt arbete inom området såväl i den egna verksamheten som i samarbete med affärspartners, kunder, leverantörer och övriga intressenter.

3.2.5 Efterleva internationella riktlinjer

Bolag med statligt ägande ska arbeta för efterlevnad av internationella riktlinjer kring miljöhänsyn, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, anti-korruption och affärsetik. Regeringen har identifierat följande internationella principer och riktlinjer som väsentliga att följa för bolag med statligt ägande; de tio principerna i FN:s Global Compact, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Dessa principer och riktlinjer bygger på internationella konventioner och avtal och har formulerats i samarbete mellan stater, företag, arbetstagarorganisationer och andra intressenter i syfte att ge näringslivet vägledning i hantering av risker och affärsmöjligheter inom området för hållbart företagande.

Bilaga 1 Riktlinjer för extern rapportering

Bilaga 2 Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Riktlinjer för extern rapportering

Regeringen beslutade den 29 november 2007 om nedanstående riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande. Dessa ersätter de tidigare riktlinjerna som beslutades 2002. Riktlinjerna har kompletterats med utökade och tydligare informationskrav avseende hållbarhetsinformation. De statligt ägda företagen lyder under samma lagar som privatägda företag, exempelvis aktiebolagslagen, bokförings- och årsredovisningslagen. Riktlinjerna är ett komplement till gällande redovisningslagstiftning och god redovisningssed. Företagen ska senast från och med det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 rapportera enligt riktlinjerna.

Inledning

Staten är en betydande företagsägare i Sverige. Företagen representerar stora värden och företagen ägs ytterst gemensamt av svenska folket, vilket ställer krav på en öppen och professionell informationsgivning.

Informationsgivning

Ledord för regeringens förvaltning är öppenhet, aktivt ägande samt ordning och reda. Övergripande mål med förvaltningen av företagen är att skapa värde och att i förekommande fall se till att uttryckta samhällsintressen infrias. De statligt ägda företagens externa rapportering, som omfattar årsredovisning, kvartalsrapporter, bolagsstyrningsrapport, rapport om intern kontroll och hållbarhetsredovisning, ska vara lika transparent som i börsnoterade företag. Rapporteringen ska dels ge en god beskrivning av de statligt ägda företagens verksamhet, dels utgöra underlag för kontinuerlig uppföljning och utvärdering av företagens verksamhet och uppsatta mål. Regeringen kommer att utvärdera efterlevnaden av riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande. Utvärderingen kommer att redovisas i regeringens årliga skrivelse till riksdagen om företag med statligt ägande. En ansvarsfull och professionell ägare bör bland annat ta ansvar för frågor om hållbar utveckling, som till exempel frågor som rör etik, miljö, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald. Det är alla företags ansvar, men de statligt ägda företagen ska vara föredömen och ligga i framkant i arbetet med detta. Regeringen förstärker sina högt ställda ambitioner på området och genom dessa riktlinjer ställer regeringen tydligare krav på rapportering och redovisning. I statens ägarpolicy anges att styrelserna i de statligt ägda företagen ansvarar för frågor som rör exempelvis etik, miljö, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald. Att företagen har en genomtänkt strategi för att hantera dessa hållbarhetsfrågor är en viktig del av regeringens ägarpolicy. Arbetet ska kommuniceras såväl internt som externt. Hållbarhetsredovisning är ett verktyg för att driva arbetet med hållbar utveckling framåt genom att systematiskt arbeta med tydlig rapportering och uppföljning. Styrelserna i de statligt ägda företagen ansvarar för att företagen presenterar en hållbarhetsredovisning enligt Global Reporting Initiative (GRI):s riktlinjer som tillsammans med övrig finansiell rapportering utgör ett samlat underlag för utvärdering och uppföljning. GRI:s riktlinjer är internationella normgivande riktlinjer för hållbarhetsredovisning.

Riktlinjernas tillämpning

Företag med statligt ägande ska tillämpa dessa riktlinjer. I de fall staten är en av flera ägare avser regeringen att i samråd med företaget och övriga ägare verka för att dessa riktlinjer tillämpas även i de delägda företagen.

Riktlinjerna bygger på principen "följa eller förklara", som innebär att ett företag kan göra avvikelser från riktlinjerna om en tydlig förklaring med motivering till avvikelser anges. Den konstruktionen gör riktlinjerna tillämpbara med bibehållen relevans bland alla företag, oavsett storlek eller bransch, utan att ge avkall på redovisning och rapporteringens huvudsyfte. Styrelsen ska i årsredovisningen beskriva och ange hur riktlinjerna har tillämpats under det senaste räkenskapsåret, samt kommentera eventuella avvikelser.

1) Namnändrat till NASDAQ OMX Stockholm Aktiebolag.

Ansvarsförhållanden

Styrelserna i de statligt ägda företagen ansvarar för att företagens redovisning och rapportering följer dessa beslutade riktlinjer. Företagen ska snarast och senast från och med det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 rapportera enligt riktlinjerna. Styrelserna i de statligt ägda företagen ansvarar för att företagen, utöver gällande redovisningslagstiftning och god redovisningssed, i tillämpliga delar presenterar årsredovisning, kvartalsrapporter, samt bokslutskommuniké enligt OMX Nordic Exchange Stockholm AB:s regler i noteringsavtal. Det innebär också att företagen ska redovisa en bolagsstyrningsrapport och en rapport om intern kontroll enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Företagen ska också möta de krav som finns i lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera. Därutöver ansvarar styrelserna för att företagen presenterar en hållbarhetsredovisning enligt GRI:s riktlinjer. De regelverk som omger företag förändras och uppdateras löpande över tiden. De statligt ägda företagen förväntas följa utvecklingen och förändringar i lagar, normer och rekommendationer i takt med att de förändras. Styrelsen ska följa utvecklingen och skyndsamt besluta om relevanta åtgärder till följd av förändringarna.

Principer för extern rapportering och rapporteringsansvar

Årsredovisning

De statligt ägda företagen ska i *årsredovisningen* enligt bland annat årsredovisningslagen (1995:1554) ÅRL ge en rättvisande bild av utvecklingen av företagens verksamhet, ställning och resultat i enlighet med lagar och praxis. I detta ingår exempelvis:

- Affärsidé, strategi, verksamhet, marknad, kunder och konkurrenter samt organisation.
- Risker och riskhantering, möjligheter och hot, känslighetsanalys som beskriver företagets huvudsakliga finansiella risker.
- En beskrivning av företagets väsentliga icke-finansiella risker och osäkerhetsfaktorer av betydelse för att förstå företagets resultat, ställning och framtidsutsikter.
- Investeringar, förvärv och väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret och efter dess slut.
- Företagets verksamhet inom forskning och utveckling.
- Styrelsens arbete och sammansättning under året.
- Ersättning till ledande befattningshavare och beskrivning av incitamentsprogram.

Därutöver ska årsredovisningen innehålla en redovisning av, eller information om:

- Beslutade finansiella och icke-finansiella mål, fastställd utdelningspolicy, verksamhetsmål och målpuppfyllelse.
- Företagets etiska principer, uppförandekod och jämställdhetspolicy.
- Företagets arbete med hållbarhetsfrågor, inklusive arbete med jämställdhet, mångfald och andra etiska frågor.
- Regeringens uppdrag till företaget, mål kopplade till uppdraget och mätningar av målpuppfyllelse såsom exempelvis kundundersökningar. Dessa uppdrag kan vara formulerade på olika sätt för olika företag, exempelvis i propositioner, riksdagskrivelser, betänkanden, SOU och bolagsordningar.
- Företagets arbete med beaktande av regeringens riktlinjer och de policies som berör alla företag med statligt ägande, såsom exempelvis ägarpolicy, dessa riktlinjer och riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare.

Hållbarhetsredovisning

En *hållbarhetsredovisning* enligt GRI:s riktlinjer ska publiceras på respektive företags hemsida i samband med publiceringen av företagets årsredovisning. Hållbarhetsredovisningen kan antingen vara en fristående rapport eller ingå som en del i årsredovisningsdokumentet.

I en hållbarhetsredovisning enligt GRI:s riktlinjer ingår exempelvis:

- Redogörelse och kort analys av vilka hållbarhetsfrågor som bedöms som viktiga för företaget med motivering varför.
- Tydlig redovisning av risker och möjligheter med hänsyn till hållbarhetsfrågor, i synnerhet sådana icke-finansiella risker och möjligheter som behövs för förståelsen av företagets utveckling, resultat och ställning.
- En tydlig redovisning av genomförd intressentanalys och intressentdialog i syfte att identifiera och ta ställning till väsentliga risker

Översikt av principer för redovisning av finansiell och icke-finansiell information

	Finansiell information	Icke-finansiell information
Motiv	Följa och bedöma företagets ekonomiska utveckling	Följa och bedöma företagets bolagsstyrning, hållbarhetsarbete och utförande av ev. samhällsuppdrag
Källa	Lag och standard	Riktlinjer Beslut av ägare
Grundprincip	IFRS	Bolagskoden GRI Bolagsstämmbeslut (Regeringens riktlinjer) (Riksdagsbeslut)
Årlig	Årsredovisning Bokslutskommuniké	Hållbarhetsredovisning Bolagsstyrningsrapport Rapport för intern kontroll Redovisning av uppfyllelse av ev. samhällsuppdrag
Under året	Kvartalsrapporter	Förekommande nyckeltal
Löpande	Särskilda pressmeddelanden/informationsinsatser. Öppenhet gentemot allmänhet och media.	

Lagar och rekommendationer som ger vägledning

Lagar och direktiv:

- aktiebolagslagen (2005:551) ABL
- bokföringslagen (1999:1078) BFL
- årsredovisningslagen (1995:1554) ÅRL
- lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ÅRKL
- lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ÅRFL
- lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.
- lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Exempel på normgivande instanser:

- International Accounting Standards Board, IASB
- Bokföringsnämnden
- Nasdaq OMX Nordic
- Rådet för finansiell rapportering
- Europeiska gemenskapens institutioners rekommendationer som antas av branschorganisationen för revisorer och rådgivare, Far
- Kollegiet för svensk bolagsstyrning
- Global Reporting Initiative, GRI
- SFF (Sveriges Finansanalytikers Förening)

och möjligheter med hänsyn till hållbarhetsfrågor för företagets viktigaste intressenter.

- Redogörelse för företagets strategier och anpassning till kraven om hållbar utveckling samt hur strategi och anpassning påverkar företagets resultat och ställning nu och i framtiden.
- Redovisning av företagets ställningstaganden i egna policydokument och i form av internationella konventioner, såsom exempelvis FN:s Global Compact.
- Redogörelse för hur det aktiva hållbarhetsarbetet bedrivs med mål, handlingsplaner, ansvarsfördelning, utbildningssatsningar samt styr- och incitamentssystem för uppföljning.
- En tydlig redovisning av resultat och mål med utgångspunkt i valda resultatindikatorer. Dessa ska kompletteras med löpande text som förklarar utfall i förhållande till mål tillsammans med redovisning av nya mål.
- Redovisningsprinciper som tydliggör företagets utgångspunkter för redovisningen och avgränsningen för densamma.

Hållbarhetsredovisningen ska vara kvalitetssäkrad genom oberoende granskning och bestyrkande. Tidpunkten för avgivandet av redovisningen ska följa årsredovisningens rapporteringscykel.

Kvartalsrapporter

Företagen ska kvartalsvis publicera kvartalsrapporter.

Tidplan för publicering av rapporter

Företagen ska publicera kvartalsrapporter, bokslutskommunikéer samt årsredovisningar på företagets hemsida. Årsredovisningen bör finnas tillgänglig både i tryckt format och i PDF-format publicerad på företagets hemsida. Avseende hållbarhetsredovisning och delårsrapporter ska de finnas tillgängliga i PDF-format på företagets hemsida.

- Årsredovisningen ska publiceras senast den 31 mars.
- Hållbarhetsredovisning ska publiceras senast den 31 mars.
- Bolagsstyrningsrapport och rapport om intern kontroll ska publiceras senast den 31 mars.
- Bokslutskommunikén (Q4) ska publiceras senast den 15 februari.
- Halvårsrapporten (Q2) ska publiceras senast den 15 augusti.
- Kvartalsrapporter för januari–mars (Q1) ska publiceras senast den 30 april.
- Kvartalsrapporter för januari–september (Q3) ska publiceras senast den 30 oktober.

Utvärdering

Efterlevnaden av dessa riktlinjer kommer att utvärderas och redovisas i regeringens årliga skrivelse till riksdagen om företag med statligt ägande.

Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Regeringen beslutade den 20 april 2009 om nedanstående riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande.

Inledning

Staten är en betydande företagsägare i Sverige. Staten har ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Regeringen förvaltar de statligt ägda företagen. Regeringens övergripande mål med förvaltningen av företagen är att skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrås. Rimliga och väl avvägda ersättningar till de ledande befattningshavarna är en central del för att uppnå det målet. Rimliga ersättningar är även viktiga för förtroendet för näringslivet.

Regeringens förvaltning av de statligt ägda företagen ska vara både öppen och tydlig. De statligt ägda företagens externa rapportering ska därför vara minst lika genomlyst som de noterade företagens. Detta gäller även ersättningar till de ledande befattningshavarna.

Det är viktigt att styrelserna behandlar frågor om ersättning till de ledande befattningshavarna på ett medvetet, ansvarsfullt och transparent sätt och att styrelserna försäkras sig om att den *totala ersättningen* är rimlig, präglad av måttfullhet och väl avvägd, samt bidrar till en god etik och företagskultur.

Regeringen kommer att följa upp och utvärdera efterlevnaden av dessa riktlinjer. Utvärderingen avser att behandla hur företagen tillämpat riktlinjerna och levt upp till riktlinjernas ersättningsprinciper. Utvärderingen kommer att redovisas i regeringens årliga skrivelse till riksdagen med redogörelse för företag med statligt ägande.

Tillämpningsområde

Dessa riktlinjer ersätter regeringens tidigare riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande (2008-07-03). Styrelsen ansvarar för att tidigare ingångna avtal med ledande befattningshavare innefattande villkor om rörlig lön omförhandlas så att de överensstämmer med dessa riktlinjer. Andra ingångna avtal med ledande befattningshavare som strider mot dessa riktlinjer bör omförhandlas.

Riktlinjerna utgör en del av den statliga ägarpolicy¹. Riktlinjerna avser företag som staten genom sitt ägande har ett bestämmande inflytande över på motsvarande sätt som anges i 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551). Dessa företag ska vidare tillämpa riktlinjerna i sina dotterföretag. I övriga företag där staten direkt eller genom ett företag är delägare bör regeringen respektive företaget i dialog med övriga ägare verka för att riktlinjerna tillämpas så långt som möjligt.

Styrelsens ansvarsområde

Styrelserna i de statligt ägda företagen ska på motsvarande sätt som i noterade företag, föreslå bolagsstämman riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare för beslut och därmed tillämpa reglerna för detta som huvudsakligen finns i 8 kap. 51–54 §§ aktiebolagslagen (2005:551). Styrelsens förslag till riktlinjer ska vara förenliga med regeringens riktlinjer.

- Av styrelsens förslag till riktlinjer ska bland annat framgå
- hur styrelsen säkerställer att ersättningarna följer dessa riktlinjer, och
  - att det ska finnas skriftligt underlag som utvisar bolagets kostnad innan beslut om enskild ersättning beslutas.

Det är *hela styrelsens* ansvar att fastställa ersättning till den verkställande direktören. Styrelsen ska även säkerställa att såväl den verkställande direktörens som övriga ledande befattningshavares ersättningar ryms inom de riktlinjer som beslutats av bolagsstämman.

Styrelsen ska säkerställa att den verkställande direktören tillser att företagets ersättningar till övriga anställda bygger på ersättningsprinciperna enligt nedan.

Styrelsen ska redovisa de särskilda skäl som finns för att i ett enskilt fall avvika från regeringens riktlinjer.

Ersättningsprinciper

Den totala ersättningen till ledande befattningshavare ska vara rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd, och ändamålsenlig, samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska

1) Ingår i verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande (regeringens årliga skrivelse till riksdagen med redogörelse för företag med statligt ägande).

inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda.

Rörlig lön ska inte ges till ledande befattningshavare. Med beaktande av övriga principer i dessa riktlinjer är det möjligt att ge rörlig lön till övriga anställda.

Pensionsförmåner ska vara avgiftsbestämda, såvida de inte följer tillämplig kollektiv pensionsplan, och avgiften bör inte överstiga 30 procent av den fasta lönen. I de fall företaget avtalar om en förmånsbestämd pensionsförmån, ska den således följa tillämplig kollektiv pensionsplan. Eventuella utökningar av den kollektiva pensionsplanen på lönedelar överstigande de inkomstnivåer som täcks av planen ska vara avgiftsbestämda. Företagets kostnad för pension ska bäras under den anställdes aktiva tid. Inga pensionspremier för ytterligare pensionskostnader ska betalas av företaget efter att den anställda har gått i pension. Pensionsåldern ska inte överstiga 62 år och bör vara lägst 65 år.

Vid uppsägning från företagets sida ska uppsägningstiden inte överstiga sex månader. Vid uppsägning från företagets sida kan även avgångsvederlag utgå motsvarande högst arton månadslöner. Avgångsvederlaget ska utbetalas månadsvis och utgöras av enbart den fasta månadslönen utan tillägg för förmåner. Vid ny anställning eller vid erhållande av inkomst från näringsverksamhet ska ersättningen från det uppsägande företaget reduceras med ett belopp som motsvarar den nya inkomsten under den tid då uppsägningens lönen och avgångsvederlag utgår. Vid uppsägning från den anställdes sida ska inget avgångsvederlag utgå. Avgångsvederlag utbetalas aldrig längre än till 65 års ålder.

Redovisning

De statligt ägda företagen ska redovisa ersättningar till de ledande befattningshavarna på motsvarande sätt som noterade företag. Det innebär att de statligt ägda företagen ska iakttä de särskilda regler om redovisning av ersättningar till de ledande befattningshavarna som gäller för noterade företag och publika aktiebolag. Reglerna för detta återfinns huvudsakligen i aktiebolagslagen (2005:551) och i årsredovisningslagen (1995:1554). Dessutom ska ersättningen för varje enskild ledande befattningshavare särredovisas med avseende på fast lön, förmåner och avgångsvederlag.

Styrelsen ska vid årsstämman redovisa om tidigare beslutade riktlinjer har följts eller inte och skälen för eventuell avvikelse. Vidare ska bolagets revisor inför varje årsstämma lämna ett skriftligt och undertecknat yttrande till styrelsens avseende om revisorn anser att de riktlinjer som gällt sedan föregående årsstämma har följts eller inte.

Härutöver ska även styrelsens ordförande vid årsstämman muntligen redogöra för de ledande befattningshavarnas ersättningar och hur de förhåller sig till de av bolagsstämman beslutade riktlinjerna.

Definitioner

- Med *ledande befattningshavare* avses verkställande direktör och andra personer i företagets ledning. Denna krets motsvaras av de personer som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551). Det omfattar exempelvis personer som ingår i ledningsgrupper eller liknande organ och chefer som är direkt underställda den verkställande direktören.
- Med *ersättning* avses alla ersättningar och förmåner till den anställda, såsom lön, förmåner och avgångsvederlag. Även ersättning från företag i samma concern ska inkluderas.
- Med *förmåner* avses olika former av ersättning för arbete som ges i annat än kontanter, exempelvis pension samt bil-, bostads- och andra skattepliktiga förmåner.
- Med *rörlig lön* avses exempelvis incitamentsprogram, gratifikation, ersättning från vinstandelsstiftelser, provisionslön och liknande ersättningar.
- Med *avgiftsbestämd pension* (premiebestämd pension) avses att pensionspremien är bestämd som en viss procent av den nuvarande fasta lönen.
- Med *förmånsbestämd pension* avses att pensionens storlek är bestämd som en viss procent av en viss definierad fast lön.
- Med *dotterföretag* avses de juridiska personer som avses i 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551).

Adressregister

Akademiska Hus

Box 483
401 27 Göteborg
Telefon: 031-63 24 00
www.akademiskahus.se

Almi Företagspartner

Box 70394
107 24 Stockholm
Telefon: 0771-55 85 00
www.almi.se

APL, Apotek Produktion & Laboratorier

Box 5071
141 05 Kungens Kurva
Telefon: 010-447 96 00
www.apl.se

Apoteket

Box 3001
169 03 Solna
Telefon: 010-447 50 00
www.apoteket.se

Apoteksgruppen

Box 7264
103 89 Stockholm
Telefon: 08-563 022 00
www.apoteksgruppen.se

Arlandabanan Infrastructure

Box 70378
107 24 Stockholm
Telefon: 08-22 40 10
www.arlandabanan.se

Bilprovningen

Box 7020
164 07 Kista
Telefon: 010-702 00 00
www.bilprovningen.se

Bostadsgaranti

Box 26029
100 41 Stockholm
Telefon: 08-545 047 00
abo@bostadsgaranti.se
www.abogaranti.se

Dom Shvetsii

Ul. Malaya Konyushennaya
1-3, block A
191186 S:t Petersburg,
Ryssland

Dramaten

Box 5037
102 41 Stockholm
Telefon: 08-665 61 00
www.dramaten.se

ESS, European Spallation Source

Box 176
221 00 Lund
Telefon: 046-888 30 00
www.europeanspallation-source.se

EUROFIMA

Rittergasse 20
P.O. Box 1764
CH-4001 Basel
Switzerland
Telefon: +41 61 287 33 40
www.eurofima.org

Fouriertransform

Sveavägen 17, 10 tr.
111 57 Stockholm
Telefon: 08-410 40 600
www.fouriertransform.se

Green Cargo

Box 39
171 11 Solna
Telefon: 010-455 40 00
www.greencargo.com

Göta kanalbolag

Box 3
591 21 Motala
Telefon: 0141-20 20 50
www.gotakanal.se

Industrifonden

Box 1163
111 91 Stockholm
Telefon: 08-587 919 00
www.industrifonden.se

Infranord

Box 1803
171 21 Solna
Telefon: 010-121 10 00
www.infranord.se

Inlandsinnovation

Akademigatan 2
831 40 Östersund
Telefon: 0771-15 01 80
www.inlandsinnovation.se

Jernhusen

Box 520
101 30 Stockholm
Telefon: 08-410 626 00
www.jernhusen.se

Lernia

Box 1181
111 91 Stockholm
Telefon: 0771-650 650
www.lernia.se

LKAB

Box 952
971 28 Luleå
Telefon: 0771-760 000
www.lkab.com

Metria

801 83 Gävle
Telefon: 010-121 80 00
www.metria.se

Miljömärkning Sverige

Box 38114
100 64 Stockholm
Telefon: 08-55 55 24 00
www.svanen.se

Norrlandsfonden

Box 56
971 03 Luleå
Telefon: 0920-24 42 50
www.norrlandsfonden.se

Operan

Box 16094
103 22 Stockholm
Telefon: 08-791 43 00
www.operan.se

Orio

Flättnaleden 1
611 81 Nyköping
Telefon: 0155-24 40 00
www.orio.com

PostNord

105 00 Stockholm
Telefon: 010-436 00 00
www.postnord.se

RISE, Research Institutes of Sweden

Box 3072
103 61 Stockholm
Telefon: 08-566 482 50
www.ri.se

Samhall

Box 27705
115 91 Stockholm
Telefon: 08-553 411 00
www.samhall.se

SAS

195 87 Stockholm
Telefon: 08-797 00 00
www.sasgroup.net

SBAB

Box 4209
171 04 Solna
Telefon: 0771-45 30 00
www.sbab.se

SEK

Box 194
101 23 Stockholm
Telefon: 08-613 83 00
www.sek.se

SJ

105 50 Stockholm
Telefon: 010-751 60 00
www.sj.se

SOS Alarm

Box 19546
104 32 Stockholm
Telefon: 08-407 30 00
www.sosalarm.se

Specialfastigheter

Box 632
581 07 Linköping
Telefon: 010-788 62 00
www.specialfastigheter.se

SSC, Svenska rymdaktiebolaget

Box 4207
171 04 Solna
Telefon: 08-627 62 00
www.sscspace.com

Statens Bostads-omvandling, Sbo

Stubbengatan 2
703 44 Örebro
Telefon: 070-694 86 00
www.sbo.se

Sveaskog

Torsgatan 4
105 22 Stockholm
Telefon: 08-655 90 00
www.sveaskog.se

Svedab

Box 4044
203 11 Malmö
Telefon: 040-660 98 80
www.svedab.se

Svenska Skeppshypotek

Götgatan 15
411 05 Göteborg
Telefon: 031-63 12 50
www.svenskaskesppshypotek.se

Svenska Spel

621 80 Visby
Telefon: 010-120 00 00
www.svenskaspel.se

Svevia

Box 4018
171 04 Solna
Telefon: 08-404 10 00
www.svevia.se

Swedavia

190 45 Stockholm-Arlanda
Telefon: 010-109 00 00
www.swedavia.se

Swedesurvey

801 82 Gävle
Telefon: 026-63 33 00
www.swedesurvey.se

Swedfund International

Box 3286
103 65 Stockholm
Telefon: 08-725 94 00
www.swedfund.se

Systembolaget

103 84 Stockholm
Telefon: 08-503 300 00
www.systembolaget.se

Telia Company

106 63 Stockholm
Telefon: 08-504 550 00
www.teliacompany.com

Teracom Boxer Group

Box 30150
104 25 Stockholm
Telefon: 08-555 420 00
www.teracomboxer-group.se

Vasallen

Box 244
701 44 Örebro
Telefon: 070-226 48 16
www.vasallen.se

Vattenfall

169 92 Stockholm
Telefon: 08-739 50 00
www.vattenfall.se

VisitSweden

Box 3030
103 61 Stockholm
Telefon: 08-789 10 00
www.visitSweden.com

Voksenåsen

Ullveien 4
NO-0791 Oslo, Norge
Telefon: +47-22 81 15 00
www.voksenaasen.no

Definitioner och förkortningar

Antal anställda i medeltal – Omräknat till årsanställda.

Bruttoinvesteringar – Summan av bolagets investeringar i förvärv, materiella anläggningstillgångar, immateriella anläggningstillgångar samt finansiella anläggningstillgångar.

Funds From Operations (FFO) – Internt tillförda medel

Justerat eget kapital (JEK) – Eget kapital plus eventuella övervärden i till exempel fastigheter och dotterbolag.

Nettoskuld – Räntebärande skulder minus räntebärande tillgångar.

Nettoskudsättningsgrad – Räntebärande nettoskuld i förhållande till eget kapital. I vissa fall sker beräkningen med utgångspunkt i justerat eget kapital (JEK) vilket i förekommande fall anges.

Operativt kapital – Räntebärande nettoskuld plus eget kapital.

Re, Avkastning på eget kapital (genomsnitt) – Resultat efter skatt hänförligt till aktieägare i moderbolaget i förhållande till genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägare i moderbolaget. I vissa fall sker beräkningen med utgångspunkt i justerat eget kapital (JEK) vilket i förekommande fall anges.

Rop, Avkastning på operativt kapital (genomsnitt) – Rörelseresultat i relation till genomsnittligt operativt kapital.

ROCE, Avkastning på sysselsatt kapital (genomsnitt) – Rörelseresultat plus finansiella intäkter i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

Rörelsemarginal – Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättningen.

Rörelseresultat – Nettoomsättning (inklusive eventuellt anslag) plus övriga intäkter minus kostnader plus resultat från andelar i intressebolag plus värdeförändringar.

Skuldsättningsgrad – Räntebärande skulder i förhållande till eget kapital.

Soliditet – Eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutningen. I vissa fall sker beräkningen med utgångspunkt i justerat eget kapital (JEK) vilket i förekommande fall anges.

Sysselsatt kapital – Räntebärande skulder plus eget kapital.

Utdelning – Uppgifter om utdelning avser utdelning beslutad vid där på följande årsstämma.

Branschspecifika nyckeltal

Finansiella bolag

Kapitaltäckningsgrad – Kapitalbas i relation till riskvägt belopp.

Kärnprimärkapitalrelation – Kärnprimärkapital i relation till riskvägt belopp.

Kärnprimärkapital – Eget kapital minus vissa avdragsposter, exempelvis goodwill.

Fastighetsbolag

Överskottsgrad – Driftnetto i relation till hyresintäkter.

Förkortningar

EMAS – EU:s miljöstyrnings- och revisionsordning (Eco Management and Audit Scheme).

EPD – Internationellt system för miljövarudeklarationer.

GRI – Global Reporting Initiative, internationella riktlinjer för hållbarhetsredovisning.

IFRS – International Financial Reporting Standards.

(XX) – Siffror inom parenteser som följer en annan siffra anger notering föregående år.

Förvaltningsorganisationen

Den statliga bolagsportföljen förvaltas till största del på Näringsdepartementet under närings- och innovationsministern inom avdelningen för innovation och statliga bolag; enheten för statlig bolagsförvaltning och enheten för bolagsanalys och ägarstyrning.

Ansvarig minister och statssekreterare

Närings- och innovationsminister:

Mikael Damberg

Statssekreterare:

Eva Lindström

Ansvariga tjänstemän

Chef avdelningen för innovation och statliga bolag:

Carl Rosén

Chef enheten för statlig bolagsförvaltning:

Magnus Skåniger

Chef enheten för bolagsanalys och ägarstyrning:

Anna Magnusson

Verksamhetsberättelsen är producerad av Näringsdepartementet i samarbete med Intellecta Corporate AB.

Foto: Shutterstock, omslag (timmer, dator och norrsken), sidan 8 (timmer), sidan 22, sidorna 28-29, sidorna 82-83, Martina Huber/Regeringskansliet sidan 3, Pia Green sidan 79 (ordf.), Mostphotos, sidan 86 (bil). Övriga foton kommer från bolagen som ingår i verksamhetsberättelsen, om inte annat anges i anslutning till bilden.

Tryck: TMG Sthlm AB, 2016.

Denna verksamhetsberättelse kan
beställas via: www.regeringen.se
Artikelnummer: N2016.10

